

23

ANUL XXX (1356)
4 Iunie 1981

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul Democrației
și Unității
Socialiste

Lumea în care trăim

Răspundere pentru prezent și viitor...

Lumea de astăzi se bazează pe o realitate indiscutabilă — aceea a afirmării ideii de independență națională, dimensiune vitală a relațiilor dintre state. Este consecința profundelor mutații care s-au petrecut în ultimele decenii și care au schimbat fața planetei. Mutații pe care partidul nostru, secretarul său general le-au sesizat în întreaga lor profunzime și semnificație. Dispariția vechilor imperii, prăbușirea sistemului de tristă amintire care subjugă sute și sute de milioane de oameni negându-le libertatea și dreptul la identitate proprie, înlăturarea definitivă a colonialismului au fost urmate de apariția a zeci și zeci de state noi, independente, care duc o politică de sine stătătoare.

În zilele noastre se afirmă, cu o forță fără precedent, voința popoarelor de a fi libere și stăpâne pe propria soartă, de a-și afirma și apăra independența, de a-și organiza existența potrivit intereselor lor fundamentale, voinței lor suverane. Este o realitate indiscutabilă de creșterea forței și influenței socializmului pe plan mondial, de apariția și dezvoltarea mișcării nealiniaților, de întărirea largului front ce se pronunță pentru o lume mai bună și mai dreaptă. După cum apreciază partidul nostru, acestea au reprezentat premise obiective pentru o schimbare de substanță în viața internațională, pentru democratizarea ei, astfel încât fiecare stat să aibă pe deplin posibilitatea să-și afirme punctul de vedere în toate problemele care-l privesc, ca și în toate problemele ce vizează destinul umanității, fără nici un fel de discriminări.

(Continuare în pagina 2)

AL. PINTEA

— Peisaj de primăvară —

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Din numărul viitor, săptăminal, în revista „Flacăra”,
va semna distinsul savant hematolog
prof. dr. docent Ștefan Berceanu

„În vara anului 1971 mă aflu la Paris, în familia profesorului Duhamel, rudă cu scriitorul Georges Duhamel. Într-o zi profesorul mi-a trimis o carte. Era volumul lui Herman Hesse, Călătorie în Orient. L-am citit pe nerăsuflăte. Și lectura aceasta mi-a trezit întrebarea: eu, omul din răsărit, ce caut aici în lumea trufășă a Occidentului? Și tot întrebându-mă așa m-am pomenit că-mi așterez răspunsurile pe hîrtie, pe care însă le-am atribuit unui personaj imaginar, doctorul Grindel, și prietenilor lui, ei înșiși dominați de grija pentru natură și om”.

ȘTEFAN BERCEANU

● Într-un cinematograf din Viena (Jurnal de călătorie de Adrian Păunescu) — pag. 24 ● Filtru total: Concediile de vară în avans — premieră — pag. 6 ● Cercetări românești anticipează o cale revoluționară în combaterea diabetului — pag. 8 ● Viața pe autostradă — pag. 9 ● Complotul eterist și asasinarea mișelească a lui Tudor Vladimirescu — pag. 7 ● Centura agricolă a Capitalei — pag. 2 ● Doctorul Mihai Leontopol va beneficia de o nouă clădire pentru cercetări clinice și fundamentale — pag. 23

În Țara Hațegului, la Gura Apelor

Ne aflăm pe Rîul Mare, în străvechea Țară a Hațegului, și în plin Retezat, la exact 920 de metri altitudine. Pământul a rămas parcă undeva departe, jos, la Clopotiva, iar aici, în acest pridvor al cerului, peisajul pare lunar, blocuri uriașe de piatră, roci desprinse din trupul masivului, ca și cînd o mină gigantică ar fi răscolit măruntălele munților și le-ar fi răsturnat la vedere. După mai multe zile, ploaia s-a oprit, dar aerul e încă tăios, ca o sarcină nu tocmai ușoară pentru plămîni noștri. Locul se cheamă **Gura Apelor** și pe el, într-un punct în care versanții au fost siliți să facă un pas înapoi, ca într-o reverență, se ridică barajul viitoarei hidrocentrale de 349 de megawați, a doua ca mărime, după Lotru, de pe rîurile interioare ale țării și prima dintr-o salbă de nouă asemenea construcții hidroenergetice prevăzute de-a lungul Rîului Mare. Barajul însuși, scut de argilă și arocamente, va avea 174 de metri și va fi cel mai înalt de la noi și al treilea din Europa. El nu e însă decît o parte dintr-o întimplare de uriașe proporții, căci se mai rostuiesc aici, prin rivină și seriozitate, alte trei lucrări importante: centrala subterană, aducțiunea principală și aducțiunile secundare, toate legate, la propriu și la figurat, de un lac de acumulare al cărui volum va atinge 200 de milioane de metri cubi.

(Continuare în pagina 4)

OVIDIU IOANIȚOIAIA

„Dacă s-a neliniștit cineva, puteți nota că mai avem însemnate resurse și că vom și crește nivelul producției ani buni de aici înainte”

— Tovarășe prim-secretar, județul Gorj înseamnă, pentru foarte mulți oameni, întii și-ntii cărbune. Ce înseamnă cărbunele pentru Gorj și ce înseamnă Gorjul prin cărbune, în peisajul economic al țării?

— Nu spun o noutate: cărbunele este energie. Dar, ca întregul Gorj, cărbunele de aici este, de fapt, al țării. Convertit în energie electrică, în această marfă nestocabilă, el, cărbunele scos din Gorj, devine energia întregii țări, hrănind industria românească și integrînd organic județul în ansamblul economiei naționale, în acest mare organism. Gorjul înseamnă — și prin cărbune — o parte vitală de trup în trupul viguros al patriei socialiste. Producem în acest an 22 de milioane de tone de cărbune, iar pentru 1985 producția prevăzută este de 60 de milioane de tone. Gorjul înseamnă azi, prin lignitul său, un mare furnizor de energie, dar — în bună parte tot datorită acestuia — a devenit și un județ cu o extraordinară putere de absorbție a forței de muncă în industrie și construcții. Nu întimplător de numele județului nostru și nu de al altuia se leagă ceea ce a fost denumită „Acțiunea 7000”. Un val uriaș de 7000 de oameni ai muncii din toate celelalte județe lucrează în Gorj, din mai puțin în octombrie anul acesta.

— Termocentralele de la Rovinari și Turcești, cam cît înseamnă din greutatea specifică a elementului Gorj în tabloul județelor țării?

— Mi se pare firesc să încep prin a sublinia că, în cea mai mare parte, utilitățile din aceste termocentrale sînt re-

Interviu cu tovarășul
NICOLAE GAVRILESCU,
prim-secretar al Comitetului județean
Gorj al P.C.R., președintele Consiliului
popular județean

lizări românești, adică ale țării pentru Gorj. Care le întoarce țării, picătură cu picătură, sub formă de energie electrică. Avem la Rovinari 4 grupuri mari de 330 MW și două de 200 MW. Dar la Turcești, unde nu mai este vorba decît de grupuri de 330 MW, 3 sînt deja în funcțiune, alte 3 aflîndu-se în diferite stadii de realizare. Două din acestea vor produce pînă la sfîrșitul anului curent. Producția unui singur astfel de grup este abia cu puțin sub nivelul întregii puteri instalate a României din 1938. Vedeti, dar, că nu exagerez dacă voi răspunde, fără cifre, că termocentralele județului au contribuit, și se ambiționează să mai contribuie încă, esențial la creșterea acelei greutăți specifice vizate de întrebare.

— Ce se mai întimplă la nivelul resurselor petrolifere? Mai avem țitei în Gorj sau l-am cam terminat?

— Au o importanță deosebită în industria județului extracția și prelucrarea hidrocarburilor — țitei și gaze. Au fost perioade recente cînd Gorjul era bogat în asemenea resurse. Poate că nu ne-am făcut la timp o socoteală exactă, să vedem cît ne vor ajunge. A apărut, de aceea, un oarecare declin al producției. Dar avem oameni excepționali, petroliști, datorită cărora această ramură începe să se revitalizeze. Noi exploatări și rezultatele prospecțiunilor din ultima vreme îndreptătesc optimismul petroliștilor noștri. Dacă s-a neliniștit cineva, puteți nota că mai avem însemnate resurse și că vom și crește nivelul producției ani buni de aici înainte. Pe la nivelul rezervelor, cum ziceați, noutatea este că se află în curs punerea în producție a noi structuri de țitei și gaze la mare adîncime, adică 4000—6000 m.

— Bogatele resurse naturale ale județului permit propulsarea sa în circuitul economic și prin alte industrii. Ce ne puteți spune în acest sens?

(Continuare în pagina 12)

DORIN GHERGHINESCU

Centura agricolă a Capitalei

Zilele și nopțile unui primar

Îl căutam la telefon pe primarul comunei Periș, din sectorul agricol al Capitalei, dar fără succes. În sat nu-l de găsit; peste tot ni se spune că tovarășul primar a fost pe aici acum zece minute. Urmăm calea sediului, a grajdurilor, a silozului în construcție, apoi o luăm spre cîmp, revenim la ateliere, străbatem comuna în căutarea primarului plecat pe o bicicletă și, de la oficiul poștal, mai facem o încercare, de a-l găsi telefonic. Mare noroc! Îl aflăm, ne pare rău de atîta alergătură dar uite așa mergînd dintr-un loc în altul le-am putut vedea curate, dichisite, fie că era vorba de grajduri, ateliere, siloz sau de curțile gospodariilor din Periș, iar cîmpul arată așa cum trebuie într-un sfîrșit de mai, promițînd recolte frumoase. Mergînd pe jos în căutarea primarului pe bicicletă, nici nu aveam cum să-l întîlnim. Am aflat totuși că este prezent acolo unde e nevoie, iar Gheorghe Marcu, mecanic la tractoare, ne-a spus că „primarul e de-al nostru, a fost tractorist mulți ani, apoi maistru și șef de atelier; n-a uitat de unde a plecat, ne ajută și pe noi, îi ajută și pe cetățeni”.

L-am rugat pe Ion Șimonescu, primarul comunei Periș din 1975 încocoace, să ne zică și nouă cîte ceva despre o zi de muncă de-a sa. Ce a ieșit pare sau chiar este un monolog. La început, a dat puțin înapoi. „Știu eu, ne spune, mi-e jenă să le spun eu pe astea. Mă întrebați cînd mă scol? Eu mă scol foarte devreme, iar în nopțile cu lună nu dorm deloc. Am nevasta cam bolnavă și treburile din curte și gospodărie, ca să nu mai vorbesc despre acelea din cîmp, eu le fac. Sap la cazma, tai și sortez lemne, curăț la porci, am în fiecare an 12-13 porci. Într-o zi obișnuită, cum e astăzi, la ora patru sînt în picioare. Între altele am umplut vasele cu apă pentru ca soția să poată uda ardeii și tomatele din curte. La 5,30 am mîncat în fugă și am pornit spre sectorul zootehnic al C.A.P.-ului. Controlez mulsul dacă e total, curățenia grajdurilor, igiena animalelor. De ce fac eu treaba asta? Pentru că n-am somn și pentru că președintele cooperativei agricole, Adam Becheanu, se află în spital de o bucată bună de vreme. Avem 540 de bovine în total, vaci cu lapte vreo 230, care dau între 5 și 10 litri, vedeți deci că nu stăm prea bine cu media pe cap de vacă furajată. 38 sînt aduse din Maramureș în

locul unora bătrîne și deocamdată nu-s acclimatizate, nu sînt obișnuite cu cîreada, adică cu traiul în colectivitate, și pînă se acomodează cu îngrijitorul mai dau și cite un litru pe cap de vacă, scăzîndu-ne media. Aceeași vacă își dă drumul la lapte dacă-i pui o găleată cu țărîțe în față. Cred că mulsul mecanic ar forța puțin nota.

Azi m-am ocupat, în mod deosebit, de pregătirea insilozării furajelor pentru iarnă în siloz aerian. Dacă avem furaje iarna discutăm altfel despre zootehnie. Pentru silozuri ne trebuiau țevă și plasă de sîrmă. Le-am adus pe astea dar ne lipseau tuburile de oxigen. Mai cu sîrut mîna, mai cu împrumut le-am strîns pe toate. Călare pe bicicletă am ajuns în cîmp, la fermele vegetale 1 și 2, unde se executa prașila manuală la floarea-soarelui și porumb. Totul merge bine, așa că am revenit la C.A.P. În drum, m-am întîlnit cu îngrijitoarea Pachița Budulici și m-a anunțat că e gata padocul pentru a scoate animalele în cîmp, așa cum ne-a cerut tovarășul prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal, Nicolae Ganea, aflat într-o vizită neanunțată la sectorul zootehnic. La vestea aceasta bună am fugit repede să scot cițiva oameni să urgenceze treaba.

Cînd am aflat că sînt căutat, eram la secția de mecanizare. Aici ce se întîmplă, sînt ca acasă, fiind de meserie. Am văzut tractoarele la reparat. Aveau nevoie de oxigen și electrozi pentru sudură. Ce era să fac, nu puteam să-l las așa, am mîncat aceeași piine cu ei. Se finalizau reparațiile combinelor și preselor de balotat. Alte formații de tractoriști se aflau la recoltat masa verde, la arat și însămînțat porumb. Imi fac dimineața, e drept, și program, dar nu-l pot respecta. Mai e bolnav și șeful secției mecanizare, așa că eu mă transform în fiecare. Sigur că mă ocup de mult mai multe probleme decît ar conține un program. Veți spune că unele sînt măruțe, dar, credeți-mă, nu se poate fără ele, trecerea lor cu vederea ar greva și trena o situație negativă. Majoritatea timpului sînt în agricultură, dar nu neglijez nici industria. Despre ea altădată. Nici o întreprindere sau instituție de pe raza comunei nu seamănă cu cealaltă. Trec într-o zi, de dimineața pînă seara tîrziu, prin toate punctele și locurile comunei. Dacă nu știu exact care-i situația într-un domeniu, ce se întîmplă, ce-i de făcut, nu dorm. N-aș putea spune cît parcurs cu bicicleta într-o zi, numai de la o extremitate la alta a comunei sînt 40 de kilometri, așa că vă dați seama... Seara, la primărie, imi găsesc vreme pentru problemele cetățenilor. Scap tîrziu, mă culc tîrziu”.

ION PREDOSANU

Unde sînt lăptarii din Otopeni?

— Tovarășe Constantin Dumitrescu, de cîteva luni sînteți primarul comunei Otopeni, brăzdată, ca o nervură, de Șoseaua națională DN 1. Foarte mulți dintre noi ne-am aflat, și nu o dată poate, pe această șosea. Otopeniul reprezintă și poarta aeriană numărul 1 a țării, către interior și către restul lumii. Toate lucrurile acestea se știu numai cînd pronunți cuvîntul: Otopeni. Dar sînt foarte multe lucruri care nu se cunosc. Care-s acelea?

— Chiar aceasta-i întrebarea? Dacă așa stau lucrurile, aflați că s-ar putea scrie un roman.

— Nici timpul și nici spațiul nu ne permit s-o facem. Poate cu un alt prilej. Noi dorim să scriem doar un articol.

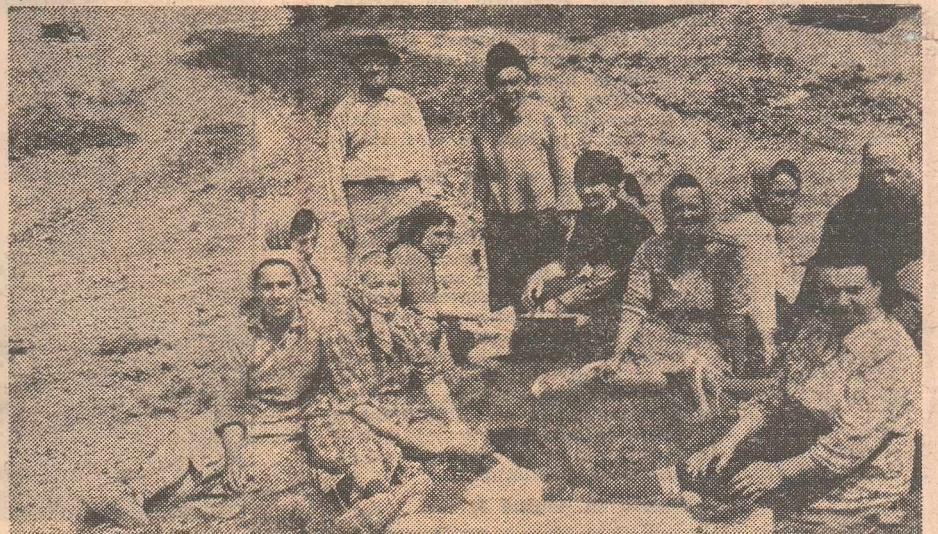
— De foarte mult timp, otopenarii se consideră, și pe bună dreptate, bucureșteni. Și să fim sinceri, acest lucru a avut și aspecte bune și frumoase, dar și neplăcute. Care-s? Au uitat că sînt și țărani. Cu alte cuvinte, au devenit din mari furnizori de alimente către Capitală, mari consumatori. Doar în ultimul timp, prin noua împărțire teritorială, Otopeniul, după cum se știe, face parte din sectorul agricol al Capitalei. Se pare că această măsură și, de ce să n-o spunem, această denumire i-a trezit la realitate pe cei din Otopeni. Le-a adus aminte că pe lângă muncitorii sînt și țărani și că trebuie să

lucreze pămîntul, că pămîntul din Otopeni trebuie să și producă. Așa că, în ciuda faptului că pe teritoriul comunei sînt foarte multe întreprinderi, și aici, în agricultură se sînt noile transformări. Acest fapt se face menținînd un echilibru perfect între industrie și agricultură. Întreprinderile care își desfășoară activitatea pe teritoriul comunei, muncitorii, nu numai că au înțeles acest lucru, dar dau un ajutor substanțial agriculturii locale.

— Haideți să facem o mică paranteză. Care-s cele mai importante întreprinderi care își desfășoară activitatea aici?

— Să le luăm pe rînd. I.U.D.P. (Întreprinderea de utilaj, drumuri și poduri) este o întreprindere cu caracter republican, o alta cunoscută, atît în țară cît și peste hotare, este Institutul de proiectări a mașinilor pentru agricultură. Mai dispunem și de o întreprindere textilă. O alta cu caracter republican este I.A.M.C.-ul (Întreprinderea de aparate de măsură și control) care, în ultimii ani, a cunoscut o mare dezvoltare. Eu locuiesc alături de I.A.M.C. Am și lucrat aici. În urmă cu douăzeci de ani, era o mică întreprindere chimică. La ora actuală, faima produselor de la I.A.M.C. a trecut de mult granițele țării. De asemenea, pe teritoriul comunei Otopeni își desfășoară activitatea și sanatoriul de geriatrie, care nu mai are nevoie de prezentări, ca și aeroportul internațional. Din ceea ce v-am spus pînă acum se deduce de la sine că foarte mulți bucureșteni lucrează în Otopeni. Dar și foarte mulți locuitori ai Otopeniului muncesc în Capitală. Cîndva făcusem și un calcul: în 118 întreprinderi din București muncesc otopenarii. Dintr-o comună suburbană a Capitalei, în București a devenit un cartier al Bucureștiului.

— Să revenim la lucruri concrete. Cu

ce ajută comuna pe cei care vin în Otopeni, ce sprijin le dau cei care locuiesc aici?

— În primăvară, peste 200 de solarii ale C.A.P.-ului erau într-o situație dezastruoasă. Erau stricate și nu aveau folie. Solariiile au fost repartizate pe întreprinderi. În cel mai scurt timp, am ieșit din impas. Întreaga suprafață de solarii a fost recuperată. Totodată, întreprinderile li s-au și repartizat suprafețe de teren pe care s-au cultivat legume și zarzavaturi. La sanatoriul de geriatrie s-a dat o mină de ajutor în cultivarea terenurilor din incintă, cu plante medicinale, iar peste 200 hectare de teren din incinta aeroportului au fost amenajate în ideea de a se recolta de pe ele fin. Pînă la ora actuală, locuitorii comunei au semnat cîteva sute de contracte pentru livrarea legumelor către fondul de stat. Pe teritoriul comunei sînt 10 ciobani care au peste 1 400 de oi. Pentru anul acesta, cantitatea de lînă pe care o vor preda va depăși patru tone.

— Dar celebrii lăptarii din Otopeni?

— Aici este o problemă care trebuie rezolvată cît mai curînd. Lăptarii din Otopeni care invadau piața Capitalei au dispărut. Dar nu este un capitol închis. S-au luat măsuri urgente ca, în cel mai scurt timp, pe teritoriul comunei să se amenajeze un islaz de 20 de hectare, iar în satul Odăi un altul de 10 hectare. Credem că aceste măsuri reprezintă un punct de plecare în stimularea crescătorilor de animale. De asemenea, în cadrul cooperativei de consum s-a inițiat crearea unei crescătorii de porci. Au fost cumpărate de la crescătoria din Periș 50 de scroafe. Chiar de anul acesta se vor contracta cu statul cîteva sute de porci. Pe viitor ne gîndim ca lîngă fabrica de vală, unde există o baltă, s-o amenajăm și să facem un iaz pentru pește. Răchita pe care o vom planta pe marginea bălții, prin secția care se va înființa în cadrul cooperativei, va lua forma diferitelor obiecte de care noi avem mare nevoie în agricultură.

— Tovarășe primar, oamenii din Otopeni spun că sînteți un om al locului. Este adevărat?

— De fel sînt din Urziceni. Am venit în urmă cu patruzeci de ani în comună. Am fost muncitor. Apoi strungar și mai tîrziu maistru. Am lucrat la I.A.M.C. — Otopeni. În cadrul întreprinderii am făcut peste 20 de inovații. De multe ori, cînd primesc cîte o cerere, oamenii nu mi se adresează cu „Tovarășe primar”, ci imi spun „Tovarășe maistru”. Acest lucru mă bucură, fiindcă mă sînt mai aproape de inima și sufletul lor. Și sper ca oamenii să mă ajute. Se anunță un an bun în agricultură, așa că și noi, cei din Otopeni, trebuie să facem totul ca să mulgем recolte cît mai bogate pămîntului.

SORIN POSTOLACHE

Lumea în care trăim

Răspundere pentru prezent și viitor...

(Urmare din pagina 1)

Partidul Comunist Român, România socialistă au subliniat și subliniază cu fermitate că în condițiile complexității actualei situații internaționale, soluționarea tuturor problemelor majore implică imperios participarea pe deplin egală a tuturor statelor, indiferent de dimensiunile lor, de potențialul militar, de gradul de dezvoltare economică, ca și de orînduirea socială. Nici una din marile probleme ale prezentului, și cu atît mai mult cele care decurg din situațiile conflictuale nu-și pot găsi o soluționare durabilă decît în măsura în care această reglementare este produsul efortului colectiv, al tuturor statelor și, în primul rînd, al celor în cauză.

Nu negăm importanța statelor mai mari, responsabilitatea ce rezultă din rolul lor în viața internațională. Dar imensa majoritate a țărilor lumii o constituie statele mici și mijlocii, țări în curs de dezvoltare și nealiniate. Nesocotirea lor, ignorarea intereselor lor pot să provoace daune serioase păcii mondiale. A trecut timpul cînd marile decizii erau adoptate în cluburi restrînse, în care statele reprezentate puteau fi numărate pe degetele unei singure mîini. Astăzi nu se mai pot concepe asemenea formule pe care timpul și evenimentele le-au contrazis. Ceea ce, cum se constată de altfel, nu înseamnă că au dispărut și încercările de a reinvia politica de dictat, de a promova o împărțire a sferelor de influență și dominație. Această politică, anacronică în esența ei, o politică ce nu ține seama de realitățile contemporane, se lovește de rezistența popoarelor ce refuză să fie limitate la un rol de spectatori pe scena mondială.

Indiferent că este vorba de problema dezarmării, de înfăptuirea securității europene, de înlăturarea decalajelor dintre state sau de stingerea focarelor de criză din diferite puncte ale lumii, statele mici și mijlocii, adică cele care reprezintă marea majoritate a populației planetei și care

sînt, în același timp, țări în curs de dezvoltare, aparținînd mișcării nealiniatelor, consideră necesar să-și afirme punctele de vedere și să-și facă auzite glasurile. Ideea democratizării vieții internaționale este esențială pentru viitorul umanității. România socialistă consideră că realizarea unor raporturi bazate pe egalitate și echitate, pe respectul independenței și suveranității naționale, pe avantaj reciproc, implică eliminarea forței și a amenințării cu forța din relațiile internaționale, implică o democratizare în substanță a relațiilor la scară mondială. Stabilitatea mondială, securitatea comunității internaționale în ansamblul ei depind de modul în care se va și se dea răspuns acestei probleme fundamentale. În viziunea României un rol deosebit revine în această direcție Organizației Națiunilor Unite, forum cu caracter universal deschis tuturor statelor și în care toate țările pot să-și afirme cu putere punctele lor de vedere. Ceea ce explică de altfel preocuparea perseverentă a României pentru creșterea rolului organizației mondiale, preocupare exprimată într-o multitudine de propuneri, de o amplă rezonanță.

România reprezintă un exemplu concludent de afirmare puternică a unei țări conștiente de răspunderile ce-i revin în viața internațională. Participarea ei activă la dialogul internațional, audiența pe care o găsesc inițiativele sale, înalta considerație de care se bucură președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vădese justetea orientării promovate cu consecvență de partidul nostru. În amplul efort desfășurat la scară internațională pentru a se obține progrese reale în direcția democratizării vieții internaționale, a făuririi unei noi ordini economice și politice, România și-a câștigat merite deosebite. Ea a demonstrat nu numai justetea conceptului pe care-l promovează, ci a arătat în practică eficiența unei atitudini marcate puternic de spiritul înalt al marilor răspunderi față de soarta propriului popor și față de soarta umanității. Al răspunderilor pentru prezent, ca și pentru viitor...

Întîmpinat cu vibrante sentimente de dragoste, stimă și prețuire de către oamenii muncii din industria Capitalei, **TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU** a efectuat, ieri, împreună cu lucrătorii, specialiștii și conducerea a 7 unități economice, o amplă analiză asupra modului cum se îndeplinesc prevederile de plan din primul an al cincinalului calității și eficienței

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a efectuat ieri o vizită de lucru în unități ale industriei constructoare de mașini din Capitală. Au fost vizitate întreprinderile **Automecanica**, **23 August**, **Întreprinderea de mașini-unelte și agregate**, **Electronica**, **Întreprinderea de cinescoape**, **Întreprinderea de piese radio și semiconductori Băneasa**, **Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru semiconductoare**.

În această vizită, secretarul general al partidului a fost însoțit de tovarășii Gheorghe Oprea, Gheorghe Pană și Nicu Ceaușescu, secretar al C.C. al U.T.C.

Desfășurat în atmosfera de entuziasm, de angajare plenară în care oamenii muncii din țara noastră au sărbătorit gloriosul jubileu al partidului, într-o perioadă în care întregul nostru popor muncește cu entuziasm și abnegație pentru transpunerea în viață a prevederilor planului pe anul 1981, primul an al cincinalului actual, noul dialog al secretarului general cu fârișorii bunurilor materiale a evidențiat încă o dată preocuparea constantă a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru examinarea la fața locului a modului cum se îndeplinesc programele complexe de dezvoltare și optimizare a economiei naționale, elaborate de cel de-al XII-lea Congres al partidului, programe care au menirea de a plasa țara noastră pe orbita unei civilizații superioare.

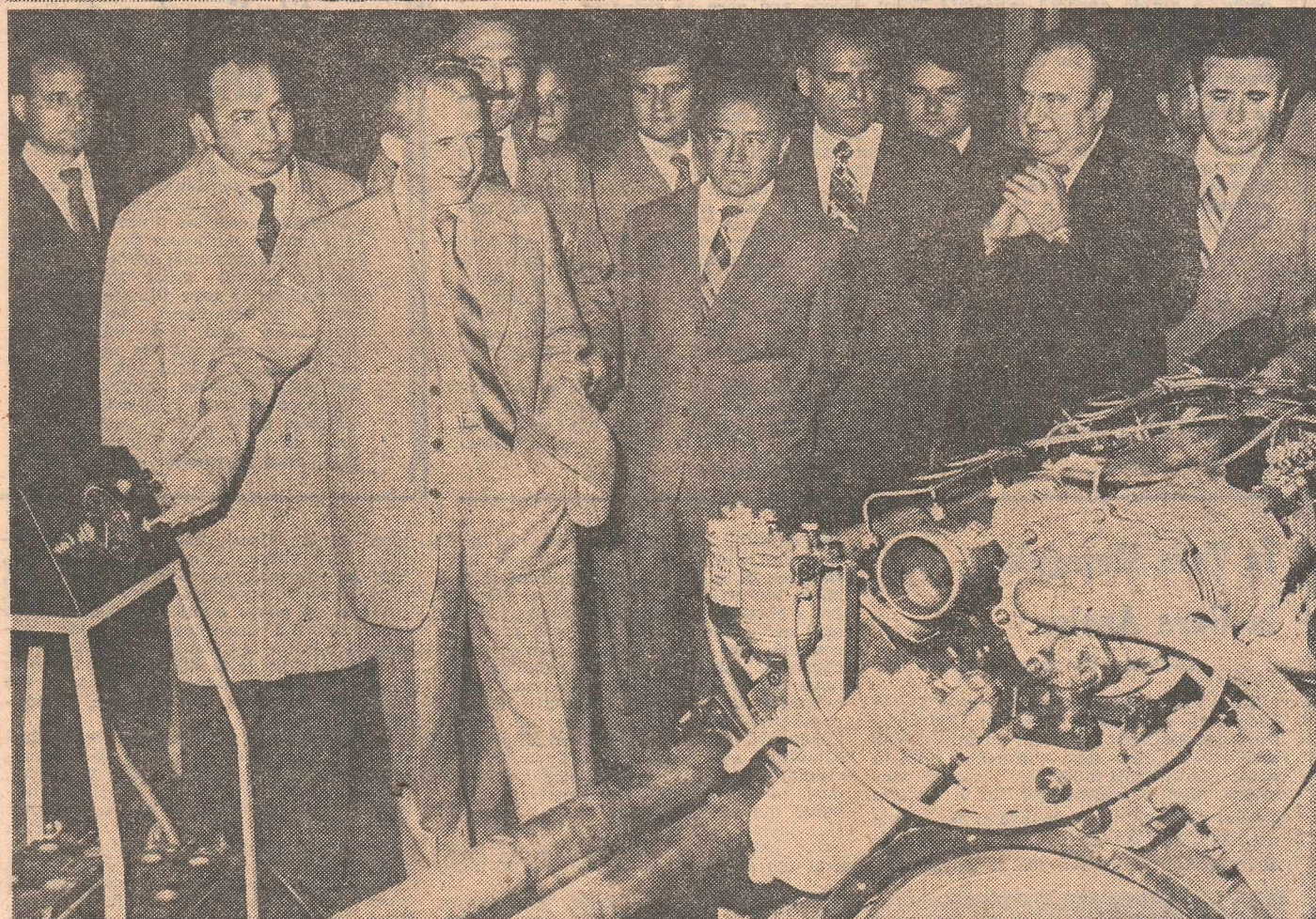
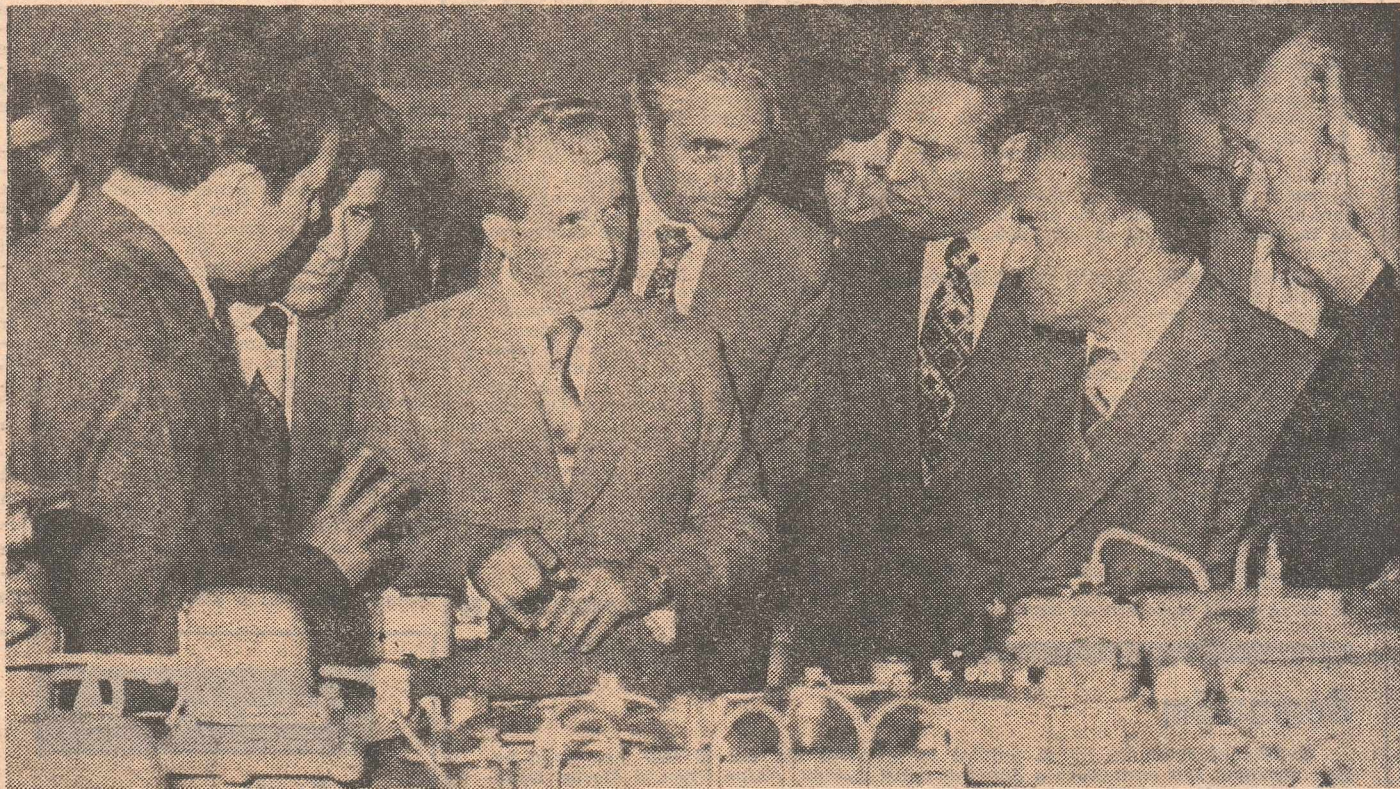
Sînt edificatoare în acest sens afit problematica abordată, cit și indicațiile, soluțiile, sarcinile date cu deosebită competență, la fața locului, de către secretarul general al partidului. Împreună cu muncitorii, inginerii și tehnicienii unităților vizitate, cu cadre de conducere și specialiștii centralelor și ministerului de resort, au fost examinate temeinic probleme privind modernizarea și diversificarea producției, întărirea disciplinei în muncă și utilizarea cit mai rațională a spațiilor de producție, mai buna colaborare între furnizori și beneficiari, creșterea continuă a productivității muncii și reducerea consumurilor materiale și de energie, onorarea contractelor la export în condiții sporite de calitate. În cadrul dialogului, un accent deosebit s-a pus pe necesitatea ca toate întreprinderile vizitate, unitățile producției din întreaga țară să-și îmbunătățească și să-și adapteze fluxurile tehnologice, activitatea proprie de cercetare și organizare a muncii pentru a asigura realizarea integrală, ritmică a producției fizice și a producției nete, să permită extinderea tipizării și introducerea pe scară largă a cuceririlor științei și tehnicii.

La întreprinderile „Automecanica” și „23 August” s-a acordat o atenție specială modernizării continue a producției de motoare, creșterii performanțelor acestora. Secretarul general al partidului a indicat mecanizarea operațiunilor de asamblare a motoarelor, generalizarea unor tehnologii de mare eficiență, continua îmbunătățire a parametrilor constructivi și de consum, modernizarea tehnologiilor, înnoirea producției și lărgirea continuă a gamei de motoare.

Între chestiunile de mare importanță abordate a fost și eficiența maximă a investițiilor. La „Automecanica”, vizitînd spațiile și halele ce vor adăposti noile linii tehnologice prevăzute în planul de dezvoltare a întreprinderii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se ia măsuri pentru grăbirea finalizării investiției, urmărindu-se cu cea mai mare atenție evitarea soluțiilor costisitoare, cu consumuri de materiale exagerate, insistînd asupra cerinței asigurării iluminatului natural corespunzător.

În toate unitățile vizitate a fost abordată problema ridicării neconținute a calității producției. Astfel, la „Electronica”, secretarul general al partidului a cerut specialiștilor să-și mobilizeze eforturile în vederea îmbunătățirii în continuare a calității televizoarelor, indicînd ca în acest scop să se studieze punct cu punct, fază cu fază, fiecare operație în parte, în scopul înlăturării tuturor defectelor de fabricație și montaj, astfel încît pe poarta fabricii să iasă numai produse de cea mai bună calitate, comparabile cu receptoarele similare realizate în alte țări. Se impune, a arătat conducătorul partidului și statului nostru, ca întregul proces de fabricație să se desfășoare sub grija pentru o cit mai înaltă calitate și eficiență.

S-a pus accentul, de asemenea, pe reducerea consumurilor specifice. Legat de aceasta, la Întreprinderea de piese de radio și semiconductori Băneasa, secretarul general al partidului a indicat să se acționeze pentru asimilarea în producție de circuite integrate și componente electronice care să asigure obținerea unor economii cit mai mari de energie electrică la bene-

ficiari. În acest scop s-a indicat o înnoire ritmică a producției, în special pe baza miniaturizării componentelor, care poate asigura o reducere importantă a consumurilor de materii prime, concomitent cu creșterea productivității muncii, a performanțelor tehnice și a fiabilității produselor. În același timp s-a cerut specialiștilor să se preocupe în continuare de reducerea consumurilor specifice de metale prețioase și valorificarea superioară a materiilor prime indigene și de import.

Legat de îndeplinirea obiectivelor privind exportul, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat — în cadrul vizitei la Centrul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru semiconductoare — că se impune orientarea cercetării spre producția de mare eficiență pentru piața internă și pentru export. Totodată, secretarul general al partidului a indicat să se acționeze pentru diminuarea importurilor de materiale scumpe și înlocuirea acestora cu materii prime indigene.

Pe întregul traseu al vizitei, oamenii muncii l-au întîmpinat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu nefermărită dragoste, cu profundă bucurie. Mii de muncitori au ținut să ureze secretarul general al partidului bun venit. Ei scandau cu entuziasm „Ceaușescu — P.C.R.”, „Ceaușescu și poporul”, dînd astfel expresie simțămintelor lor de înaltă prețuire față de conducătorul iubit al partidului și statului, față de neobosită sa activitate pusă în slujba înfloririi continue a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

În toate unitățile vizitate, în halele de producție, în ateliere și laboratoare, muncitori, ingineri, cercetători și tehnicieni l-au ovaționat îndelung pe cel mai iubit fiu al națiunii noastre, într-o emoționantă manifestare a unității de nezdruccinat a clasei noastre muncitoare, a întregului popor în jurul partidului, al secretarului său general. Dragostea și entuziasmul cu care oamenii muncii au dat glas și cu

acest prilej simțămintelor de recunoștință și adînc respect pe care întregul popor le nutrește față de conducătorul partidului și statului nostru s-au constituit, de asemenea, în dovezi grăitoare ale hotărîrii colectivelor din unitățile vizitate de a da viață indicațiilor și recomandărilor secretarului general al partidului, care reprezintă un însuflețitor și mobilizator program de acțiune în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor de plan. În același timp, indicațiile și recomandările date de secretarul general al partidului în timpul vizitei efectuate miercuri în întreprinderi bucureștene, reprezintă un îndreptar în activitatea tuturor oamenilor muncii din țara noastră pentru îndeplinirea obiectivelor Congresului al XII-lea al P.C.R., pentru realizarea sarcinilor cincinalului, care sînt menite să înalțe România pe noi culmi de progres și civilizație.

„Nu e totul să ți se deschidă o poartă Trebuie să nu rămii la intrare“

Viața de muncă a lui Vasile Miclea s-a petrecut în perimetrul citorva sute de metri: patru decenii în același loc — Fabrica de geamuri din Mediaș. Pe cartea lui de muncă nu figurează, așadar, decît numele unei singure întreprinderi și sînt toate șansele ca în respectiva rubrică să nu apară vreo modificare pînă la ieșirea la pensie. În 1942 a pășit pe poarta vechii fabrici al cărei director este azi.

Cum au început toate? Cu un vis: Vasile Miclea visa să devină mecanic de locomotivă. „Tatăl meu era ciferist la Teiuș, iar eu mă duceam în fiecare zi la gară să văd locomotivele. Aș putea spune că prima mea dragoste de puștan a fost o locomotivă cu aburi. Tata a murit însă cînd aveam 12 ani și a trebuit să muncesc, ca să mă întrețin. Am nîmerit, mai mult printr-o întimplare, la Mediaș, la fabrica de geamuri, unde m-am angajat ca lăcătuș-mecanic. Îmi ziceam: cîștig și eu un ban aici, că prea sînt siriman, pun un papuc pe mine și apoi, la C.F.R.! Dar n-a fost să fie. Am rămas la Mediaș, la fabrică, și în același timp m-am pus pe carte. Mie socialismul mi-a deschis larg porțile, însă nu e totul să ți se deschidă o poartă, trebuie să știi să mergi pe drumul ales, și asta nu depinde decît de muncă ta, altfel rămii, ca să spun așa, la intrare“.

Trăgînd din greu, ca atîți colegi de generație, muncind ziua și învățînd seara, Miclea a urmat diverse școli tehnice, a absolvit și politehnica din Cluj, pentru ca în 1956 să fie numit director. În același birou unde l-am găsit deunăzi.

În 1956, cînd a venit și răspunderea mai mare, ca director, și-a zis: „Să pui tu cel dintîi mina, să chemi oamenii lîngă tine, nu să stai în spatele lor“. În scurtă vreme producția fabricii s-a dublat prin creșterea eficienței tehnice și economice, nu prin hei-rup, dar Miclea tot nu era mulțumit. A mers peste hotare, a văzut, a învățat. A hotărît să se orienteze și spre producția de geamuri securizate. Și fiindcă nici o firmă străină nu era dispusă să ne vîndă instalații de acest gen, din

nou și-a zis: dacă trebuie, să punem mina noi. Și împreună cu doi colaboratori, Onofir Podaru și Carol Rômer, a proiectat și realizat, chiar în atelierele fabricii, prima instalație românească pentru geamuri securizate, grație căreia s-a mărit producția de la 40 000—50 000 metri pătrați (în toată țara) la 1 600 000 metri pătrați numai la Mediaș. Ba au început să vîndă asemenea instalații „made in Mediaș“ și la alte fabrici din țară. Unii s-au mirat: cum o fabrică de geamuri produce utilaje complexe cu un înalt grad de automatizare? Iată că s-a putut.

În prezent, Vasile Miclea și fabrica al cărei director este se confruntă cu o problemă grea: energia, știut fiind că producerea de geamuri este prin definiție energogafă. Și fiindcă își știau mai bine nevoile, nu au cerut nimic de la alții, au pus mina și au făcut, concepînd, realizînd și punînd în funcțiune, cu forțe proprii, recuperatoare de căldură. Centrala termică au oprit-o și — promis — în veci nu va mai fi folosită. Dacă legile ar permite, ar vinde-o și miine... De pe acum, prin aceste procedee elaborate chiar la fața locului, dispun de atîta căldură încît pot acoperi toate nevoile tehnologice și sociale ale fabricii și, în plus, încălzi cvartalele Vitrometan I și II, cu 4 500 apartamente, precum și centrul Mediașului. Vasile Miclea se gîndește și la un recuperator mai perfecționat, cu care să se obțină nu apă caldă, ci electricitate, mai valoroasă și mai lesne de înmagazinat. Împreună cu specialiștii de la ISPET, el a pus mina și a făcut proiectul turbinei, cazanelor și generatorului, deși, formal, nu era treaba unui „fabricant“ de geamuri. Dar era o treabă a colectivului, a țării, și atunci, cum poți sta deoparte? Tot așa gîndea și acum patru decenii tînărul ucenic care visa locomotive... Și atunci, și acum, și totdeauna cel mai important și mai greu lucru rămîne însă să pui tu cel dintîi mina și să faci.

L. NICULESCU

La Tălmăciu, vîntul bate de două ori pe an. De fiecare dată cîte șase luni

În zona de confluență a Cibinului, Oltului și Sadului, la Tălmăciu, vîntul bate atît de viguros, încît și-a pus o statornică amprentă asupra vieții cotidiene a locuitorilor acestei pitorești așezări sibiene. Fabrica de cherestea din comună poartă numele (neoficial) de Trei Vînturi și se mai vorbește încă de o cîrciumă mai veche „La Trei Vînturi“. Cîrciuma a dispărut, dar vînturile au rămas: unul de fiecare riu, și au fost puse la treabă la una din cele mai mari stații eoliene din țară, aflată în prezent în probe. Este sigur că noua centrală nu va duce lipsă de energie, din moment ce din bătrîni a rămas zicala: „La Tălmăciu vîntul bate de două ori pe an, de fiecare dată cîte șase luni“.

Iată caracteristicile centralei, prezentate nouă de directorul întreprinderii forestiere de exploatare și transport Sibiu, inginerul Cornel Han: se produce curent continuu cu un generator de 6 kVA și astfel se luminează secția de lazi a fabricii de cherestea. Deoarece chiar și la Tălmăciu vîntul își acordă scurte perioade de repaus (era să spunem: de respirație), centrala este înzestrată cu un acumulator pentru înmagazinarea energiei și asigurarea unui flux constant de electricitate, independent de capriciile meteorologice. Turația maximă: 70 pe minut, un amplificator realizînd „acordul“ cu turația normală a generatorului.

S-a calculat că s-ar obține suficientă electricitate pentru iluminatul secției (în care lucrează două schimburi) dacă paleta de vînt ar funcționa doar două ore pe zi, ceea ce la Tălmăciu maica Natură realizează fără nici o sfortare deosebită. Se

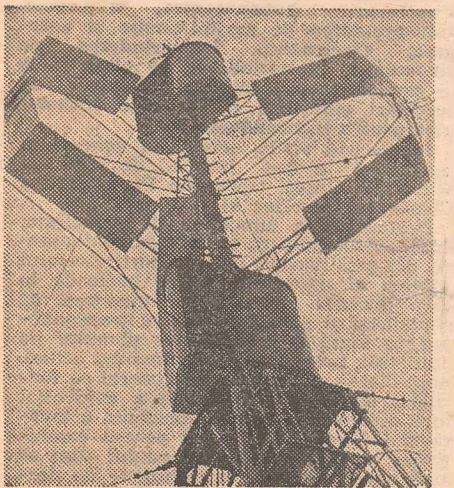
preconizează și alte utilizări locale ale energiei eoliene: pentru o instalație de uscare a cherestelei și extinderea iluminatului, pe această cale, și la alte secții ale fabricii.

Această realizare este rodul colaborării dintre Institutul de cercetări și proiectări pentru industria lemnului, filiala Brașov, și Institutul politehnic Brașov. Urmează omologarea...

Poate a fost de bun augur faptul că în zilele de aprilie în care se aflau la Tălmăciu reprezentanții celor două instituții sus-menționate pentru a verifica funcționarea instalațiilor, s-a dezlănțuit un vînt atît de năprasnic — ne spune inginerul Han — încît a descoperit stive de cherestea și a smuls panouri, iar stația a trebuit oprită temporar. Firește, de asemenea posibile situații au ținut cont proiectanților, care au prevăzut elemente de autofrînare — turbina lucrînd în sens invers la anumite turații.

Stația eoliană de la Tălmăciu depășește ca interes sfera strict locală: este vorba de un experiment menit să adauge noi date la dosarul energiei eoliene în țara noastră, să contribuie la utilizări tot mai largi nu numai în zonele unde vîntul suflă de două ori pe an, de fiecare dată cîte șase luni.

LIONEL NIȚESCU

Semnalăm

Cotidianul România liberă publică în numărul său din 28 mai a.c., pe o pagină întreagă, sub semnătura a doi prestigioși ziariști, Anton Uncu și Marius Georgescu, o amplă anchetă intitulată Totul despre apa care se risipește.

Prelucrînd un imens volum de date oferite de Consiliul Național al Apelor, cei doi colegi de breaslă fac o impunătoare și necruțătoare radiografie a situației apei în lume și la noi în țară, în condițiile unui consum aflat pretutîndeni în continuă creștere.

Cît de justificat și cît de nejustificat este acest consum, iată întrebarea la care se străduie să răspundă ancheta în cauză. Și — să recunoaștem și să ne îngrijorăm — în ceea ce ne privește, consumul de apă potabilă și industrială, sau tehnologică, depășește cu mult cota medie necesară. Mai mult, autorii anchetei, cu o mare bogăție de date dintre cele mai ferme, demonstrează că nu sîntem nici pe departe, așa cum se crede, o țară dintre cele mai bogate în rezerve de apă. Dimpotrivă, sîntem chiar o țară săracă, drept pentru care se impun o serie de măsuri dintre cele mai urgente pentru a se pune capăt risipei.

Este inadmisibil ca 12 la sută din apa utilizată prin rețelele orașenești ale țării să se piardă datorită unor defecțiuni (tevi sparte, garnituri defecte), așa cum este inadmisibil ca 50 la sută din apa potabilă a Capitalei să fie preluată de industrie (și nu ne referim doar la industria alimentară). Sau iată două cifre care ar trebui să-i pună pe gînduri pe specialiștii noștri: în R. P. Ungară, pentru o tonă de celuloză, se folosesc 230 metri cubi de apă, iar la noi, la Combinatul de celuloză și hîrtie din Piatra Neamț se folosesc pentru aceeași tonă de celuloză, 1 500 metri cubi de apă.

Am transcris aceste doar cîteva date ale anchetei nu numai pentru a sublinia acuitatea semnalului de alarmă tras de cotidianul România liberă, unul din ziarurile de referință ale presei noastre, ci și pentru a declara deschis că așteptăm din partea specialiștilor măsurile cele mai adecvate pentru a se pune capăt risipei de apă.

În Țara Hațegului, la Gura Apelor

(Urmare din pagina 1)

Țara Hațegului e, se știe, veche. De la Clopotiva, sat atestat încă din 1360 și în care constructorii au fixat primii țaruși, mai rămîn doar șase kilometri pînă la acea tulburătoare mărturie a istoriei neamului numită Sarmizegetusa, la statuile căreia, cum zicea un confrate, ne închinăm de vreo două milenii. Comuna însăși de care ține Clopotiva (ca și Gura Ape-

lor, dealtfel), Riul de Mori, vine și ea de demult, hrisoavele vorbind despre întemeierea ei în 1351. Nu-i de mirare că, așa stînd lucrurile, ținutul acesta al Hațegului a păstrat, parcă mai mult decît altele, acel aer inconfundabil de fostă provincie romană. Aer și în același timp, urme concrete, drumuri și apeducte pe care noua construcție le-a scos la iveală, ca o mărturie fără putință de contrazicere a continuității poporului român pe aceste meleaguri. Altfel zis, peste cel dintîi descălecătoriu au venit, iată, alții, aducînd o civilizație a muncii și aspirațiilor comune, pusă în slujba binelui colectiv. Scoasă parcă din amorțeală și încoarsă cu fața spre prezent și viitor, fără însă a uita trecutul, bătrîna Țară a Hațegului s-a încadrat din mersul autocamionelor de mare

tonaj noilor rigori, transformîndu-se într-un vast șantier și, mai mult decît atît, într-un teritoriu pe care noul e căutat, găsit și apoi dat de exemplu. Numai așa, credem, se poate explica faptul că fîca morarului din Clopotiva s-a înrolat, prima, în familia hidroenergeticienilor și că, recent, minerii de la Riul Mare au fost în stare să realizeze, într-o singură lună, 340 de metri de galerie de aducțiune, un adevărat record.

Gura Apelor e, cum ziceam, sus, adică șantierul în sine ca și colonia ce-l mărginește, una din cele patru ale Grupului, celelalte fiind localitate la Brazi, la Riușor și la Brădățel. E la Gura Apelor această colonie a Șantierului 3, în sarcina căruia cade ridicarea barajului, dar ea se numește, dacă nu greșim, Tomeasa, după vîrfurile din apropiere, ținînd de masivul Țarcului. Oricum s-ar chema locul acesta, Gura Apelor, Tomeasa sau, cine știe, poate altfel — din cauza izolării de altădată fiecare munte are aici 2—3 nume, fiecare vale la fel — munca e la fel de susținută în toate punctele lui.

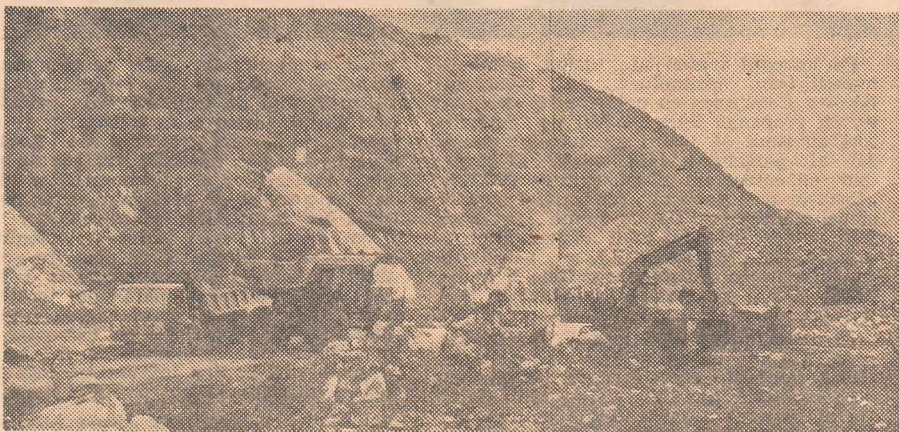
Barajul a prins să se înalțe și s-au depus pînă azi, după calculele inginerului șef Radu Ioan, 1,5 din cele 9 milioane de metri cubi cîți va cuprinde. Baza o constituie, în continuare, excavațiile și lucrul în cariera Netiș, nu departe de care s-ar afla, zicea careva, ruinele Cetății de Colți, nu alta decît celebrul „Castel din Carpați“ al lui Jules Verne. Acolo însă șantieristii de la Riul Mare ajung rar, dacă ajung. Locul lor preferat de distracție e cabana Rotundă, pe Valea Lăpușnicului Mare, iar Radu Ioan n-o știe, avînd dînsul destule treburi la fața locului. E aici, la Gura Apelor, de patru ani și nu-l pare rău c-a venit, lăsînd un apartament în Deva și un post de profesor la Institutul de subingineri. Crede că s-a maturizat în acest rîstimp și mai crede, e mîndru s-o

spună, că șantierul l-a învățat trei lucruri de bază. Să nu se uite la ceas decît cînd treaba e încheiată; să poarte cască de protecție și pe arșiță; în sfîrșit, să doarmă cînd e obosit, indiferent de zgomot.

Barajul va fi așezat, desigur, între doi versanți. Șeful șantierului, inginerul Dan Aurel, de fel din Timișoara, călît la școala muncii de la Porțile de Fier, susține că da, fiecare versant are un nume. Versantul sting și cel drept? ! Între ei, pe locul pe care altădată curgea Riul Mare, deviat acum pe sub munte, se depun arocamente și Elena Baghici face treaba asta, cu bulldozerul și cu indemnare. S-a calificat la locul de muncă, și Gura Apelor e, pentru ea, primul șantier, dar se descurcă. „Nu-i de mirare, intervine Dan Aurel, fata asta a avut un dascăl de toată isprava, pe Dumitru, care i-a dat meserie și, totodată, nume de familie, el dobîndind experiență la Vilcea și în Călimani“.

Lăsăm șantierul și revenim în colonie. E ora prînzului și copiii se întorc de la școală, căci aici, la exact 920 de metri altitudine, funcționează patru clase, primele. Lucrul cunoaște o scurtă pauză și lumea se imbulzește la cantină. Dan Aurel, a cărui biografie o vom povesti cu altă ocazie, nu se laudă, ci spune adevărul afirmînd că la cantina de pe Riul Mare se mîncă la fel de bine ca la mama acasă. Adică, azi, ciorbă de vacuță, friptură cu cartofi și prăjitură. După muncă, glumește Andrei Istrate — om la injecții, cum se recomandă — e bun un dulce. Aici însă, dulcele e la mijloc, căci lucrul urmează să-și reia cursul, după o scurtă respirație.

Un curs firesc, descărcat de orice neliniște, o muncă asiduă, perseverentă, practică de oameni stăpîni pe meserie și pe situație.

Oameni și mașini pe Valea Riului-Mare, pregătind cel mai înalt baraj de hidrocentrală din țară

Fintinile noastre, sufletele noastre

Fusesse zi de vară la Roșiori, în Bărăgan. Aerul — pastă fierbinte, cleioasă, irespirabilă. Umbra salcîmilor, puțină. Pămîntul — zgură cosmică, parcă abia revărsată din oțelăriile cerului. Fusesse și sete. Alături, o fintină. Am scos apă și am băut. Limpede, bună. Am citit pe inelul de beton al ghizdului: „Săpat de Pascu Bordei cu soția sa, din tot sufletul“. Mi-am amintit atunci că omul s-a încoronat OM lângă o fintină. O confirmă epopeea lui Ghilgameș, regele Urukului, cel dintîi erou tragic al tuturor timpurilor știute; o confirmă în texte mai vechi chiar decît Iliada și Odiseea. Mi-am amintit că de-a-tunci, de la kilometrul zero al istoriei, și pînă astăzi omul și cuiburile de apă ale pămîntului și-au împietit destinele ca să străbată împreună arșița vremurilor. Mi-am amintit de fintini devenite celebre: ale Versaillesului și Alcazarului, ale Atenei și Teheranului, ale Operei din Sydney și cele din Trafalgar Square, pe aceea care străjuie pe One Shell Plaza Building din Houston... Mi-am amintit că Cetatea eternă, Roma, are cele mai numeroase și splendide fintini dintre toate orașele lumii: Fontana di Trevi, Fintina Tritonului, Fintina celor patru fluvii (simbolizînd Nilul, Rio de la Plata,

Gangele și Dunărea), Fintina Naiadelor, Fintina Paolina... Așa se spune. Eu nu le-am văzut decît cu ochii altora, în descrieri și albume. Știu însă că sînt ornate cu grupuri statuare intruchipînd eroi de mit, alegorii și flori, cu animale turnate în bronz, ori sculptate în marmură.

Mai știu însă și fintinile noastre românești. Le știu fiindcă le-am văzut și le-am băut apa. Înseamnă că le-am aflat și ghizdurile. Le știu cu cumpăna sau cu roată, cu ghizduri de piatră, de scinduri, ori din inele de beton. Le știu apele răcoroase și limpezi, adînci și enigmatice, blînde, catifelate, prietenoase, melancolice, resemnate, îndurătoare, rivnite, bogate ori sărace, dulci ori sălcii, anonime ori faimoase... **Fintinile noastre sînt ca sufletele celor care le-au durat.** Nu se sfîșie s-o recunoască: „Săpată de Pascu Bordei cu soția sa, din tot sufletul“. Așa-i de la vîlădică pînă la opincă, cum suna zicala. Și încă, **Fintinile noastre sînt loc de cînstire și de pomenire.** În București, lângă zidul Operei se poate vedea și citi: „Fintina G. Em. Lahovary, 1903, donațiune făcută de principesa Zoe al Soutzu în memoria lui George Emanuel Lahovary“; iar în satul Frumușelu aparținător de Glăvănești aflători pe malul Zeletinului, inscripția pe zidul fintinii sună exact așa: „Cinste celor cu spirit gospodăresc“ și „Lucrată de V. Păncescu în amintirea Mariei V. Păncescu“. **Chiar cînd se ceartă românul nu uită să măsoare apa și cu sufletul: „Și am mersu...și am socotit cu sufletile noastre și cu bună măsură de**

apă, tot cu cumpăna.“ (Din «cartea» dată de «meșterii morari» care au cercetat diferendul dintre Radu căpitanul Dudescu și minăstirea Radu-Vodă, la 12 august 1678). Cîndva, aprobările pentru a trage apă în casă erau condiționate: „să facă o cișmea și afară spre drum, pentru călătorii drumăși, și să fie atît cișmeaua cît și drumul acestii ape totdeauna în bună ființă, cu a domniei sale cheltuială“. **Fintinile noastre sînt și reperatele zilelor noastre... de fiecare zi.** Amintiți-vă: „puțul turcului“, „puțul cu zale“, „puțul calicilor“, „puțul cu plopi“, „puțul de piatră“, „puțul cu tei“, „puțul lui Popa Soare“, „puțul babei Ioana“... — din București de altădată... **Și sînt și cîntecele noastre fintinile noastre.** Cleștarului lichid de sub gardul nordic al grădinii Cișmigiu i s-a spus „Isvorul M. Eminescu“. Și tot așa se explică de ce la poale de Piatra Craiului, dincolo de Fundata, în centrul localității Șirnea, tot la fintină s-au dăltuit stihuri din Legenda Branului: „La noi pietrele vorbesc / Și pădurile șoptesc / La noi stîncile gîndesc / Iar izvoarele doinesc / Florile sînt cîntătoare / Și cu vorbe chemătoare.“ Și încă...

Țăranii își așază fintinile jumătate în propria curte și jumătate în uliță, ori chiar la răspîntii, ori chiar pe cîmp. Deci nu numai pentru ei, ci și pentru alții. Iar asta pentru că și apa înseamnă viață. Viață care — mai ales între Carpați și Dunăre — înseamnă suflet. Fintinile noastre sînt ca sufletele noastre.

MIRCEA BUNEA

O realitate

Societatea Filarmonică LYRA

În anul 1883, la 1 octombrie, lua ființă la Brăila o „Societate Filarmonică“ a cărei istorie este, de la un capăt la altul, exemplară în aceeași măsură în care e și paradoxală. Un paradox, prin urmare, ar fi acela că Brăila este un oraș cu muzică și încă unul de prim rang deși puțini s-ar încumeta să susțină neted aceasta. Înființarea unei societăți muzicale, în urmă cu aproape un secol, s-a putut realiza nu atît din orgoliul unor comercianți, învățînd să dea banului și alt sunet decît acela al profitului, cît dintr-o sensibilitate aparte a omului de pe aici. Brăila a născut mari oameni de cultură — și-n muzică în chip deosebit — dar nu prea a știut să se mindească la vreme cu ei. Un soi de boierie ce-o costă, fiindcă puțini scotesc numele unor George Cavadiă, Hariclea Darclée, Ionel Perlea, Olimpia Mărculescu Georgiade (Gitana D'Olmar, pe scenele Europiei), Petre Ștefănescu-Goaangă, Jean Rînzescu, Nicu Apostolescu, Alma Glück, Romulus Vrăbescu, Aurel Eliade, George Niculescu Basu, Aurel Bobescu, Lola Bobescu, Alexandru Enăceanu, Elisabeta Neculce Carliș, Alexandru Brailowschi și al altora de

mărimea lor în trecutul spiritual al locului. Se întîmplă chiar lucrul ciudat că să-i socotim pe cîțiva dintre cei numiți artiști ai lumii, uitînd că, pentru a ajunge ai lumii, trebuiau să crească și să se școlască muzical undeva. Brăila nu a avut și nu are un conservator dar are o activitate riguroasă organizată, echivalentă, în multe privințe, cerințelor unui conservator. În cei aproape o sută de ani de existență Societatea Filarmonică „LYRA“ a patronat și a dat concerte, a pregătit copii la clasele de pian, vioară, flaut, violoncel și alte instrumente, a înființat și promovat pe scene mari un cor de operă. Treburi firești, am fi tentați să gîndim, dacă n-am ști că în cazul LYREI firescul a pornit nu printr-un statut profesional hotărît de lege ci, pur și simplu, din străduințele unor amatori. La Brăila s-a petrecut faptul rar, dacă nu cumva unic la noi, ca o filarmonie de amatori să-și dobîndească un prestigiu complex și la înălțimea unuia profesionist. Dacă la Brăila, în cadrul Societății LYRA, au concertat un George Enescu, un Șaliapin, dacă au venit să se producă la Brăila Sarah Bernhardt, Tilda Rufo, Adeline Patti, Fritz Kreisler, Jan Kubelik, Leopold Godovsch, Margareta Nuovina ori Elena Teodorini este pentru că au avut motive. O celebritate nu-și pierde timpul făcînd operă de bunăvoință cu orice întruinire de amatori. Dacă acești maestri cîntăreți au venit să concerteze în cadrul și

cu orchestra Societății LYRA este deoarece — și aici intervine încă un paradox — invitația îi onora. În vremea din urmă, sub bagheta doctorului Nicu Teodorescu au concertat Mihai Constantinescu și Ștefan Ruha, pe scena Clubului Intreprinderii „Progresul“ au cîntat Ludovic Spiess, cvartetele „Napoca“ și „Philarmonia“, au dirijat Ilarion Ionescu Galați și Ury Schmidt, la Brăila, urmare a invitației Societății, a cîntat orchestra simfonică a Radioteleviziunii, sub bagheta lui Iosif Conta.

Deși Societatea brăileană nu și-a întrerupt niciodată lucrul de bine, ani de după război i-au tulburat intrucivă rosturile astfel că, începînd cu anul 1974, se poate vorbi de o primenire și, deopotrivă, de o reîntemeiere.

Ultimul și cel mai umitor paradox din viața Societății Filarmonice LYRA este acela că, nefiind — în fapt — niciodată desființată ea trebuie să lupte acum pentru recunoașterea realității ce este. Să-și capte, adică, personalitatea juridică în circumstanțele în care are totuși un sediu și o organizare pilduitoare. Societatea se autofinanțează din concerte, cotizații de membri susținători și lecții, e laureată de două ori a Festivalului național „Cîntarea României“, într-un cuvînt există! Or, existînd prin operă și nefiind sub semnul dublului niciodată, statutul juridic este, după opinia noastră, un drept de mult dovedit.

TUDOR OCTAVIAN

„Tata Leone“

E seară la Bals. E seară deopotrivă pe malul drept al Oltetului, în orașul vechi, ca și dincoace de pod, pe malul stîng, în orașul nou unde oamenii au coborît din blocuri și au pornit de-a lungul Drumului European 94, evident, nu cu gînduri continentale, ci doar ca să bea o bere, să mănînce o prăjitură ori să-și plimbe copiii. Pe vremea cînd părinții copiilor de azi erau și ei tot copii, Iamandi Linoiu era un tînar cu cîteva calificări în buzunar și dornic să arate că nu fusese o greșală la mijloc atunci cînd a fost numit să lucreze direct cu oamenii, zice, fiindcă după ce obținuse cartea de muncă într-o fabrică la Craiova, susținîndu-și examenul de turnătorie în fontă cu o roată dintată, se oprise la București, unde-și împărțea timpul între atelierul Malaxa și camera pe care i-o închiriasse pe lângă cimitirul Bellu o babă, iar apoi, după cîțiva ani petrecuți ca mecanic de locomotivă la depoul Piatra-Olt, s-a reîntors de unde plecase, la Bals, pe creasta unui val de istorie pe care o înțelegea, dar mai ales abia urma să o înțeleagă, pe măsură ce avea s-o trăiască. Fusesse numit primar.

Cîțiva vreme după aceea a crezut nu numai că n-o să mai fie primar, dar poate că nici turnător în fontă sau mecanic de locomotivă. Isi pusese în gînd să scoată drumurile Balsului la lumină, trimisese un delegat permanent la cariera Babadag, de unde acela îi trimitea vagoane întregi cu piatră bună, lucrată, piatră cubică, și atunci, zice, tovarășul Moangă de la regiune i-a spus să se prezinte imediat la Craiova. S-a dus acolo ca la judecată și s-a trezit în mină cu un plic în care se afla o primă de 2.000 de lei, banii ce i-au fost dați odată cu statul nu de a nu mai face treabă, ci pur și simplu de a deschide mai bine ochii, fiindcă, adaugă, „adevărul este că nu știam contabilitate și că

dăpășisem bugetul, nu procedasem corect, or, chestiunea asta putea fi, la o adică, cine știe în ce fel interpretată“. Încît, e limpede, ca primar avea să invite să fie primar chiar muncind, cum s-ar zice astăzi, la locul de muncă. Așa cum, mai tîrziu, cînd la Bals avea să prîndă ființă o mare investiție, întreprinderea de osii și boghiuri, se povesteste că portarul de la primărie, vrînd el să se calificice într-o meserie din noua întreprindere, s-a întimplat să vrea să oprească odată strungul cu umărul, ceea ce, firește, astăzi, cînd e muncitor de categoria a cincea, rămîne o întimplare de care n-ar prea mai discuta nici măcar cu prietenii. Multe a învățat între timp Iamandi Linoiu, de-a lungul anilor peste care ar mai fi de numărat numai vreo doi-trei ca să iasă la pensie din munca pe care o face acum, ca vice-primar, cînd Balsul nu mai e nicidecum ceea ce gurile le spuneau altădată despre el, adică numai „un pod si-o gară“, ci un oraș cu 22.000 de locuitori și a cărui muncă se măsoară în patru miliarde și jumătate de lei anual.

Fără îndoială, prin îndeplinirea sarcinilor pe care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a trasat cu prilejul recentei vizite la Bals, la întreprinderea de osii și boghiuri (I.O.B.), printre care aceea de a se produce aici osii tubulare, prestigiul întreprinderii va spori, odată cu funcția ei, vitală pentru destinul orașului căruia i-a grăbit pulsul vieții și i-a dat configurația unui important centru muncitoresc, ale cărui probleme n-au fost și nu sînt simple ca lîna dreaptă a drumului ce-l străbate de la un capăt la altul.

O etapă a istoriei noi a orașului s-a încheiat. La Bals s-a potolit și foamea de locuințe, ceea ce nu vrea să însemne că peste cele 3.000 de apartamente cîte există, nu se vor mai construi altele, ci doar că ele se construiesc în ritmul mai lent, al afirmării unei cerințe naturale, și acest fapt dă de înțeles că orașul intră în altă

vîrstă, spre satisfacția lui Iamandi Linoiu căruia constructorii, pentru dîrzenia lui, i-au spus, cu simpatie, „tata Leone“. „Și sînt foarte mulțumit, zice el însuși, că primarul de azi al Balsului, Dumitru Zamfir, e și el om aprig și fără preget la muncă. Mai avem să facem Casa de cultură a tineretului, un cinematograful nou, atîtea altele“. În astfel de iuresuri ale muncii, aflat lîngă primarul mai tînar cu 20 de ani, dar „calificat“ ca primar din moment ce e un bun cunoscător al dreptului administrativ și, printre altele, al contabilității, „tata Leone“ simte că întîrește, că uită de boala de inimă care-l cam apasă cîteodată și zice, împrumutînd umirile nepotului său de opt ani, că trebuie să se fi întimplat ceva extraordinar cu viața asta a lui și-a altora din moment ce, ca să luăm un exemplu, acum la Bals există chiar și un hotel unde sînt găzduiți oameni care vin aici pentru că au ce să vadă — numai cei aflați în delegații pentru I.O.B. cîți sînt! — iar mai în urmă cu atîția și atîția ani, cînd el a pornit să pieruiască drumurile ori să planteze parcul ai cărui castani acum și-au împreunat crengile, ca un tunel, pe deasupra aleilor asfaltate, păreau unii localnici să spună că nici chiar ei nu prea au ce vedea între „un pod si-o gară“ sau dincolo de lîna dreaptă a unei sosele pe laturile căreia, firește, cînd oamenii ies astăzi să-și plimbe copiii, n-au gînduri continentale, dar cînd pleacă la muncă, la I.O.B., chiar au astfel de gînduri planetare, știut fiind că întreprinderea exportă produsele sale în cîteva zeci de țări de pe cîteva continente.

Ce să se fi întimplat? — Desigur, scrierea, semn cu semn, a unei istorii în care oamenii și-au găsit locul ce li se cuvenea, tot astfel cum, geografic, oțtenii Balsului își cunosc exact poziția în lume, știind că orașul lor se află la întretăierea meridianului 24.1 cu paralela 44.5.

DUMITRU CONSTANTINESCU

O sută de zile, o sută de idei

Am descins la Jegălia, în județul Călărași, cînd Asociația economică de stat și cooperatistă din localitate, profilată pe legumicultură, rotunjea o sută de zile de existență, o sută de zile în cap. Decretul înființării ei poartă data de 1 februarie 1981, însă, practic, oamenii destinați s-o pună pe roate s-au întrunit aici la 11 februarie: ing. Gabriel Traian, directorul, ing. Valeriu Dumitru, directorul tehnic, și 11 șefi de fermă, printre care inginerii Viorel Negreanu, Mihai Iatan, Boris Braga sau tehnicianul Dima Ispas. Este adevărat, numai primii trei bărbați din enunțarea noastră cumulează peste trei decenii de experiență în legumicultură, dar nu este mai puțin adevărat că stau înaintea lor 1.500 ha. Îndeobște, legumicultura se practică pe suprafețe mult mai restrînse. Extinsă la 1.500 ha, legumicultura îl aruncă pe om într-o aventură. Am constatat pe viu, la fața locului, că aventura de la Jegălia nu decurge în sensul hazardat al cuvîntului, ci în sensul lui constructiv, ca aventură a spiritului întreprinzător și decis, ca act de pionierat.

Prima sută de zile a asociației din Jegălia a fost o sută de zile de căutare, combinații și puneri la punct ale unor tactici și strategii adecvate, desfășurate în marginea muncilor propriu-zise, care nu puteau fi aminate. La o sută de zile se adaugă o sută de nopți și e de spus că multe din ele vor fi fost nopți nedormite. Și este de înțeles că nu e timp de dormit cînd 1.500 ha, înmulțite cu peste 30 de culturi simultane sau succesive, din care să rezulte, la sfîrșitul anului agricol, peste 30.000 tone legume, echivalează ca volum de lucrări cu 15.000 ha porumb. Și atenția „aventurierilor“ de la Jegălia s-a concentrat, înainte de toate, asupra restrîngerii drastice a cheltuielilor materiale inițiale și de rutină. „Poate nu știți cum devine cazul cu banca... — precizează Gabriel Traian. Pornind de la zero, noi săpăm în depozitul ei o groapă. Groapa aceasta poate fi foarte mare sau poate fi foarte mică. Cert este că la ceasul socotelilor explicațiile devin de prisos. Producția conțenează. Noi am optat pentru varianta unei gropi foarte mici, deși nu ne-ar fi împiedicat nimeni să scoatem picioarele de sub plapumă. Cu cei ce încep, toată lumea e milostivă...“

În consecință, deși ar fi putut cumpăra răsăduri valorînd cîteva milioane, cei de la Jegălia au preferat să și le pregătească singuri, în solarii improvizate, și au cumpărat numai de 800.000. Mai exact spus, și-au produs vreo 44 milioane fire de răsăd. Apoi, a fost înfrînată sever tendința „naturală“ a magazinerilor de a se spăla pe mîini repede de gestiunea erbicidelor și a pesticidelor, îndrumîndu-le prematur către ferme. Aici și acum, acestea sînt eliberate din depozite doar la timpul administrării lor și în cantități corespunzătoare necesităților reale. Prin specializarea tractoriștilor și prin dirijarea mașinilor spre fermele aflate în vîrf de lucrări, pentru o cultură anume și într-o zi dată, s-a realizat cu numai 11 tractoare ceea ce ar fi implinit în alte împrejurări 25.

Și înainte de a porni mai departe, să procedăm la o succintă recapitulare: aceste 1.500 ha trebuie să producă anual 30.000 tone legume în valoare de 30 milioane lei. În medie, ca muncă pretinsă, un hectar de legume este egal cu zece hectare de porumb. Dar sînt legume printre legume și, de pildă, un hectar de bame, tot ca muncă pretinsă, echivalează cu zece hectare de legume obișnuite, deci cu o sută hectare porumb. Succesiunea culturilor și, în acest context, eliminarea virfurilor, a momentelor în care se întimplă să nu ai nevoie de nici un om iar miine de 3.000 de oameni, devine o problemă cheie. „Banca nu acceptă să-și umpli groapa săpată cu perspective“. Și tot succesiunea judicioasă a culturilor poate astîmpăra inclinția ei de a-și recupera grabnic sumele investite într-o „aventură“ de genul celei de la Jegălia. Dar lucrurile au fost ordonate aici și din punctul acesta de vedere și e de domeniul certitudinii perspectiva livrării unor cantități masive de legume începînd chiar de la 15 iunie a.c.

MIHAI PELIN

În cadrul Anului Internațional al Handicapaților

Luni, 1 Iunie, ora 18, la Casa de cultură a studenților „Grigore Preoteasa“ din București a avut loc un spectacol de dans și pantomimă organizat de Consiliul central al Asociației surzilor din România. Spectacolul a fost susținut în cadrul Anului Internațional al Handicapaților și în cinstea Zilei internaționale de apărare a copilului.

În cadrul acestei manifestări artistice au participat ansamblurile de dans popular, de dans modern și pantomimă ale filialelor din țară premiate în cadrul Festivalului național „Cîntarea României“. Din programul atît de bogat al spectacolului am reținut numărul de pantomimă susținut de Vasiliu Costică de la Filiala surzilor din București, intitulat **Să rămînă doar un vis.**

FILTRU TOTAL Concediile de vară în avanpremieră

1981 — Anul calității în turismul românesc?

● În „Ghidul unităților de cazare din R.S.R. existente în 1981”, editat de Ministerul Turismului (care posedă circa 80 la sută din baza materială a țării), sunt cuprinse, în afară de hoteluri cu 64 347 de camere, 5 436 hanuri, 8 130 vile, 49 369 case de odihnă și 5 572 căsuțe. În total, rețeaua turistică a României cuprinde 197 142 locuri de cazare, în 94 160 camere. ● Aceste dotări, realizate în marea lor majoritate în ultimii 15 ani și pentru care statul a investit în total 11 miliarde lei, sunt folosite desigur atât pentru turismul internațional, cât și pentru cel intern. Dar dacă în 1975 numai 800 000 de cetățeni ro-

mâni au fost la odihnă și tratament în stațiunile balneoclimaterice, anul trecut cifra înregistrată de birourile de cazare s-a ridicat la 1 300 000, iar previziunile pentru anul 1981 sînt de peste 1,5 milioane de oameni ai muncii. ● Un lucru a devenit evident: cînd pleacă în concediu, turistul este tot mai dornic de confort, el nu se mai mulțumește cu un loc într-o cameră de patru paturi și cu masa la o cantină. Psihologia sa s-a schimbat mult în ultimii ani: nimeni nu mai pleacă într-o stațiune cît mai mare numai pentru a fi văzut acolo, tot mai mulți doresc o stațiune mică, în care să se simtă bine, să aibă liniște și cît mai multe posibilități de agrement. Se cere, în primul rînd, CALITATE! ● La o recentă conferință de presă, tovarășul Costache Zmeu, ministru adjunct la Ministerul Turismului, declara că anul 1981 va

trebui să însemne mai mult decît oricînd „anul calității în turismul românesc”. Cîrîndu-i-se precizări, tovarășul ministru a subliniat că este vorba mai ales de o creștere însemnată a calității serviciilor și de o grijă mai mare pentru asigurarea agrementului în stațiuni, nu atât de o creștere... absolută a calității, lucru dealtfel greu de realizat într-un singur sezon. ● Vorbînd despre agrement, va trebui să arătăm că stațiunile noastre nu oferă pe deplin acea paletă de activități în aer liber, de distracții și atracții de tot felul care creează de multe ori însuși renumele unei stațiuni sau al altuia, lipsesc sau sînt insuficiente deocamdată programele artistice și reuniunile culturale, restaurantele cu specific culinar bine stabilit, magazinele care „să iasă” singure în fața turistului, jocurile pentru copii și așa mai departe. Pe ici,

pe coló cite o discotecă, o piscină, citeva terenuri de sport. Săile de jocuri mecanice sînt puține și unele din ele atît de pline de fum încît oricare cadru sanitar ar trebui să decidă pe loc închiderea lor dacă și-ar lua meseria în serios! ● Lipsesc uneori curajul de a spune lucrurilor pe nume! Numai astfel ne explicăm că există încă spații pe care nimeni nu îndrăznește să le propună eliminate din rețeaua turistică națională. ● De investiții turismul beneficiază deplin, ca una din ramurile cu un ritm de dezvoltare dintre cele mai ridicate din întreaga economie românească! Ele trebuie însă mai bine orientate, rentabilitatea lor fiind de acum bine stabilită.

DUMITRU GRAUR

La Amara

Oamenii vin, de regulă, vinerea și pleacă mulțumiți

Ne instalăm, camera 12, pavilionul 1. E curat și găsim, la baie, pină și săpun. Viziavi de ușa noastră atîrnă un dosar gros, pe coperta cărui scrie „Registru de defecțiuni”, la 12, citim, a fost dușul defect, dar s-a reparat. Stațiunea are, numărăm, 4 pavilioane și tot atîtea vile, ultimele sezoniere, după cum vom afla. Ele însușesc 501 locuri, din care 349 încălzite, dar capacitatea Amarei va crește, cît de curînd, cu alte 300 de locuri, un hotel modern, 6 etaje, piscină etc., găsindu-se în curs de construcție. Ieșim la aer, însoțiți de administratorul Virgil Dumitru, la da-

rul e de acord. Cînd Tita Bărbulescu amuște, dealtfel e și ora închiderii, descoperim că din bufet n-a mai rămas decît numele, căci pista de popice din apropiere nu-i încă dată în folosință, la zidăria ei fiind de lucru alte 2-3 zile. Cam asta e situația, zice Virgil Dumitru, și cu bărcile, săptămîna asta le vom cobori pe lac. La capitolul acesta, al recreării, aici, la Amara, rămîne destul loc pentru mai bine. Se dau, la club, filme, ultimele au fost „Nea Mărin miliardar” și „Împușcături sub clar de lună”, mai vine și cîte un ansamblu, pe 21 mai s-a produs „Rapsodia Dunării” din Galați, se mai ține și cite-o gală de box, cunoscuții pugiliști de la Voiața Urziceni vor evolua în data de 31, e ceva, dar parcă mai lipsește. Sigur însă că, venind vorba despre asta, administratorul, om energic și de ispravă, are dreptate cînd afirmă că trebuie să fim atenți, media de vîrstă a oaspeților noștri fiind în jur de 50 de ani. Asta le și cerem bunilor gospodari din Amara, să fie mai atenți.

A doua zi, dimineață, vizităm strandul, pe care cei din stațiune îi numesc „plajă

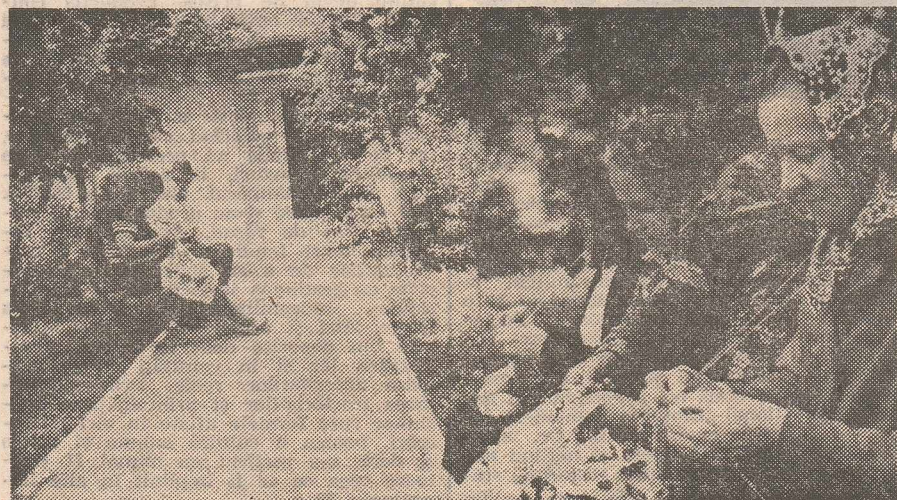
Florile de lămiță dintr-un vas par să fi împregnat cu parfumul lor pină și smalțul unor ceramici de Horezu; asta la concurență cu ghirlandele de flori și frunze de pe o splendidă carpetă oltească în roșu, verde, albastru, alb și galben. Pe lîngă perețele din stînga intrării — coșuri din nuiele împletite. Afișul „Expoziție cu vinzare” te edifică asupra destinației exponatelor. Trec alte zece minute. Nimic și nimeni! Privirea-mi cade pe panoul cu chei: „Ce-ar fi dacă...?” Iau cheile de la camerele 2, 3, 4 și 22. Urc. Nu mă oprește nimeni. La 2 și la 3 constat că nu stă nimeni, la 4 o haină uitată pe spătarul unui scaun mă avertizează că locatarul va fi fiind pe undeva, aproape. La fel, răsăritele lucruri din camera 22... Mă înfioară gîndul că un ins cu gînduri și obiceiuri de pradă ar putea... Incul, cobor și pun cheile la loc. Este ora 15 și zece minute cînd plec, afanisit și înederanjat de nimeni pînă la sfîrșit.

După o întreagă tevdură — tovarășul Tudose, contabilul șef al stațiunii, făcînd tot ce poate ca să mă ajute intru obținerea unei camere bune — înțeleg că disciplina nu este punctul forte al personalului hotelier din Govora. (Ca exemplu puteți afla că există obiceiul ca unele cameriste să plece acasă cu cheile încăperilor pe care le au în custodie! Iar asta chiar și acolo unde nu lipsesc persoanele de la recepție...) Acestea au fost, dealtfel, singurele întâmplări dezagreabile din timpul sejurului meu govorean. „Stațiunea-i de o chietudine absolută” — îmi spusese dr. Ninon Rogojinoiu Sandu, medicul șef al policlinicii. Dar nu numai Govora se carac-

terizează printr-un climat de cruțare deosebit. 192 de zile de calm atmosferic absolut, la care se adaugă 173 cu zile de vînt a cărui viteză medie nu trece dincolo de 1-2 metri pe secundă. Despre efectul tuturor acestora mi-au vorbit în termeni extraordinari profesorul Ghiță Moraru din Suceava, fost paralizat, iar după tratament — om ca toți oamenii, precum și pensionarul Ion Șerbanescu din Cluj-Napoca, pe care Govora l-a scăpat de o afecțiune respiratorie. Tot la Govora se fac și testări de alergizante cutanate, după care se aplică tratamentele de desensibilizare. Dr. Benone Colgiu: „Stațiunea este pregătită să-și primească sezonistii. Anual se tratează la noi peste 45 000 de oameni și foarte-foarte mulți copii (N.B. — În ultimii ani numărul copiilor cu afecțiuni ale căilor respiratorii a sporit îngrijorător. Atenție la poluare!).

În pofida vechimii sale stațiunea pare bine pregătită să traverseze perioada de suprasolicitare a verii lui '81. Mai puțin inspirată n-s-a părut inițiativa cuiva care simbată, 30 mai, a invitat corul din Govora la Rîmnicu Vilcea, pentru un spectacol al TV. De ce? Marea majoritate a celor 160 de coriști și coriste sînt cadre sanitare plătite de stațiune ca să ofere asistență și tratament, iar absența acestora în numita zi a provocat în pavilioanele de tratament serioase perturbații, bolnavii fiind nevoiți să suporte cozi altminteri fără nici o justificare. De ce activitatea culturală nu se desfășoară efectiv și exclusiv în afara orelor de producție?

MIRCEA BUNEA

La Amara, după orele de tratament, bărbații se indeletnesc cu tablele și femeile cu andreele

torie în ciuda orei care începe să imbie la somn. Parcul, face omul prezentările de rigoare, se întinde pe 34 de hectare și el reprezintă, alături de tratamentul cu nămol, punctul de atracție al stațiunii în sensul că vara, cînd în Bărgan abia mai poți respira din cauza arșiței, la noi e ca la munte și asta din cauza parcului. De-aia, înțelegem, Dumitru și cei pe care-i are în subordine îngrijesc parcul cu atenție. Arbuștii sînt tunși, iarba la fel, iar bordurile vărute în alb ca vizitatorii să priceapă, o dată în plus, că mai departe n-au voie să calce. Cu bordurile, adaugă administratorul, e simplu, le vopșim în fiecare săptămînă, cu iarba-i mai complicat. Așteptăm, de la Cooperativa „Metalica” din Capitală, o motocicletă, avem repartiție pentru ea și promisiuni, dar parcă putem coși pajîstea cu vorbe! În zona centrală a stațiunii se mai găsește o poștă, o agenție de voiaj, firește filiale, un club, un bufet, o cofetărie și o frizerie. Primele sînt închise, bufetul și cofetăria se numesc „Parc”, iar frizeria, nici nu se putea altfel, „Salon”. Trecătorii sînt rari, liniștea însă nu-i deplină, căci răzbate, dinșpre intrare, zvon de muzică populară. Cîntă, dacă nu greșim, Tita Bărbulescu, dar nu pe viu, ci pe una din plăcile celui-alt bufet, botezat „Popice”, cîntă însă cam tare și cam gîjlit, observație cu care administra-

terapeutică. Totul e frumos rînduit, e ordine și curățenie.

Mai aflăm, la strand, că „bilețele de dimineață nu sînt valabile și după-amiaza” și că „inotătorii n-au voie să depășească geamandurile”, sfatul acesta fiind cam inutil, căci geamandurile n-au fost încă montate. Asistăm cum Petre Macaria și Lache Dragomir scot, cu canciocul și pluta, vestitul nămol săropelic de Amara. De pe plută nămolul merge, prin intermediul unui electropalan, în baza de tratament. Aici, de asemenea în ordine și curățenie, se execută tot felul de proceduri, împachetări, masaje, aerosoli, ionizări, băi galvanice și așa mai departe, toate sub ochiul vigilant al doctorului Gheorghe Atanasie, medic șef. Așteptîndu-și rîndul, Ion Crînguș citește „Amintiri despre viitor” și zice că suferă de reumatism și de auz. Parcă durerile din umăr l-au mai lăsat și, în ansamblu, n-ar avea nimănuț nimic de reproșat.

Înainte de plecare, facem un popas la cantină. Nu-i găsim nici un defect și bucatele sînt gustoase. Astăzi, fiind vineri, e și profilată pe zarzavat.

Responsabilul Vasile Gheorghe, deși de 50 de zile la Amara, a învățat că prima lui obligație e să stea printre oameni și asta și face, gata oricînd să schimbe o farfurie sau să încălzească o alta.

OVIDIU IOANIȚOIA

Govora

Psihologia omului cu valiza și încă altele

Printre persoane cocolite în fulare mă strezor pe ușa dispeceratului din Govora. Tineretul cu mustață pandurească din spatele șimezel, deci omul pe care-l rog să-mi dea o cameră confort I, se uită la mine de parcă i-aș fi cerut să

rezolve cvadratura cercului. «N-am decît un loc confort trei.» Ce înseamnă asta? «Fără grup sanitar.» Dar vreau confort I! «Duceți-vă la hotel și dacă nu găsiți, vă întoarceți la mine.» Plec, mă cațăr vreo sută de metri pe o stradă în pantă pînă-n dreptul vilei pe care scrie Hotel. salut pe cele două femei care, în stînga scării, răsădesc panselute pe taluz. La recepție nu-i nimeni. Aștept timp de zece minute. Nimeni! Ies și discut cu cele două: „Nu cumva știți...?” Răspuns: «Una s-a dus să depună banii, cealaltă vine la trei!» Din nou în holul recepției, la 14 și douăzeci și cinci de minute. Aștept, mă plictisesc, mă uit, miros...

Sinaia

Psihoterapia e bună, dar ar trebui să înceapă de la cazare

Perla Văii Prahovei capătă în prezent o nouă dimensiune: rampa de lansare pe orbita Bucegilor, loc preferat al multor bucureșteni gata oricînd să „dea o fugă pînă la Sinaia”, devine o importantă bază de tratament balnear cu un profil nou, neașteptat: pentru afecțiuni renale, digestive (ulcer gastroduodenal, gastrite cronice cu hiperaciditate), afecțiuni hepatobiliare, diabet zaharat și, în general, afecțiuni metabolice. Așadar, în afară de profilul tradițional (nevroze etc.), un „Olănești” la doi pași de Capitală. Nu e doar o metaforă. Doctorul Aurel Dinu, medicul șef al Policlinicii balneare Sinaia, ne spune:

— Izvorul de apă minerală de pe Valea Cînelui rivalizează pe plan medical cu izvorul 24 de la Olănești. Se află în pădure, cu o zonă de protecție bună și are calități terapeutice certe testate. Eu însumi am tratat numeroși pacienți, cu rezultate foarte satisfăcătoare. Fără să mai punem la socoteală debitul excepțional. Există un bazin, dar actualmente nu e folosit. S-au alocat fondurile necesare și lucrările de amenajare vor începe curînd, astfel încît la sfîrșitul anului viitor izvorul să se încadreze în noul peisaj balneoclimatic al Sinaiei.

— Dar vechiul profil? — Stațiunea e foarte căutată pentru tratamentul unor boli endocrinometabolice, al unor afecțiuni reumatismale, nevroze astenice. Crește continuu ponderea tratamentului, acesta e viitorul stațiunii! Nu în sensul că ea se va transforma într-un uriaș spital, ci în sensul că aci se va putea combina tratamentul medical pentru cei în suferință cu odihna și recreația. Aceasta va asigura și ocuparea mai rațională a locurilor existente, căci o stațiune care nu beneficiază și de servicii medicale nu poate spera să fie frecventată și folosită 100% în tot cursul anului.

La policlinică, orice vizitator, chiar fără nici o „trimiteră” de acasă, poate fi consultat, plătind o sumă extrem de modestă, mai mult simbolică, și beneficiază, la nevoie, de felurite proceduri de hidro și electroterapie: băi cu plante medicinale, cu apă carbogazoasă, esență de brad, dușuri subacvate, masaj, cultură fizică medicală. Ne buзим nu atît pe medicamente, ci pe agenții fizici naturali și pe psiho-

terapie. Îi sfătuim pe bolnavi să se confeseze, să încerce să rezolve împreună cu medicul problemele lor emotionale, fiindcă, se știe, componenta psihică intră într-o sumedenie de boli.

În adevăr, mulți cetățeni veniți să-și îngrijească sănătatea la Sinaia și cu care am discutat ne-au relevat înțelegerea, tactul și competența cu care au fost tratați de doctorul Aurel Dinu. Dar... „Eu mi-s bolnavă de inimă. Mă înțepă. Sînt femeie bătrînă. Am venit la Sinaia cu soțul meu, și el bolnav. A lucrat mai înții la colectivă; în ultimii 20 de ani a încercat și descărcat camioane la I.C.R.A.-Timișoara. Apoi a avut un accident de muncă, i-au fost retezate degetele de la o mină și acum lucrează ca om de serviciu. În toată viața noastră nu am fost decît de două ori în stațiune: o dată la Izvoare, altă dată la Tușnad. Acum ne aflăm la Sinaia. Deși aglomerația nu e mare și am plătit pentru confort I, am fost cazați la o vilă depărtată și zgomoasă, „Arieș” spre... Poiana Țapului. Pentru noi e mult de mers. Am cerut să ne-o schimbe și ne-au propus vila „Scărișoara”. Curăț „Scărișoara”: urci atîtea trepte că nu ne-au ținut picioarele. În fine, ni s-a oferit vila „Crinul”, dar cineva ne-a spus că și acolo e mult de urcat și ne-am lăsat păgubași. Cînd la cazare le-am spus că sînt bolnavă de inimă, mi-au replicat: „Dacă ești bolnavă de inimă, de ce ai mai venit la Sinaia?” (Ana și Ion Blaj, Timișoara).

Constantin Băzavan de la „Dacia-SERVICE” Rîmnicu-Vilcea, asistentul medical Dumitru Roșu de la dispensarul Coțușca, Botoșani, muncitorul Viorel Hațegan de la Combinatul siderurgic Hunedoara — toți bolnavi de nevroză — se plîng de calitatea mîncării la principalul restaurant-pensiune al orașului, chiar peste drum de sediul O.J.T.: bunăoară, spun că rinichiul servii la prînzul din 30 mai nu au fost bine spălați, iar rinichiul „știți dv. ce conțin”; de asemenea, regretă că baza de tratament de la „Păltiniș” s-a restrîns și că în locul ei s-a deschis, spun ei, „o circumscripție ordinară” (dar aveam să aflăm a doua zi că e vorba de o cramă de lux, ceea ce, firește, nu-i încălzește prea mult pe bolnavi). Contabila Niculina Vlad de la Întreprinderea de construcții industriale Pitești arată că în camera nr. 5 ce i s-a repartizat la vila „Carpați” este atîta igrasie încît îi pare bine că se termină concediul.

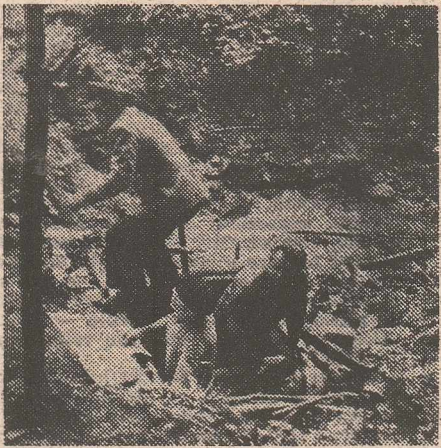
De la sine înțeles că nu am vrut să pescuim cu tot dinadinsul păreri critice și că cei chestionați au fost aleși absolut la întîmplare. Deși poate există unele exagerări, ce pot fi puse și pe seama irascibilității cauzate de boală, totuși răspunsurile atestă că la capitolul „solicitudine” mai avem lipsuri, tovarăș!

LIONEL NIȚESCU

Tușnad

Radiografie minut cu minut

Anul acesta, în mai, Tușnadul a fost mai plin decât anul trecut în august. Nimic nefiresc dacă ne gândim la renumele de care s-a bucurat această stațiune balneoclimaterică până acum, turiștii fiind foarte mulțumiți atât de tratament cit și de cazare. Ce s-a întâmplat însă acum, în mai? Conducerea stațiunii a fost luată prin surprindere: o circulară a O.J.T.-ului a provocat această afliuență, tocmai pentru a valorifica întreaga capacitate a locurilor de categoria I din modernele hoteluri Tușnad, Olt și

Ciucas. Surprize și chiar nemulțumiri au apărut în momentul în care cetățeanul care a plătit un bilet de categoria I a fost obligat să mănince la restaurantul hotelului respectiv nu cu bonuri, ci cu tichete valorice de 35 de lei pe zi, pentru trei mese. Printre cei care au încercat să facă față tentației de a servi masa la restaurant, ce e drept foarte bine aprovizionat cu specialități de porc și vacă, a fost și pensionarul Marin Ciobanu cu soția, venit al treilea an la Tușnad, la tratament. Dar numai micul dejun a costat 12 lei din cei 35. Și de atunci a suprimat masa de dimineață, iar pentru prinz și seară au cheltuit încă 700 de lei în 20 de zile.

Ca bază de tratament, Tușnadul rămâne însă o stațiune de prestigiu, reușind să facă față tuturor solicitărilor cu maximă eficiență. Despre medicii de aici am auzit în citeva rânduri următoarea afirmație: „te vindeci de dragul lor”.

Ceea ce nu s-a putut realiza încă în materie de tratament, și care a ajuns să fie o problemă, sînt mofetele. Aici, la Tușnad, oriunde sapi, dai de apă minerală și de bioxid de carbon; apa simplă, potabilă, este adusă de la 18 kilometri, iar cea carbogazoasă curge în Olt. Prospectări se fac de zece ani și tot de zece ani oamenii se îngheștie zilnic în singura mofetă amenajată la 2 kilometri de stațiune. Or, pentru cei cu arterită și hipertensiune, drumul acesta e cam greu de făcut.

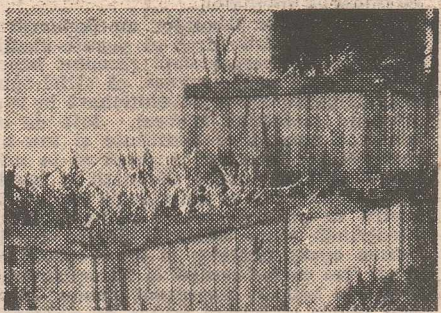
Zilnic se perindă peste 500 de bolnavi, unii vin de la șase dimineața pentru că, mai tirziu, presiunea scade. Iată pentru ce

mulți bolnavi se duc, ceva mai sus, la o groapă, neamenajată, și în condiții cu totul neigienice fac mofete complet nesupravegheate.

Altă problemă la ordinea zilei este cea a alimentației. La restaurantele cantină există două și chiar trei feluri de regim. Oamenii s-au plîns că de multe ori doar cantitatea de sare le diferențiază, că orezul și carnea de pui nu sînt totdeauna suficient fierți, iar Dumitru Florea nu poate uita cum, la masa de seară, a primit doar o jumătate de fir de ceapă verde. Tot el ni s-a plîns că deși a plătit bilete confort I, în cameră are două scaune rupte și igrasie. În aceeași vilă, „Bradul”, într-una din camere, dulapul stă de la începutul sezonului cu ușile căzute și alte 10 scaune așteaptă la atelier să fie reparate. La vilă se găsea și un tovarăș de atelier care nici nu a vrut să stea de vorbă cu noi, nici să-și spună numele. Întrebat de ce nu se poate repara dulapul de la camera nr. 9, ne-a spus doar atât: „ce să fac? să-l iau de nevastă?” De la îngrijitoarea Maria Jocu am aflat că se numește Dones, că are balamale pentru dulap dar nu are suruburi. Despre serviciul tehnic discută toată lumea că nu te poți atinge de el.

Sigur că am dorit să aflăm adevărul și în cazul firului de ceapă tăiat în două. La cantina cu pricina, șefa unității, Elisabeta Milkos, a recunoscut că în luna mai și chiar și acum zarzavaturile sînt tot trufoane. Așa se explică de ce într-un depozit de alimente am găsit ceapă verde crescută care nu mai avea bulb, dar totuși era cîntărită și predată la bucătări.

De ce sînt legumele și zarzavaturile trufoane la Tușnad, poate că înțelegem, dar de ce trebuie să ajungă striccate la

bucătărie, nu mai e de înțeles. Este de-a dreptul neglijență! Am depistat chiar și una din cauze: Atila Daniel, șeful biroului de producție culinară al O.J.T.-ului, filiala Tușnad, se plînge degeaba C.L.F.-ului din Miercurea Ciuc de starea în care ajung legumele în depozitul stațiunii. Marfa vine de la furnizorii din Prahova și Iași. Vin cu mașini de mare tonaj 30 de kilometri, trec pe lângă Tușnad și se duc la Miercurea Ciuc. Acolo sînt descărcate, cîntărite și depozitate. Abia după 4-5 zile marfa ajunge la consumator, dar e o marfă obosită, iar în farfuria turistului în loc de o ceapă sau două ajunge o jumătate de fir.

Iată citeva defecțiuni de organizare care umbresc renumele stațiunii Tușnad. Cetățeanul vine sau la odihnă sau la tratament. Vine să se refacă, să se odihnească. Nu trebuie contat doar pe tratamentul medical; nervii sînt fragili și cele mai mici nemulțumiri îl atacă la temelie.

ELENA GHERA

Slănic Prahova

Un loc mai puțin iubit după-amiezile

Valențele terapeutice și turistice ale stațiunii de pe Valea Slănicului sînt mai mult sau mai puțin cunoscute. Deși e vizitată anual de circa 180.000 de turiști — dintre care 12.000-14.000 de peste hotare, dirijați vara în excursii de către O.N.T. Litoral — iar 11.000 de oameni ai muncii din țară își petrec aici concediul de odihnă, e totuși puțin față de potențialul ei nativ, ca să spunem așa; ar putea fi o stațiune de mare circuit național și internațional. La Congresul mondial de balneologie din 1974, două lucrări științifice deosebite care au reținut interesul participanților, prezentate de specialiști ai Institutului de balneo-fizioterapie și recuperare de la București, s-au referit tocmai la Slănic Prahova, la valoarea extraordinară, unică aproape, a climatului din această stațiune în tratarea nevrozelor fără un alt medicament și a nămolului sapropelic din lacurile saline pentru afecțiunile reumatismale. Dar stațiunea are destul de puține locuri de cazare, iar dintre acestea doar cele 304 din Complexul balnear al O.J.T. Dimbovița pot primi non-stop, în cele patru anotimpuri. Două pavilioane nu pot fi utilizate pe întreg sezonul rece, aproape din octombrie și pînă la 15 mai, deoarece... nu s-a rezolvat încălzirea centrală, nu s-a creat posibilitatea de a se asigura temperatura necesară unor oameni suferinzi, care urmează tratament! E greu de presupus că nu e posibilă o rezolvare în așa fel încît stațiunea să poată funcționa la întreaga capacitate, pe întreg cursul anului spre binele oamenilor și spre folosul ei economic! Anumite eforturi locale pentru o mai bună valorificare a potențialului terapeutic al locului se fac. Curînd, chiar în primele zile ale lunii iunie — precum ne asigură tovarășul director Ion Saulea — se va da în beneficiul bolnavilor în celebra

Salină veche încă un sanatoriu pentru suferinzi de astm bronșic și alte afecțiuni ale aparatului respirator. Va poseda — pe lângă sala clasică de cură, cu paturi și mese cu scaune — două săli de gimnastică medicală (una pentru adulți, alta pentru copii), un cabinet medical, două terenuri de tenis de cîmp, unul de handbal și unul de baschet. Tratatamentul zilnic durînd între 4 și 8 ceasuri, iar efectele lui fiind condiționate de mișcare, de educarea respirației, asemenea dotări nu sînt o eccentricitate, ci o condiție sine qua non. De asemenea, tot în sezonul de vară, care a debutat la 1 iunie, reumaticii vor putea beneficia din nou de împachetările cu nămol sapropelic, după o cam lungă absență. S-au adus îmbunătățirile și corectivele necesare instalației de circulare și recirculare a nămolului între lac și baza de tratament. Mai sîntem informați că, începînd cu anul viitor, posibilitățile de cazare ale orașului vor crește. Curînd — în sfîrșit! — vor începe lucrările de restaurare și amenajare ale clădirii în care a funcționat moara de sare aflată la gura Salinei. Construcția solidă, nu lipsită de frumusețe și originalitate arhitectonică, lăsată însă în părăsire și degradare de multă vreme, urmează să devină un hotel de confort superior.

Ca orice posesor al unui bilet de odihnă și tratament în stațiunea Slănic Prahova, ne-am permis să pătrundem în clubul aflat în Pavilionul salin, la doi pași de biroul tovarășului director. Cu program afișat: de la orele 7 la 23. Sala de cîm și table — închisă, sala de șah — aidoma. Funcționează doar sala TV. Popicaria a devenit magazia restaurantului din apropiere. La Biblioteca orașenească se prinde solicitanților să depună o sumă de bani egală cu de trei ori prețul cărții pe care vor s-o împrumute (?!), cum ne-au adus la cunoștință Gligor Giurgiu și Gheorghe Simnicu. Ștrandurile — amenajări destul de aproximative ale celor 6 lacuri saline — fac inaccesibile vizitatorilor, turiștilor de-o zi în stațiune, tocmai lacurile, deosebite monumente ale naturii, de un pitoresc inegalabil.

CICI IORDACHE

1821. Complotul eterist și asasinarea miselească a lui Tudor Vladimirescu (II)

Poate Tudor nici n-a gîndit, pur și simplu, că eteriștii, pușini cîți îl însoțeau, ar putea pune ceva la cale împotriva sa. Cu acei „războinici” ai lui Iordache, care se retrăseseră deja la Pitești, știa că se împăcase. Dar se „impăcase” în fața tunurilor în poziție de tragere. Hagi Prodan îi datora viața, din zilele încercării nereușite de asasinat de la Țîntăreni. Dar Hagi Prodan era un om „hoțos și vicelan”, fără scrupule. Cu D. Macedonschi, Tudor nu avusese vreo „ciocnire”, iar Alexandru Pavlovici, „șarul” bulgarilor care însoțeau „Adunarea”, nu prea ieșise din anonim. După M. Cioranu — care, e drept, cam încearcă să se dezvinovățească —, știm că în acea noapte fatală s-ar fi adunat căpitani de-ai lui Tudor, „revoltați de moartea Urdăreanului”. Între ei a apărut D. Macedonschi, continuînd a-l deruta. Acei căpitani i-ar fi jurat lui Macedonschi credință și, cu acest „răspuns hotărîtor”, D. Macedonschi a pornit, în goana calului, spre Pitești, la Iordache Olimpiotul. Relatarea este curioasă, căci după regulile ostășești ale taberei, pîzite cu strînicie pînă aici, fiecare căpitan trebuia să se afle la locul lui. În relatarea lui M. Cioranu nu apare nici garda personală a lui Tudor; apare în schimb mențiunea că santinela de la ușa acestuia primise „porunca” (de la cine?) „că de va ieși Tudor afară din chioșc pînă a nu se face ziuă, să dea să-l omoare”. După M. Cioranu, ar reieși că s-a pus la cale un fel de „conjuratie” a căpitanilor. Dar M. Cioranu își avea patul lângă foisor, iar explicațiile lui, scuzele lui, pentru acest moment, că n-ar fi putut comunica cu Tudor, îl acuză.

Ilie Fotino, în măsură să cunoască mai bine unele „detalii” din relatările eteriștilor, ne vine în ajutor. Dacă, la M. Cioranu, D. Macedonschi a apărut, în acea noapte, subit, printre căpitanii lui Tudor strînși în jurul foisorului, I. Fotino scrie că, la un „consiliu” al căpitanilor (omite să ne spună unde s-a ținut) s-a redactat o „adresă”, semnată — N. B. ! — de „toți căpitanii serbo-bulgarilor, cum și cîțiva subcăpitani de panduri” (s.n.). Adresa, sigilată, a fost apoi trimisă „cu într-adins om” (deci, nu prin D. Macedonschi), pe ascuns, de la Golești la Pitești, lui Iordache Olimpiotul, care „demult cugeta” să-l prindă pe Tudor și „pîndea să găsească ocasiunea” (s.n.). Apreciînd „ocasiunea”, și asumîndu-și un risc mare, Iordache „unelti o stratagemă disperată”; căci, în adevăr, nu era ușor să încerci a-l lua pe Tudor din propria lui tabără.

În ziua de 21 V/2 VI, Iordache luă 30 de călăreți „aleși”, plus alți 200 „de rînd”, îi împărți în grupe și le ordonă să-l urmeze la Golești, la un sfert de oră fiecare grup. La intrarea în Golești, au fost opriți, „după regula ostășească, de străjile lui Tudor”, dar — continuă I. Fotino — acesta l-ar fi recunoscut pe Iordache și ar fi poruncit să l se lase intrarea liberă. Iordache l-ar fi găsit de Tudor „împreună cu toți captii oastei sale”. Și Fotino pune în gura lui Iordache un discurs „zdrobitor” la adresa lui Tudor, ceea ce iarăși ni se pare o imposibilitate: în asemenea împrejurări, numai de discursuri nu era timp. Deținem, în schimb, o relatare la fața locului, de la unul din cei mai credincioși căpitani ai lui Tudor, e drept, transmisă nouă de fiul acestuia, George Căcalețeanu (tatăl său, Ianache, fusese comandantul tunarilor lui Tudor). Astfel, ni se relatează că „într-o dimineață, prea de dimineață, cum s-ar zice acum pe la 5 ore”, s-au zărit venind spre Golești căruțe de poștă „pline cu oameni”. Un căpitan l-a anunțat pe Tudor. Acesta a ordonat să se oprească și să le cerceteze. I s-a răspuns că este un căpitan eterist, Farmache (poate, o confuzie pentru Iordache). „trimis de Ipsilanti, dorind a-i vorbi ceva în secret” (s.n.). Tudor era „neîmbrăcat bine”, nu era încă înarmat, de ciudă înjură pe căpitanul eterist, dar ordonă apoi să-l introducă. Suița căpitanului eterist a rămas afară, „subt arme, fiindu-le cam ascunse”. Oamenii lui Tudor, între care era și Căcalețeanu bătrînul, erau înăuntru”. Deci, abia trezit, încă neînarmat, Tudor (ținea, poate, sfat, cu ai săi. Căpitanul eterist „esprimă dorința sa către Tudor — continuă relatarea — d-a fi singuri, ca să poată vorbi între 4 ochi”.

„...Iesiră căpitanii lui Tudor” — continuă relatarea. Peste citeva momente, căpitanul eterist „crăpă ușa, bagă capul și, făcîndu-se ca cum s-ar adresa către oamenii d-afară, le zice: «Domnul Tudor poruncește să plecați, ca să ne lăsați singuri, avînd taină».”

Deci, studiînd rapid numărul și țaria celor abia ieșiți, căpitani ai lui Tudor, într-o clipă de neăgare de seamă a celui găsit în „ținuta” prea matinală, pe care și-o permitea cu ai săi, poate chiar cînd acesta se echipa grăbit, căpitanul eterist, poate cu vorbă șoptită, ca de taină — dar suficient de tare ca să fie auzit în afară — a pronunțat un consemn, menit să ajungă și la ai săi. Așa relatează și Căcalețeanu: „Acesta (frazza scurtă a eteristului — n.n.) era un cuvînt d-ordine (mot d'ordre); și oamenii lui Farmachi (iarăși confuzia — n.n.); care erau afară, la ușa, se adresează către păzitori (santinelele lui Tudor) și le spune că nu mai este trebuință să stea acolo — și să plece”. Locul santinelor lui Tudor „l-au luat oamenii sau neferii” căpitanului eterist.

Așa a ajuns Tudor izolat de ai săi și bine păzit.

Cînd șeful tunarilor a revenit să-l vadă pe Tudor, acesta „era arestat, dar nu pornise”. Totul se petrecuse rapid. Era încă de dimineață. Lagărul pandurilor nu se trezise bine. Nu se putea bănuți ce se petrece la foisor, unde garda lui Hagi Prodan și neferii aduși de căpetenia eteristă izolaseră locuința lui Tudor. Tudor nu putea să fie scos afară din foisor (cum apare la M. Cioranu); sau, dacă a fost, scoaterea nu s-a putut face decît către curte, curte în care erau cantonați eteriștii. După I. Fotino, discuția cu Tudor, inclusiv arestarea și pregătirea pentru plecarea au avut loc într-o încăpere închisă, într-o „sală de ședință” (după Raybaud). Aici — după I. Fotino, care putea să știe mai bine aceste amănunte — Iordache Olimpiotul, terminîndu-și discutațiunile discurs, „se prefăcu a se adresa și către căpitanii prezenți” (s.n.), spre a le lua asentimentul pentru întîlnirea lui Tudor cu Ipsilanti. Reținem că I. Fotino nu dă, pentru „căpitanii prezenți” nici un nume și, în mod greșit, îi considera drept căpitani ai lui Tudor pe D. Macedonschi și pe Hagi Prodan. Și autorul filoceterist mai „scapă” un „detaliu” într-o notă înfrapaginală. „Nu începe indoială — scrie el — că Olimbie, temîndu-se de vreau măcel din partea gardă și întîmilor lui Tudor, se ferea de verice asprime și întrebuiță această stratagemă diplomatică, sigur fiind și de consimțămîntul subalternilor săi, după înștiințarea ce aceștia îi trimiseră...”. Înștiințarea de care vorbește Fotino este cea „adresă”, amintită mai sus, trimisă lui Iordache la Pitești și semnată de „toți căpitanii serbo-bulgarilor, cum și cîțiva subcăpitani de panduri”. Iar subalternii lui Iordache, prezenți în sala arestării lui Tudor, nu puteau fi căpitani acestuia din urmă. Chiar dacă au fost de față cîțiva căpitani de ai lui Tudor (precum I. Căcalețeanu, revenit între timp), lăsați să intre pentru a nu trezi bănuțeli — erau, oricum, în vădită minoritate și puteau provoca, cel mult, un măcel, în care ar fi pierit cu toții, inclusiv Tudor, după „regulile” dure ale comploturilor din toate timpurile.

Așa, fără a fi trădat de pandurii și de căpitanii lui, ci căzînd victima unui complot aproape perfect, urzit îndelung și finalizat de eteriștii din Principate, Tudor Vladimirescu a fost ridicat în mare grabă din foisorul de la Golești, dus la Țîrgoviște, unde, din ordinul lui Alexandru Ipsilanti, eforul suprem al Eteriei, a fost asasinat miselește de cîțiva călăi puși sub comanda lui Vasile Caravia. Detaliile merită a fi memorate de toți românii. După Nicolae Popescu din Mușetești, ultimele cuvinte ale lui Tudor către asasinii ar fi fost acestea: „Hoților și tilhariilor, dacă sinteți oameni vrednici, duceți-vă și vă bateți cu turcii și-i scoateți din țară, dară nu cu mine, un om desarmat. Și să știți că trupurile voastre o să le mănince cîinii Țării Românești și paserile prin munți”. După două zile și nopți de chin, dar mai ales de coșmar — comparabil, în istoria de pînă atunci a martirilor români, cu chinul și coșmarul lui Vodă Brăncoveanu — Tudor Vladimirescu era, desigur, istovit cu totul. Călaul l-a întîmpinat „cu un satir în mînă”. Tudor a mai putut — și a mai dorit, poate — să rostască în fața asasinilor — „cu voce tremurătoare”, notează I. Fotino — o replică scurtă, din aceea pe care i le cunoaștem, ieșită din străfunduri, dintr-un ecou lăuntric, ca pentru sine: „Omoară-mă, să scap!” „Și punîndu-și mîinile pe obraz, îndată fu decapitat de călau... Corpul lui fu aruncat în groapa ce era deja pregătită și acoperit cu pămînt și cu pietre”. După alte surse, trupul i-a fost aruncat într-un puț părăsit. „Astfel a fost curmată, prin trădare, viața lui Tudor, fără nici o cercetare și fără nici o umbră de formă «de judecată»” — notează I. P. Liprandi.

G. D. ISCRU

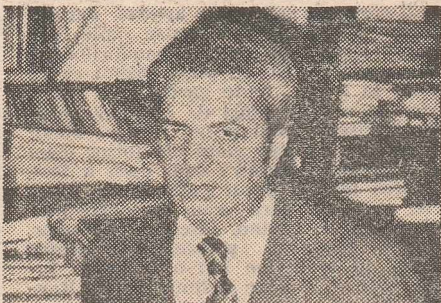
Un muzeu deschizător de drumuri

Muzeul de artă din Rimnicu Vilcea a fost gazda unei acțiuni care subliniază, o dată în plus, rădăcinile adînci ale preocupărilor culturale din acest colț de țară, încercat de istorie. Mai bine spus, amintita acțiune — întîlnirea vilcenilor cu 25 de critici de artă și 25 de artiști plastici și sculptori din București (întîlnire organizată în curtea interioară a splendidului locaș, parcă anume construit pentru o instituție de această factură) — s-a desfășurat sub semnul momentului inegal al acestui muzeu, în formula sa actuală: Muzeul de artă contemporană comparată. Girul criticilor consfințește un adevăr pe care cei din partea locului îl descoperiseră încă în urmă cu un an, pe vremea cînd o mină de entuziaști o porneau la drum cu noua secție de artă contemporană comparată: muzeul din Rimnicu Vilcea se constituie ca un deschizător de drumuri în muzeografia de artă contemporană românească.

Cercetări românești anticipează o cale revoluționară

in combaterea diabetului:

TRANSPLANTUL DE CELULE BETA

Diabetul și-a cucerit și el în ultimele decenii trista faimă de boală a civilizației moderne. Așa cum o dovedesc statisticele internaționale, el se află într-o sensibilă creștere în toate țările dezvoltate din punct de vedere economic, deci acolo unde se constată într-o măsură mai mare efectele negative ale sedentarismului și exceselor alimentare.

La ora actuală, terapia mondială izbuște prin variate tratamente, medicamente și procedee de tehnică medicală să limiteze expansiunea acestui flagel, și mai cu seamă să mențină în viață milioane de bolnavi insulinodependenți, deci acele victime ale maladiei care, în urmă cu numai câteva decenii, erau condamnate la moarte prin comă hiper sau hipoglicemică.

În România, așa cum avea să ne declare un expert în materie, prof. dr. docent Iulian Mincu, diabetul constituie o maladie mai mult sau mai puțin gravă pentru 3,1% din totalul populației, incidența fiind mult mai ridicată în orașe decât în mediul rural. Important de reținut este apoi faptul că maladia este mult mai frecventă în zonele unde intemperanța alimentară face să crească numărul persoanelor supraponderale, obezitatea favorizând între altele și perturbarea funcțiilor pancreatice. Se poate afirma, astfel, că 90% din totalul diabeticilor suferă deopotrivă și de obezitate.

In combaterea diabetului, școala națio-

nală de medicină se bucură de o bogată și valoroasă tradiție, precum și de utilizarea unor procedee și medicamente originale, prioritare pe plan mondial. O demonstrează între altele și câteva cercetări de dată relativ recentă, efectuate sub conducerea eminentului om de știință prof. dr. Iulian Mincu, și care vizează în mod special combaterea diabetului insulinodependent prin transplant de celule beta.

Pentru a face explicită noutatea și tehnica procedurii, ne permitem să amintim cititorilor noștri că diabetul zaharat, specific persoanelor tinere, este provocat de proasta funcționare a pancreasului, ale cărui celule beta aflate în interiorul așa-numitelor insule Langerhans, nu mai secretă suficientă insulină, fiind distruse în cea mai mare parte. Mai amintim, totodată, că insulina reprezintă principalul factor care mijlocește pătrunderea glucozei prin perețele celulari, lipsa hormonului pancreatic împiedicând acest proces și declanșând apariția sau exacerbarea diabetului zaharat.

În mod obișnuit, metoda de tratament clasic se reduce la administrarea de insulină, produs extras din organe de animale. Prin acest procedeu se reechilibrează necesarul de insulină din organism, dar se constată în continuare unele oscilații glicemice, iar în alte cazuri diverse și nedorite reacții secundare. Printre metodele și tehnicile medicale mai recente, amintim transplantul de pancreas, operație extrem de dificilă și, până în prezent, cu rezultate descurajatoare, și folosirea unor tipuri de pancreas artificiale, aparate prevăzute cu senzori și rezervoare de insulină dar care sînt departe de a prelua cu exactitate funcțiunile organului natural. În sfîrșit, în numeroase clinici și institute de cercetări ale globului se lucrează intens la un nou procedeu: transplantul de insule Langerhans sau de celule beta. Metoda a fost testată și în țara noastră prin cercetări de laborator efectuate în comun de specialiștii ai Institutului „Victor Babeș” și ai Clinicii de nutriție și boli metabolice din cadrul Spitalului dr. I.

Cantacuzino. Procedul reclamă cîteva condiții sine qua non: celulele beta sau insulele Langerhans, ce urmează a fi transplantate, trebuie să fie recoltate numai din pancreas de făt uman în vîrstă de 3-5 luni, singurul organism în care aceste formațiuni celulare nu dovedesc proprietăți imunogenice, izbutind să se grezeze organic pe țesuturile receptoare. Evident, recoltarea trebuie să aibă loc în condiții de aseptie totală, iar celulele extrase să fie cultivate și menținute în viață.

Experimentele efectuate pînă în prezent numai pe animale au demonstrat că specialiștii români au pus la punct o tehnică chirurgicală prin care dețin un important avans față de alți cercetători din alte centre medicale ale lumii. Un avans pe care îl vom pierde ușor și în scurt timp dacă nu vor fi luate măsurile necesare pentru experimentarea transplantului și în cadrul unor spitale clinice. Sau ceea ce nu este nici simplu, dar nici imposibil. Pentru ca un bolnav de diabet zaharat să beneficieze de transplant de celule beta - ne-a explicat profesorul dr. Iulian Mincu - este nevoie ca acestea să fie recoltate din 20 de pancreasuri, deci de la 20 de feteși rezultați în urma unor intruperi legale de sarcină. Nu cunoaștem media zilnică a avorturilor spontane și a intruperilor de sarcină care au loc în maternitățile din țară, dar ele sînt în număr suficient pentru a asigura material biologic pentru efectuarea unor numeroase transplanturi de celule beta. Potrivit unui calcul estimativ, în București, intruperile legale de sarcină pot furniza în curs de 2-3 zile material biologic pentru realizarea unei singure intervenții de acest gen.

Cercetările de laborator au demonstrat că celulele grefate încep să secrete insulină, că în fapt organismul receptor beneficiază de un nou pancreas, că astfel spus se anticipează o cale revoluționară în tratamentul diabetului zaharat. Iată de ce relatarea noastră se constituie și într-un apel adresat forurilor în drept și în primul rînd Ministerului Sănătății și secțiilor de obstetrică și ginecologie din țară, pentru ca printr-un efort conjunct să se întreprindă toate măsurile pentru continuarea experimentelor și să se procedeze cât mai curînd posibil la transplantarea de celule beta în organisme umane. Totul spre binele și folosul miilor de suferinzi, spre cinstea și prestigiul școlii naționale de medicină.

LIVIU TIMBUS

Ideii la dispoziția dumneavoastră

Microhidrogeneratoare în funcțiune

fără baraje și lacuri de acumulare (II)

Prin publicarea articolului cu acest titlu, în numărul 21 al revistei din acest an, am primit mai multe telefoane și scrisori de la oameni cu preocupări asemănătoare, care nu contrazic ideile inventatorului Ion Cotenescu, ba mai mult consideră soluția propusă ca fiind viabilă și eficientă, cu investiții minime. Doi dintre cei care ne-au vizitat la redacție, fizicianul V. Stratulat și ing. Al. Forje fac parte dintr-un colectiv împreună cu dr. ing. Florin Predan, ing. Ion Bogdan și ing. Ionel Ionescu, cu toții fiind cercetători științifici principali la ICEMENERG București. Ei au depus la O.S.I.M. dosarul nr. 94913 cu documentația necesară brevetării cererii de brevet de invenție înregistrată sub nr. 0065570 la data de 08.08.1978 cu titlul „Procedeu și instalație pentru conversia energiei hidrolice a apelor curgătoare”. Comisia de invenții formată din președinte dr. ing. Al. Lorent și membri ing. C. Ofmanski și ing. R. Forgaci le-a expediat cite o hotărîre în 03.01.1980 prin care respinge acordarea brevetului de invenție solicitat pentru motivele: „Propunerea de invenție se referă la un procedeu și o instalație pentru recuperarea energiei hidrolice a apelor curgătoare fără utilizarea nici unui baraj. Avizul întocmit de I.C.P.E.H. cu nr. 0060 din 6.10.1979 este net negativ, principalele motive fiind următoarele: randament deosebit de scăzut în comparație cu turbinele cu acțiune cunoscute, acesta scăzînd odată cu creșterea unghiului de amplasare în raport cu direcția de curgere a apei...” Dar să vedem ce spun autorii.

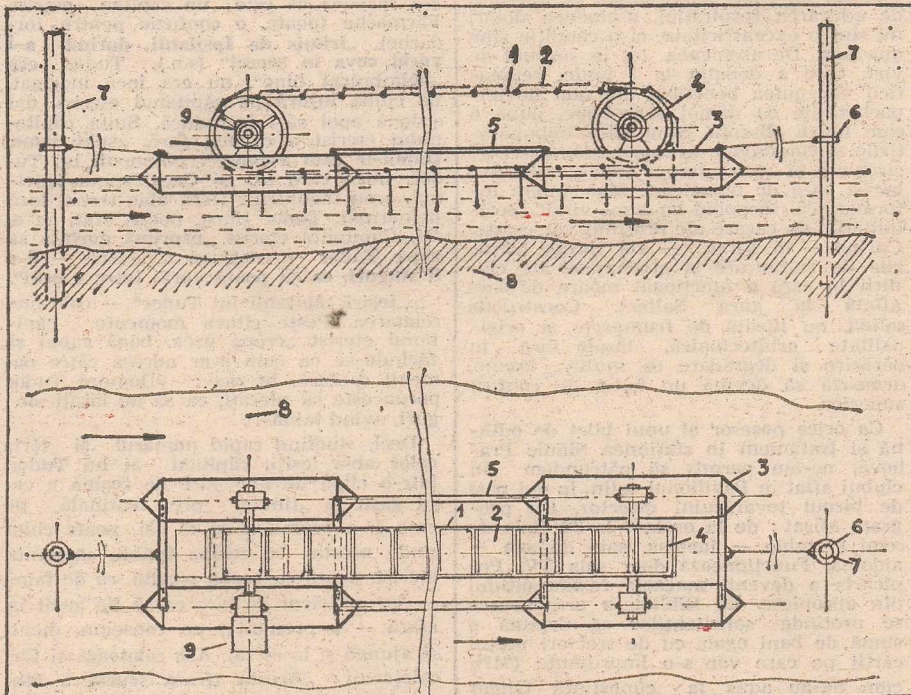
Lucrarea cu pricina face parte dintr-un complex de invenții ale mai multor colegi. Din 1975 pînă astăzi, au propus spre brevetare 24 de invenții ce se vor ocupa de preocupările lor pentru găsirea unor soluții tehnice care să asigure valorificarea completă a potențialului hidroenergetic de care dispune România. Toate invențiile acestor colective pluridisciplinare au la bază o nouă concepție a energiei, respectiv a transferului de energie. Spre exemplu, un vehicul nu face altceva decît să transfere energie sîntului. Tot așa, un riu transferă energie unui dispozitiv. Alte exemple care ajută înțelegerea fenomenelor aflate la originea ideii ce o susțin ar fi: în anumite situații roata n-a fost suficientă și s-a inventat șenila; la anumite ambarcațiuni n-au fost destule două vîșle și s-a ajuns la mai mulți vîșlași cum este cazul galereilor. În genere, transformarea de energie de la un mediu în mișcare se poate face în unele situații prin roată și prin șenilă atunci cînd aceasta se dovedește avantajoasă. În mai toate cărțile de fizică o mașinărie se discută sub așa-zisa schemă cinematică. Se au în vedere, între altele, forțele și felul în care se transmit ele, în realitate, forțele nexisînd decît ca imagine abstractă. Forțele acționînd în timp și spațiu dau ceea ce numim energie. Mașinile ar trebui calculate nu numai la forțe,

ci și la lanțul dinamic și lanțul de energie. După un asemenea calcul, simplu din punct de vedere-dinamic, colectivul de cercetători de la ICEMENERG a ajuns la concluzia că o „șenilă” de o lungime nedefinită este preferabilă unei turbine circulare. Curgerea unui lichid într-o albie se face datorită gravitației, frecare strop purtînd cu el și o cantitate de energie. Față de soluția Cotenescu și înlocuiesc turbina dintre cele două pontoane ancorate la mal cu o „șenilă”. Există și de data aceasta posibilitatea inserierii, iar lungimea optimă a unui modul sau „șenilă” depinde de viteza apei și materialele utilizate. Interlocutorii susțin că în această situație însăși noțiunea de randament cunoscută în teoria mașinilor trebuie schimbată sau înlocuită cu aceea de eficiență energetică. Cei cinci au realizat și un mic prototip pus la dinam

de mașină Dacia 1100, adică de 40 wati și respectiv 12 volți. Totul a funcționat conform așteptărilor. Studiînd brevetoteca, au găsit ceva similar în Franța, invenția franceză fiind montată pe Sena. Deosebirile între propunerea românească și invenția prezentată în bibliografia dosarului de la O.S.I.M. sînt evidente. Soluția franceză pierde în apă o parte din energie prin frecare intrucît este introdusă pe fundul apei. Soluția românească, cu partea mobilă la suprafață, nu pierde energie reactivă. În urma unui calcul, privind eficiența energetică a celor două feluri de instalații, se dovedește că amplasarea pe fundul apei nu se justifică.

Mîhnirea celor de la ICEMENERG este aceea că la O.S.I.M. sînt luați drept niște amatori, fiind tratați cu dispreț deși lucrează în cercetare, cu bune rezultate de altfel. Propunerea lor introduce elemente de noutate, prototipul a dat rezultate și invenția ar putea avea prioritate mondială. Nu se miră de ce Ion Cotenescu nu insistă atît pentru a obține paternitatea ideii sale, cît pentru realizarea ei în practică. Sînt dispuși să colaboreze și credem că nimic nu-i împiedică. Este interesant de văzut cine-i sprijină?

ION PREDOȘANU

Hidrogeneratorul este construit modular, dintr-o șenilă alcătuită din suportul 1 și paletele 2, întinsă pe doi tamburi 4 și montată pe patru plutitoare 3 ce sînt rigidizate de un cadru tubular 5. Modulul este ancorat pe firul apei prin intermediul unor inele 6 de doi stîlpi 7, ce sînt fixați în albia rîului 8. Pe axul tamburului 4 din amonte se montează multiplicatorul de turație și generatorul 9. Lungimea optimă a unui modul pentru rîuri de tipul Dîmboviței este de 10 m. Pentru rîurile de munte, care sînt rezezi, se pot utiliza, în funcție de condițiile locale, module mai mici sau roata lui Cotenescu. Se pot realiza în acest mod salbe de module hidrogeneratoare, pe toată lungimea unui rîu, cărora li se pot da diferite utilizări. Dacă la un modul se montează un difuzor, în față, hidrogeneratorul poate fi utilizat la conversia energiei valurilor, ca spîrgător de val.

Din nou despre

Longevitatea apicultorilor

Ipoteza doctorului Alexandru Partheniu privind longevitatea apicultorilor și combaterea cancerului prin venin de albine (Flacăra nr. 18) mi se pare deosebit de interesantă și merită toată considerația și atenția specialiștilor. În legătură cu aceasta îmi amintesc că în cadrul unor cercetări întreprinse la Centrul pentru studii asupra sănătății și mediului inconjurător de la BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY din Utah - Statele Unite, privind incidența cancerului pe profesioni, directorul acestei instituții, dr. Vernon J. Tipton, s-a interesat dacă afirmația că „apicultorii nu se îmbolnăvesc de cancer” are sau nu o bază reală și dacă organizațiile profesionale apicole dispun de un material documentar statistic care ar permite o adîncire a cercetării în această direcție. În acest context și-a exprimat părerea că „dacă există vreo legătură reală între incidența cancerului și creșterea albinelor, atunci este necesar să se determine dacă mierea pe care o consumă apicultorii este aceea care îl apără, sau dacă una din substanțele complexe din veninul de albine (sau din alte produse apicole - ne permitem să adăugăm noi) are valoare profilactică”.

Pentru respectul adevărului, recunoaștem, de la început, că nu știm să existe, la ora actuală, publicat sau elaborat, un material statistic documentar - oficial sau numai strict informativ - care să confirme sau să infirme afirmația potrivit căreia „apicultorii nu se îmbolnăvesc de cancer”.

Știm în schimb că apicultorii sînt consumatori de miere în faguri, de miere-extrasă, de lăptișor de matcă, de păstură, de larve (apilarnii) și în general de produse apicole (inclusiv derivatele lor) recoltate și consumate direct, nemijlocit, în condițiile naturale din stupină. Ei trăiesc, profesional, o bună parte din timpul lor într-un microclimat specific timpului în care influența bacteriostatică a propolisului nu este neglijabilă. Traiul într-un mediu ambiant mai puțin poluat, în mijlocul naturii, care influențează și ea starea psihică a apicultorului, contribuie la dezvoltarea rezistenței organismului. La toate acestea trebuie adăugat aportul înțepăturilor albinelor de care stuparii nu se feresc și datorită căreia complexa compoziție a veninului de albine intervine atît de eficient în metabolismul general al organismului, cu influențe pozitive asupra sistemului nervos, dar mai ales în reglarea întregului sistem endocrin.

Regretăm că nu dispunem de date documentare bazate pe cercetări științifice privind incidența cancerului pe profesioni în care, bineînțeles în ceea ce ne privește, este inclusă și apicultura. De aceea, considerăm utilă acțiunea întreprinsă de Ministerul Sănătății de instituire a anchetelor epidemiologice și introducerea Registrului național de cancer, privind și incidența acestei boli pe profesioni, deci și în rîndul apicultorilor.

S-ar putea ca această anchetă și cercetare documentară să permită constatări revelatoare, cu indicarea eventualelor direcții de orientare a cercetării științifice în acest domeniu, spre binele și satisfacția omenirii. Într-un sondaj făcut înt. o singură comună din Țara Moților, în Bistra de lingă Cîmpeni, 90 la sută din sătenii longevivi trecuți de 95 ani - unii au ajuns și suta - din fragedă tinerețe au fost sau sînt încă posesori de stupi, cum sînt cei din neamul Rogozilor, prisăcarii încă din vremea „buduroaielor”. Sînt încredințați că mulți apicultori vor avea de semnalat, din experiențele proprii sau din informațiile demne de încredere pe care le dețin de la alții, aspecte și constatări utile pentru clarificarea problemei.

NICOLAE V. ILIEȘIU

Sesiune științifică

Între 28 și 30 mai, Spitalul „Filantropia” din București a fost gazda celei de-a XII-a sesiuni științifice anuale a Academiei de științe medicale. S-a pus în discuție „Contribuția cercetării științifice la fundamentarea și dezvoltarea medicinei naturiste”, lucrările prezentate axîndu-se pe cercetările românești în domeniul factorilor naturali de cură, și cel al plantelor medicinale; ultima zi a însemnat dezbaterile a două controversate metode medicale de tratament: Homeopatia și acupunctura. Consemnăm cîteva opinii: Radu Păun, vicepreședintele Academiei de științe medicale: „Sesiunea a fost, într-un fel, repararea unei nedreptăți care s-a făcut cercetării plantelor medicinale, mai ales că s-a dovedit că ele au contribuit major la realizarea a 120 de medicamente care există în practica medicală, în timp ce altele sînt în curs de apariție.” Academician Ștefan Mileu, președintele sesiunii: „Homeopatia este o realitate clinică, terapeutică și practică de care trebuie să ținem seama. Ca endocrinolog sînt sensibil la „dozele mici” ale homeopatiei și cred că cele două ramuri ale farmacologiei, homeopatia și alopatia, nu se exclud, dimpotrivă, se completează.” C. Ionescu-Tirgoviște: „În privința acupuncturii, s-a insistat pentru crearea unui cadru mai adecvat în vederea aplicării acestei metode de tratament”. Mai bine mai tirziu decît niciodată.

VIAȚA PE AUTOSTRADĂ

Autostrada pare tutelată de un for abstract. Ea înaintează prin cimpie ca o pistă de aterizare pentru avioane supersonice. Nu ca o pistă carosabilă de uz comun. Autostrada e o șosea modernă, cu mai multe benzi de circulație, cu mai multe poduri suspendate, cu stație „service” și cu două restaurante pe post de hanuri cu orar redus. În rest, păduri de o parte și de alta, păduri splendide, cimpuri cultivate frumos, ordonat, încărcate de clorofilă și un riu (Argeșul) curgând sinuos ca o invitație la plajă. E o bucurie să rulezi pe o astfel de panglică albastră. Dar dacă ți se întâmplă să rămii în pană și dacă se mai întâmplă să intri (vai!) într-o coliziune, chiar nevinovat fiind, te-a uitat Dumnezeu pe drum și îți poți cronometra singur ultimele clipe de viață ferm convins că nu-ți poate veni nimeni în ajutor pentru că telefoanele, rare, nu funcționează bine sau de la celălalt capăt al firului îți răspunde un glas somnoros care promite orice în afară de un ajutor util și eficient.

Pe de altă parte dacă ți se face foame sau sete după orele 21, la volan, nu mai găsești nimic de mâncare sau de băut cale de peste o sută de kilometri și trebuie să te mulțumești cu fum de țigară sau cu o gură de aer curat. Pentru că restaurantele sunt închise! Și astfel în loc ca șoseaua să devină o prelungire civilizată a orașului spre alt oraș, un istm de asfalt care leagă două așezări urbane licărind în noapte, devine o trambulină în gol.

De ce a fost abandonată oare autostrada? Ne amintim că imediat după rumoarea intrării ei în circuit rutier, autostrada promitea să devină o zonă benefică pentru servicii de tot felul. Dar treptat-treptat șoseaua a fost abandonată, a fost uitată, a intrat în anonimat, într-un anonimat atât de profund încât până și semnalele de SOS venite de pe parcurs, de pe drum, nu mai ajung în timp util la destinație, și nimeni nu se deplasează ca să depăneze un autoturism defect pentru că, evident, un telefon dat din cimp nu prezintă nici o garanție! Și oamenii se descurcă cum pot, ajutându-se singuri în caz de pericol și de nevoie, bucurându-se doar de frumoasa solidaritate a conducătorilor auto, de un sfat prietenesc sau de o țigară care se aprinde în noapte cu imprumut și în semn de „răbdare”. Până când se va hotărî cineva, poate A.C.R.-ul, poate întreprinderile de alimentație publică sau de hoteluri și restaurante, să modifice orarul rarelor unități de pe parcurs și să repare telefoanele care vor trebui să funcționeze cu efect imediat în caz de urgență. Până atunci vă transmitem un SOS de pe autostrada București - Pitești.

„Nu mai e nimeni. Sint paznicul de serviciu”

Neîndoios, o asemenea arteră majoră de circulație, autostrada, presupune numeroase funcții ce derivă... automat din rolul ei principal. De a ne oferi posibilitatea să străbatem în cât mai bune condiții, mai repede și fără impedimente, nu un simplu drum, ci o poartă spre numeroase alte localități și zone ale țării — spre Oltenia, Banat, Transilvania.

Luni, 1 iunie, la orele 19,00, din fața postului de control al Miliției, situat la intrarea pe Magistrală, pornim. Ne secondează, cu automobilul său, Dan Birlădeanu.

Orele 19,10 — km 16. Autoturismul 2-AG-1506 în pană. Omul meșteșeste ceva la motor. Oprim și ne oferim să-l ajutăm. Pare absolut surprins. Ne mărturisește că e prima dată în viața sa de automobilist — 80 mil km la bord — când, rămânând în pană, oprește cineva din proprie inițiativă, oferindu-i ajutorul. Când pleci pe șosele, la drumuri lungi, e bine să te înarmezi — ne oferă statul — cu ideea că ești singur în univers. I s-a rupt curea de la ventilator. Are, din fericire, o rezervă. Dacă nu avea? Nu știe ce s-ar fi făcut! Ori ar fi dormit sub cerul liber, ori ar fi cumpărat una, la suprapret, de la bijuteriile șoselelor (aflăm că există și așa ceva!). Meditam îndelung la ideea însingurării omului pe șosele în timp ce în jurul tău „zboară” toate sensurile ațitiei omenii.

Orele 19,50 — km 35. Simulăm o pană. Izolăm un contact de la bobina de inducție. Colegul Dan Birlădeanu pleacă să ne anunțe — pentru a ne trimite depanarea la Service-ul de la kilometrul 36. Așteptăm. Intre timp, testăm politetea rutieră și omenia confrăților noștri automobilisti. În primele 5 minute trec pe firul de sens în care ne aflăm 25 de mașini. Într-un sfert de oră ajungem cu număratoarea la 50. Am făcut cu mina semn pentru a opri, la vreo 15. Au oprit 3. Conducătorul de pe 15-B-7999 îi cerem o bobină. „N-am nici o piesă!” — răspunde prompt. Foarte grăbit dispare după portieră. Ambreiază și ia viteza. Poate că n-avea într-adevăr nici o piesă de rezervă cu sine, dar cită indiferență față de necazul unui om! Conducătorul de pe 1-DB-5038 îi solicităm un litru de benzină, cu care să putem ajunge până la stația din apropiere. „Aveți furtun, aveți un vas?” „Aveți!” Trage omul pe dreapta, fiind gata să ne ajute. Ne dezvăluim identitatea, îi mulțumim și ne cerem scuze pentru deranj. Aveam rezervorul plin. Pe 31-DJ-1479 îl rugăm să

ne trakteze până la Service, adică mai puțin de un kilometru. Deși ora era înaintată pentru șoferul profesionist Vasile Dragomir de la I.C.I.L. Craiova — în aceeași noapte trebuia să ajungă neapărat acasă, deoarece dis-de-dimineață lua iarăși drumul Capitalei, să aducă lapte, 4500 litri lapte în cisterna camionului său — e gata totuși să ne remorcheze. Ride cu poftă când îi spunem că doar l-am încercat. „Cum să nu vă ajut dom'le, oameni sintem! Oho, să fiți dumneavoastră sănătoși pe cîți am ajutat eu în 20 de ani de șoferie. Mai acum vreo 10 zile, tot pe șoseaua asta am salvat soția și copilul unui om de sub flăcări. Îi luase mașina foc.” Starea noastră de spirit se tonifiază, iată că nu sintem singuri în universul dur al șoselei!

Orele 20,30 — tot km 35. Dan Birlădeanu revine trist, ba chiar indignat. „Dați-i drumul mai departe. Nu există nici o posibilitate de depanare. Ne reparăm defectiunea și pornim”.

Intre kilometrul 36 și 49 nu mai există nici un telefon. Ni se face sete. Prevăzător, luam o sticlă cu apă de-acasă, dar s-a sfârșit. De unde luăm apă? Privim cu atenție încordată în dreapta și-n stînga, căutînd o cișmea ori o fîntînă. Pînă la kilometrul 80, la Popasul turistic „Neajlovel”, nimic. Poți muri de sete, poți muri de-a binelea dacă, de pildă, leșini, dacă ai un atac de cord ori rău de mașină, nu găsești un strop de apă ca să-ți răcorești măcar fruntea. Ca să nu ne mai gîndim la un incendiu! Satele sint departe de șosea, iar singura fîntînă de pe traseu, de la kilometrul 63, una țărănească, superbă, cu cumpănă, n-are ciutură. Așa amputată cum este, se profilează bizar pe cerul plumburiu, de înserare, al orizontului. O tradiție uitată? Țărănul român săpa fîntini la marginea drumului pentru a potoli setea călătorului.

Orele 21,00 — km 70. În sfîrșit, apare încă un telefon. Să reținem: între București și km 36, patru posturi telefonice, exact din ce în ce mai rare. Adică, apoi unde ar fi mai necesare. (În cazul unui accident grav, în așteptarea unei mașini care să preia accidentatul și să-l transporte la spital, ori misiunea de a anunța Miliția, omul poate să moară, iar făptuitorul să fugă de la locul crimei.) Sintem la intersecția cu drumul județean ce duce la Ghimpați și Găești. Repetăm și noi testul lui Dan Birlădeanu. Ridicăm receptorul. Răspunde Oficiul Găești. Spunem telefonistei că avem o pană de motor și că sintem disperși deoarece avem doi copii mici cu noi. Se oferă să ne facă legătura cu stația Service din localitate. Deci, telefoniste pot găsi o soluție cînd există înțelegere și omenie. Bunele sale intenții (pentru care-i mulțumim) nu ne folosesc însă. „N-am ce să vă fac, auzim de la capătul celălalt al firului. Nu mai e nimeni. Sint paznicul de serviciu”. Dacă ar fi reală pana noastră? Dacă ar fi reali și copiii mici și dacă ar fi iarnă, cu viscol și minus 20 de grade? Chiar nu e posibil să funcționeze în stațiile autoservice un sistem de salvare, cu o mașină de urgență pentru depanările de noapte? Civilizația rutieră și traficul circulației auto ridică necesitatea absolută a unui asemenea serviciu.

Orele 21,30 — km 80 Ca să ne potolim setea, oprim la Popasul turistic „Neajlovel”, situat la poarta de intrare în județul Argeș și aparținînd cooperatiei de consum din Pitești. Ne prezentăm în postura unor drumeți de cursă lungă — ne îndreptăm spre Orașea — și am vrea, eventual, să mîncăm ceva. Ne-am făcut speranțe deșarte. Peste tot — în grădina ca și în local — scaunele sint întoarse pe mese. Se face curățenie. Personalul a precipitat, se pregătește de plecare. Sintem poftiți afară deoarece „s-a închis la ora 21”. Tăblița de metal, cu orele de program, atrînată pe ușa de la intrare e întoarsă pe dos. O întoarcem și noi pe față și vedem că ora de închidere este, în realitate, 22,00. Comentăm, iar barmanul se infurie. Spune că e programul de iarnă! Curios, un local la drum deschis,

care ar trebui să funcționeze tocmai noaptea pentru a veni în sprijinul drumeților, se închide în cursul verii mai devreme decît iarna?! Cerem, în schimb, o căsuță din camping, unde să poposim peste noapte. „N-a început sezonul!”, ni se replică scurt, tăios. La 1 iunie?! Ne legitimăm și, curios, devenim tot noi, cei chestionați, „intervievați” de barmanul Ion Popescu și ospătarul Vasile Barbu: „În fond, ce vreți?”

Afară, de o parte și de alta o șoselei, refugiile sint ocupate de camioane. Șoferii acestora, călători ai nopții, au sperat, ca și noi, să doarmă într-o căsuță, cu paturi și lenjerie curată, dar au fost, ca și noi, refuzați. S-au ghemuit pe pernele cabinelor incomode, iar în zori vor porni, anonimi, să străbată iarăși șoselele spre fîntele de ei știute. Drum bun, oameni buni, și ne pare rău că n-am putut să vă ajutăm!

CICI IORDACHE

Pe cine să ne supărăm?

De la volanul mașinii viața pe autostradă pare roză. Pasionații vitezei își pot permite excese atunci cînd de-a lungul zecilor de kilometri nu întîlesc nici un agent de circulație. Dar autostrada mai înseamnă și viață, iar viața are legile ei de la care nu te poți abate. Cu aceste gînduri am pornit luni după-amiază pe autostrada care leagă Capitala de Pitești. Se circula civilizată, rotund, fără excese. Dacă ai pană de automobil? Tragi pe dreapta și aștepti un binevoitor. Dar dacă nu oprește nimeni? Atunci te îndrepti spre acele telefoane plantate de-a lungul șoselei, la un anumit număr de kilometri unul față de celălalt. Iată, la km 18 un asemenea post telefonic. Geamul pe care scrie: „În caz de accident chemați Miliția” este spart, iar telefonul nu există. Nu disperși deoarece de partea cealaltă a șoselei se află un alt telefon. Ridicăm receptorul. După puțin timp telefonista de la Clorogirila ne întreabă ce dorim?

— Am rămas în pană, sintem membri ACR și vă rog să-mi facilitați o legătură telefonică cu cei de la km 36 sau cu Bucureștiul. Din păcate, avea să vină răspunsul telefonistei, nu putem face acest lucru deoarece convorbirea nu poate fi onorată. Insistențele sint zadarnice. Rulăm în continuare și repetăm rugămintea telefonică, de data aceasta la km 30. După o tăcere nepermisă auzim vocea telefonistei de la oficiul din Bolintin. Spunem ce dorim dar sintem refuzați pe aceleași considerente.

Pe cine să ne supărăm? În nici un caz pe telefonistele de pe traseul București - Pitești care nu și-au făcut decît datoria (cu un dram în plus de grijă față de semenii lor, ar fi putut rezolva situația. Menționăm că în ambele ipostaze am spus cine sintem, ce număr de înmatriculare are mașina, asigurînd telefonistele de la celălalt cap al telefonului că imediat ce vom putea demara vom achita costul convorbirilor). Cel care se ocupă de exploatarea acestei autostrăzi ar trebui să reflecteze mai serios pentru a găsi și a introduce de urgență posibilitatea unei legături eficiente cu acele unități absolute necesare celor care, din motive independente de voința lor, au nevoie de ajutor.

Iată-ne ajunși la cunoscutul km 36. Sint orele 19,50. Ne reținem în a descrie cum arată baraca unde funcționează Service-ul. Ideile preconceptuate nu și au locul, acolo serviciul poate fi impecabil. Dorim să solicităm ajutor. Dorința rămîne dorință deoarece baraca era închisă. Mergem la complex în căutarea unui reprezentant al A.C.R.-ului dar la km 36 nu există nici un reprezentant.

Acest punct așezat pe o autostradă de mare trafic, atunci cînd a fost proiectat, zicem noi, s-a făcut pentru a veni în sprijinul automobilistilor cu piese de schimb și carburanți. Din păcate, aici, la km 36, piramida este răsturnată. Cel mai supărător lucru este acela că la Stația PECO nu există nici un fel de ulei necesar motocicletilor și trabantistilor, lucru aproape de neînțeles. Pe acesteia cale trimitem gîndurile noastre spre acei care se ocupă cu aprovizionarea stațiilor PECO, aflate mai ales pe șosele, pentru a-i întreba ce trebuie să facă un om rămas în pană de carburanți tocmai pe o autostradă; pentru că una este să nu găsești ulei în București ori în oricare alt oraș, și alta este să te trezești pe o șosea fără puțința de a-ți continua drumul. Nu așteptăm explicații ci rezolvarea acestei anomalii.

Facem cale întoarsă. Șoseaua goală. În față, un biciclist care departe pare un om normal, cu toate că nu prea înțelegem ce caută biciclistii pe autostradă! Numai o minune ne-a scăpat și l-a scăpat pe biciclist de un groznic accident. Căci la numai cîțiva metri înaintea noastră biciclistul turmentat se face covrig cu bicicletă cu tot. Pînă reușește să stabilească care-i sint picioarele și care sint roțile bicicletei, oprim o mașină în ideea unui martor ocular. Proprietarul mașinii se lasă greu convins pe motiv că nu e treaba lui, că e mai bine să ne vedem de drum, dar pînă la urmă ne însoțește. Biciclistul turmentat, pe numele său Petre Petre (ne trimite de la început cu gîndul la un personaj celebru din literatură, ce-i drept total opus lui), nu este în stare de prea multe explicații. Aflăm că lucrează la Bolintinul din Deal și crede despre sine că este un om cumsecade. Dialogul este imposibil, așa că ne continuăm drumul. Rulăm liniștiți spre Capitală.

DAN BIRLADEANU

Opinia unui alegător

CIVILIZAȚIA RAPORTURILOR

O chestiune care mă preocupă de mai multă vreme s-ar putea numi **civilizația raporturilor**. Mai simplu spus, dacă cineva îți dă bună ziua, firec ar fi — auziți cum am ajuns să spunem! — firec ar fi să-i răspunzi pe loc. La școala primară pe care am făcut-o pe timpuri, înainte de a ne fi învățat literale învățătorul ne-a învățat să dăm bună ziua și mi-aduc aminte că de atunci, la venirea sau la plecarea de la școală, făceam tot satul să cînte, cincizeci-șaizeci de copii cîți eram, dînd bună ziua în cor sau pe rînd și nu era țaran care să nu se bucure auzindu-ne. Se crease, adică, o adevărată plăcere a salutului și dacă cumva unul din noi, mai stingher, venea singur la școală și trecea de cite cineva fără să-l salute, uitat dimineața de somn și de grijile ascultării la cine știe ce materie, atunci se întorcea repede înapoi și mai trecea o dată prin fața omului ca să-l dea neapărat bună ziua. Sigur, eu nu mă refer acum numai la salutul propriu-zis, dar cu el am învățat să răspund la toate împrejurările care privesc **civilizația raporturilor**. Îmi spune cineva că observă o anumită dezinteresare față de această civilizație și drept argumente îmi dă greutatea cu care se răspunde la petiții, la întîmpinări, la cereri cu caracter așa-zis personal, la întrebări care par, datorită francheții lor, mai spinoase și mai adaugă și o anumită iritare în fața tuturor acestora.

Există la noi, ilustrate a faptului că problema preocupă societatea care, la rîndul ei, caută indiscutabil soluții, există chiar o lege privind scrisorile oamenilor muncii, vreau să spun că s-a creat cadrul oficial al răspunsului la bună ziua. Însă răspunsul îl dăm noi, oamenii, care, adesea, uităm că, oficiali fiind, întîl simtem oameni și că nimic din ce are caracter oficial, oricîte intenții bune ar cuprinde acest oficial, nu devine automat și uman dacă oamenii nu-l fac uman. Ba am sesizat și eu o împrejurare cînd, pe treapta oficială ajuns, un om anume se simțea dezlegat de elementarele reacții care pînă mai ieri îl țineau la rînd cu toată lumea, foarte om și foarte omenos și gata să dea bună ziua, adică să sară în întîmpinarea semenilor săi.

Brusc, pe cite unii îl apucă o îmbățe-nie uscată și cînd vorbești cu ei e lîmpede că ei s-au topit în lemnul scaunului sau al fotoliului, că între telefoane și tăbla biroului ei se simt ca și cînd li s-ar fi cerut să uite complet că acasă li așteaptă și pe ei o nevastă, un socru, un copil care a căzut de pe bicicletă, un părinte reumatic, o soră pentru care cel mai mare eveniment ar fi să vină cineva să o ceară, în sfîrșit, de nevastă etc., etc. Li se îmbățeștează și cravata, li se întepenesc degetele pe creionul cu care pun o apostilă, calcă pe drum mai întepenit, și pe mulți eu i-am văzut cum își ține capul de parca în jurul lor ar fi o aureolă apărută odată cu funcția și ei se îngrijesc cu mare teamă să nu clatine capul la o durere a cuiva sau la o neînțelegere sau la o încurcătură, sau la o nedreptate, ca nu cumva să se clatine și aureola și să alunece de pe fruntea lor.

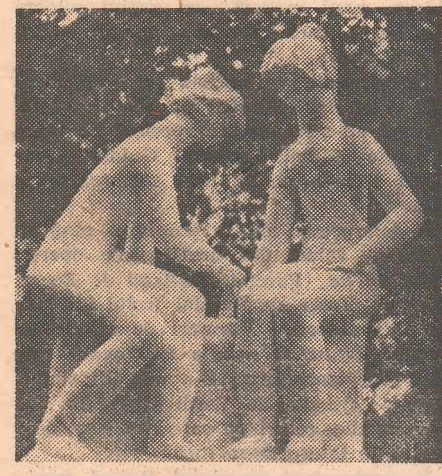
Ei bine, acești tovarăși ai noștri au devenit străini față de civilizația raporturilor. Și te poți duce la ei cum te duci la un automat care scoate pahare de apă, dar goale, exact cînd ți-e lîmtea mai dragă, pentru că apa s-a terminat de mult însă, mecanismul, de ochii lumii, paharele le scoate cînd bagă moneda. Civilizația raporturilor nu cuprinde însă numai simplul mecanism al acestor raporturi care poate funcționa ca mecanism chiar foarte bine, dar în gol, adică fără singele solidarității umane, fără sufletul generozității și înțelegerii comuniste, fără ca cineva să vadă, în spatele semnăturii de pe o cerere sau o întîmpinare, omul cu ale lui.

Toată povestea asta cu OMUL nu poate fi înțeleasă exclusiv prin globalitatea ei; omul e singur un univers, omul e singur o lume, și cine dacă nu chiar noi, oamenii, trebuie să avem răbdarea și respectul și superioara înțelegere față de universul acestui om? **Civilizația raporturilor** e o treaptă într-un proces foarte complicat pe care avem datoria să-l umanizăm, să-l aducem la bucuria copiilor care dădeau bună ziua, cîntînd aproape, unui sat întreg și satul se simțea mai curat.

DINU SARARU

PAUL VASILESCU — Bălcescu

ADA MEDREA — Joc de șah

Chestiunea autodepășirii se pune, îndeobște, la oamenii respectabili.

O prejudecată, desigur, pentru că tind să se depășească și oamenii mai puțin respectabili. Spre exemplu, hoții.

Destinul lui Costin Ion era de coțcar oarecare la bufetul din Lיעsti. Acum, vă imaginați ce-i bufetul din Lיעsti și pînă unde poate să meargă inițiativa unui găinar de gestionar într-o circumnă comunală, fie ea și nouă. Costin Ion primea, bunăoară, bere la butoaie. Un pungaș cu ștaif ar fi procedat — ca să folosim un limbaj conceptual — la nivelul halbei și al cetățeanului ce-a prins să turmenteze. Ne fiind prea deștept, Costin Ion se-nucua noaptea în local și, acolo, conspira cu frică la turnat butoiu-n sticle. Să fi fost el mai isteț, ar fi socotit că munca pe care o pune, nădușind să îndese spuma în butelci, nu se plătea deloc cu supraprețul agonisit la vinzare. Născut să fie hoț păgubos, Costin Ion a simțit că se autodepășește într-o joi, pe la ceasurile patru după-amiază cînd, calculîndu-și cu scrisul lui cam poticnit, de comerțiant cu opt clase primare, stocul de marfă a aflat în acte (!) un plus de 56.631 lei. Nu-i greu de presupus ce-a simțit gestionarul realizînd că, în afacerii, subconștientul său izbutea ceea ce conștientul încă nu reușise: marea lovitură. Costin Ion a scos banii din casă și i-a ascuns — unde altunde putea să-i pună un potlogar de mina a doua! — într-un televizor. După care a așteptat inventarul de rutină. Inventarul scotea la iveală faptul că, în realitate, gestionarul nu se autodepășește. El înregistrase din greșeală de două ori niște bonuri și chitanțe și plusul se chema, deși încă n-o știa, furt. Mai apoi, cu un tur de forță ce avea să facă din delapidare o treabă mult mai complicată, sancționată printr-un cumul de articole ale codului penal, gestionarul îi reușesc perfect trei lucruri: să scoată banii din televizor și să-i trimită unde le era locul, în mărfurile gestiunii, să bage niște persoane cumsecade în bucluc și să ajungă pe banca judecății, la o condamnare grea, pentru o pagubă care, de fapt, n-a avut vreme să se producă efectiv.

Pînă în acest punct, povestea e amuzantă și are cui pro-quo-ul unui scenariu comic. Cu o astfel de istorie a ieșit în lume cinematograful. Ea se numea „Stropitorul stropit” și ducea cu ideea la proverbul românului și al minții de pe urmă: cine sapă groapa altuia, cade singur în ea.

La încheierea primului inventar — pentru că urma să fie și un al doilea, de confirmare a situației — președinta cooperativei de consum din comună, Pavel Geta — văzînd cum se murdărește truda gospodarilor locului, care au clasat — în acel an, 1979 — cooperarea din Lיעsti pe locul al patrulea în țară, îl somează pe Costin Ion să pună, de unde o ști, banii la loc în casă. Asta, se înțelege, nu ca să-l scoată din cauză, întrucît constatarea lipsei odată făcută, era treaba procuraturii să lămuirească în detaliu ce și cum. Interesul, firesc, al președintei era să se recupereze urgent banii statului. Costin Ion măsluiește spusa Getei Pavel și-i cere lui Scarlat Marcel, gestionar la bufetul din Șerbănești (al cooperativei din Lיעsti), să opereze, fără acte, un transfer de mărfuri într-un chioșc

de băuturi ce n-apucase să fie sigilat, iar pentru ele să-i dea, în schimb, bani.

Pînă a fi gestionar la Șerbănești, Marcel Scarlat lucrase ca barman. Nu avea cazier iar recomandările celor ce-l numiseră aici sunau, de drept, foarte convingător. Numai că, fiind și el gestionar, devine — aflînd de inventar — foarte sensibil, îl ia un soi de fierbîntăală frățească și înțelege din dispoziția președintei cu totul altceva decît se cuvenea. Chestiunea nu-l privea și, dacă era mai prudent ar fi trebuit s-o întrebe chiar el pe Pavel Geta ce urma să facă. Sau, mai bine-zis, ce nu trebuia în nici un chip să facă.

Paragraf de lege sau viață de om

E util să precizăm că transferurile de marfă se petrec, în mod legal, numai cu înștiințarea și aprobarea președintelui cooperativei și cu acte. Că unii gestionari tocmeșc înții transferul și apoi actele, e un lucru frecvent. Nu și legal. Este iarăși util de spus că Scarlat Marcel nu a avut din transferul acesta ilegal de marfă contra bani nici un câștig, fiindcă banii îi lua ca să-i depună imediat. Va fi al doilea om din proces, dar condamnat pentru o faptă în care a picat, cum se spune, ca musca în lapte și fără a prejudicia, în realitate, statul.

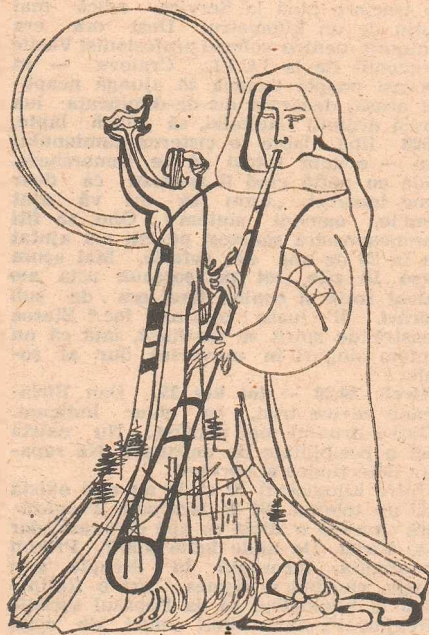
Sigur că, în amănunt, povestea e nițel mai complicată. Complicațiile ei sînt sarcina justiției. Sarcina noastră e să băgăm de seamă cum se poate întîmpla ca un om, în esență, inocent, vinovat doar cu vinovăția aceea de mangafa, a celui ce-i e milă de hoț, să primească trei ani și șase luni de închisoare tocmai cînd îl era lumea mai dragă și se simțea mai curat la suflet. Scarlat Marcel era gestionar abia de douăzeci de zile și nu avea absolut nici o pricină să se certe cu legea.

Ca în parabola bolovanului care se rostogolește și rupe totul în cale, Scarlat Marcel vede cum se alege praful de tot ce realizase pînă aici și e condamnat „pentru comiterea infracțiunii de delapidare cu consecințe grave”, „pentru infracțiunea de complicitate la introducerea ilegală de mărfuri în scopul vinzării lor” și „pentru introducerea ilegală a mărfurilor în scopul vinzării lor în unitățile comerciale de stat”. „Sentința penală a judecătoriei Galați — scrie Scarlat Marcel într-un memoriu adresat redacției — dosar 3189/1980 și Decizia Penală nr. 870/22.XI.1980 — dosar 1926/1980 a Tribunalului Galați nu mă vor convinge niciodată că sînt un criminal, un element rău al societății, care trebuie pedepsit cu 3 ani și 6 luni închisoare pentru faptul că am făcut operații gestionare — neurmăte de prejudicii în dauna avu-

tului obștesc — din dispoziția superiorilor și în cadrul unor uzanțe obișnuite”. Dacă Scarlat Marcel are dreptate în ce privește încadrarea în lege a actelor sale, nu-i mai puțin adevărat că imprudențele se plătesc. Una e ce-ți cere să întreprinzi un Costin Ion — indiferent ce pretinde el că i se va fi spus —, alta ce te lasă meseria și locul tău de muncă să faci.

Un recurs al lui Costin Ion îi aduce un spor de pedeapsă de doi ani, ceea ce pune încă o dată sub semnul paradoxului procesul gestionarului din Lיעsti. Recursul lui Scarlat Marcel lasă însă prima decizie nemodificată. Cercetînd în detaliu elementele procesului, punînd în balanță întîmplările, cursul lor real și felul omului, nu prea reușim să descoperim care sînt acele „consecințe grave” de natură a justifica numărul anilor de închisoare ce i-a fost hotărîți. Dacă este exagerat să-l socotim pe Scarlat Marcel un naiv, e o exagerare și mai mare să fie pedepsit ca un hoț din cei mari. Opinia noastră este că Scarlat Marcel are îndreptățire nu la o reducere de pedeapsă ci, pur și simplu, la un proces nuanțat al circumstanțelor și al cauzelor ce l-au determinat să ajungă atît de prosteste într-o daravă din care oricum nu se alegea cu un câștig. În definitiv, omul nu venise în sat decît de 21 de zile și gestionar era de tot atîtea. Iar dacă această dreptate nu-i de folos nimănui, poate că nu de dreptate are nevoie.

TUDOR OCTAVIAN

Desen de RODICA MIREA

Cine are nevoie de un tenor dramatic?

Absolvent al Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din București încă din 1976, clasa de canto a profesoarei Emilia Petrescu, **Mihai Popescu Guinea** e pînă azi un necunoscut.

A fost repartizat la Teatrul muzical din Brașov, unde a cîntat ca solist pînă în 1978, apoi, prin transfer, în urma unui concurs, a fost încadrat pe o perioadă limitată la Teatrul liric din Constanța, staționarea 1978-1979. De atunci nu mai este nicăieri încadrat, dar a rămas colaborator al teatrului brașovean. Opera de stat din București l-a solicitat o singură dată, pentru un rol de mică amploare, în spectacolul cu **Ion Vodă cel Cumplit**, cînd un interpret s-a îmbolnăvit. Pentru a-și asigura existența a funcționat, timp de un an, ca metodist la Tehnic-Club din Capitală, continuîndu-și studiile vocale. A cerut în repetate rînduri să fie audiat de comisiile de specialiști, a bătut la porțile Operei bucureștene, a participat la concursuri. Prezentîndu-se la o audiere la Filarmonica de Stat i s-a incredințat susținerea unui concert cu pagini celebre din opere, care va avea loc în cursul acestei luni.

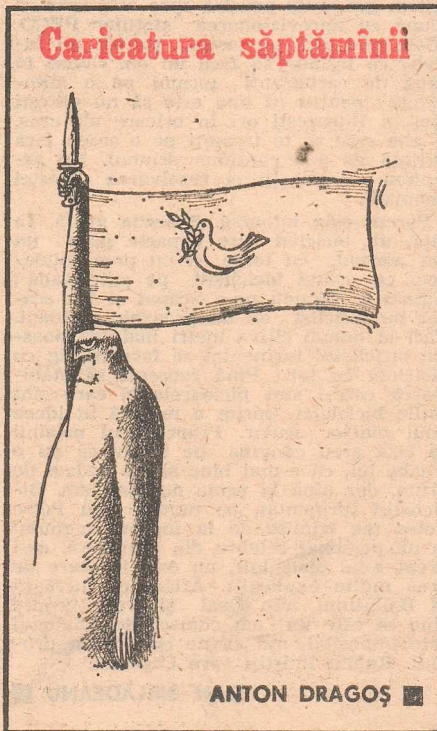
Televiziunea și radioul nu l-au făcut nici o ofertă. „Nimeni nu mă cunoaște. Nimeni nu-mi cunoaște vocea...” ne mărturisește Mihai Popescu Guinea. Doar ARIA îl menține pe lista colaboratorilor săi...

A interpretat, de la absolvire pînă în prezent, roluri din următoarele opere: **Montana de Puccini**, **Tiefland** de Eugen d'Albert, **Tosca** de Puccini (rolul lui Mario Cavaradosi), **Vremuri de vitejie** de Teodor Bratu, **O noapte furtunoasă** de Paul Constantinescu. S-a pregătit singur pentru **Othello** de Verdi și **Paiațe** de Leoncavallo, roluri pe care n-a avut ocazia să le interpreteze încă.

Muzicologul și directorul Operei române Petre Codreanu ne-a declarat: „Lăsînd la o parte funcția mea vă pot spune

că Mihai Popescu Guinea are o voce foarte bună, însă, pînă la această oră, nu este și posesorul unei tehnici interpretative de nivelul unei scene de primă mărime. Este dramatic că tocmai un material vocal nativ nu poate fi valorificat de însuși Mihai Popescu Guinea. Altminteri, de ce i-am sta în cale? Sîntem copleșiți de lipsa de tenori dramatici. Dacă el ar fi bun l-am lua fără rezerve. În final permiteți-mi o comparație: Știm cu toții să scriem, dar nu toți sîntem scriitori”.

O opinie similară ne-a oferit și directorul adjunct al Operei române, **Cornel Finățeanu**.

ANTON DRAGOȘ

Pentru a afla și alte opinii referitoare la calitățile vocale ale lui Mihai Popescu Guinea ne-am adresat și altor specialiști. Baritonul **Dan Iordăchescu**: „Mihai Popescu Guinea are vocea cea mai importantă din generația sa, adică din generația care ne urmează pe marea scenă lirică. O voce cu un timbru aparte, bogat în armonice și cu un glas deosebit de incisiv, puternic, care pătrunde o sală de spectacol, cu un volum și cu o prezență extraordinară. Desigur că e la începutul activității sale artistice, dar calitățile vocale sale cu totul excepționale ne dovedesc că merită tot sprijinul, cu atît mai mult cu cît de o vreme marea noastră scenă lirică duce lipsa unui tenor dramatic. Păcat că e ținut departe de ea. Asta nu face decît să-l dezavantajeze. Trebuie neapărat ca omul acesta să iasă din anonimat. În această penurie de tenori un asemenea glas se va impune cu siguranță, lăsînd în urmă mulți soliști”. Criticul muzical **Grigore Constantinescu**: „Tenorul Mihai Popescu Guinea are o voce cu perspective de durată. Este un tenor rezistent, făcut din aliajul de tenor dramatic de care avem mare nevoie. Cred că oricînd poate fi un cap de afiș, nu să lipească afișe... Lui îi trebuie un singur lucru: un om de teatru care să aibă încredere în el. Dacă nu se iau măsuri de urgență am impresia că se va pierde un mare talent”. Pianistul, dirijorul și directorul orchestrei muzicale din Salonic, Grecia, **Nicolas Astrinidis**, aflînd în țară pentru susținerea citorva concerte, a avut ocazia să-l asculte cîntînd: „Am avut o adevărată surpriză cînd l-am acompaniat. O voce excepțională, care trebuie încurajată, folosită. O voce care, din toate punctele de vedere, are toate datele pentru a face carieră. Mi-am dat seama de acest devăr imediat. Dealtfel, intenționez să-l invit să cînte și la noi. Pînă atunci îi urez succes”.

Ne raliem acestor păreri din urmă și cerem cu toată hotărîrea să se facă dreptate acestui excepțional talent care nu trebuie lăsat să se irosească neștiut de nimeni: **Mihai Popescu Guinea**.

CORNELIA BARBU
GEORGE CUȘNARENCO

Cronica șoselei

„Nu e treaba mea, n-a băut cu mine”

Îl cheamă Alexandru Koszta și este de profesie șofer. A lucrat la numeroase întreprinderi. La fiecare din ele nu a rezistat mai mult de 4-5 luni, pînă cînd era „ghicit” ca element anarhic și bețiv notoriu și i se desfăcea contractul de muncă. Ultima unitate pe care a „fericit-o” a fost Întreprinderea de cimentări și operații speciale Ploiești, punctul de lucru Suplacu de Barcău — Bihor. Aici se simțea ca „pestele în apă”. Nimeni nu-l întreba ce face, unde se duce și cînd îl vedeau mergînd pe două cărări, șefii se întorceau doar jenați cu spatele și nu luau nici un fel de măsuri. O mențiune specială „tranzit” făcută în dreptul rubricii „locu de parcare” pe foaia de parcurs, îi dădea dreptul să innopteze unde îi poftea inima. În duminică cu pricina, împreună cu maestrul I. Rădulescu au început efectuarea unei intervenții la o sondă, dar s-au plictisit repede. În timp ce își ștergeau miinile, șoferul se adresează maestrului: „Măi Ioane, nu simți că îți s-a uscat gîtlejul?” „Alexandru, chiar voiam să-ți propun o pauză. Hai la bufetul din Abrămuți”. Aici, cei doi sorb iute cite 200 de grame de vodcă. „Nimeni nu poate să ne reproșeze că am încălcat vreo regulă, zice la un moment dat șoferul. Uite, ajutorul meu nu bea nimic și în plus păzește și mașina. Am dreptate, mestere, ori nu?” „Ai, cum să nu, dar nu înțeleg de ce-ți faci griji. Nu conduc eu activitatea ta, nu te controlez?” Cei doi mai dau pe gît încă cite 100 de Bitter și se pregătesc de plecare.

La volan, ajutorul (posesor al permisului de conducere) pilotează corect, cu viteză ponderată mașina. Maistrului îi vine cheful de vorbă și mai ales de băut în continuare. Dă dispoziție celui de la volan să o ia pe un drum lateral. „Mergem la un cunoscut al meu. Are vin bun și nu m-a refuzat niciodată, chiar dacă l-am trezit din somn la două noaptea”. Aici, în decurs de o oră, au băut nici mai mult nici mai puțin de 4 litri de vin. Ajutorul aștepta cuminte la poartă. Nu s-a atins de băutură. Călătoria a fost reluată și spre prînz au ajuns la Marghita. Aici, autoagregatul colos a fost parcat în centrul orașului și cei trei au plecat în direcții diferite. Deși mersul șoferului era sinuos de-a binelea, simțea totuși că „nu și-a făcut plinul”. Pornit inițial spre casă, își schimbă brusc traseul spre bufetul ștrandului. Și aici capacitatea de ingerare a șoferului s-a dovedit uimitoare. N-au trecut nici 20 de minute și 6 halbe golite de șofer se aflau în repaus, pe masa din fața lui Alexandru K. „Mai greu e cu ridicatul de la masă, de băut e simplu”, își zice Alexandru în timp ce face eforturi vizibile să ajungă în poziție verticală. Nici de data aceasta pașii nu îi duc spre locuința din Marghita. „După cite știu, socrii mai au încă din vinul făcut în toamna trecută. Nu sînt ei prea darnici, dar fiind duminică n-o să-mi refuze un pahar”. S-a urcat cu chițu cu vai la volanul mastodontului și a pornit spre Buduslău. Pe drum patru fete care fuseseră la ștrand îi fac zimbitoro semn să oprească. „Pot să refuz o niște fete așa frumoase. Urcați sus, domnișoarelor”, le invită șoferul pe autostopiste. După parcurgerea a 2-3 km șoferul oprește mașina, intră într-un bufet și cere printre sughituri un pachet de țigări. Ulterior, bufetierul avea să declare: „L-am văzut coborînd din mașină și că era beat, dar mi-am zis că nu e treaba mea, că doar n-a băut cu mine”. „Conducea ca un nebun, cu viteză mare și mergea șerpuit, spunea una din fete după accident. Ne-am dat toate seama că e beat, dar ne-a fost rușine și frică să-i spunem ceva. Erau momente cînd cred că nu-și dădea seama ce face, deoarece mașina o lua tot mai des spre pomii de pe marginea drumului. Reușea, totuși, în cele din urmă să rămînă pe drum”. În apropierea localității unde locuiau socrii, mașina condusă de bețiv șterge un autoturism staționat pe marginea drumului, după care șoferul pierde controlul volanului și intră în plin în alt autoturism. Intră în plin e impropriu spus, deoarece colosul trece cu roțile peste micul autoturism și după ce-l strîvește, îl proiectează într-un plop. În accident își pierde viața Ana A., în vîrstă de 29 de ani, gravidă în luna 7-a, soția pilotului și mama unei fetițe de 3 ani. Brațul sectionat al victimei este găsit pe șosea la 15 metri de locul impactului. Pilotul autoturismului este rănit grav. Sufără vătămări ușoare 2 din cele 4 fete care se aflau în autoagregat. După lovirea autoturismului, colosul mai parcurge circa 60 de metri după care, parcă molipsit de beția șoferului, părăsește șoseaua, se rătoarnă și ia foc, arzînd complet. În câteva secunde, un om este trimis în mormînt, alți trei la spital, iar două autovehicule în valoare de aproape 1/2 de milion se transformă în resturi calcinate.

VICTOR BEDA

„Mă simt dator să trimit această scrisoare, mai întâi de toate, pentru a mulțumi Revistei „Flacăra”. Sint electrician de scenă la Radiodifuziune. Am 41 de ani și, în urmă cu ceva timp, m-am îmbolnăvit de o nevralgie a nervului trigemen sting. M-am adresat serviciilor medicale din București. Boala a fost confirmată, mi s-au dat diferite indicații, dar durerile erau atât de îngrozitoare, neomenite, încât am ajuns să spun un medic O.R.L. că nu mai pot suporta... Mi-a răspuns că nu are cum să mă vindece: „Nici la noi, nici în străinătate, mi-a explicat, nu există altă modalitate, nu s-a vindecat nimeni...” M-am adresat dumneavoastră, stimați tovarășii de la „Flacăra”, pentru a putea ajunge să fiu consultat de doctorul în științe medicale Dinu Florea, cercetător din Cimpina. Mi-ați facilitat accesul la dr. Dinu. M-a ajutat cu abnegație și pricepere, acest om, care nu precupește nimic pentru sănătatea semenilor săi. Și a reușit să mă ajute, după ce alții mă socoteau condamnat, un caz fără speranță! Îi mulțumesc doctorului Dinu Florea din adîncul inimii, lui și puținilor colaboratori, precum și revistei „Flacăra”, colegilor mei de muncă, de asemenea. Dar... acum câteva zile am ascultat, mai mult din întâmplare, o emisiune din cadrul rubricii radiofonice „Răspundem ascultătorilor”, era pe la orele 9 dimineața. Răspunsul — dat de un medic, probabil un specialist cu înaltă calificare, se referea la o întrebare pusă de un ascultător care suferă de dureri cauzate de nervul trigemen. Celui interesat i s-au dat câteva sfaturi, i s-a indicat numele unui medic — cred că din Cluj-Napoca. Am așteptat să se spună măcar un cuvânt despre cercetările, despre eforturile, despre ce a făcut până acum doctorul Dinu Florea. Doar sint fapte concrete, acte de omenie, realizări medicale... Nimic nu s-a spus, nici un singur cuvânt! De ce oare? Nu mai sint și alți oameni, ca mine, care ar putea fi redai muncii productive, vieții normale? Nu e în folosul țării și al oamenilor, ca doctorul Dinu Florea să fie încurajat, cunoscut, sprijinit? Sint că am această datorie, de recunoștință, față de cel care nu m-au părăsit în momente grele; cred că, la rîndul meu, trebuie să-l ajut pe cei care suferă, așa cum am suferit eu. Și să spun simplu: la ora actuală pot din nou să muncesc, sint în mijlocul familiei”. (Gheorghe Gușă, București)

P.S. Din cele pe care le cunoaștem, la ora de față, Ministerul Sănătății acordă tot sprijinul dr. Florea Dinu și cercetărilor sale. Cercetătorul însuși ne-a comunicat acestea. Publicăm scrisoarea pentru că este îmbucurător că un om vindecat se gîndește la cei bolnavi.

Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale, C.P.M.B. Urmare scrisorii tovarășei Ileana Șerg Brănoiu, vă comunicăm: Vasiliu Emilia, mama petiționarei, este în vîrstă de 77 ani, nepensionară, internată la cerere în căminul de bătrîni nr. 5 din șos. Vitan nr. 265. Prin sentința civilă nr. 6074/1 oct. 1980, judecătoria sectorului 3 a hotărît ca fiica să plătească pensie de întreținere, adică 300 lei lunar, sumă ce se virează unității de asistență socială, în contul contribuției de întreținere a Emiliei Vasiliu. Cuantumul de mai sus este corect și legal stabil, neputînd fi modificat, deoarece, conform decretului 253/1971, copiii sint obligați să contribuie la întreținerea și îngrijirea părinților în unitățile de ocrotire socială.

Municipiul București, Consiliul popular al sectorului 6. La scrisoarea lui Nicolae Cazan vă comunicăm următoarele: Potrivit prevederilor punctului 13 litera „c” din normele aprobate prin Hotărîrea nr. 2/1973 a Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare, persoanele care lipsesc din imobil una sau mai multe luni și au încuștat în scris despre aceasta comitetul asociației locatarilor nu participă în lunile respective la plata cheltuielilor aferente consumului de apă, a taxei de canalizare, consumului energiei electrice necesare funcționării crematorului, combustibilului necesar preparării apei calde, ridicării gunoaielor menajere și a vidanjarilor. Actul normativ menționat face apel la absențele cu caracter temporar, situație în care se găsesc și copiii dumneavoastră.

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Urmare articolului „Scrisoare comentată”

Scrisoare comentată

Vampirului Spuk nu-i place pocherul

De cîțiva ani există în București, dar și în țară, „săli de jocuri mecanice”, patronate, după cite am aflat, de I.A.P.T., adică întreprinderea care se ocupă cu... agrementul. Probabil, în intenția de a nu-și plictisi clientela, aceasta oferă amatorilor tot felul de surprize. Un exemplu de acest gen îl reprezintă oșmăria din tablă ridicată în Parcul Tineretului din Capitală, chipurile pentru distracția copiilor. Cit este de distractiv, oricine poate constata. Pe pereții exteriori, vampirul Spuk este înfățișat de un artist grafic înzestrat, sugrumînd un copil pentru a-i bea sîngele; alături, alt copil atîrnă spinzurat de o funie. Și așa mai departe. În interior o imaginație debordantă a făcut loc unor schelete și chiar vampirului Spuk în persoană. Este inutil să spunem că niște copii pînă atunci sănătoși și fericiți ies din locul cu pricina traumatizați, în lacrimi și dornici de a ajunge mai repede acasă.

Dar să ne întoarcem la amintirile săli de jocuri mecanice. Deși inițial lăcașurile au fost dotate cu jocuri care stimulează atenția și îndemnarea, astăzi s-a ajuns în situația în care aproape toată dotarea este defectă, cu excepția unui singur aparat: pocherul mecanic. Acestea sint singurele jocuri care merg de la deschiderea pînă la închiderea „sălii”. Gestionarii au toate motivele de bucurie: planul se face, ba chiar le iese și ceva pe deasupra. În buzunarul cui intră surplusul să spunem că nu ne interesează deocamdată. Dar bucuroși sint și „clienții”, fiindcă pot practica jocurile de noroc fără să intre sub incidența legii. Jocurile de noroc practicate în orice loc sint pedepsite de lege, în schimb pocherul mecanic se desfășoară fără probleme în aceste săli de jocuri, de parcă acolo și-ar desfășura activitatea un club de navo-modele. Și pentru a nu lăsa impresia că sintem împotriva „distracțiilor”, spicimul citeva rînduri din scrisoarea unui tînăr de 17 ani, din Pitești, împătimit de acest aparent inofensiv joc mecanic. „În Pitești, pe strada Horea, Cloșca și Crișan există un asa-zis cinema de vară „Supporter”. Că ar fi rulat vreun film acolo este indolelnic. Cert e că cel care pătrund acolo o fac pentru a juca la jocuri mecanice. Accesul ele-

vilor este interzis dar numai pe afiș. Eu am intrat de multe ori acolo, pierzînd în total o sumă de ordinul sutelor de lei. Eram conștient că nu e bine să intru acolo, că cei ce frecventează locuri de genul acesta sint în general oameni fără căpătii, dar tentația era superioară voinței mele. Într-una din zile, norocul a părut să-mi suridă. Jucînd la o mașină am cîștigat, sau ar fi trebuit să cîștig, conform formației ce imi iese, 120 lei. Imediat și-au făcut apariția lîngă mine cîțiva indivizi care pînă atunci stăteau și se uitau cum joc și au pretins să le dau banii. Pentru că nu am vrut, m-au scos afară imbrîncindu-mă și unul dintre ei mi-a propus să împart cu el suma pe jumătate. Am acceptat, ce era să fac?! Pînă la urmă mi-au dat douăzeci de lei, după care „gașca” a intrat din nou în sala de jocuri mecanice. Vă mărturisesc că această întîmplare m-a făcut să renunț la jocurile mecanice. Însă imi pun întrebarea: de ce este necesar ca ele să existe? Sint ele atît de importante încît să justifice existența unor lăcașuri unde să se stringă drojdia societății, priute care și eu m-am amestecat un timp? Dumneavoastră ce credeți?

B.C. este numele semnatarului acestei scrisori, și folosirea inițialelor este lesne de explicat. Impresionant la această scrisoare nu este atît recunoașterea fătîșă a unui viciu care face încă multe victime, ci tonul categoric cu care un tînăr de 17 ani infierează o stare anormală de lucruri, din care, pînă nu demult, a făcut și el parte. Sincer și fin, nu dorim soțul acesta de „incident”, relata de B.C., ca metodă „curativă” pentru toți vizitatorii mai mult sau mai puțin „prinși” de pasiunea pocherului mecanic. Credem însă că cel ce se ocupă de educarea tineretului, și aici nu ne referim la școală, ar putea să-și pună, cel puțin la fel de categoric ca B.C., citeva întrebări radicale, iar răspunsurile să nu fie citite pe hîrtie, ci să se poată vedea cu ochiul liber de oricine.

Cit despre vampirul Spuk, ce să spunem? Lui, nu numai că nu-i plac copiii, dar nu se dă în viață nici după pocher, fie el chiar mecanic.

GEORGE CUȘNARENCO

apărut în revista Flacăra din 7 mai 1981 (N.R. este vorba de borcanele cu icre negre confiscate pe aeroportul Otopeni), vă trimitem în original scrisoarea tov. Lucia Hristu, adresată redacției dumneavoastră. Menționăm că M.A.I.A. a trimis un singur răspuns, nr. 75616/27.III. 1981, fără scrisoare, pentru care vă cerem scuze. N.R. Noi așteptăm în locul scuzelor, răspunsuri la obiect, limpezi și pertinente.

Hoții de bucurii își intitulează scrisoarea dr. Antonescu Romeo din București, din care spicim: „De 1 ianuarie este la noi obiceiul de a trimite celor dragi o felicitare și o urare de mulți ani. Cu cit sint mai multe cu atît am mai din plin senzația că o multime de fire nevăzute mă leagă de semenii mei, într-un indestructibil laț al solidarității, afecțiunii și gîndului bun, omnesc. Ei bine, dacă și în anii trecuți nu au ajuns unele felicitări, în anul acesta în București nu au ajuns majoritatea. Un cunoscut mi-a mărturisit că văzuse într-un coș de gunoi o multime de felicitări aruncate. Înțelegem că tovarășii de la poșta au fost sufocați de numărul mare de felicitări, dar de aici pînă la a le arunca este o distanță ca de la cer la pămînt. Rîndurile de față se vor în atenția celor care au procedat astfel și este în același timp un avertisment ca situația să nu se mai repete și anul ce vine”.

Consiliul popular al municipiului Sibiu. În urma verificărilor celor sesizate de Nicolae Cărătuș din Sibiu s-a constatat că cele reclamate sint parțial întemeiate, fapt pentru care s-a intervenit la I.C.M.J. Sibiu, șantierul 2 și 4 pentru terminarea lucrărilor de finisaj la camera de serviciu și a lucrărilor de instalare în subsolul clădirii. Racordarea blocului la rețeaua de gaze și terminarea

De la Ministerul Muncii i se comunică lui Petre Cărcior, următoarele: Potrivit prevederilor art. 20, alineat 2, litera „a” din Legea nr. 3/1977, constituie vechime în muncă timpul în care o persoană încadrată în muncă a interupt activitatea pentru a îndeplini serviciul militar în termen, a fost concentrată, mobilizată sau în prizonierat. Cum în cerere susțineți că înainte de încorporare erați în cîmpul muncii, trebuie să dovediti acest lucru pentru a se lua în calcul vechimea în muncă pe baza căreia se stabilește pensia.

O mare rugăminte are o micuță cititoare a revistei Flacăra. Rodăm mai jos rîndurile Luminiței Boroghină din Pitești: „Părinții mi-au făcut cadou o mașină de cusut jucărie marca „Oana”. Bucuria a fost mare pînă mi s-a rupt acul de cusut. De trei luni de zile întreb pe la diferite magazine, dar vînzătorii imi spun că nu au auzit de un asemenea ac, sistem 16x73 nr. 90 finețe 80. Mașina este construită la I.I.S. Metaloglobus-București și, dacă găseam adresa exactă, mă adresam direct întreprinderii, dar așa vă rog pe dumneavoastră să mă ajutați să afl de unde pot cumpăra asemenea ac, sau dacă nu se găsesc în magazine să imi trimită și mie 2-3 ace”. N. R. Poate I.I.S. Metaloglobus-București refuza unui copil de 10 ani o atît de infimă dorință? Să sperăm că nu.

D.P.M.O.S. Vrancea. Se face cunoscut lui Dan Săcăraru din comuna Jitia că, din verificarea efectuată la Cooperativa de consum Jitia a cărei persoană încadrată în muncă sinteți, rezultă că pentru anul 1980 unitatea nu v-a acordat concediul de odihnă în natură. În această situație, conducerea unității este obligată să ia măsuri în vederea efectuării concediului de odihnă convenit pe 1980, în cursul anului 1981, împreună sau separat de concediul convenit pe anul în curs.

Tovarășului Ion Purcărea îi răspunde **Trustul pentru mecanizarea agriculturii, Constanța.** S-a reanalizat situația dumneavoastră de către conducerea ITSAIA Constanta și, avînd motive bine justificate, ați fost reincadrat la întreprinderea amintită. Autobaza nr. 1, unde lucrați pe funcția avută anterior, beneficiind de toate drepturile ce le-ați avut.

În municipiul Timișoara, fosta stradă Gheorghe Lazăr a căpătăt o nouă înfățișare. Dovadă stă imaginea alăturată care pre-

zintă o parte din toaleta de ultimă oră a acestei zone centrale. (Nicolae Tokacek, București)

Comitetul municipal Giurgiu al P.C.R. Vă comunicăm următoarele, ca răspuns la scrisoarea tovarășei Maria Nedelcu din municipiul Giurgiu: Solicitarea este întemeiată, deoarece Maria Nedelcu are calificarea de soră pediatră și domiciliază în Giurgiu împreună cu soțul său. S-a discutat cu conducerea Spitalului unificat Giurgiu care a confirmat că a primit cererea tov. Maria Nedelcu și, avînd în vedere că

unitatea are nevoie de cadre sanitare, solicitarea sa va fi rezolvată favorabil cel mai tirziu pînă la finele lunii mai 1981.

Îl rugăm pe corespondentul S.I. care ne-a scris că a găsit procedee originale privind dirijarea sănătății, în scopul prelungerii duratei vieții, să ne viziteze la redacție. Îl așteptăm cu interes.

Procuratura Generală. La scrisoarea lui Dumitru Sima, din Cîmpulung, comuna Mihăiești, Județul Argeș, vă facem cunoscut că susținerile acestuia au fost examinate și, constatîndu-se întemeiate, s-a declarat recurs extraordinar împotriva hotărîrilor judecătorești la care se referă și care a fost trimis Tribunalului Suprem.

Pagină realizată de GEORGE CUȘNARENCO

SOCIAL

Ungureanu P. — Bacău: în perioada 1976-1979 ați cîștigat la CEC patru autoturisme. Cetățean M.I. vă donează bunuri în valoare de 22 000 și la întocmirea contractului vă remite și suma de 22 643 lei. Posibil. Nelămurirea abia acum urmează: părinții vă mai donează și ei bunuri în valoare de 34 247 lei.

Hristea Petre — Neamț: „În columna timpului, adevărul vieții (dv.) va triumfa”. Nu e exclus: timpul șterge multe... **Stere Aura** — București: Cu precizarea că rar un copil refuză să-și vadă mama. În rest, poate aveți dreptate. **Flăieșu Alexandrina** — București: chiar și această scrisoare este o viclenie. Adresa este greșită. **Pasciulea Ion** — Galați: „Suspendarea” este apanajul Procuraturii Generale **Ciorbă Iulia** — Botoșani: „Ticăloșia” ei, în cazul dv., constă exclusiv în faptul că nu vă împărtășește credința că ceea ce cîștigați, cu toate că dați totul în casă, vă asigură dreptul de a lovi **Ilie P. Urdea** — București: Poluarea cînd este repetată și deliberată (mai ales) constituie delict penal.

NICOLAE CRISTACHE

INVĂȚĂMÎNT

Margareta Anton — Pitești: Condițiile stabilite pentru înscrierea în învățămîntul superior agronomic sint cele precizate în comunicatul publicat în presa din 5 martie 1981, de la care nu se fac derogări **Doina C. Nistor** — Oradea: Revedeți cu mai multă atenție broșura „Admiterea în învățămîntul superior” apărută în primăvara acestui an **Paul Dorofteș** — Suceava: Deoarece majorarea retribuției, etapa a II-a, a avut loc pentru învățămînt la 1 decembrie 1980, cadrele didactice nu vor putea fi trecute în gradații superioare decit după trecerea celor 6 luni de la majorarea ultimă, adică numai după 1 iunie 1981 **Anton Norocanu** — Iași: După felul în care ați redactat scrisoarea trimisă redacției, vă sfătuiesc să renunțați a vă prezenta la examen; cel puțin în acest an **Boris Crișan** — Lugoj: a. — Trimiteți copii, chiar și nelegalizate, pentru noi sint valabile. b. — Poeziile le-am înaintat secției de cultură a redacției **Virgil Roman** — Satu Mare: După schimbarea unității școlare, nu mai îndepliniți condițiile de funcționare ca maistru-instructor; în această situație puteți fi trecut ca profesor de fizică sau ca maistru-instructor la o școală cu clasele V-VIII **Doina Drumeș** — Pitești: Am înaintat propunerile dumneavoastră către M.E.I.

HORIA PATRAȘCU

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Gorj — județul care își mută

Masa tăcerii

Inaltule domn
la masa aceasta și eu am șezut
și oasele mele și ale bătrînilor voștri
împreunate
s-au măcinat aici de vremuri și ape
și tuturor ne-a părut vinul curat
și iarna curată a oaselor noastre
și somnul fecioarelor pe genunchi
de iedera

Inaltule domn
la masa aceasta adine au tăcut
bucatele lumii și piinea și sarea
și trupurile înțelepților eei mari
care au binevoit să aducă.

GELU BIRĂU

Cîntecul

„Mi-am ascuns cîntecul în urechea
armăsarului tău
Poate și-o prinde bine în caz de primejdie“
Mi-a spus privighetoarea și a zburat
mai departe.

Eu n-am pus mare preț pe spusele ei
Totuși odată simțind o arsură în suflet
Mi-am amintit de acest cîntec și l-am
aruncat cu sete în urmă.

S-a înălțat deodată un zid.
Cu mult mai puternic decît zidul
de gresie.

SPIRIDON POPESCU

De-a pururea, vie...

Riuri mai seacă, matca își schimbă
Un mal dispăre, se naște alt mal;
Iubirea de țară-n talaz triumfal
Vorbește una și-aceeași limbă.

Răsar alte piscuri, se macină munți
Totul sub boltă-i mereu în schimbare;
Demnitatea stîndard urcată pe frunți
I-o floare care niciodată nu moare.

Oricîte anotimpuri aripi își deschid,
Culorile ard egale în stemă;
De-a pururea, vie, durează supremă
Iubirea de țară și de partid.

TRAIAN MÜLLER

„Dacă s-a neliniștit cineva, puteți nota că mai avem însemnate resurse și că vom și crește nivelul producției ani buni de aici înainte“

(Urmare din pagina 1)

— Tocmai în temelul faptului la care m-am referit, că ne putem baza încă pe bune resurse de petrol și gaze, au apărut deja începuturile industriei chimice gorjene. Tocmai încep să lucreze o instalație de deetanizare și alta de desulfurare a gazului. Datorită lor, livrăm direct unor mari combinate chimice materii prime importante, ca de pildă etanol și sulfuri. Nu este lipsită de importanță nici, chiar nouă cum este, întreprinderea de articole tehnice din cauciuc. Ea asigură deja o bună parte din cei peste 200 de kilometri de benzi pe care se transportă carbunele și stierul din carierele și minele Gorjului. Importanțe nu numai prin valoarea lor ci și prin aceea că vor permite diminuarea unor, deloc leftine, importuri. Dar gorjenii și-au dovedit vocația și pentru o ramură relativ nouă pentru ei, cea a construcțiilor de mașini. Alături de o întreprindere mai veche de la Sadu, avem acum, în Tirgu Jiu, o întreprindere de mașini unelte pentru presare și forjare. Pe lângă întreprinderea de utilaj minier Rogojelu, o nouă întreprindere de utilaj minier va intra în funcțiune, în acest an, la Tirgu Jiu. Numeroase alte noi capacități de producție se vor alătura ramurilor tradiționale. Este deja știut că bogatele resurse ale județului în lemn, calcar, piatră au permis industrializarea lor în mai multe unități puternice, dintre care amintesc doar combinatul de lianți și azbociment — 2.700.000 tone de ciment pe an — cu un consum din cele mai reduse de combustibil și energie. Intrăm în circuitul economic cu o nouă ramură: industria alimentară. Reprezentată de o întreprindere de preparare din carne și un abator modern, precum și de câteva unități moderne de industrializare a laptelui și de panificație la Tirgu Jiu, Novaci, Cărbunestii, Tîcieni, Rovinari.

— Ce perspective are în Gorj revoluția agrară pornită din inițiativa secretarului general al partidului nostru?

— Îndeobște, Gorjul încă mai este considerat ca avînd puține posibilități și perspective în dezvoltarea agriculturii. Uneori, această concepție se regăsește și în gradul de dotare, de mecanizare, structura acestei dotări fiind deja altă problemă, revelatoare de unele deficiențe, dacă mă gîndesc, de pildă, la numeroase mașini agricole impropriei configurației geografice de la noi: terenuri în pantă, terenuri cu exces de umiditate soluri argiloase. Dar, în ciuda unei păreri moștenite, Gorjul are, în realitate, bogate resurse pentru o agricultură moder-

nă, are condiții pentru înfăptuirea, cu adevărat, a unei revoluții agrare. Să mă explic. Disponind de o întinsă zonă favorabilă creșterii animalelor — circa 140.000 hectare de pășuni și finete — județul poate să-și acopere nevoile de consum cu produse proprii din sectorul zootehnic, ba chiar să producă și pe deasupra. Apoi, avem suprafețe și condiții pedoclimatice extrem de favorabile dezvoltării pomiviticulturii. Influența climatului mediteranean, resimțită în nord-vestul județului de la Tismana pînă la Novaci, favorizează dezvoltarea, practic, a tuturor speciilor de pomi de la noi, inclusiv castanul cu fructe comestibile. Avem condiții și pentru o puternică dezvoltare a legumiculturii. Toate au fost minuțios examinate și s-au stabilit programe concrete pentru o regîndire revoluționară a agriculturii județului. S-au construit ori sînt în curs de construire vreo 20 de complexe pentru vaci cu lapte, îngrășarea tineretului bovin, a berbecuților, de creștere și îngrășare a porcilor, ori avicole. Pe lângă acestea, vom mai realiza încă altele pînă la sfîrșitul cincinalului. Toate grajdurile existente, impropriei unei zootehnii moderne, sînt supuse unui proces de dotare, de mecanizare. A început o vastă activitate de selecție a animalelor, de improspătare și îmbunătățire a fondului zootehnic. S-au creat cîteva asociații pentru pomi și vii. La sfîrșitul cincinalului actual, vom avea peste 8.000 de hectare de pomi, în plantații intensive și superintensive, iar vii — mai mult de 4.000 de hectare. Materialul săditor ni-l realizăm în județ. Cum nucul are condiții minunate în Gorj, vom extinde plantațiile de nuc. Într-o stațiune specială producem deja material săditor nu numai pentru noi, ci și pentru alte județe. În 3-4 ani, județul își va asigura aprovizionarea cu fructe și va crea chiar un excedent. În ce privește legumele, ne obișnuisem să aducem din alte zone ale țării cantități apreciabile. Și acest sector se află într-o profundă transformare. S-au realizat aproape 80 de hectare de solarii, cîteva ferme legumicole, s-a înființat o stațiune pentru cultura cartofilor în zona de deal. S-au organizat cîteva microserre, folosind agentul termic disponibil din industrie. A apărut un puternic curent, în rîndul cetățenilor de la sate, de dezvoltare a producției de legume pe locurile virane, în curți, unde foarte mulți își construiesc solarii. Existența celor două mari termo-centrale oferă largi posibilități dezvoltării legumiculturii moderne, prin disponibilul de agent termic pentru sere. Așteptăm cu nerăbdare deciziile ce trebuie luate în acest sens la Ministerul Energiei Electrice și la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

O bună parte din agricultură e direct

influențată de industrie, de carierele carbonifere în special. Datorită acestora, anual s-au scos din circuitul agricol mari suprafețe. Dar industria a impus schimbări chiar în geografia fizică a județului. Jiul și-a schimbat deja cursul pe zeci de kilometri, între Tirgu Jiu și Turceni. Pe traseele vechi se află carierele Gîrla, Poiana, Roșia, Peșteana Nord și Peșteana Sud, de unde se scot zilnic zeci de mii de tone de carbune. S-a croit o nouă albă și Tismanei, pe o bună porțiune, pentru a deschide pe vechea albă cariera Tismana II, Jiul și Motrul — acesta pe o porțiune mai mică — au fost, de asemenea, deviate definitiv, din aceleași motive. Schimbări spectaculoase se petrec în relieful unei mari părți a județului. Dar preocuparea noastră nu este doar de a muta dealurile și munții, ci și de a reda anual circuitului agricol noi suprafețe, pentru pruni, vie, alte culturi. Se obțin deja producții de struguri, mere, prune, alune, de pe haldele fostelor cariere de la Beterega, Căceni, Balta Unchișului, iar în acest an vor fi redată noi suprafețe la Gîrla, Tismana și în alte zone.

— Tovarășe prim-secretar, în următorii cîțiva ani, județul va avea mai multe orașe noi. Sînteți unul din oamenii care le-au dorit mult înainte de a fi.

— Aglomerările muncitorești, produse de dezvoltarea rapidă a industriei, pretind condiții sociale adecvate. Pornind de aici, conducerea statului ne-a aprobat realizarea a patru orașe noi, pe lângă dezvoltarea puternică a altor centre urbane mai vechi sau în devenire. Proiectanții din Gorj, împreună cu colegii lor de la I.S.L.G.C. București, au început, în 1979, proiectarea viitoarelor orașe Rovinari, Mătăsari, Turceni și Treștișoara. Dintre ele, într-un stadiu mai avansat se află Rovinari unde, pînă la sfîrșitul acestui an, vor fi gata circa 1.800 de apartamente noi și importante dotări edilitare. Tot anul acesta va fi gata acolo o școală — 24 de săli de clasă și o grădiniță. În cursul va începe construcția unui spital-policlinică de 250 de paturi. Sînt în construcție magazine și va începe lucrul la un mare grup școlar pentru acest bazin carbonifer. În sprijinul constructorilor gorjeni au venit colegii ai lor din județul Cluj și constructorii aparținînd altor ministere. Orașul crește vîzînd cu ochii, iar expresia aceasta a trecut, simplu, din limbajul poveștilor cu voinici în vorbirea cea mai obișnuită dintre mîstrie și excavator.

— Ce credeți că se poate face pentru o mai bună punere în valoare a frumuseților turistice din Gorj?

— S-au realizat deja unele lucruri bune

în acest sens. S-au modernizat drumuri, s-au construit spații de cazare pentru turiști, s-au pus mai bine în valoare obiective turistice îndeobște cunoscute în țară și chiar peste graniță — valorile culturii universale legate de numele lui Brîncuși și altele. Avem noi obiective turistice și culturale ca muzeul de la Curtișoara, ori băile de la Săceleu și Tîcieni, pe lângă zonele tradiționale Tismana, Polovraci, Baia de Fier, Novaci, Rîncea, Sohodol, Lainici. Recent și-a deschis porțile, într-o nouă formulă de organizare, muzeul de istorie al județului, care pune splendid în valoare bogatul tezaur al istoriei patriei existente aici. În județul nostru sosesec zeci, sute de mii de turiști. Chiar și noile obiective industriale — termo și hidrocentralele, carierele — sînt pentru tineri din țară obiective turistice și educative. Cu toate acestea, sînt departe de o organizare și dotare corespunzătoare pentru valorificarea acestor bogate zone turistice ale Gorjului. E nevoie să îmbunătățim în unele zone căile de acces. De pildă spre Rîncea — pe ghidurile turistice e trecut drept șosea națională — ori spre Sohodol. Dar și dotările pentru cazare și alimentație publică. Ni s-a întimplat, uneori, ca grupuri de turiști să plece din județ, pentru că nu aveam unde să-i cazăm. Ne propunem să facem un efort pentru îmbunătățirea situației, dar efortul nostru va fi eficient mai ales dacă va fi sprijinit de o serie de organe centrale cu sarcini, de altfel, în acest domeniu.

— Cu ani în urmă, Tirgu Jiu era comparabil, în ansamblu, cu orașe ca Pitești sau Craiova. Azi, mai ales datorită părții centrale — plină de case vechi — municipiul gorjean nu se mai poate asemăna nici măcar cu orașe mai modeste ca ambiții și proporții decît Piteștiul ori Bănia. De ce?

— Schimbările din configurația județului se regăsesc și în municipiu. În partea de nord a acestuia avem deja o puternică platformă industrială. În sud — iar acum și spre zona centrală — au crescut noi cartiere de locuințe. Se înregistrează și aici un accelerat proces de modernizare. Totuși, comparativ cu prefacerile din alte centre județene, Tirgu Jiu dovedește o anumită rămînire în urmă. Pentru orice vizitator este frapantă contradicția dintre construcțiile noi și căsuțele modeste care mai îmbracă multe străzi, chiar centrale. Locuitorii orașului și ai județului merită, desigur, o intensificare a ritmului de reconstrucție și modernizare aici. Dar lucrul acesta cere și din partea lor înțelegerea necesității de a se renunța la obișnuințele vieții de tip rural în plin centru. Sigur, nu este nici plăcut și nici ușor să gemolezi. Dar am avut cazuri de cetățeni care s-au despărțit greu de vechea lor căsuță, pentru ca, apoi, să vină să multumească pentru apartamentul confortabil în care s-au mutat. Problema este ca toți să înțeleagă că aceste prefaceri implică participarea activă a tuturor. Este nevoie de mai multă gospodărire și curățenie; de mai mulți pomi, de mai multă verdeață, de mai multe parcuri în acest oraș de lângă munte.

apele și își adună oamenii

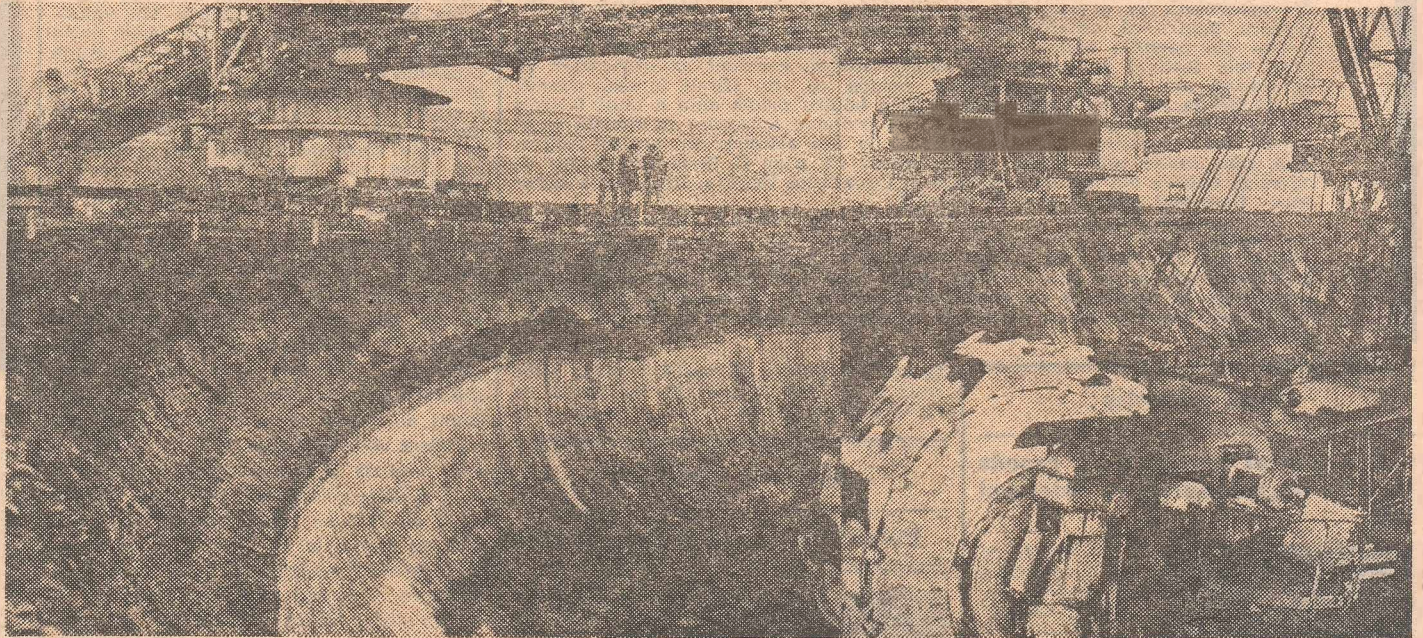
ARBORELE

Despre Gorj știam una și bună: toate stele sale de industrie, mai mari sau mai mici, se cuprind invariabil în fondul noutate al anilor din urmă, devenit în estule privințe emblematic pentru marile schimbări petrecute în această depresiune, arte săracă până mai ieri. Aș fi pariat oricine că la Tîrgu Jiu, în „capitala bîlîței”, nu-i de găsit argument de tracție și continuitate muncitorească. Cu acest sentiment al noutății exclusive păund pe poarta întreprinderii de confecții Tîrgu Jiu (de ce n-are un nume?) și-ată în vecinătatea Coloanei Infinite, de care o desparte doar fișa de cițiva pași ai rării Tudor Vladimirescu.

„Nouă-nouă, dar nu cine știe ce, mă g frumos, că povestea fabricii e lungă, ne ajungă” vine zicerea unui ardelean bonom în plină Oltenie și mă trese într-o altă realitate decît mă așteptam. Fabrica a împlinit patruzeci de ani de viață (în noiembrie 1980) și — fapt de neglijabil — este generatoarea întierei valori de muncitorime în peisajul gorgan, colectivitate purtînd sigiliul de unicat tradiției. E celula-mată, așadar. Și că o particularitate: deși ne aflăm în-o zonă unde istoria nu înregistrează nescet de mai multe neamuri, arborele muncitoresc pe care îl evoc are în trunchiul său pe român și pe ungar, împlețiți același destin, lăstărînd — de-a lungul celor patruzeci de ani de conviețuire prin uncă — familii unde originea bivalentă naționalității s-a șters, destule crengi e nollor generații provenind din tată ungar și mamă gorjeancă, ori viceversa, a importă amestecul de proveniențe și distocirea de gene, pe cit soliditatea aesei genealogii arborescente, pe care istoria nouă a Gorjului o confirmă, o înscrie heraldica ei ca factor de civilizație nouă.

„Datori sîntem a derula istorioara plină de neprevăzut”, îi pun în vedere lui Ion Iacob, ins scund, iute în gînd și reacții, obraz smead, iscoditor în privirile cu își de intensitate cărbunară (ca majoritatea gorjenilor), bun povestitor și stăpîn pe mîsă ce i s-a dat: e director și ei patruzeci de ani ai fabricii pe care o istorie sînt și vîrsta lui, cele două biografii merg mină în mină, pînă la identificarea omului cu opera. Dar să revenim la cronică.

După Dictatul de la Viena, atelierul ujean al fabricii Apaca se mută din considerente lesne de înțeles la Tîrgu Jiu, cum erau destule locări de tip similar la acel nedrept eas de istorie, tensionat și dramatic. Dar istoria își relevă în momentele decisive pondul său de umanitate perenă, esența a de adevăr și dreptate, care flutură în aria timpului ca un steag. Așa s-a împliat și în cazul nostru: deși Clujul era vremelnice în stăpînirea ungaro-orthystă, muncitorii unguri ai numitului telier clujean au optat (nu să rămînă) să lece în Gorj cu familiile și avutul lor transportabil, însoțindu-i pe frații lor de uncă, români ardeleni, netrădîndu-și fabrica ce le dăduse piine, țara care îi rescuse le sin, cinstea muncitorească cea e toate zilele. Pe acest fluviu al frăției muncitorești româno-maghiare s-a strănutat de la Cluj la Tîrgu Jiu Vasile Ghintuan, Mezei Ianos și Gheorghe Peștescu, spre a pomeni doar trei din pro-

motorii acțiunii pelegrine: primul e românăș transilvănean, insurat ulterior cu o olteancă, al doilea — ungar venit cu soția sa, Ana, azi olteni prin adopțiune (el — respectat profesor de sport), al treilea — oltean ieșit la meserie în Transilvania și revenit în acest mod la baștină, adică legînd fabrica pachet și tirînd-o, hai cu tata! pînă pe meleagul lui, în bătătură. Trei destine închizînd unul și același tilc cu valoare de simbol, de care posibilul monograf al fabricii va trebui să țină cont.

„Păi, chiar eu sînt acela” mă avertizează insul scund, temperamental, al cărui obraz smead se iluminează sub intensitatea cărbunară a ochilor; Ion Iacob tocmai scrie la numita monografie și ține să-mi arate — drept act de atesfare documentară a fabricii astfel instăpînite în Gorj — un stat de salarii al acelor primi și atît de amestecați muncitori, datat 4 noiembrie 1940. Flacăra vie a continuității muncitorești se află în „generația de aur”, cum li se spune azi veteranilor care muncesc de peste 30 de ani neîntreruși în această fabrică. Unul e Costică Duță, actualul director comercial, mina dreaptă a lui Iacob; păreșește Bucureștiul prin anii '50, ca maistru croitor, devine conducătorul tehnic al fabricii și apoi (între '65-'70) directorul ei, misie pe care o îndeplinește exemplar, deși avea la bază doar 7 clase și școlile de meserie. Își compensează lacunele de studiu prin îndelungata praxă în bransa confecțiilor, spiritul întreprinzător și talentul de a lucra cu oamenii. Și azi, pregătirea științifică a directorului tînăr, ambițios, cu deschidere spre conducerea modernă, se conjugă bine cu harurile veteranului Duță, „enciclopedie a practicii” pe care te poți bizui. În aceeași „generație de aur” se cuprind soții Ana și Ștefan Predoiu, pensionați de vîrstă, Aurelia și Nicolae Pavel, cu răspunderi în corpul C.T.C. și, respectiv, biroul tehnic. Totuși vîrsta medie a fabricii este de 27—28 de ani. Paradoxal? Nu. Veteranii constituie focul viu al continuității ce își cîștigă cote de valoare și noi intensități în generațiile tinere, transfer

egal cu o victorie morală a inaintemergătorilor, a clasei în ansamblu.

Felul fabricii: lumea să fie cit mai bine îmbrăcată. Produsele ei: impermeabile, vîndiacuri, canadiene, uniforme etc. Fișă de calitate: 45 la sută din marfa produsă e cerută la export. Aria de răspîndire a valorilor produse aici: Canada, Angola, Kuwait, U.R.S.S., Belgia, Olanda, Austria, Ungaria etc.

Ion Iacob provine din dragostea lui Ion și a Ecaterinei, fii de țărani din Peșteana Gorjului, care — împinși de sărăcie și nevoi, care se țineau scai — luară calea pribegiei, slugărînd prin Bucureștii anilor '20, el vînzător de ziare, ea bucătăreasă la Atelierele Grivița Roșie. Acolo s-au cunoscut, s-au plăcut și s-au luat — fără numță și acte — rodul dragostei lor fiind șapte copii. Ion este al patrulea, mijlociul, fiecare dintre frații în viață onorîndu-și profesia aleasă cu demnitate: unul e miner în Valea Jiului (Mihai), altul lucrător în comerț (nu-i rețin numele), al treilea redactor-șef la „Gazeta Gorjului” (Xenofon), vine la rînd personajul nostru, căruia îi urmează în vîrstă descrescînd, mezinga familiei (Maria), muncitoare în fabrica pe care o conduce frăține-său. Cultul muncii este trăsătura de etică și de comportament proprie membrilor acestui „clan”, care s-au impus prin sudoarea frunții și citeva haruri provenind din „cei șapte ani de acasă” — modestie, spirit bătaios, de neingenunchere, prețel adevărului și dragostea de dreptate. Prin '59 Ion, actualul director, era muncitor; fabrica îl trimite la facultatea de industrie ușoară din Iași (315 lei bursă), pe care o absolvă în chip strălucit. I se oferă post de inginer la fabrici de anvergură din București și Cluj, pe care îl refuză, se întoarce la matcă, unde colegii lui îl primesc cu bun-venitul:

„Așa, mă, oltenie, la muica acasă, să renască și Oltenia noastră”.

E semnul tutelar sub care debutează ca inginer stagiar la fabrica-mumă ('64), după care maturizarea sa ca specialist și conducător de procese industriale se dezvoltă (între '65-'76) în timp alert: dispecer de producție, șef al serviciului plant, inginer șef, timp de cinci ani este activist al comitetului județean de partid. Din 1976 este director al fabricii unde muncesc și învățase.

„Care-i, îl întreb, faptul senzațional în fața căruia cronicarul de azi nu poate rămîne indiferent?”

„Puterea fabricii de a se prolifera, de a face pui, zice Iacob și se explică numai-decît: în răsîmpul octombrie '77—mai '79 întemeiază, ca beneficiar de dotație, o fabrică de confecții cu 1 000 lucrători la Vulcan, în Valea Jiului, totul făcut pe spezele și cu eforturile lor. E fabrica, spune Iacob, pe care am condus-o un timp de la distanță, fiindu-i tată, mamă, naș, moașă. La finele lui '79 această „colonie” a noastră și-a cîștigat independența, copilul bine născut-crescut umblă pe propriile picioare”. „Orgoliu? Mindrie? Remember sentimental?” „Din toate cite puțin, acceptă interlocutorul, însă fără a uita esențialul. Numita experiență-pilot devine o a doua natură a fabricii noastre, marcă de vitalism și prolificitate, pentru că iată ce se întimplă...”

Se întimplă, află de la Iacob, că edifică la Rogojelu și Mătăsari, centre minierești ale Gorjului carbonifer și viitoare orașe, cite o fabricuță de confecții cu un fond de 500 lucrători fiecare, adică noi argumente ale aceluși proteic alter ego prin care ei modifică tabloul economic al jur-impjurului și se modifică pe sine. E o trăsătură de destin. E afirmarea spiritului creator, revoluționar, al muncitorimii, a dublei sale calități a acesteia, de proprietar și factor de muncă, de producător și beneficiar al fructelor muncii sale libere. Ion Iacob este un punct de energie al acestei umanități în expansiune. N-are stare, e căpos, drept, deschis la vorbă și la suflet, iute ca prisnelul. Convorbirea mea cu el a fost, la drept vorbind, „furată”; ba trebuia să ajungă pe un maidan unde se ataca fundația unor case din beneficiul întreprinderii (180 garsoniere), ba să se ocupe personal de încadrarea celor 360 de fete, care aveau să ia în folosință respectivele case, pentru că (vorba lui) „le legi astfel cu funii de mătăsă împletite-n șasă”. Am lăsat-o baltă, gîndindu-mă să-i abordez pe directorul „N-am astîmpără” peste o zi-două. Ia-l de unde nu-i, plecase în Angola să ajungă un nou contract barosan. Puteam să-i iau urma? Voi continua acest reportaj prin corespondență.

POP SIMION

Scrisori din Gorj

De la începutul anului pînă la 28 mai, secția noastră de specialitate a îndrumat 16 scrisori pentru rezolvare la Consiliul popular al județului Gorj. La șapte din ele s-a și trimis răspuns redacției. Trei cazuri sînt în curs de rezolvare în interiorul termenului reglementat pentru aceasta. Un alt răspuns, gata redactat, n-a fost încă expedit. ● Scrisoarea lui Gheorghe Răuț, din comuna Cilnic, a fost trimisă de la județ, la 20 martie, s-o rezolve primarul comunei, Dumitru Băloi. Care, de atunci, tace. Dar azi tocmai se află la o instruire la Tîrgu Jiu și iată ce ne spune: „În problema cu lemnele, petentul are dreptate. Însă e treabă de judecată. S-au făcut acte, dar soluționarea o așteptăm de la justiție.” Răspuns, în ce privește cercetarea cazului de către dînsul, admite totuși că putem spera pînă-n vară. Mai ales că scrisoarea nu cuprinde numai ceea ce a reținut dînsul și numește „problema cu lemnele”. ● În cazul lui Păun Vasile, din Tîrgu Jiu, — care reclama I.J.G.C.L. pentru că nu i-a executat remedieri la bloc — scrisoarea a fost incredințată spre rezolvare, tot în martie, tovarășului Ștefan Negreț, primarul municipiului. Cum după atîta vreme nu s-a primit nici un răspuns — de la Tîrgu Jiu! — tovarășul Nicolae Făităr, instructor la comitetul județean de partid, telefonează la primărie. Îi răspunde inspectorul ce se ocupă de scrisori, Emil Răgușitu. Care explică răspicat: s-au și executat remedierile. Asta se aștepta pentru trimțterea răspunsului. ● Scrisoarea lui

Gheorghe Calotă, din Tismana, care cere lămurirea unor lucruri în Mehedinți, a fost trimisă în județul vecin. ● Cele relatate de Ioana Răduț, din Motru, intrucit se referă la un proces în curs, au ajuns la cunoștința procurorului șef al județului. ● O soartă cu totul aparte a avut scrisoarea lui Constantin Dondera din Tîrgu Jiu. Se plîngea că directorul Ion Maioga al fostului oficiu de îmbunătățiri funciare l-a îndepărtat din post, dîndu-l disponibil, pentru ca, apoi, în postul lui să fie promovat alt muncitor și că totul i se trage de la faptul că a îndrăznit să critice unele lipsuri în ședinte. Această scrisoarea i-a fost repartizată, în martie a.c., pentru cercetare, directorului general al D.G.A.I.A., Valeriu Olaru. De atunci, dînsul n-a dat nici un răspuns. Tovarășul Nicolae Făităr își oferă șansa unei lămuriri printr-o discuție cu tovarășul Marin Bratu, inginer principal în corpul de control al direcției. Aflăm că tovarășul director general e în concediu, dar că dînsul l-a themat pe Constantin Dondera, cînd acela a fost trecut în altă muncă, și i-a explicat că așa e bine. La asta s-a limitat verificarea situației omului pe care a dat impresia c-o face directorul Valeriu Olaru, de luni de zile. Cit despre cercetarea conținutului întreg al scrisorii, nici pomeneală! Iar uimirea sinceră a inginerului Marin Bratu față de faptul că, iată, cineva se aștepta la mai mult decît nimicul făcut de șeful său cu scrisoarea incredințată spune destul de mult despre obiceiurile casei în tratarea reclamațiilor oamenilor muncii la direcția agricolă a județului.

DORIN GHERGHINESCU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

MUZICA TÎNĂRĂ

Pentru că muzica tinăra și-a câștigat în ultima vreme un loc bine stabilit, ea punct de mare atracție, în mai toate spectacolele artiștilor amatori, fapt ce vorbește de la sine de marea audiență nu numai în rândul tinerilor, a acestui gen de muzică, pentru că pe posturile radioteleviziunii române (fără să ne referim, deocamdată, la calitate), tinerii și chitarele lor sînt tot mai des prezentați, iar respectivele apariții sînt urmărite cu o deosebită atenție, plăcere, pentru că, de exemplu, la Ploiești, după cum am și comentat într-una din paginile revistei noastre, s-a desfășurat cea de-a doua ediție a unui mic festival studențesc de muzică tinăra, excelent ca organizare și, pe alocuri, cu muzică de calitate, pentru că, în sfîrșit, în vara acestui an, la Brăila, se preconizează organizarea pentru prima dată a unui festival național de muzică tinăra, festival ce-și propune o trecere în revistă a tot ce are mai reprezentativ muzica tinăra la ora actuală, din aceste motive, deci, plus multe altele încă, ne-am gândit că n-ar fi lipsit de interes să adresăm citorva din membrii de bază ai Cenaclului Flacăra următoarea întrebare: **Cum mai stăm cu muzica tinăra?**

Dar această întrebare a atras după sine alte întrebări, drept pentru care cei abordați (într-un viitor număr vom publica și alte păreri), au răspuns la următoarele întrebări: **Ce-au mai făcut, în planul muzicii, în ultima vreme** ● **Ce noi talente au putut urmări** ● **Ce cred ei despre publicitatea făcută acestui gen de muzică** ● **Ce părere au despre noul val de interpreți** ● **Ce-ar mai trebui făcut pentru o eventuală redresare și continuă dezvoltare a muzicii tinere.**

Nicu Alifantis:

Spectatorul ajunge prea repede în fața microfonului, ca interpret folk

Nu știu de ce, dar presimt că toți ceilalți colegi de Cenaclu vor răspunde la fel. De ce? Pentru că despre câteva astfel de probleme am și discutat cu Mircea Vintilă, sau cu Valeriu Sterian, sau Doru Stănculescu. Dar pînă una alta, să-ncearcă să răspund la prima

întrebare: am susținut, recent, la Teatrul Foarte Mic, un recital intitulat **Baladă cotidiană**, un recital care a cuprins 10 noi cîntece pe care abia aștept să le aud și pe scena cenaclului. Între timp am lucrat intens la cel de-al doilea disc LP. În chiar clipa de față mă pregătesc să plec la Satu Mare, unde mi s-a propus să fac muzica la un spectacol cu piesa lui **Paul Cornel Chițic, Miriada**. Trec la întrebarea numărul doi și declar cu mîna pe inimă că, deși am urmărit emisiunile micului ecran, deși am ascultat radioul, deși am făcut parte din diverse jurii la spectacole în care s-a cîntat și muzică tinăra, n-am avut plăcerea de-a remarca vreun nou talent. Fac această afirmație și-aproape că sînt îngrijorat. Chiar să nu apară, timp de cîtiva ani, nici un talent autentic, ci doar promisiuni care se vor împlini sau nu? Știu, mi s-ar putea răspunde că muzica asta a noastră, muzică folk, cum îi spun unii, deși eu nu înclin pentru acest termen, își pierde din valoare atunci cînd o cîntă sutele de interpreți care au apărut precum ciupercile după ploaie. Dar, mă întreb, este vina noastră, a muzicii noastre, că se pierde din acea presupusă și dovedită valoare? Eu spun că nu e deloc vina noastră, deoarece nici unul din noi n-a cîntat piese lipsite de valoare, piese care să-i fi îndemnat pe tineri să coboare stacheta. Eu cred că de vină este numai drumul foarte scurt pe care-l parcurg unii tineri din sală, unde sînt doar spectatori, pînă pe scenă, în fața microfonului, unde, cu chitara în mînă, cu sau fără voia lui, ne imită. Iar imitațiile, știe toată lumea, n-au cum să aibă valoare. Iar cînd nu ne imită, cînd vor să fie originali, pentru că a fi interpret de muzică tinăra înseamnă a compune muzică pe un text dat, atunci tinerii despre care vorbeam fac două mari greșeli. Prima dintre ele ar fi superficialitatea în alegerea textului. Am constatat, nu de puține ori, că tinerii aleg la întimplare o poezie, fie că a fost publicată sau nu, fie că aparține unui cunoscut poet sau doar unui începător, fie că poezia este sau nu unitară din toate punctele de vedere, și încep să fredoneze și să o adapteze unei fraze muzicale. Pînă aici, dacă poezia ar intruni toate calitățile necesare, ar fi bine. Numai că, pînă la acest prim pas este un drum foarte lung care ține de educație culturală, de înțelegerea profundă a unei poezii, de simțirea aceluia ceva misterios pe care îl conține și îl exprimă o adevărată poezie. A doua greșală este tot superficialitatea cu care se lucrează sau se elaborează partea compo-nistică a viitorului cîntec. Aici, din ne cunoașterea muzicii, precum și din graba de a ajunge cit mai repede interpret de muzică tinăra, se comite acea eroare care grevează însăși calitatea muzicii cîntate de noi, pînă acum, în cenaclu. În legătură cu publicitatea, lată o problemă care, analizată din punctul meu de vedere, aproape că aș lăsa-o de o parte, intrucît nu mă prea pot plînge că am stat pe tușă, dar, dintr-un sentiment de deplină colegialitate, aș spune că redacțiile muzicale radio și tv nu au acordat atenția cuvenită realelor valori ale muzicii tinere. Și dacă totuși au făcut-o, n-au apelat la adevăratele valori, adică, așa cum am spus-o, au scurțat nepermis de mult drumul dinspre sală spre microfon. Și acest lucru eu personal îl consider o falsă și dăunătoare publicitate. Ce-ar fi de făcut? O nouă și intensă publicitate într-un sens total opus celei de pînă acum. Altfel, muzica scrisă și cîntată de Doru Stănculescu, Mircea Vintilă, Victor Socaciu, Marcela Saftiu, Valeriu Sterian și mulți alții s-ar putea pierde. Aceas-

tă muzică trebuie să nască muzică, altfel situația muzicii tinere devine pe zi ce trece tot mai tristă.

Marcela Saftiu:

Publicitatea, cînd se face, se face anapoda

Nu știu ce vor spune ceilalți colegi ai mei din Cenaclu Flacăra, mai ales că ei au și o susținută activitate, cu prezențe în spectacole, la Radio, la TV. În ceea ce mă privește, din motive pe care nu le mai explic, nu mă pot lăuda decât cu faptul că am mai compus alte cîinci

noi cîntece, că trei dintre ele au și fost cîntate pe scena cenaclului, celelalte două fiind cîntate, în premieră, tocmai în Belgia, unde am avut un turneu în care am apărut alături de cîteva mari nume de interpreți și unde, o mărturisesc, cu mîndrie, am avut un succes la care nu visam. De ce spun că mă mîndresc? Pentru că s-a dovedit că muzica noastră folk poate sta alături de o muzică în fața căreia, apreciind-o prea mult, pînă la neglijarea propriei noastre muzici tinere, mulți se închină pînă la pămînt. Eu cred că oricare alt membru al cenaclului nostru ar fi fost, acolo, la fel de apreciat. Acestea fiind zise, sper să nu fiu acuzată de lipsă de modestie. În legătură cu noile talente care ar fi apărut între timp, foarte pe scurt, nimic de zis. Adică, între ceea ce fac colegii mei de cenaclu și ceea ce se întîmplă pe cine știe ce scenă a vreunei case de cultură, ori chiar la radio, sau la TV, e o diferență așa de mare, atît în ceea ce privește textele cîntecelor, cit și linia melodică propusă, încît prefer să nu mai vorbesc. În orice caz, este foarte trist că, pe măsură ce trece timpul, se pierde un public cîștigat cu greu și se devalorizează, prin cîntece neadecvate, străine genului, o muzică pe care o aplaudau, la Sala Polivalentă, de exemplu, mii de tineri. Se pierde și se devalorizează pentru că nu au loc spectacole specifice acestui gen. Am cîntat, de exemplu, împreună cu Mircea Vintilă, la festivalul intitulat **Melodii-80**, unde spectatorii au venit să-i asculte pe unii din interpreții muzicii ușoare și nu pe folkștii Marcela Saftiu și Mircea Vintilă. Dat fiind spațiul scenic și publicul nepregătit, mulți au tras concluzia că muzica tinăra, în competiție cu muzica ușoară, nu se poate impune. Și dacă acest lucru s-a întîmplat cu noi, care mai însemnăm, cit de cit ceva, ei bine, cînd apar la TV sau la Radio niște începători, acea concluzie aproape că devine reală. Vreau să spun, cu alte cuvinte, că stăm rău, foarte rău, cu publicitatea, iar atunci cînd se face, totuși, cite ceva, se face anapoda, parcă intenționat invers. De ce cred asta? Pentru că noul val de interpreți nu are încă valoare. Nu are valoare pentru că nu prea există o confruntare adevărată. Ce propun? Să se treacă la fapte în legătură cu acel de demult discutat teatru al tinereții, teatru în care cenaclu urma să fie o secție aparte.

Mircea Vintilă:

Eu continui să fiu optimist

Ce-am mai făcut? Multe. Să-ncep cu noua formulă prezentată la Student-Club, apoi pe scena de la Sala Polivalentă, apoi, la TV și Radio, în care cînt cu grupul **Basorelief**, alături de **Iulian Vrabete, Dănuț Bruker, Relu Bițulescu și Nicolae Mantu**. Prin această

nouă formulă eu cred că bat un drum aproape nou în muzica tinăra, în sensul că pot pune în valoare, și mai mult, posibi-

litățile melodice și ritmice ale unora din cîntecele mele mai vechi, dar și ale unor noi cîntece pe care le-am compus pornind de la exact această formulă. Despre noi talente, în ultima vreme, prea puține lucruri de spus. Eu personal, deși am urmărit la TV și Radio cîteva apariții, nu m-au prea convins. Poate că în anumite faze ale Festivalului național „Cîntarea României” să fi apărut noi valori, talente autentice, dar nu am făcut parte din nici un juriu, așa că nu m-aș putea pronunța cu exactitate. În legătură cu publicitatea și cu noul val de interpreți, ar fi cîteva lucruri de spus și eu cred că ele merg mînă în mînă. De exemplu, deși nu se poate vorbi de o publicitate susținută, s-a făcut cite ceva, totuși, dar nu s-a popularizat o muzică tinăra bună, o muzică trecută prin focul unor spectacole de anvergură, fapt care a făcut ca microfonul să fie încredințat unor tineri prea începători. Care e prima consecință a acestei ușurințe? Că s-a făcut un deserviciu acestui gen, mulți ascultători, între care și cei ce nu agreează muzica tinăra, avînd suficiente argumente să ne combată. Dar aspectul cel mai grav este acela că mulți tineri au crezut și încă mai cred că este suficient să știi cîteva acorduri, să ai o voce plăcută și o oarecare prezență scenică și gata, cu un text de poezie, oricum ar fi el, faci un cîntec folk și urci imediat pe scenă, la microfon. Răspîndirea unei astfel de păreri este la fel de periculoasă ca și suprasaturarea ascultătorului cu muzică tinăra lipsită de calitate. Cu nostalgie mă gîndesc, de exemplu, la acele întîmplări ale cenaclului găzduite de sala **Studio** a teatrului **Bulandra**, cînd se reușea o perfectă imbinare a muzicii folk cu invitații de talia corului **Madrigal**, a unor balerini, sau ansambluri de copii. Atunci, mai ales, s-a format și s-a impus muzica tinăra, și tot atunci s-a format și spectatorul sau iubitorul de muzică folk. Și ce-ar mai fi de făcut?! O intervenție radicală în difuzarea unei muzici tinere de calitate, astfel încît nimeni să nu mai strîmbe din nas cînd aude că iar se cîntă muzică folk. În ceea ce mă privește, ca să răspund la întrebarea mare a acestei dezbateri, mărturisesc că nu stăm prea bine cu muzica tinăra, dar eu continui să fiu optimist și să cred în șansa acestui gen atît de îndrăgit la ora actuală de toți tinerii din țară.

Vasile Șeicar:

Unii, cînd ne imită, sînt aproape buni, dar cînd vor să fie originali, sînt slabi

Primul lucru pe care vreau să-l spun, fără să respect ordinea întrebărilor, ba chiar și fără să măcar în aceeași măsură să fie programată și băfeții noștri. Să știți, tovarășe **Tudor Vornicu**, că și discurile noastre se vînd ca pîinea caldă. A promova înseamnă și a risca. A nu promova înseamnă a trăi călduț. O minte proaspătă care ar asculta și compara ceea ce avem în țară și ceea ce ne vine din „afară” ar constata, sînt sigur de asta, că sîntem competitivi și că avem, aici în țară, **Bob Dylan**-ii noștri, **Donovan**-ii noștri, **Eric Clapton**-ii noștri. A nu se înțelege, repet, că n-aș dori muzică străină pe canalele noastre. Departe de mine acest gînd. Ceea ce vreau este să adăugăm acestor curente moderne de „afară” muzica noastră, cu textele noastre. Putem evolua noi înșine, putem impune valorile noastre, dar, bineînțeles, numai într-o competiție echitabilă și nu într-una în care noi sîntem absenți sau excluși de la bun început. Să nu-i așezăm pe **Temistocle Popa** și pe **Mihai Constantinescu** în aceeași emisiune alături de **George Harrison** și **Joe Dassin**. Alături de ultimii doi să apară, zic eu, **Dan Andrei Aldea**, sau **Doru Stănculescu**, sau alții, cei pe care tinerii îi știu și îi așteaptă oricînd, în uriașe săli de sport și chiar pe stadioane. Iată, tot ce-am spus eu mai sus ar putea contraria. De ce? Pentru că, aici e absurdul, cei mai mulți dintre cei de care depinde muzica noastră, în general, și muzica tinăra în special, îi cunosc mult mai bine pe **George Harrison** și pe **Dassin** decît pe **Aldea** sau **Stănculescu**. În ceea ce privește noul val de interpreți, eu spun că în cîrind se vor face auziți, chiar dacă **Florin S. Ursulescu** afirmă că în afara celor ce-au impus folk-ul românesc nu mai există alți interpreți. Referindu-mă la tineri, o tendință îngrijorătoare este cea de a „americaniza” muzica noastră. O întreagă producție de country-uri se face tot mai des auzită. Eu nu spun că aceste influențe sînt neavenite total. Ele pot sluji muzica noastră tinăra, dar nu trebuie să o subjuge. O logică elementară mă face să-nțreb la ce bun să trecem noi pe stilul country cînd acest lucru a ajuns să fie la degetul mic al americanilor? Noi trebuie și putem fi mai buni cu ceea ce avem și cu ceea ce vom dezvolta de-acum încolo. Ce-ar fi de făcut? Pînă să răspund la această ultimă întrebare, trebuie să recunoaștem că, într-un anume fel, sîntem în declin.

Flacăra? Alții, mai avizați, mă întrebă de ce nu se reiau întîmplările cenaclului. Nici la prima și nici la a doua întrebare nu pot să dau nici un răspuns, dar aduc acest aspect în discuție pentru că el vorbește de la sine despre nevoia de muzică tinăra în rîndul celor ce-au început să îndrăgească această muzică. Despre ce-am mai făcut eu, ce să spun? Cu un grup de copii de la Școala numărul 22 din Galați, unde lucrez eu, am imprimat pentru TV un mic fragment de spectacol ce s-a dat pe post în ziua de 1 Iunie. Cu același grup am susținut aici, în oraș, o sîmnedenie de spectacole. Precizez că, pentru emisiunea **Mozaic**, **Tudor Vornicu** m-a invitat și am și realizat un mic interviu și un recital. În același timp, la radio, am imprimat cîteva piese, unele mai vechi, altele mai noi. Și, despre mine, cam atît deocamdată. Despre noi talente, apărute în ultima vreme n-aș putea spune că sînt. Despre noul val, două păreri: buni, cînd preiau cîntecele afirmate în Cenaclu Flacăra, cele aparținînd lui **Mircea Vintilă**, **Nicu Alifantis**, **Valeriu Sterian** și **Victor Socaciu**, slabi cînd vin cu cîntece proprii. Ce le lipsește? Munca. Munca pe text, munca pe chitară și efortul de a aduce ceva nou, ca ritm și linie melodică, efortul de a fi înțeles, pînă să se apuce de compus, ceea ce au făcut alții, pînă la ei. Ce ar fi de făcut? Multe. De exemplu, ar fi bine dacă le-aș putea răspunde tuturor celor ce mă întrebă unde și cînd se va cînta muzică folk.

Victor Socaciu:

Nu putem concura într-o competiție în care sîntem absenți

Ce-am mai făcut? Lucruri obișnuite: cîntece noi, spectacole, înregistrări, membru în diverse jurii la diferite concursuri de muzică tinăra. Despre aceste concursuri, din păcate, n-am cuvinte prea bune. Ceea ce mă preocupă acum foarte mult ar fi faptul că am rămas în urmă cu înregistrările cîntecelor

care le-am compus anul trecut. Revin la concursuri, mai exact spus la eventualele noi talente descoperite de mine în ultimul timp. Am să dau timpul înapoi, cu aproape un an, și-am să mă refer la lungul meu periplu cu echipa „Antenel Cîntării României” care mi-a prilejuit întîlnirea cu tot ce are mai reprezentativ fiecărui județ al țării din punctul de vedere al muzicii tinere. Sînt multe nume care ar merita să fie amintite. Acum, pe loc, îmi vin în minte doar cîteva grupuri: grupul **Poesis** din Constanța, grupul **Chindia** din Tîrgoviște, grupul fraților **Evu** din Hunedoara, grupul **Lumina** din Sibiu. Ca individualități, **Cornelia Baba** din Brașov, **Doina Cosma** din Sibiu, **Ilie Vovoreanu** din Drobeta-Turnu Severin, **Dan Olărașu** din Caransebeș, **Vasile Miră** din Erosteni și mulți alții. Unora, aceste nume nu le spun nimic, dar ei, astăzi, nu sînt cu nimic mai prejos decît generația care acum 7-8 ani a pus pe picioare folk-ul românesc. Ce cred eu despre publicitate? Eu cred că fără un anume ajutor numele lui **Mircea Vintilă**, **Doru Stănculescu**, **Victor Socaciu**, **Nicu Alifantis**, **Adrian Ivanțișchi**, **Maria Nagy**, **Vasile Șeicar**, **Valeriu Sterian** și ale multor alora nu erau cunoscute decît, eventual, în cartierul în care locuiesc și asta pentru că, în afara de **Flacăra** și, într-o mică măsură, de **Viața studentescă**, nimeni n-a sprijinit prin fapte mișcarea tinăra. Aș mai pune și următoarea întrebare: cîți redactori muzicali din RTV au urmărit măcar un singur spectacol din cele peste 450 de întîmplări organizate de Cenaclu Flacăra? Doar din auzite nu se poate înțelege nimic. În altă ordine de idei, în redacțiile muzicale ale radioului și televiziunii este preferată muzica tinăra din Occident. Chiar deunzi am urmărit un italian care la ora de față are cea mai mare cotă de vînzare a discurilor sale, după cum spunea realizatorul emisiunii de simbrătă după-amiază. Ascultîndu-l, m-a cuprins o mare tristețe constatînd că italianul în cauză nu este cu nimic mai bun, eu cred că este chiar sub valoarea, să zicem, a lui **Doru Stănculescu** sau **Mircea Vintilă**, că nu mi mai vorbesc de **Dan Andrei Aldea**, un folkist cum puține țări ale lumii se pot lăuda că-l au. Să nu fiu înșelăș greșit. Eu nu spun să nu se dea pe post muzică tinăra străină, dar măcar în aceeași măsură să fie programată și băfeții noștri. Să știți, tovarășe **Tudor Vornicu**, că și discurile noastre se vînd ca pîinea caldă. A promova înseamnă și a risca. A nu promova înseamnă a trăi călduț. O minte proaspătă care ar asculta și compara ceea ce avem în țară și ceea ce ne vine din „afară” ar constata, sînt sigur de asta, că sîntem competitivi și că avem, aici în țară, **Bob Dylan**-ii noștri, **Donovan**-ii noștri, **Eric Clapton**-ii noștri. A nu se înțelege, repet, că n-aș dori muzică străină pe canalele noastre. Departe de mine acest gînd. Ceea ce vreau este să adăugăm acestor curente moderne de „afară” muzica noastră, cu textele noastre. Putem evolua noi înșine, putem impune valorile noastre, dar, bineînțeles, numai într-o competiție echitabilă și nu într-una în care noi sîntem absenți sau excluși de la bun început. Să nu-i așezăm pe **Temistocle Popa** și pe **Mihai Constantinescu** în aceeași emisiune alături de **George Harrison** și **Joe Dassin**. Alături de ultimii doi să apară, zic eu, **Dan Andrei Aldea**, sau **Doru Stănculescu**, sau alții, cei pe care tinerii îi știu și îi așteaptă oricînd, în uriașe săli de sport și chiar pe stadioane. Iată, tot ce-am spus eu mai sus ar putea contraria. De ce? Pentru că, aici e absurdul, cei mai mulți dintre cei de care depinde muzica noastră, în general, și muzica tinăra în special, îi cunosc mult mai bine pe **George Harrison** și pe **Dassin** decît pe **Aldea** sau **Stănculescu**. În ceea ce privește noul val de interpreți, eu spun că în cîrind se vor face auziți, chiar dacă **Florin S. Ursulescu** afirmă că în afara celor ce-au impus folk-ul românesc nu mai există alți interpreți. Referindu-mă la tineri, o tendință îngrijorătoare este cea de a „americaniza” muzica noastră. O întreagă producție de country-uri se face tot mai des auzită. Eu nu spun că aceste influențe sînt neavenite total. Ele pot sluji muzica noastră tinăra, dar nu trebuie să o subjuge. O logică elementară mă face să-nțreb la ce bun să trecem noi pe stilul country cînd acest lucru a ajuns să fie la degetul mic al americanilor? Noi trebuie și putem fi mai buni cu ceea ce avem și cu ceea ce vom dezvolta de-acum încolo. Ce-ar fi de făcut? Pînă să răspund la această ultimă întrebare, trebuie să recunoaștem că, într-un anume fel, sîntem în declin.

Anchetă realizată de VICTOR NIȚĂ

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Flash

iscodese în mine
intr-o oglindă carbă
și stau de vorbă
cu un surdomut

de ce se înbușe oare
vorbăria lui
în lumina mea

Dacă miine

am putea curăța
nobila noastră idee
de cei mulți
atotștiutori
atoteunoscători
patentați
ai amenințării cu
degetul arătător
de maimuțele
profesiunilor de credință
abuzurile
incălțările
hotărârile luate alături
și multe alte cicatrice
ar mai sta mult timp
monumente-avertisment
și ar plinge în hohote

Valea bunei speranțe

cineva
a plecat în lume
să învețe
iarăși cum se ride
eind
a trecut examenul
magna cum laude
și cind
a hohotit fericit
în valea bunei speranțe
a fost
condamnat
în contumacie
și el și ecoul
un an
cu executarea pedepsei
la locul de muncă

Odaia mea mică

odaia mea mică
tu-mi ești singurul prieten
știi să taci
mă ascuți
cu răbdare
chiar cind delirez
sau urlu turbat

Vi-l prezentăm pe:

NIKOLAUS BERWANGER

„Poetul vorbește

în numele adevărului“

— Nikolaus Berwanger, sinteți prezent în librării cu două volume de versuri recent apărute. Poezia pe care o scrieți, puternic ancorată în realitatea cotidiană, în problematica general-umană, se caracterizează printr-un profund dinamism, un limbaj direct. Am putea spune că poezia dv. este un dialog deschis între autor și cititor. Ne-ați putea mărturisi de ce dintre atâtea alte modele de tehnică poetică ați ales tocmai acest limbaj concret, aparent lipsit de metaforă?

— Noi ne-am hotărât și am așezat existența noastră pe temelia adevărului și a muncii. Poetul vorbește despre adevăr și adevăruri și numai în numele adevărului, chiar dacă acest adevăr este uneori mai puțin dulce și idilic. A numi lucrurile, ideile, fenomenele și sentimentele cu numele lor adevărat, consider că este calea cea mai dreaptă de a vorbi și scrie direct și concret despre apele limpezi din sufletul nostru sau despre vântul și valul care tulbură luciul apelor prin firele de nisip ascunse în străfunduri. Cu alte cuvinte, sint și vreau să fiu brutal de sincer, cum a afirmat un critic. Limbajul este întotdeauna dictat de mesajul poetic. Vorbind despre adevăr nu ne putem permite în exclusivitate straițe de sărbătoare sau penajul seducător al păunului. Orice fel de redundanță sau goană cu orice preț în vinerea metaforei spre inobilizarea expresiei și mărirea caracterelor din versuri poate duce la diluarea adevărului și puterii cuvintului. Adevărul despre noi și despre visurile noastre trebuie spus răspicat și fără echivoacă. Nu vreau să fiu înțeles ca un discipol al lui

Brecht — dealtfel nici nu nutrește ambiția de a deveni epigonul cuiva, fie el și maestrul maestrilor — dar sinceritatea nu poate fi înlocuită cu vorbăria colorată și seducătoare, prin acrobații spirituale. Confesiunile mele lirice sint confesiuni cotidiene, confesiuni despre o revoluție în fapte și în conștiință, despre trecerea noastră prin viață și istorie. Sint un pățimas al timpului meu, un implicat în viața societății noastre, neînțelegind prin asta acceptarea totală a ceea ce se petrece în jurul meu, ci o continuă luare de atitudine. Înțeleg poezia ca un fel de prospecțiune geologică. Noi poeții nu mai sintem doar acei ghizi spre locurile și lăcașurile frumosului, ci sintem și geologii care, suportind singurătatea și durul mistuitor, escaladează stîncă după stîncă, versant după versant, examinînd masiv după masiv în căutarea filoanelor de metal prețios; ajungem la un moment dat pe acel pisc, cel mai apropiat de soare și de bolta cerului și apropiat de soare putem ridica brațul pentru a culege o stea, a noastră, care ne va fi răsplătă și semn al victoriei noastre asupra munților vieții.

— Sinteți prezent nu numai în librării, ci și în coloanele revistelor literare și ale cotidianelor, la radio și televiziune, atît cu cicluri de versuri cit și cu reportaje, diferite articole etc. Ce înseamnă pentru poetul Nikolaus Berwanger publicistica?

— Poezia și publicistica pot face casă bună și nu se exclud reciproc. Sint ziarist de 29 de ani și nu cunosc o altă meserie care ar putea concura ziaristica (chiar dacă uneori o depling!) care complementează, în cazul meu, în mod fericit strădaniile și aspirațiile pe tărîm literar. Publicistica poate fi îmbogățită de poezie, o ușoară rezonanță poetică sporește întotdeauna gradul de realizare a materialului publicistic; iar rigorile publicisticii se răsfrîng după o practică îndelungată, în mod creator, asupra poeziei, ducînd la limpezirea și concentrarea rostirii lirice. Publicistica este acel cîmp roditor în care, pe alte planuri și cu alte mijloace, poetul își demonstrează loialitatea față de destinul pămîntului care îl duce și își exprimă încrederea în durată implinirilor semenilor săi.

— Care este profesiunea dv. de credință?

— Declarațiile de dragoste sint frumoase. Înfăptuirile și împlinirile cotidiene sint și mai frumoase. Dăruirea și risipirea de sine între finalizarea și incununaarea muncii cu rezultate palpabile sint suprema frumusețe și supremul adevăr. Adeziunea și dragostea noastră față de om, omenire și istorie să fie nu mărturisită în cărțile noastre, ci cărțile noastre să fie mărturie ale realizării acestui deziderat și destin. Viața ne dezvăluie adevărata fire: frumusețea, dar și păcatele noastre. Să avem tăria de caracter și acea demnitate care ne insuflă puterea de a răzbi dincolo de păcatele noastre pe acel drum care ne duce spre căutarea adevărului, drum pe care omenirea, acea minunată forță care sălășluiește în noi, ne călăuzește ca o busolă impecabilă spre adevăr.

CORNELIA BARBU ■

odaia mea mică
incinsă cu briuri de cărți
cite ar putea povesti
ele privesc numai
tăcînd atotștiutoare

odaia mea mică
tu m-ai ascultat cu răbdare
chiar și atunci cind
n-aveam timp
să pun întrebări
despre tot și toate
să spun odată
un nu răspicat
să mă resemnez

odaia mea mică
tu mă lași să mă gîndesc
la tot ce-mi dă prin cap
mă lași să stau de vorbă
cu mine insumi
sincer
mă lași să rid în hohote
nestingherit
mă lași să plîng
cind mă podidese lacrimile

nu trebuie să mă ascund
după degete
în tine
odaia mea mică
nu trebuie să-mi cenzurez
nici gestul nici gîndul

toate măștile
zac aruncate sub paț
tu mă lași să injur
să strig
așa cum îmi vine
odaia mea mică
pot să mă cert
cu cine vreau
atît cit îmi vine
tu nu suflă o vorbă
nimic
tu mă ierți
mă înțelegi
prieten de suflet și de drum

sper să nu fim deranjați
de nimeni
că totul va fi așa
cum e
sper că nimic
nu ne va tulbura amicitia
totuși mă rog
să-mi rămînă curajul
să rămîn drept
pînă la urmă

În românește de ANTON PALFFI ■

Poet al demnității

Nimic din ceea ce este cu adevărat omenesc nu rămîne străin de poezia lui Nikolaus Berwanger. Poezia lui, despozbă de zorzoanele idilice, festive, de măștile de carnaval care-l ascund contradicțiile și micimile, viclenia și egoismul, minciuna și oportunismul, inerția deprinderilor și lenea gîndirii excesiv tehnici-zată dar și frumusețea fără seamăn a devenirilor dialectice și reliefului spiritual atît de variat și de cuceritor. Sinceră, frustă pînă a părea prozaică, concentrată adesea ca un proverb, tăioasă și directă, despozbă de imagistica inutilă și de verbiajul pedant, fandosit, cu ifose de modernitate, poezia lui Berwanger este o mărturisire a omului de azi în carne și oase, așa cum este el în viață și nu cum îl crează unii din dogme religioase vărsate cu o stingă alchimie în eprubetele idealismului.

Poezia lui este căutare și descoperire a lumii, este în același timp un proces de autocunoaștere: „poezia mea — zice poetul — îmi îngăduie să pătrund într-o lume străină / care-s chiar eu [...] poezia mea îmi îngăduie / să combat prin cuvinte aspre / inerția spiritului [...] să mă spetesc în cariera de piatră a artei [...] să dovedesc că niciodată n-o să mă plafonez“ (Poezia mea). Nikolaus Berwanger e un poet militant înzestrat cu capacitatea de a-și gîndi sentimentele, concomitent cu forța de a-și încălzi gîndurile lucide, obiective, la temperatura sentimentelor. Poezia lui nu e creată din vorbe tichuite, îndelung șlefuite, ci „din trăiri sincere, dinamitate, care iau chipul cuvintelor („gîndurile mele sint grenade / pentru că-s pline de neastimpăr / și pentru că mereu și mereu / se pre-

schimbă în cuvinte.“ Dușman al conformismului și al prefăcătoriei, Nikolaus Berwanger se arată mereu preocupat de perfecționarea morală a oamenilor, de valorile etice funciare care dau ființei umane demnitate și măreție. Scrierile morale ale omului se personifică, iau în viziunea lui Berwanger înfățișări monstruoase ale unor ființe teratologice. De aici nota satirică, uneori pamfletară, a liricii sale dinamice, bătaioasă, răspicată, dură ca o așchie de cremene, de aici prozodia sa modernă, sprintară, de aici versurile sale întinse ca o coardă de arc, din care vorbele pornesc brusc, vijelios, ca o săgeată. De aceea nimic didactic, nimic politicos și pedant-sfătos în asemenea poezii de o sinceritate și naturalețe păunesciană, capabile să-i asigure poetului de limbă germană de la noi, Nikolaus Berwanger un loc bine definit în peisajul liricii românești contemporane, în care l-am întîlnit în graiul Mioriței datorită unor admirabile traduceri datorate lui Petre Stoica și Anton Palffi. Din întreaga sa lirică Nikolaus Berwanger ni se impune ca un poet al demnității omului, al rațiunii, și al omniei, ca un poet lucid care suferă, cu nostalgie și melancolie de pe urma lucidității sale.

Un poet chinuit de întrebări pe care le pune și el altora, cu o anume obsesie. Un poet care a spus multe despre viața noastră, despre om și despre lume și care va mai spune multe cu aceeași forță lirică, intrucît și-a propus să scrie pînă în anul 2015.

Nikolaus Berwanger e un poet care merită citit și studiat cu atenție căci în adîncurile poeziei sale avem bucuria de a descoperi multe, chiar pe noi înșine.

ION DODU BĂLAN ■

O poezie-manifest

Nikolaus Berwanger este unul dintre poeții care „mizează“ mult pe comprensiunea cititorului, care constientizează ideea lecturii active, intră în dialog cu prezumtivul lector și contează pe contribuția lui „scrierea“ poemului: „gîndiți-vă / ce s-ar fi putut tăia / fiindcă-i minciună / și tăiați fără milă / gîndiți-vă la ce n-a fost scris / pînă la capăt / și încercați singuri / s-o terminați“. Pentru cei ce vor să citească este o „ars poetica“ în stil colocvial — este și aceasta o convenție literară, mai nouă! — din care înțelegem că poezia este o altă față a adevărului iar la adevăr se ajunge înțelegînd faptele obișnuite, cotidiene dar „debanalizate“ — după cum, alte evenimente, pentru a avea drept de intrare în zona artei cuvintului — au trebuit să fie demitizate.

Poet al Banatului — al cîmpiei bănățene, al satului bănățean, el este un poet al epocii moderne dar tînjind după teritorii fruste, după zone necontaminate de artificialitate, de rigiditate mecanicistă. (Epoca noastră modernă.) El relevă farmecul existențelor liniștite, în care se găsește timp pentru contemplație și meditație, pentru degustarea farmecului inedit al unei clipe unice și nepetabile: „unde este timpul / ne plînbam împăcați / acumă ne-a rămas o jumătate de oră / duminică de la noaptea jumătate la zece / cu ceasul electronic în valiză / cu ceasul automat pe braț / a citi o carte bună / a fost cîndva o desfășurare / azi devenim imediat neliniștiți și nerăbdători / și întrebăm după prima filă care-i sfîrșitul.“

Tonul alarmat, confesiv încearcă neîntrerupt să antreneze cititorul în fluxul unor interogații patetice privind destinul

civilizației noastre și al omului ce trăiește departe de bucuriile naturale, de trăirile fruste într-un fel de automatizare psihică: „am născocit tablete / pentru inmgurirea visurilor noastre / și tablete / pentru domolirea văpăii mistuitoare / dar nu am creat tablete / împotriva năvălirii / amintirilor / și citi dintre noi / n-ar șterge infrigurati / tot ce-n uitare / dori-vor să treacă.“

O astfel de poezie-manifest, scrisă parcă anume spre a fi recitată pe o scenă vastă în fața unui public vast, pacifist, inspăimîntat de ambițioasa și neliniștitoare cursă a inarmărilor. El interoghează — retoric — presupunînd răspunsuri mentale prompte, revine prin procedul stilist „anafora“, spre a capta înțelegerea și simpatia, realizînd un leitmotiv tulburător: „cine mă va sfătui“ în poezia cu același nume: „Cine mă va sfătui / ce să fac / cind voi descoperi miine / un detonator / sub acoperiș / cine mă va sfătui / ce să fac / cind mediul ambiant / se va prefăce / într-un iad de venin / cine mă va sfătui...“ Versul scurt gîfîit parcă, într-o alergare prin timp și spre oameni, austeritate metaforică, apelul la solidaritate și credința în forța colaborării constructive sint caracteristici ale poeziei sale din cel mai recent volum.

Dincolo de procedeele retorice alese cu ostentație dintre tele mai simple, poezia aceasta este „contaminată“ de o anumită înțelegere complexă pînă la sofisticare a omului modern ce nu poate nici să uite nici să-și renege epoca ci doar să o înțeleagă cu iubire, găsind mereu spațiile propice înfloririi sufletului său mereu insetat de clasică puritate, mereu neliniștit de romanticele sale întoarceri spre firul de iarbă și spre cîmpia natală.

ADRIANA ILIESCU ■

Cronica spectacolelor

„Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă“

Spectacolul *Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă* e aparent auster. Dă senzația că autorul piesei, Tudor Popescu, privește viața printr-o ușă întredeschisă, într-un moment delicat al existenței, cînd renunțăm la măștile noastre publice, cînd ne retragem în intimitate și nu suportăm să fim contrași, cînd ne trezim vorbind singuri, eliberați de constrîngerii. Dar abia în clipele acestea, lungi și apăsătoare, amintind de densitatea antimateriei, cînd oamenii rămîn față în față cu ei înșiși, încep constrîngerile impuse de spectacolul rememorației, al bilanțurilor necruțătoare și viața devine uneori de nesuportat. Tudor Popescu reproduce aproape naturalist cîteva ore sau cîteva zile din întâmplările aparent banale ale unor oameni care încearcă să se pună de acord cu lumea, torturați de întrebări fără răspuns, de singurătate, de reproșuri. Ștefan, eroul principal al lui Tudor Popescu, e un om care s-a aflat întotdeauna ca într-o ușă turnantă, strivit între viețile celorlalți, abandonîndu-se pe sine, victimă în cele din urmă ale unor coincidențe stupide și mecanisme imposibil de controlat. El trece prin ultimii ani ai vieții sale marcat de un trecut orb, de executant fidel al unor decizii superioare în care a crezut cinstit, scos din producție în anii tulburi și plini de entuziasm de după război, aruncat în primele tranșee ale revoluției și reintegrat în producție tîrziu, cînd anii tinereții s-au stins, cînd sufletul e ca un labirint de coridoare prin care bat triste cureni de aer. Comedia aceasta umană plină de un umor amar, posomorît, consumată într-o garsonieră incoloră de bloc, cu fața la perete, la o lumină aprinsă cu economie, printre personaje apropiate și îndepărtate din viața de fiecare zi, dă prilejul unui spectacol grav, de o mare sinceritate, unui spectacol dureros al existenței oamenilor care se apropie de vîrsta operațiilor pe cord deschis și a exploziilor înăbușite.

Regizorul Dinu Cernescu a renunțat la rememorațiile convenționale din text, a eliminat scenele care aduc în prim-plan o realitate revolută, simplificînd ecuația și lăsînd actul dramatic să se desfășoare ca într-un simultan de șah cu viața. Regizorul al montajelor impresionante sau al comediei bufe, în care s-a jucat (în condiții de ingenios bine temperat) cu imaginația, Dinu Cernescu pune pe prim-plan în acest spectacol o exprimare realistă, sobră, fără artificii, cit mai aproape de firescul cotidian, investind imaginația în modul în care observă realitatea imediată, pînă în cele mai intime și mai obscure detalii. El a dat spectacolului atmosferă de fapt banal cotidian și suflu tragic de epopee, el a creat spectacolul unei infringeri, al unei renunțări, al unei retrageri triste pe ușa de serviciu din linia întâi a vieții sub presiunea incendiară a erorilor tinereții, erori pentru care personajele piesei sînt vinovate în parte. Dinu Cernescu face implicit procesul unei perioade întunecate din existența noastră, a tuturor, și o face cu durere, cu amărăciune.

Regizorul a cerut actorilor să se îndepărteze cit mai mult de teatru și de convenție. A practicat un fel de antiteatru. Efortul de interpretare al actorilor se ridică aici la cub. Nu mai pot apela la clișeele meseriei, nu mai pot juca trăind textul și mimînd firescul, ei trebuie să-și asume în mod exemplar personajele și să joace perpendicular, adică la vedere, la lumina ochilor spectatorilor.

A avut șansa să lucreze cu o echipă admirabilă de profesioniști aflați în permanentă stare de veghe: Corado Negreanu, Dorina Lazăr, Ion Vilcu, Traian Dăncăanu, Astra Dan, Ana Trofin și Geo Costiniu.

Corado Negreanu joacă aici în cel mai autentic stil neorealist. El reface comportamentul firesc al personajului său cu o minuțiozitate și cu o precizie cinematografică. Creația sa este rodul unui îndelung studiu de personaj și al unui exercițiu feroce. Nu greșește niciodată. Nu l-am simțit ieșind din rol, ca să se reculegă pe sine ca actor, nici măcar o fracțiune de secundă. Admirabil profesionalism, admirabilă putere de concentrare, admirabil respect pentru spectator. Alături de el se află Dorina Lazăr, îndepărtată cu grijă de ultimele experiențe scenice care i-au marcat destinul artistic, încercînd să joace în alt diapazon, în limitele verosimilității, nu în transă, și reușind printr-o mare disciplină interioară, printr-o reevaluare lucidă a resurselor sale creatoare, să facă un rol memorabil.

Ion Vilcu își imprumută rolul din imediata noastră vecinătate, joacă mistuit de neliniștă, frămîntat și cabotin, grav și necruțat, trăgînd ușor la public, dar convingător și ineputabil. Traian Dăncăanu interpretează cu mare limpezime și liniște un rol aparent de plan secund dar nelipsit din recuzita vieții de fiecare zi, un laș, un cinic, care își asumă responsabilități peste puterile sale de înțelegere și de simțire. Astra Dan dă culoare acestei lumi neterminată dintr-o garsonieră de bloc, face curat și șterge praful de pe un trecut care nu se lasă uitat. În roluri de mică întindere, dar bine desenate, cu talent, cu umor, cu discreție: Ana Trofin și Geo Costiniu.

Spectacolul *Nu ne naștem toți la aceeași vîrstă* reprezintă nu numai un act artistic memorabil, ci și o experiență de viață necesară.

ADRIAN DOHOTARU

Film

Punga cu libelule

Orașul are o singură frontieră. O singură deschidere: Dunărea. Pe Dunăre sosesc iluziile, bogățiile, bolile, primejdiile, speranțele. Pe Dunăre vine, acum, Istoria. Imprevizibilă. Implacabilă. Orașul nu i se poate opune. În dotarea fiecăruia dintre locuitorii săi există, metaforic vorbind, un singur glonț. Pentru o moarte demnă. Orașul are vocația Marelui Eroism. Și a Generozității. El este personajul principal.

Istoria n-a ajuns încă. Clipa de așteptare se prelungește. Nu există noapte, nu există amiază. Clipa nesfîrșită e devorată deopotrivă de nobili și ignobili, de delatori și neînfricați, de bărbați și femei. Cu toții sînt pustiți de nevoia de dragoste. Aparatul de filmat, emisarul

șit, fi generoasă, frumoasă, deplină. Povestea n-are conflict, n-are desfășurare, n-are eroi. Eroul este viața. Eroul este orașul. Viața este fără sfîrșit în manifestările și surprizele ei, orașul este fără margini și veșnic, oamenii sînt mereu aceeași și în fiecare clipă alții. Etern prieteni. Dușmani prin conjunctură. Eroul din rezistență este trădat de fratele logodnicii sale, ea însăși bravă luptătoare, parcă tocmai pentru a încurca dosarele „cadriștilor“ de mai tîrziu. Delatorul își cheltuie și el glonțul, de data asta unul material, dar nu ca să se salveze pe sine, ci pe sora lui împotriva omului care l-a ajutat să devină bogat, iar el va muri nu de răzbușnarea luptătorilor trădați, ci de mina mamei. Logodnica acceptă compania Marthei, decăzută. În copilărie s-a sărutat în corcoduș cu viitorul chestor al poliției. Chestorul este prieten cu eroul orașului, Dimitrie Turda, care n-a avut curajul să fugă la timpul potrivit dar a avut noblețea de a nu trăda. Ca și viața,

instanței de reconstituire, răscolește totul cu o nepotolită foame, contaminat parcă de delirul general: depozite, antrepozite, docuri, străzi, prostituate, proxeneți, cabarete, romanți, incedii, zaruri, saltimbanci, cafele, nebuni, generali, delatori, flori, abjecție, lăutari, chestori, poliști, circiumari, pescari, hoți de buzunare, barbugii... Mășli. Nimeni nu este ceea ce pare. Orașul își mistuie prada în uriașul malaxor al plăcerii. Impasibil. Justițiar. Legile lui sînt inexorabile. Vorbele sînt strigate la urechea unui surd. Zvircolirile sînt de prisos. Marele malaxor nu poate fi oprit, înșelat, deturnat. La apropierea undei lui de șoc, măștile cad, straturile superficiale se topeșc, nu rezistă decît metalul nobil: Generozitatea. Generozitatea nu este opțiune. De aceea nimeni nu poate înșela. Nici adeviziune. De aceea vorbele sînt inutile.

Pe Dunăre, Istoria continuă să se apropie. Nevoia de dragoste, devastează măștile, eșuează în voluptate. Și voluptatea în durere. Nealterat rămîne doar dorul, sentiment nesigur, vag, chinuitor. Absolutul este înlocuit cu uitarea de sine. Aparatul de filmat înregistrează gama de trăiri. Este Inepuizabilă. Omenirea se recrează pe sine aici, la Dunăre, așteptînd clipa unică a sacrificiului, a marii clipe cînd, fără mască, va putea, în sfîr-

șit, filmul este alcătuit pe de-a-ntregul numai din nuanțe. Lipsesc cu desăvîrșire culorile alb-negru. Von Klass însuși nu este invins în luptă. El devoră orașul cu patimile lui, cu frenezia, cu dorurile, cu durerile, cu muzica, cu voluptățile, cu nebulia, cu nostalgile și visările și așteptările sale. Învingător este orașul, cu legile sale inexpugnabile.

Istoria vine și se duce pe Dunăre. Amiaza vieții continuă. Focul ce o întreține este etern și nebun. Doar măștile se schimbă.

PUNGA CU LIBELULE. Producție a Casei de filme Patru. Scenariu: Fănuș NEAGU, Vintilă ORNARU; decorurile: Mihai IONESCU; costumele: Oltea IONESCU; muzica: George GRIGORIU; montajul: Adriana IONESCU; sunetul: ing. Suru BUJOR; imaginea: Nicu STAN; un film de MANOLE MARCUS; cu Marcel IUREȘ, Enikő SZILAGYI, Ion CARAMITRU, Gheorghe VISU, Cătrinel PARASCHIVESCU, Iancu LUCIAN, Olimpia ARGHIR, Victor REBENGHIUC, Mihai PALĂDESCU, Elisabeta FAZEKAȘ, Dan CONDURACHE, Ștefan SILEANU ș.a.

NICOLAE CRISTACHE

LAP LIMPEDE

CARTE

Între cele mai reente cărți cu care Editura „Univers“ ne iese în întîmpinare, iată, ne oprim mai întîi și-ntîi asupra unui amplu volum de versuri **Oamenii, da, oamenii** (Colecția Poesis) aparținînd marelui poet american Carl Sandburg, în tîlmăcirea unui reputat traducător, Aurel Covaci. În loc de oricare altă delimitare a universului acestor poeme, vă propunem lectura primei pagini a volumului, un fel de cuvînt înainte semnat chiar de Carl Sandburg: „Fiind o suită de povestiri și imnuri de care nimeni n-ar / dori să ridă / presărate cu felurite însemnări ce merită și ele un pic / de atenție / precum și cu o seamă de zicale și snoave călătorînd pe / aripile risului și ale durerii / curgînd uneori ca o fugară melancolie în stil clasic / rupîndu-se cit ai clipi într-o dăntuire sălbatică / nicidecum clasică / intrupate apoi de sunete zgrunțuroase și neregulate / și de ecouri ale / vultului și virtuelului multilor de pe străzi, ale / echipelor de muncitori și ale zarvei de pe trotuare. / cu interludile de rece albastru de miez de noapte și / neprihănite stube / prin siluetele fantomatice ale zgrile-nori-

lor“. ● Romanul *La cumpăna veacului* (al cărui titlu real ar fi **Oamenii anilor patruzeci**) aparține unui mare scriitor rus prea puțin cunoscut nouă, **Alexei Pisemski**. Despre Pisemski, doar cîteva cuvinte: a trăit și a scris în aceeași perioadă cu Dostoievski, își publica opera sa de cîpătii, *O mie de suflete*, în același an, 1859, cînd apărea, de exemplu, *Oblomov*, de Gonciarov, și *În ajutor*, de Turgheniev. Primul volum din *La cumpăna veacului* a fost tradus de Ion Covaci, iar volumul al doilea a fost tradus de **Alexandru Calais** și **Inna Leca**.

La Editura didactică și pedagogică a apărut o lucrare de mare interes, destinată în primul rînd studenților din institutele de învățămînt superior cu profil artistic: **Sociologia culturii de Aurelian Bondrea**. Enumerăm cîteva dintre capitolele volumului: **Obiectul și sfera sociologiei culturii. Locul și rolul sociologiei culturii în sistemul științelor și disciplinelor culturii. Structura și funcționalitatea sistemului cultural. Sferile culturii. Dinamica culturii. Difuziunea culturii. Cultură de masă și comunicații de masă. Iată și concluzia lucrării: „Pentru a ajunge să contribuie la producerea culturii, studentul trebuie să**

învețe cum se cunoaște cultura. Numai așa se poate ajunge la acei principii rodnic: de la cunoașterea culturii la acțiunea culturală, principiul fundamental al politicii culturale a partidului și statutului nostru socialist“.

O carte de mare interes pentru toți cei care se preocupă de istorie, cu precădere de istoria partidului nostru, a publicat dr. **Ion Spălățelu: Izbinzi prin vremuri. Comuniștii — o istorie trăită. 1921—1981**. Nume cunoscut în cercetarea socio-istorică din țara noastră prin lucrări ce au atras atenția tuturor specialiștilor din domeniu, dr. Ion Spălățelu evaluează în această carte momentele cele mai importante din lupta partidului, precum și proiectarea acestei lupte pe ecranul vieții politice din România anilor 1921—1981.

Există în această carte, **Gutenberg sau Marconi?** de **Neagu Udriou**, abiar la Editura „Albatros“, o mică și frumoasă păcăleală, în sensul că autorul ne întinde o nadă, o momeală, prefăcîndu-se a da un răspuns limpede în legătură cu marea bătaie dintre ziar-radio-televiziune-carte-film. Ei bine, cu adevărat și adevărat, Neagu Udriou nu și-a propus să dea un pronostic exact asupra acestei competiții care

preocupă la ora actuală pe mai toți teoreticienii ziaristicii. Neagu Udriou s-a străduit și a reușit să ne prezinte contextul aproape fabulos al acestui domeniu în care „eu comunic, tu comunic, el comunică“, domeniu în care „noi vindem nouătăți“ sau în care „cineva se oferă să-ți ducă lingura la gură“.

Cu alte cuvinte, implicîndu-se în atît de complexul univers al ziaristicii de pretutindeni, dar mai ales în falsă sau reală dispută dintre cele două mari galaxii ale informației, Gutenberg sau Marconi, Neagu Udriou își pune cititorul în contact cu punctul de vedere al citorva mari ziaristi ai lumii, fapt ce merită a fi subliniat, intrucît nu este chiar la îndemîna oricui să-i abordeze pe acești adevărați monștri sacri ai presei mondiale. O face, în numele nostru, drept pentru care ne prezintă și cîteva date din munca și viața acestor oameni, Neagu Udriou. Dar o face, mai ales, în numele efortului său de a contura și comenta, de a radiografa fenomenul informațional actual.

Desigur, un demers dificil datorat în special complexității care îmbracă — filozofic, social și economic — actual însuși al comunicării, al vehiculării informației. Dar, cu un stil alert, cu o pu-

tere de analiză dintre cele mai penetrante, Neagu Udriou, stăpin pe un imens material documentar, ne oferă o lectură dintre cele mai plăcute și mai instructive, o lectură presărată cu zeci de subcapitole ale căror titluri ne-au încîntat pur și simplu prin prospețimea lor. Iată cîteva exemple: **Cindva, condeiele deveniseră voci. Acum vocile devin chipuri!** Știri de senzație vindute în haine bine făcute, Ce ne povestesc, la gura sobei, sateliții?, **Gazetele locale cu litere de imprumut, La ora cînd ieșim de sub tipar lumea știe ce s-a întîmplat pe glob, Competiția cu televizorul ne va ajuta să facem ziare mai bune, Cu zimbetul în virtul creionului la întîlnire cu cititorul proaspăt ras.** Și lista ar putea continua. Numai atît de-ar fi și cartea ar merita, din plin, să fie citită cu sufletul la gură. Dar dincolo de aceste scurte considerații, volumul **Gutenberg sau Marconi?** cucerește, cum spuneam, prin analiza aproape completă a fenomenului informațional actual.

În pragul acestui sezon estival a apărut **Almanahul turistic pentru tineret — 1981** editat de Comitetul Central al U.T.C. și Biroul de turism pentru tineret.

Noul almanah impresionează prin sumarul său bogat, variat și interesant. Cu materiale tematice bine documentate și argumentate Almanahul turistic pentru tineret nu-și dezmințe titlatura, în general acordîndu-se prioritate materialelor cu specific turistic. La acestea se adaugă informațiile, curiozitățile, prezentările geografice ale diferitelor trasee turistice din țară etc., sumarul fiind completat de articole pe teme diverse: despre modă, filatelie, sănătate etc. Trebuie să menționăm și ilustrațiile ce însoțesc foarte inspirat textele, precum și caricaturile.

Să nu uităm paginile de poezie unde sînt prezente cu frumoase grupaje lirice poezii Nichita Stănescu, Ioan Alexandru, Mircea Micu, Florin Murgu, Tudor George și alții, dar și cei 6 tineri poeți (David Ioachim, Mircea Raicopol, Ștefan Doncea, Mihaela Dușa, Laurențiu Amira Aristofan, Augustin Frățilă) recomandați de Nichita Stănescu.

Remarcăm prezentarea grafică foarte îngrijită ca rezolvare tipografică, redactorul responsabil al almanahului **Toma Michinici** dovedindu-și aici nu numai talentul ci și dragostea față de cartea tîr-

Pururea

Medicul nostru de mare prestigiu, decorat nu de mult la Paris cu **Ordinul Pleiadelor**, dr. Gheorghe Marinescu este unul dintre acei oameni de știință care, obligați de specializarea tipic modernă a disciplinei pentru care au optat, simt o profundă chemare întru a-și cheltui imensa rezervă de umanism pe teritoriul artei, în cazul de care vorbim al literaturii. Din antichitate și timpurile premoderne ni s-au transmis modele de slujitori ai medicinei (începând cu Hipocrate), ale căror intuiții științifice și practici terapeutice se manifestau într-un spațiu atât de vast al „umanișorilor”, încât datorită lor în primul rând, dar și unor contemporani obsedați de întreaga problematică umană, a rămas viabil, până astăzi, adevărul că „medicina este o artă”.

Volumul de poezii **PURUREA**, editat la Junimea din Iași, a apărut ca un omagiu adus ramurii autohtone a strămoșilor noștri și urmașilor acestora în anul cînd s-au sărbătorit 2050 de ani de la întemeierea Statului dac centralizat sub Burebista. Numele George Dinizvor cu care dr. Gheorghe Marinescu (azi membru corespondent al Academiei franceze) semnează acest volum, presupune din partea autorului un atașament adînc față de ideea vechimii și o mindrie neascunsă de a aparține poporului viu de azi — străbătător prin veacuri și urmaș statornic al dacilor. George Dinizvor pare a fi făcut o experiență rară prin structura tuturor poemelor cuprinse în volumul **PURUREA** în jurul citorva cuvinte de proveniență dacică. Aceste cuvinte sînt așezate, pentru a face parcă să recitezi totul în finalul ultimului vers, reprezentînd punctul culminant prin sens al cîntului și, totodată rima revelatoare, cea care într-adevăr dă farmec poeziei. Spre deosebire de foarte multe cuvinte, care numai în relații sintactice inedite pot avea o funcție poetică, în cazul cuvintelor de substrat al limbii noastre sîntem obligați să recunoaștem că simpla rostire a citorva din acestea predispuie la visare, deci la nașterea imaginii poetice. Fără a le in-

ventaria transcriem cîteva dintre cele folosite de poet: prunc, noian, abur, zimbru, curcubeu, mugur, genune, mazăc etc. Trebuie să fi cîntat și dacii cu aceste cuvinte, trebuie să fi avut și ei o comoră lirică, dacă nu scrisă atunci, desigur, orală. De aceea poate că nu alterăm prin nimic intenția lui George Dinizvor dacă presupunem că ambiția lui a fost tocmai sublinierea extraordinarei calități poetice a limbii dacilor, de unde rezultă că o literatură deosebit de bogată se va fi risipit în noianul timpului, dar și că o bună parte a eresurilor Daciei s-au perpetuat prin limba vie a poporului nostru.

Dar dincolo de forța expresivă a cuvintelor de substrat, autorul volumului **PURUREA** aduce un sfînt fior patriotic, semnînd cu albia nestrămutată, și cu apele unui fluviu ce curge mereu din antichitate pînă azi, la a cărui înaintare spre viitor se adaugă și cugetarea poetului.

Pentru muzicalitatea și rezonanța patriotică a **Cîntului 8**, cităm aceste versuri: „Poate codru-nfoliat / frunzele să-și lepede. / Apele să curgă, iar / către mare, repede. / Noi, aici, ne-am pomenit / neclintită **LESPEDE**...”

Un tărîm fabulos, de nedescris decît în vis i se părea a fi fost Țara dacilor din care o bună parte constituie pămîntul nostru de azi: „Gurile vielene / nu le da crezare / Dacia-i de-apururi / țară de visare”.

Neîntreruptă continuitate a poporului nostru pe aceste pămînturi, vrea să spună poetul, rezultă nu numai din faptele vieții materiale, dar și din perpetuarea în plan spiritual și afectiv a datelor morale și psihologice, astfel că statura etică a străbunului Dac se aseamănă întru totul cu cea ce descoperim în felul de a fi al romanului de azi: „De tine, omenie, / ce treci peste nimicuri, / De viața ta curată, / ca zarea pentru vultur, / De grija soartei tale / și ale casei lucruri, / De plinul din hambare / și farmecul din trupuri, / De dragostea de oameni / și zborul viu de fluturi, / De tot ce e speranță / tu, Dacule te **BUCURI**”.

George Dinizvor este poetul care a încercat să structureze poezia pe nucleul ei cel dintîi.

GHEORGHE PITUȚ

Monotip

În ultimul număr al lunărilor sibian **TRANSILVANIA** întîlnim pe Mihai Beniuc cu un grupaj de poeme din zilele mari ale poetului. Transcriem francoisvillon-ianul și totuși atît de benucianul poem **Apa trece...** „Anii mei ca undele s-au scurs, / Eu rămîn același ca un urs / Și ascult cum undele mai curg / În tîrziu, roșul meu amurg. / Unde sîntei voi, femei iubite, / Mari sămănătoare de ispite? / Ane, Tine, Veronici, Dorine, / Emme și Marii, zîne, ondine! / Trupuri ca zăpada și bronzate, / Oh, cite-am lăsat neșăutate. / Vîntul sună-n crengi ca o moriscă / — Hai, bătrîne urs și tu, hai mișcă. / — Nu mai pot, de-acuma-s prea bătrîn. / Apa trece, pietrele rămîn”. Și totuși am adăuga: de ce fastuos, fertil și tonic „roșu amurg” are parte poetul! Dar acest număr al **Transilvaniei** e remarcabil și prin alte — nu puține — pagini de substanță. În eseu **Aspecte ale conceptului de autenticitate**, Anton Cos-

ma face pătrunzătoare și nuanțate referiri despre semnificația acestui concept în proza contemporană, pornind de la sugestiile lui Camil Petrescu pe care autorul le găsește îmbogățite în scrierile mai recente. În acest sens, Anton Cosma afirmă, printre altele, că scriitorul contemporan „intuiește că existența umană ar trebui reprezentată ca un proces desfășurat la mai multe nivele... Autentică nu poate fi opera decît dacă textul ei sugerează această pluridimensionalitate a existenței omenești”. Despre **Perpessicius** scrie cu dreptă și comprehensivă participare Mircea Zăciu, la zece ani de la stingerea și la 90 de la nașterea eminentului cărturar. Spune autorul la un moment dat: „Perpessicius s-a identificat pînă la sacrificiul suprem cu misiunea de a restitui lumii românești pe cel mai mare creator al ei. Eminescu a devenit singura lui religie pentru care a acceptat și jertfa proprie, și batjocura și insolența suficientă, neînțelegerea unor administratori provizorii ai Vlăsiei culturale”.

TRAIAN STOICA

Cronica literară

MIRCEA MARTIN: G. Călinescu și „complexele” literaturii române

În urmă cu aproximativ cincisprezece ani pe cînd semna cronică literară în **Amfiteatru**, Mircea Martin se distingea printr-o frumusețe a exprimării pe care în epocă n-o aveau mulți critici literari. Fiecare text al lui era de un farmec neșus. În special cînd scria despre poezie frazele sale deveneau deosebit de însuflețite, se succedau creînd impresia unei muzici pline de sugestii. Stilul său era de o cuceritoare dezinvoltură, specifică tineretii care nu poate asista apatică la spectacolul vieții și se entuziasmează de orice eveniment. Odată cu trecerea anilor Mircea Martin a căpătat o altă atitudine în fața cuvintelor. Acum el pare să le combine după o îndelungată chibzuință în construcții sobre, de o elegantă rafinată, care să tulbure prin senzația de echilibru și armonie ce o inspiră. În locul cavalcadelor de imagini splendide care parcă ar fi concurat opera comentată apar acum indiciile unui ton ponderat și imperturbabil. Dar și recenta sa carte, **G. Călinescu și „complexele” literaturii române**, rămîne lucrarea unui tînar cărturar care se bucură că trăiește în preajma ideilor și le poate manevra fără nici o ezitare. Un aer de fină intelectualitate străbate volumul acesta în care dezbaterile unor probleme de mare importanță pentru destinul culturii noastre se întreprind fără nici un ifos de superioritate din partea autorului, perfect familiarizat cu temele tratate și încercînd să-și comunice observațiile de la egal la egal, prietenește.

Volumul începe plin de promisiuni, cu o confesiune: „Cu toate riscurile pe care le implică o confesiune făcută pe nepregătite trebuie să încep prin a spune că această carte e un proiect de adolescență”. Mărturisirea are darul să ne determine să credem că vom asista în continuare la o adevărată dramă de idei, ca o etalare a unor gînduri de multă vreme reținute și care au prilejul să fie în sfîrșit așternute pe hîrtie. Însă nimic din presupunerea noastră nu se adevărește. Probabil din pudoare autorul preferă să adopte o examinare cit se poate de obiectivă a materialului pe care îl studiază. Iar acesta îl formează în special **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent** a lui G. Călinescu, cunoscută la o vîrstă fragedă și exercitînd o justificată atracție încă de pe atunci. Referiri numeroase se fac însă și la operele lui Iorga, Blaga, Ibrăileanu, Vianu, Ralea, Lovinescu. În această primă parte a lucrării (care va mai cuprinde un volum despre raportul dintre specificitatea literaturii naționale și universalitate așa cum se ogîndește în opera lui Călinescu), Mircea Martin este interesat de „sensul tradiției” în viziunea marelui critic, prilej de a examina chestiuni de acut interes pentru literatura noastră. Din ceea ce ne-a înfățișat pînă acum cel mai incitant capitol este cel intitulat **„Complexele” literaturii române și G. Călinescu** care este scris deosebit de palpitant, cu o fervoare necontrafăcută, și de aceea se citește cu sufletul la gură, nu atît datorită noutății celor spuse cit mai ales expunerii lor într-o suită logică, așa cum n-a mai făcut-o nimeni pînă azi. Autorul enumeră unele din „complexele” literaturii române: conștiința unui handicap pe care l-au resimțit scriitorii români, sentimentul existenței periferice, al discontinuității, al începutului continuu, al imitației, al lipsei de audiență, al absenței capitol de serie etc. În continuare, Mircea Martin cercetează o serie de teze ale lui G. Călinescu privind ipoteza vechimii, ruralismul, culturalul și esteticul, organicismul și estetismul, cucerirea tradiției. Din această simplă însuirire a titlurilor citorva din capitole se poate ghici cît de pasionantă poate fi studiarea acestor probleme. Însă autorul preferă să facă mai curînd o trecere în revistă a concepțiilor lui G. Călinescu și ale altor cărturari români în legătură cu temele abordate fără a regăsi acel patos din primul capitol.

Volumul impresionează prin obiectivitatea cu care e conceput: „Declarîndu-mă — ca și Călinescu — un «român filo-român» nu cred că singurul mod de a o dovedi este exaltarea și absolutizarea valorilor naționale. Cartea aceasta nu se va situa la mijloc între două excese contrare ci, pe cît îi va sta în putință, deasupra și în afara lor”. Demersul critic e stenic deoarece află în gîndirea unuia din cîtorva culturii noastre repere care dovedesc încrederea acestuia în posibilitățile literaturii române de a conta în zestrea spirituală a lumii.

G. Călinescu și „complexele” literaturii române confirmă harul lui Mircea Martin, unul dintre criticii noștri literari de primă importanță.

GEORGE ARION

CAP LIMPEDE

PLASTICĂ

În acest sfîrșit de primăvară și început de vară, Muzeul de artă al Republicii Socialiste România găzduiește cea mai reprezentativă expoziție retrospectivă a picturii octogenare Micaela Eleutheriade, prin care omagiază creația uneia dintre cele mai repute personalități artistice dintre artiștii români contemporani. Sînt prezente în expoziție lucrări din toate perioadele, începînd cu anul 1925 pînă la cele nedatate și aproape de zilele noastre.

Lucrările amintesc despre o fetiță cu ochelari ce a urmat cursurile Școlii de Belle Arte din București și ale Academiei Ranson din Paris, unde maestra de mai tîrziu l-a avut profesor pe pictorul Bissiere și a fost sub influența lui Braque. O prezentă remarcată e logos de la începutul de Al. Busuioceanu în 1925, de reputatul critic Maurice Raynal în 1926, la Salonul independenților, în **L'Intransigent** și cu mult entuziasm de marea pictor Nicolae Tonitza în același an în **Universul literar**. Acum, iat-o, după mai bine de cincizeci de ani de activitate neîn-

treruptă, ne uimește cu o mare vitalitate artistică. Se mai spune în cronicile docte că a imitat pe cutare și pe cutare dar se uită că e de fapt o artistă autentică, originală.

Peisagistă de excepție, cu emuli printre pictorii de azi, artista alcătuieste un remarcabil memorial de călătorie prin peisajele expuse, rod al călătoriilor prin multe țări ale Europei și Africii. Se înțelege că lucrările, cele mai multe sînt acelea inspirate de pitorescele locuri autohtone. Urmează, în ordinea preferințelor, naturile statice. Ele sînt adevărate momente lirice. Nu lipsesc picturile și desenele din lumea copiilor, picturi și desene simple, uneori naive, deosebit de realizate artistic. Ea e o maestră a compoziției și a culorii. Dacă o compoziție, oricare am lua-o, ne apare reală, plauzibilă, nu același lucru se întîmplă cu cromatica, aceasta din urmă creînd impresia de ireal. Ireal de frumoasă, dacă se poate spune așa, cu tonuri vii și surprinzătoare, totul fiind scaldat de o lumină calmă, ocrotitoare. În grafică și chiar în pictură, artista folosește un desen concis, grabit, de cele mai multe ori aplicat peste culoare, desen riscant, ce presupune o deplină cu-

noaștere a meșteșugului. Aceasta este Micaela Eleutheriade, artista de talie europeană, artista contemporană ce descinde direct din clasici ai picturii noastre și universale. Îi urăm ani mulți într-o desăvîrșire a operei cu care ne delectează.

ION PREDOȘANU

DISC

Muzica tînră și-a căpătat un statut, după ani de confuzii și negări a valorii ei, fiind recunoscută atît de specialiști cit și de nespecialiști ca un gen major al muzicii timpului nostru. Cei din urmă, mai ales, sînt aceia care o îndrăgesc, care o ascultă și învață acele cîntece de dor, de patrie, de dragoste, de frumos, de pace. Învață cîntecele, le fredonează copleșiți de emoția mesajului continuu. Cîntecele glăsuite de interpretii de muzică tînră sînt adevărate imnuri închinare frumuseții umane, binelui, păcii, protestînd împotriva uritudinii, nedreptății, războiului.

Electrorecordul ne-a dăruit un LP cuprînzînd nouă din cîntecele unuia dintre binecunoscuții interpreți ai muzicii tînră: **Victor Socaciu**. Tînră-

rul interpret și-a selectat numai 9 cîntece dintr-un repertoriu deosebit de bogat, prezentîndu-ne pe acest disc cîteva din cele mai cunoscute piese muzicale ale sale: **Dincolo, Un punct de vedere, Pur și simplu, Charlie Chaplin, Felinarul și Roata**, cîntece pe versurile poetului Adrian Păunescu, **Subt scutul amurgului**, versuri Lucian Blaga, și **Colina** — versuri Constanța Buzea.

Odată cu acest disc Victor Socaciu aduce ceva inedit în muzica tînră. Este vorba de orchestrație, aranjamentele muzicale neavîntajîndu-l în totdeauna. (Aflăm că imprimările pentru disc au fost preluate de la radio.) Și cîm în muzica tînră versul este inima cîntecului... Totuși, cu multă acuratețe sînt înregistrate cîntecele de pe fața a doua a discului (**Charlie Chaplin, Subt scutul amurgului, Colina, Felinarul, Roata**), care în mare parte nu sînt însoțite decît de acompaniamentul la chitară. Cu o voce caldă, frumoasă, puternică atunci cînd e nevoie (în cazul **Roții**), Victor Socaciu ne face dovada marelui său talent. Dar credem că aportul maestrului de sunet, Mihai Prîsăcaru, ar fi trebuit să se facă mai mult simțit.

Remarcăm **inclinarea**

compozitorului și interpretului Victor Socaciu de a recurge la un acompaniament modern, electronic, prevestind parcă evoluția acestui gen muzical în viitor, cînd, poate, electronica își va avea un cuvînt și mai greu de spus în muzică... Ne amintim de cele afirmate de el într-un interviu publicat în **Flacăra**. Întrebîndu-l ce va fi miine cu muzica tînră, Victor Socaciu a răspuns: „Desigur, electronica va înăbuși blindul și dulcele glas al chitarei. Deși sînt convins că și atunci, în camera lor, tinerii vor căuta liniștea aplecîndu-se nostalgic pe cutia de rezonanță a chitarei...” Pînă atunci, să ne bucurăm că iubitorii muzicii tînră au prilejul să asculte odată cu apariția discului **Roata** una din marile voci ale muzicii tînră: Victor Socaciu.

TEATRU

La Teatrul Nottara se află în pregătire de cîteva luni **Crimă și pedeapsă**, un spectacol gîndit și realizat de Horia Lovinescu și Dan Micu după romanul lui Dostoievski. Zilele acestea au loc ultimile repetiții generale. Vineri, la ora 11, Teatrul Mic organizează o conferință de presă în legătură cu spectacolul **Niște țăr-**

rani. Dezbaterile problemelor legate de laboratorul de creație a unei reprezentații a devenit acest teatru un obicei curent. Ultimele turnee ale teatrelor românești în țări străine: Teatrul Național din Cluj-Napoca — R.F. Germania; Teatrul de stat Oradea — Grecia; Teatrul de stat Arad — Iugoslavia. În absența Teatrului Național din Cluj-Napoca, Teatrul Național din București a susținut un set de spectacole cu **Filumena Marturano** de Eduardo de Filippo, avînd în fruntea distribuției pe Marcela Rusu și Radu Beligan. În pregătire la Naționalul bucureștean — piesa **Inocentul** de Cristian Munteanu în regia autorului. Continuă cu săli arhiple succesele spectacolului **Cum se numeau cei patru Beatles** avînd ca protagonist pe inepuizabilul Florian Pittiș. Se adevărește în acest fel adevărul celor spuse în cronică noastră intitulată **Rupere de nori la Teatrul Bulandra**. Un talent care se afirmă: Dana Dogaru în rolul principal din **Idioata** de Marcel Achard, tot la Teatrul Nottara. Se înregistrează în continuare săli pline la spectacolele cu **Miriata** de Paul Cornet Chitic (Teatrul Foarte Mic) și **Regina balului** de Nicolae Mateescu (Teatrul „Ion Vășilescu”).

Un muzeu in labirint

Leonardo sau foamea de cauze (III)

Martirul ipotezei

1.

Leonardo ne pare senin și înțelept. Și n-a fost nici senin și poate, nici înțelept, dacă înțelepciunea presupune darul de a nu spori singur răul pe care ți-l fac alții. Căci el n-a evitat parcă nici un risc de a-și compromite proiectele. Cînd nu l-au împiedicat alții, s-a împiedicat singur, ezitînd mereu să sîrșească o operă și, deci, să se despartă de ea sau grăbindu-se să pomească în altă direcție. Obsedat de fuga timpului, îl ajuta să fugă prin încetineala cu care lucra și, bolnav de absolut, nu vroia să sacrifice o idee nouă, prererind să sacrifice una pe jumătate înăpătuțită. Poate nimeni altul nu și-a amestecat opera cu atîtea eșecuri răsunătoare, care singure pot forma gloria unui om... Uriașul său cal de bronz, la care a visat mulți ani, n-a ajuns decît în stadiul de machetă, devenind, înainte de a se pierde iremediabil, țintă pentru arcașii francezi intrați în Milano... Visul său de a zbura a rămas o himeră... În fresca bătăliei de la Anghiari culorile s-au scurs pe perete datorită unui procedeu neuzitat aplicat de Leonardo... Nenumărate proiecte s-au risipit, au rămas în schițe. Pînă și Gioconda e neterminată, dacă-l credem pe Lomazzo...

„Acolo unde există cele mai multe sentimente, există și mult martiriu, un mare martiriu”, nota Leonardo. Am putea, cred, fără să greșim, să schimbăm în această frază „sentimente” cu „idei”. Și am afla, probabil, astfel cea mai bună definiție a unui geniu devorat de toate drumurile: Acolo unde există cele mai multe idei, există și mult martiriu, un mare martiriu... Totdeauna am crezut că inteligența e cea care a descoperit infernul, că privilegiul și orgoliul de a fi altceva decît o țără se plătesc uneori scump, cu disperare și nefericire, că norocul de a iubi mai mult decît alții poate însemna tristețea de a suferi mai mult decît alții, dar nimeni nu mi-a arătat mai bine decît Leonardo că între acel „uomo universale” pe care-l visa Renașterea și „omul specializat” pe care-l exaltă secolul XX, ceea ce avem de ales este, poate, numai genul de renunțare. Un specialist, glumea cineva, știe din ce în ce mai puțin despre din ce în ce mai puțin și va sîrși prin a nu ști nimic despre toate. Și dacă, firește, nu-l putem măsura pe Leonardo cu măsura comună, n-am putea ocoli adevărul că fascinația universalității e, în cazul său, și drama universalității.

Leonardo n-a fost numai „un poet al ipotezei”, cum spunea Paul Valéry. El a fost un martir al ipotezei. Ipotezele au fost gloria, dar și Golgota lui. Datorită lor, Leonardo a fost permanent sfișiat între fantezia sa debordantă și neputința de a-și pune în aplicare toate planurile, între enorma lui sete de absolut și relativul în care era condamnat să trăiască. „Nu putem nici iubi, nici urî un lucru înainte de a-l cunoaște”, scrie el. Dar tocmai această „foame de cauze” care-l împinge înainte se întoarce adesea împotriva lui. În vreme ce lucra la „Inchinarea magilor”, pe care a lăsat-o neterminată, a început să traseze planurile unui aparat cu care vroia să cîntărească aerul și să arate cînd se va schimba vremea. Nu vom ști niciodată la cite tablouri a renunțat Leonardo pentru a studia în amănunt zborul păsărilor, creșterea ierbiilor, stelele, succesiunea straturilor geologice, posibilitățile de deviere a fluviului Arno sau cvadratura cercului însă, întrebîndu-ne asta, putem începe să-l cunoaștem și, deci, să-l iubim... deși destinul genilor e, se pare, să fie mai mult admirate decît înțelese... Omul cel mai bintuit de foame de cauze a trăit măreția și drama de a fi omul cel mai chinuit de imposibil și, poate, cel mai frustrat. Inginerul l-a frustrat pe pictor, pictorul l-a frustrat pe arhitect, arhitectul l-a frustrat pe sculptor, sculptorul pe matematician, matematicianul pe botanist, botanistul pe fizician, fizicianul pe astronom, iar ezitantul l-a frustrat pe toți. Michelangelo a fost pictor, sculptor și arhitect, dar nici o clipă nu ne îndoiim că și pictînd și construind el a rămas sculptor. În schimb, care a fost domeniul lui Leonardo? El însuși n-ar fi putut răspunde, probabil, afară doar dacă nu s-ar fi hotărît să spună: setea. În celebrul memoriu prin care îi oferea lui Ludovic Maurul serviciile sale, își descria în zece puncte, pe larg, calitățile ingineresti și abia la sîrșit, pe scurt, se referea și la priceperea sa artistică. „Știu că nu știu nimic”, zicea ironic Socrate. Știu că aș vrea să știu totul, ar fi putut spune Leonardo.

Creatorul Giocondei a pictat puțin și a visat mult. Poate prea mult pentru ca opera lui să nu sufere. Însă așa cum alții ne-au ajutat să înțelegem că nu avem decît ceea ce iubim, el ne-a avertizat că nu iubim decît ceea ce cunoaștem. Chiar dacă între dragoste și infern nu e decît un pas, iar cunoașterea le poate atinge pe amîndouă în aceeași clipă. Prea multe proiecte îl fascinau, prea multe drumuri îl atrăgeau, dar el a preferat să meargă pe toate drumurile, chiar cu riscul de a le presăra cu proiecte eșuate. Atras parcă de toate tainele lumii, nu vrea să renunțe la nici una. Seamănă și, adesea, pleacă tocmai înainte de cules. Paradoxal, singurul dar pe care nu l-a avut Leonardo a fost acela de a ști să renunțe la o idee nouă pentru a o desăvîrși pe cea aproape împlinită. El ne amintește că în noi există o contradicție greu de rezolvat, din care vor izbucni mereu tristeți și revolte probabil: căci e greu să visezi la absolut cu un trup care va muri și să rămii senin.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Subiectivism și obiectivitate

În ultimul număr din „Contemporanul”, cu data de 29 mai 1981, Teodor Vărgolici — această exemplară conștiință a muncii și a probității intelectuale, a desăvîrșitei onestități de gîndire și a unei sensibilități umane cu totul particulare care-i caracterizează individualitatea — consacră o casetă elogioasă cărții *Simple note* și sint profund emoționat și recunoscător citindu-i cuvintele de laudă și de apreciere adresate puștinătății și ostenețelor mele. Și îl rămîn îndatorat și de prilejul ce mi-l dă să aduc unele precizări — cu care nu vreau să mă explic, ci să mă fac doar mai lesne priceput — și adaug că dacă n-ar fi fost Teodor Vărgolici, pe care-l asigur de vechea mea stimă, aș fi preferat să tac, să-mi văd mai departe de alte preocupări și nevoi și să nu mai zgîndăr lăuntricele ulcerări ale întempestivelor dezamăgiri, fiindcă în genere evit pe cit imi este cu putință să vorbesc despre mine, cum imi displace total să fiu văzut de prieteni și de cunoscuți pe un pat de suferință — care e o stare de umilință și de

inferioritate — și-mi regăsesc mai ușor echilibrul, împăcarea, resemnările și pînă la urmă chiar terapeutică, într-o netulburată și certă solitudine.

Dar Teodor Vărgolici își termină cronică pe care mi-o face — repet, nemeritat de laudativă — cu o obiecțiune. Citez: „Într-un singur loc mi se pare că L. Kalustian s-a lăsat condus de resentimente subiective, absolutizînd unele răbufniri personale, mai puțin controlate, din Jurnalul lui Gala Galaction. După părerea mea — spune în continuare Teodor Vărgolici — semnarea obiectivă a unor gînduri întime eronate, chiar reprobabile ale scriitorului, nu justifică acuza violentă la adresa întregii personalități”.

Imputarea e provocată de rîndurile incluse în *Simple note* intitulate „Lilialul Gala Galaction”; și o declar fără reticențe că îl înțeleg pe Teodor Vărgolici și, din punctul lui de vedere, îi dau integral dreptate: l-a iubit pe Gala Galaction și ca om și ca scriitor, cum l-au iubit și l-au adorat toți cei ce l-au cu-

noscuit, iar ca îngrijitor al ediției Jurnalului, mă satisfac pe deplin afirmația lui Teodor Vărgolici cu privire la „gîndurile întime eronate, chiar reprobabile ale scriitorului”, fiindcă despre asta a fost vorba și nu de intenția de a aduce „acuza violentă la adresa întregii personalități”, care este altă problemă.

Am făcut doar o netă disociere între Gala Galaction așa cum îl știam, fermecător și omenos, comprehensiv și săritor, blind, cald și alinător, și acela relevant de Jurnalul lui, iar contrastul incredibil dintre unul și celălalt m-a răvășit ca un uragan și mi-a spulberat toate așezările interioare.

Am avut cu Gala Galaction — și am mărturisit-o — strîns, temeinice și neîntrerupte legături și mă făleam cu prețuirea lui. Și iată că găsesc, ca să înlătur toate nedumeririle, între hirtii de altădată, rîndurile acestea atestatoare, dintre multele epistole pe care le-am avut și care nu știu ce vor fi devenit, pe care mi le adresează la 18 iulie 1939. Le transcriu integral cu sublinierile lui:

„Scumpe Kalustian. Tîndrul Calagiu — care mi se pare că are ceva talent literar — o duce foarte prost...”

Pînă cînd să ne convingem de dreptul lui de a trăi din literatură, trebuie să mai treacă vreo zece ani...”

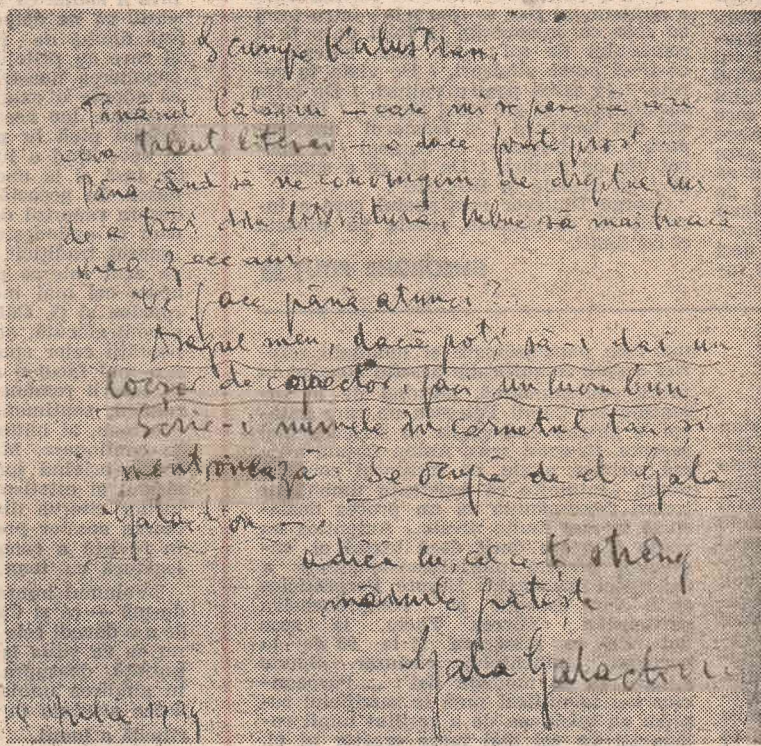
Ce face pînă atunci?... Dragul meu, dacă poți să-i dai un locșor de corector, faci un lucru bun.

Serie-i numele în carnetul tău și menționează: Se ocupă de el Gala Galaction. — Adică eu, cel ce-ți string mîinile frățește.

Gala Galaction”.

Dar s-a pus ipoteza subiectivismului meu și din nou Teodor Vărgolici are dreptate. Orice sentiment însă este prin natura lui o realitate subiectivă. Mi-am tipat deziluzia pe căre mi-a dat-o lectura Jurnalului ca să-mi salvez subiectivitatea, adică sentimentul de dragoste pentru Gala Galaction, pe care nu-l voiam nici modificat, nici pierdut. Și n-am reușit. M-am desprins o clipă de subiectivitatea mea, ca să mă obiectivez, și am trăit încă o dată dureros, ca o operație pe viu, inuzabilul și sîntosul conținut al sentenței lui Saccas Ammonios, întemeietorii școlii neoplatonice de la Alexandria, din secolul III al erei noastre: *Amicus Plato, sed magis amica veritas*, adică: „Mi-e prieten Platon, dar și mai bun prieten mi-e adevărul”, — și pot să spun, punînd punct aici, că dintotdeauna am crezut că atunci cînd încetează să mai vieze adevărul — la individ ca și la colectivitate — încep amurgirea, debandada și disoluția.

L. KALUSTIAN

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Lagerkapo

În ierarhia interioară a lagărelor de concentrare, figura centrală era *Lagerälteste*. El domina masa de *Häftling*-i ajutat de cohorta a zece și sute de *Blockälteste*-ri și *Kapo*. La Landsberg exista și funcția de *Lagerkapo*, *Kapo* peste întreg lagărul, care rivaliza cu cea de *Lagerälteste*.

Din iarna lui '44 și pînă la eliberare, *Lagerkapo* la Landsberg a fost Lulu Grünfeld, un deportat din Cluj.

Era un bărbat voinic, înalt, cu pumni grei, de plumb. Avea o voce puternică. Cînd răceala vuia tot lagărul; se auzea și în afara lui, pînă în cancelariile SS-știlor.

Lagerkapo Lulu nu-și cruța nici pumnii, nici vocea.

Dimineața, pe *Appellplatz*, unii se înghesuiau în detașamentele care aveau cite un *Kapo* mai puțin sălbatic decît alții. Sosca Lulu. Sub pumnii lui grei, *Häftling*-ii cădeau ca secerăți. În citeva minute se restabileau ordinea.

În timp ce lovea, urla:

— Stați drepti! Pieptul afară! Ce vă ghemuiți ca niște babe?

— E ger. Înghetăm, Herr Lagerkapo, îndrăznea cite un *Häftling* originar din Cluj.

— Care ești ăla, dumnezeii mă-tii de stătos?, răceala Lulu, și-l prăbușea la pămînt, cu amîndoi pumnii pe cel ce îndrăznise să deschidă gura.

În lagărele de exterminare nu exista zi de odihnă. Se lucra și duminica. 25 decembrie 1944 a fost prima zi cînd n-am ieșit la muncă. Desteptarea s-a dat după ce au

apărut zorile. Apelul de dimineață s-a ținut pentru întîia oară la lumina zilei. Ne gîndeam cu înfrigurare că, în sîrșit, vom putea sta o zi în baracă, feriți de vînt și de zăpadă, vom putea să ne pansăm rănile și să dormim... să dormim.

Lagerkapo Lulu însă a născocit și de data aceea ceva pentru a-și dovedi zelul și a decretat: o parte din *Häftling*-i vor tăia toată ziua lemne pentru SS-ști, alții vor curăța zăpada din fața barăcilor.

Spre sîrșitul iernii, lagărul nr. 1 Landsberg a intrat în carantină. Îmbolnăvirile de tifos exantematic luaseră proporții.

Toți bolnavii, împreună cu cei suspecți, au fost mutați în lagărul vecin, Kaufering nr. 4. În barăcile lui umede și neîncălzite, întinși pe scînduri și acoperiți cu niște zdrențe, așteau 4000 de *Häftling*-i cuprinși de insuportabila febră a tifosului exantematic.

Peste trei săptămîni, cei rămași la Landsberg am reluat lucrul. Am fost adunați pe *Appellplatz*. S-au reorganizat detașamentele de lucru. După multe bătăi și injurături, s-au format 15 detașamente de cite o sută de oameni și au fost introduse în primele 15 barăci. Erau detașamentele ce urmau să lucreze în pădurea Mohl, la căratul cimentului. Săcii trebuiau cărați pe spate de la marginea pădurii pînă în mijlocul ei, unde se construia o fabrică subterană. Pentru cei slăbiți, repartizarea în detașamentele Mohl era moarte sigură. Al 16-lea detașament era imposibil de format.

Häftling-ii se trînteau pe pămînt. Spuneau că-s bolnavi, cereau să fie duși la *Revier*. De bătăi nu le păsă. Le era totuna. Știau că la căratul cimentului nu pot rezista mai mult de două-trei zile.

Lagerkapo Lulu, trecînd printre

cel ce se prefăceau bolnavi, descoperi un clujean. Îl făcu sema să se ridice și să-l urmeze.

— Știu că sinteți tare slăbiți, mai ales voi, tinerii. M-am gîndit să va ocrotesc un pic să nu ziceți că am uitat de voi. Se va constitui un detașament pentru „comanda specială W”. Spune-le clujeților și celorlalți prieteni ai voștri că va fi o muncă mai ușoară, la marginea unui sat, veți putea face rost și de ceva mincare.

În timp ce în mijlocul *Appellplatz*-ului se mai bătea și se injura încercîndu-se să se constituie cel de-al 16-lea detașament Mohl, într-un colț al lagărului, un *Kapo* anunțat, cu un glas nu prea puternic, să se incoloneze cei care vor să lucreze în „comanda specială W”. Clujeții dînd de veste tuturor cunoscuților, sute de oameni au năvălit spre *Kapo*. Lulu a venit la fața locului, să facă ordine.

— Ce vă înghesușiți ca animalele? Sinteți prea mulți. Nu e nevoie decît de 100 de oameni.

Răceala și-i doboră la pămînt, cu pumnii lui grei, pe cei care se înghesuiau în rîndurile deja formate.

Cînd coloana se compleță, ordonă: — Detașamentul 16 Mohl, drepti! Direcția baraca nr. 16, înainte marș!

Häftling-ii din coloană au pornit încet, clătîndu-se, ca spre mormînt.

Lagerkapo Lulu rînjea satisfăcut: — Cu mine vă puneți voi, nenorociților?!

După eliberare, Lulu a fost căutat săptămîni și luni în șir. Din Dachau și Feldafing, din Bergen-Belsen și Mühelhausen veneau zilnic foști *Häftling*-i la Landsberg. Ei se interesau mai întîi nu de frații și cunoscuții lor rămași în viață, ci de *Lagerkapo* Lulu, căruia îi mergea fama în toate K.Z.-urile din Bavaria. Dacă atunci ar fi fost arătat de cineva cu degetul, cei de față l-ar fi ucis pe loc, fără nici o judecată.

Dar Lulu a scăpat. N-a fost prins.

OLIVER LUSTIG
fostul *Häftling* nr. 112 398

AL. ANDRIȚOIU

Desmeticire

Hieroglifa suplă a lebedei pe friza fluidă, descifrind-o cu ochi întredeschiiși. O zi tăiată-n aur supus își plinge criza de umbre peste splaiul la care poposiși.

Și-i liniște în ora de-azur, ca în lectură, Arătătorul degert întoarce fila-n timp Cînd somnuri ambigene din cugetări ne fură Ca să ne dea iluzii și amăgiri, în schimb.

Trezește-te ! Oprește din singele-ți deriva, adună-te în secol ca vinul în ulcior ! Cu ochi severi, de pictor, privește perspectiva pînă la vulturi care măsoară munții-n zbor.

La rocă instemată cu edelweis oprește-ți istovitoarea pîndă de frumuseți — Ce herb de instelare pură și pămînteană creșteți Voi flori de colț, cu calea lactee-n liric verb !

Vor înflori libatții sub cerul gurii tale și vorbe tămîioase precum la hrisostomi Și vei simți răcoarea de mantii și pafte, Un gust umbros de mură sau hrănitori rizomi.

Din somn sorbit, cu ciocul sub aripa de vată, hieroglifa suplă a lebedei, vibrînd, Va trage linii drepte pe colile de apă, răsfrîntă dedublare-n tre ceruri și pămînt.

Prag

Femeia albă ca o piine nouă
Își așteaptă bărbatul să-i deguste

Blestem

În vărsatul zorilor,
pe sub șaua morilor,
toarnă-n valțuri cruci de piatră
înflorile de-și latră,
frăgezimea pruncilor,
dragostea țigăncilor,
ridicată minăstire
cu zidirea prevestire,
temelie cu sini grei
din pămînt și plins de zei,
scările, picturi pe dinți
biciuind pofța la prinți,
pe la-ncheieturi de nori
cînd dă roua-n subțiori,
ușile, lăcaș de frig
tu să strigi și eu să strig,
în altarul grîului,
prin oglinda friului,
înspre fulgerele-flori
să iubești crezînd că mori,
nările să muște crini,
luminările în spini,
stele aciuite-n maci,
fie boală la dănați,
printre coame de cai murgii
zicători și demiurgi,
în răstimpul dimineții
cînd sub pluguri plîng ereții
să n-ai timp de două ori
cîntea nopții s-o măsoari,
și vom măcina în doi
dragostea, pămînt de soi,
palmele udate-n răni
cum e bruma pusă-n căni,
blestemat alean să fii
sub cununi de insomnii
să te-apeuce dor și drag
cînd stă luna prinsă-n prag,
cînd răsare Carul Mare
luminînd pe fiecare,
două cruci bătute-n zori
fără rost la ursitori.

IOANA PROCA

Frumosul suflet cu lărgimi de puste
Și carnea limpede, sub strat de rouă.

Se-apropia îndepărtarea rece-a
bărbatului, de calda lui femeie,
Cu trup, cu simțămînt și cu idee
Prin care, dulce, primăvara trece.

Și ce frumos bărbat ! Înalt ca steagul !
El instemează, cu călciiul humei,
tăcerea decuseară, pacea, pragul
și umbra tatului și plînsul mumei.

Bărbatul, stegarule, înaltul
meu stilp ! Nădejdea tină de miine,
femeia-ți, adumbrită ca asfaltul,
te-a așteptat, iubindu-te stăpîne !

E-un prag ce-așteaptă, sub feminătate,
bărbați frumoși ca tine, ne-ncetat.
Pe prag, poteoava, ca în inimi bate,
Metalic puls celuia așteptat.

Romantică

Mi-ai fost ca prevestită. Pe dreapta-ți dulce dorm
Închipuirii mele. Far tu m-aduni în mine
Respir ca o maree, lunatic, uniform
la joasă înălțime.

Tu nici nu știi și, dacă ai ști ? O, ai cădea
precum o stea în ochiul de astrolog, ușoară,
sau, poate, mai degrabă pe aspră fruntea mea,
să ardă și să doară.

A fost, cîndva, poetul drumet prin dreptul tău
pe lingă sinii-ți leneși, pe lingă soldul dulce,
dar, începînd să uite el, cu păreri de rău,
vrea singur să se culce.

Ci, mai întoarce capul precum Orpheu în iad
Cînd ochii lui, de tine, o clipă se însmalță
E cea mai pură noapte prin care stele cad
Și cerul se înalță.

Levantină

Cetate nălucită în apa mediană,
Geografii de turle sub valul uleioc
eu îți urez, în ora cu desfătări la vamă,
Să-ți inflorească teii cu dulcele-n miros !

Pornesc, în zori, cu cîrful pestriț de florărese,
spre vasterle piețe și prevestesc culori
și fructe-ncondeiate de Dumnezeu la mese
și chefuri îndrăcite, orbite de viori.

Căci eu sint acolada-n tre zori și noapte, pasul
care înnoadă ore cu creștetu-n amiezi,
la „Trei cocoși“ Fănușul să-mi secundeze glasul
Cînd, dinspre Mogoșoaia, se-anunță luhurezi.

Ce levantină oază ! Și ce balcanic ornice !
Se urcă-n arbori vinuri, din rădăcini, spre vînt.
Fănarul dă lumină bolnavă, nestatornic,
iar Prințelepele doarme, pe cărți filosofînd.

Ci mi se pare mie, sau pilpite feștila
sub umbre mari de fluturi solzoși, prevestitori ?
Și se aud copite din sud, dinspre Brăila
în creier sau imășuri, în inimi sau viori.

E vremea

E vremea din străbuni să ies afară
îmi arde singele în călimară
îmi cere să respir înția oară

e vremea să ieșim din somn
în maldoror în casa floare
cînd aripa de vînt ne doare

pietre să ieșim din riuri
cu șerpîi țării prinși la briuri
coroană dinții în cap de domn

de-i vreme-n cîntece de țară

Insomnie

Cum să înțeleg
îmi aleargă prin somn

atîta noapte
o fiară cu o frunză albastră pe spate
ca două ucele de sticlă-i sunt ochii
foame stîmpărindu-mi carnea
și blana ca preeria umezită de flăcări

un corn ca un plug răscolește pămîntul
celălalt aprinde cuprinde cerul

strig după mine

umbră pe picioarele zorilor
împiedicată umbră o palidă vamă
cînd viața deschide gura în cărări publice
cînd deschid ochii incendiindu-mă —
cizme în marș aude sinele (ca pe stradă)
strivindu-mi măruntaiele
o nesfîrșită-i această noapte

Cuie pe cer

La masa mea de vis
și trupul vamă ne așază cină
lumină

se tulbură liniștea și raza stelei
polen presară pe cuvinte

cînd ies din vis
pînă și în tălpi aud cuiele
verbele
singeră și ies afară printre trecători
cuie pe cer

cuie de jar viața mea din manuscrise.

ION IUGA

Romantici sîntem

romantici sîntem
doar acasă în baie
zîmbim
cu toți dinții-n oglinda de paic
sărîm speriați
la deschiderea ușii
am fost prinși rizînd,
ca pe vremea mătășii...
„poetica ars“
invers nu, niciodată,
în „ars“ nu găsim sinonim pentru artă
în durii de noi

se cioplesc mii de case,
mașini, rarități, trufandale gustoase
ne-mbraeă o barbă
dar barba se poartă
se poartă sicturul
și-amarul de soartă
amarnici sîntem
multe doruri ne mină
ne vrem din popor
însă scriem „s-engină“ —
mulf zboară în avînt
mulți profesori de pale
romantici sîntem
doar acasă,
în baie....

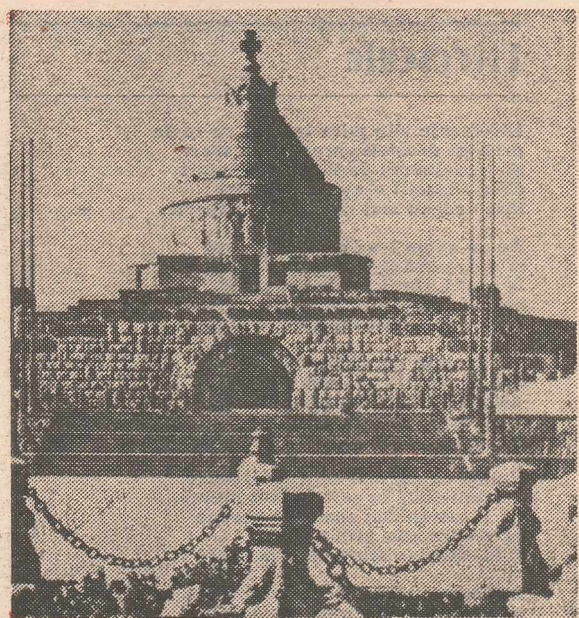
ANA MARIA IVAN

Curier literar

Dumitru Grigoras*: destul de bine scrise Chipul tău și Pașii mamei, celelalte poeme însă, ni s-au părut a fi cam desuete, cam depășite ca metaforă. Mihai Negrea: intrucit poemele trimise au doar pe-alocuri câteva evidente calități, ne gîndim că v-ar prinde mult mai bine o poezie mai concentrată. Simona B. Cornea: considerăm că poetul clujean, pe care-l numim și care v-a citit poemele, are dreptate Constantin Gabără: ne-a atras atenția, prin reușita sa parțială, doar primul poem. Zina Petrescu: nu lipsită de calități stilistice, de imagini poetice, dar parcă prea restrînsă, ca tematică, puțin cam intimistă, ca să zicem așa, poezia trimisă. Radu Aurel: nu știm cum să numim paginile ce ni le-ați trimis. Oricum, ele nu fac obiectul acestei pagini de poezie. N. Stroescu-Șovarna: fragmentul de roman sau chiar romanul însuși ar putea interesa o editură. Gabriel Becke: felicitări pentru premiul obținut, pe liceu, dar drumul pînă la poezie mai este încă destul de lung. Același răspuns, plus indemnul de a îndrăzni să bată respectivul drum, și pentru următorii: Irina Șerban, Ion Benea, Ion Maria Ticoi, Delas Delamira. Ion Filimon: nu ne-ncumetăm să propunem spre publicare fabulele respective intrucit, după părerea noastră, le lipsește umorul, plus încă vreo două-trei lucruri la fel de importante. Valentin Nuțu: aceste prime poezii ne anunță că scrisul dv. ar putea evolua, dar acest lucru nu se poate realiza decît prin participarea la ședințele unui cenaclu literar. Elir D.: suficiente semne că poezia este, pentru dumneavoastră, un mod de-a trăi, o continuă exprimare a tot ceea ce gîndiți și simțiți, dar pentru poemele lungi, n-aveți încă forța necesară, adică, mai altfel spus, sint prea multe fragmente care aduc a proză. Prof. Ion Cocoș: desenele copiilor de la Școala nr. 5 din Medgidia ne-au sosit cu întîrziere. Călin Mihaela: despre ce altceva ar fi vorba în poezia dv. cînd apar versuri ca „ți-am luat bărbia în palme și / ți-am căutat ochii să văd: înțelegi ??“ decît despre o cumplită banalitate ? ! La astfel de versuri, un singur răspuns: Categorie nu. Același răspuns și pentru următorii: Ion Sanda, Constantin Hrehor, Minu Petrican, George Sudițeanu, Adrian Nițu, M.A.C., Gh. Drăguș, Dan Gligor, Gigi N. Preda, Titus Cheptroșu, Ion Tarbac, Viorel Ionescu, Atena Trașcă, D. Iureș, Nina Zănoagă, Eleonora Măian, Ioan Cristinescu, Nicolae Nicoară, Nicolae Señoja Hariga, Dana Sangheli, Vasiliu Constantin. Manuscrisele nepublicate nu se inapoiază.

VICTOR NIȚA

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

Paginile din memoriile lui Ion Gh. Duca, pe care le prezentăm în continuare, fac parte tot din capitoul „1917 — Criza ministerială — Ofensiva pe Siret — Mărăști și Mărășești”.

În calitate sa de ministru în guvernul român de atunci, memorialistul aduce unele informații în legătură cu partea sa de contribuție la încercarea de a pune în siguranță însemnate valori ale spiritualității românești — amenințate de urgența cotoptorilor imperialiști.

După cum calde cuvinte de recunoștință rosteste Duca în cinstea atașamentului față de cauza română manifestat cu toată dragostea înțeleptă de către trei iluștri reprezentanți ai aliaților și care păraseau în regrete pământul țării noastre.

Momentul culminant este atins odată cu descrierea epocalor lupte de la Mărăști și Mărășești. I. Gh. Duca mărturisește dintru început că nu i-a stat în intenție ca în memoriile sale să facă un exhaustiv istoric al glorioaselor bătălii ale armatei române. Meritând pe firul celor povestite de Duca, este de remarcat probitatea opiniilor sale ce și găsesc corespondența aproape aidoma în rezultatele cercetărilor de mai târziu în problemă. Se relevă, de asemenea, clarviziunea omului politic asupra efectelor produse ulterior de faptele armiei române. Ar fi poate cazul să preîntîmpinăm o eventuală acuză cum că ministrul liberal, are din nou unele judecăți partizane față de persoana comandantului Armatei a II-a. Nu-i de mirare, gândind că nu era aceasta singularea dată când politica-

nismul interesat umbla să trucheze realitatea. Va fi simțit, de bună seamă, și Duca ascendența generalului Averescu ca pe un virtual primejdios adevăr politic pentru partidul național liberal. La rîndul său, orgoliosul comandant militar — în ale sale **Notițe zilnice din război, 1914—1918** — privește părtinitor, cu un ireductibil exclusivism ofensiv de pe Siret (Mărăști) — vizavi de defensivă victorioasă de la Mărășești) care avusese, e drept, alți artizani, dar tot pe atât de capabili, în plus și ceva mai în grațiile marilor auguri (cum ar zice memorialistul în chestie).

Mărăști, Mărășești — au intrat de acum în legendă. Cititorii noștri cu siguranță că au știință de atîtea și atîtea lucrări tipărite de-a lungul timpului. Noi dorim astăzi să inserăm încă o dată omagiul suprem adus de conducătorul partidului și statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul sărbătoririi jumătății de veac de la mara epopee a luptei pentru unitatea românilor: „Ne plecăm cu venerație în fața eroilor națiunii, în fața celor care nu și-au preocupat viața pentru a asigura libertatea și progresul poporului român, care au pus, la timpul lor, o piatră la temelie marelui edificiu pe care îl înălțăm astăzi pe meleagurile României socialiste. Fie ca memoria celor ce au căzut la Mărăști, Mărășești și Oituz, oprind cu pieptul lor armatele imperialismului german, să trăiască vesnic în conștiința poporului, îmbărbătindu-l întotdeauna la lupta pentru binele și prosperitatea Republicii Socialiste România”.

STELIAN NEAGOE

Adevărul e că ne dădeam seamă că situația peste Prut devine din ce în ce mai nesigură dar fără să vrem ne stăpina mentalitatea strălucului. Prăbușirea Rusiei pe front ne apărea ca ceva atât de catastrofal încît nici nu voiam să ne gândim la o așa eventualitate îngrozitoare. Instinctiv cum în fața unei primele înspăimîntătoare omul închide ochii, noi puneam atunci capul în nisipul voințelor noastre iluzii și speranțe.

Protocolul transportării tezaurului la Moscova a fost întocmit și înscris, în calitate sa de ministru de finanțe, de Nicolae Titulescu. Am trimis acolo stoc metalic al Băncii Naționale, valorile Casei de Depuneri, ale Creditelor funciare și urbane, ale multor bănci particulare, faimoasele obiecte bisericesti trimise de Țigara-Samurcaș la Iași în momentul evacuării Munteniei, tablourile din muzee — într-un cuvînt tot ce era mai de pret.

Din nenorocire dintr-un exces de zel am pe conștiință trei tezaure particulare care au plecat la Moscova numai și numai din vina mea. Colecția lui Morțun, tablourile Dr. Angelescu și manuscrisele muzicale ale lui George Enescu. Morțun adunase, precum se știe, ani de-a rîndul, tablouri ale pictorilor români și reușise să aibă cea mai completă și cea mai frumoasă colecție a operelor pictorilor noștri. Era unică și cu adevărat minunată. Avea o colecție de portrete de Aman care clasifică pe acest artist mult mai preus decît poate fi judecat după celelalte pinze ale lui, avea cei mai frumoși Luchiani și Andreștii, avea de Mirea lucruri delicioase, avea în fine de Grigorescu bucăți neîntrecute, între altele portretul unui Polizu-Micșunești, mort tînr de tuberculoză — poate cea mai remarcabilă operă a lui Grigorescu. Așa fiind, mărturisesc că atunci cînd s-a hotărît evacuarea tablourilor statului la Moscova și cînd Morțun m-a întrebat dacă n-aș putea trimite și colecția lui — nu m-am simțit în stare să-i resping propunerea. Eram de altfel cu atât mai îndrituit s-o primesc cu cît de ani de zile Morțun spusese tuturor că și-a făcut testamentul și că lasă cu știință și consimțămîntul singurei sale fiice — acest tezaur artistic statului român. Nu e vorba la 1919 la moartea lui Morțun nu s-a mai găsit nici un testament. Juridicește, tablourile aparțin deci fiicei sale, d-nei Matei Sassu, dar de fapt sînt la Moscova, dacă cumva nu au fost distruse sau împrăștiate prin vreo dispoziție a guvernului de acolo sau prin vreo fanfanie a straniilor împrejurări ce au domnit în Rusia de atunci...

Întrucît am expediat tablourile lui Morțun, m-am crezut dator să expediez în același timp și pe cele ale D-rului Angelescu deși — doctorul Lipsind din Iași — n-am avut din parte-i nici o cerere și cu atât mai puțin o autorizație formală. De atunci Dr. Angelescu îmi spune în glumă din cînd în cînd că are să mă dea în judecată fiindcă eu sînt pricina pierderii tablourilor sale. De fapt sărmanul are dreptate, dar bucuria lui la început cînd a aflat măsura ce luasem a fost atât de mare încît nu se simte îndrituit să fie nici măcar cu adevărat supărat azi cînd împrejurările au prefăcut o amicală atenție a mea într-o pagubă atât de reală și de regretabilă.

Cît despre Enescu, în momentul în care se pefecțuia ultimele lăzi m-am pomenit cu el cerîndu-mi stăruitor să-l las să adauge și el o mică lădiță. Toate manuscrisele lui de cînd era copil și începuse să compue. Aspectul modest al acestei cutii care avea înfățișarea lădițelor cu care fii de țărani vin pe la inter-nate ca să învețe carte și în care părinții lor au strîns cu drag din sărăcia lor ce era mai bun și ce aveau mai scump — m-a mișcat adînc și manuscrisele amicului Enescu au pornit cu tezaurul statului și au fost depozitate în Kremlin. Mai norocos însă decît Morțun și decît Dr. Angelescu, el și-a redobîndit manuscrisele. Prietenii francezi au intervenit — după război și după reluarea relațiilor diplomatice dintre Franța și Rusia — la căpeteniile sovietice care, invocînd respectul lor pentru artă, s-au grăbit a

Mărăști — Mărășești

restitui lui Enescu lădița cu manuscrisele intacte. Presupun că niciodată Enescu n-a trebuit să resimtă mai plăcut beneficiile privilegiului de a fi un apostol al artei. În orice caz, gestul onorează sovietele.

Singura mea circumstanță ușurătoare e că cel puțin eu n-am profitat de situația mea pentru a trimite nimic, dar absolut nimic din lucrurile mele personale la Moscova. Și astfel, virtutea mea a fost răsplătită fiindcă am salvat puținul, foarte puținul pe care îl am, pe cînd mulți din colegii mei au suferit pierderi simțitoare. Cel mai crud deposedat a fost însă fără îndoială Barbu Știrbey. Tot ce evacuasă de la Buftea și de la Bucu-rești, adică o minunată argintărie care-i venea de la Vodă Știrbey, tapițerii de Gobelin pe care le-am văzut în toată copilăria mea atîrnate în palatul Știrbey, tablourile de familie și altele — Barbu Știrbey, neîndestul de încrezător în soarta tezaurului român, le-a incredințat bunului său prieten baronul Fasciotti, ministrul Italiei, care le-a expediat la ambasada italiană din Petersburg. Rezultatul a fost că... Știrbey n-a mai putut da niciodată de obiectele lui. Tirziu de tot, la un vinzător de tablouri din Berlin a dat de portretul soției sale pictat de Schwarz, acela care pictase și pe împăratul Wilhelm și pe membrii familiei noastre regale și astfel a putut răscumpăra ceva din depozitul ce încredințase ambasadei italiene...

Dar pe vremea aceea au plecat din Iași nu numai compatrioții și avuții noastre, dar și trei din bunii noștri prieteni de restrînte: ducele de Luynes, Robert de Flers și colonelul Thomson. I-am întovărășit la gară și ne-am despărțit cu emoțiune. Prin tactul, prin delicatetea sa sufletească, prin nobletea atitudinii sale — ducele de Luynes își câștigase simpatia și stima tuturor. Un prieten mai puțin în vremurile de atunci era mult. Robert de Flers înflăcărat, comunicativ, călduros în toate manifestările lui — era firește tot atât de regretat, deși aveam speranța să-l vedem în curînd întorcîndu-se prin-tere noi. Pe Thomson îl știam plecat definitiv și mărturisesc că îl vedeam plecînd cu un amestec de regret, de curiozitate și chiar de mulțumire. De regret fiindcă Thomson ne arătase prietenie și fiindcă personal avusesem cu el cele mai bune relațiuni. De curiozitate, fiindcă eram convins că Thomson care era o personalitate va ajunge să ne ajungă să vadă cum se va deserna curba ascensiunii sale. De mulțumire, însă, fiindcă îmi ziceam că la Londra, Thomson prin legăturile sale va arăta adevărata noastră situație, va restabili multe inexactități ce circulau și va fi astfel în măsură să ne aducă servicii mai mari decît acelea pe care ni le putea aduce în Moldova ca simplu atașat militar al Imperiului Britanic. Thomson nu ne-a putut aduce serviciile pe care le așteptam de la realitatea și prietenia lui fiindcă, abia sosit în Anglia, independența caracterului și originalitatea convingerilor lui au indispuer ierarhia solemnă de la War Office, care s-a grăbit să-l trimeată într-un fel de exil disciplinar în Egipt și în Palestina.

În mijlocul pregătirilor și executării acestor evacuări au început luptele care au constituit cea mai glorioasă pagină a războiului întregii noastre. Retragerea rușilor în Galiția s-a oprit. Pericolul iminent al unei invazii inamice pe la nord a fost astfel înlăturat. Am putut sta iarăși liniștiți la Iași. Și fiindcă în timpul acesta se apropia termenul sorocit pentru începerea ofensivei noastre celei mari de la Nămolosa și pregătirile ei erau terminate, Marele nostru Cartier de acord cu Comandamentul rusesc au hotărît să pornească la această ofensivă.

Bineînțeles că n-am de gînd nici să fac istoricul acestor lupte, ceea ce nu ar intra în cadrul acestor memorii, nici să mă transform în criticul unor operațiuni militare care vădit nu sînt de competența mea. Vreau numai să reamintesc caracterul

esențial al acestor istorice lupte și repercusiunile pe care ele le-au avut asupra situațiunii noastre morale și politice.

Planul era următorul: Averescu să întreprindă în direcția Mărăști un atac violent care să fixeze în acea direcție toată atenția și toate forțele inamicului și în timpul acesta, după o puternică pregătire de artilerie, grosul armatei noastre, împreună cu rușii, să dea atacul hotărît pe sectorul Galați—Nămolosa—Focșani și să pătrundă pe acolo în Cimpia Munteniei. Averescu a pornit și fiindcă nu avea forțe numeroase în fața lui a putut înainta relativ ușor, asigurîndu-ne astfel victorii care fără îndoială aveau o mare valoare morală pentru noi.

Rostul înaintării lui era însă pur demonstrativ, adevărata bătălie urma să se dea pe frontul Nămolosa. Bombardamentul nostru începuse în cele mai bune condițiuni și trupele noastre pline de avînt erau nerăbdătoare să iasă din tranșee și să pornească la atac. Pe cînd totul era gata și entuziasmul la culme, generalul Scerbacev primește însă direct de la Kerenski ordinul telegrafic de a opri orice ofensivă. Situația din Rusia se înrăutățise iar în așa fel încît Kerenski nu credea armata rusească în măsură să întreprindă o operație militară mai însemnată. Deziluzia în rîndurile noastre a fost bineînțeles grozavă. Dintr-o dată toate speranțele noastre de recupere a Munteniei se năruiau. Încă o dată lipsa de solidaritate a rușilor ne paraliza mișcările și ne expunea la cele mai grave consecințe pentru viitor. Generalul Prezan mi-a spus că era la un dejun la Legația americană împreună cu Scerbacev, cînd telegrama lui Kerenski i-a fost remisă. Primul gest al lui Scerbacev a fost să nesocotească ordinul și să lase ofensiva să-și urmeze cursul. În asemenea condițiuni, rațiunea trebuia însă să învingă pornirile generoase și de bună seamă, spre disperarea noastră, atacul a trebuit să fie oprit.

Urmarea logică era ca Averescu să se oprească și el fiindcă înaintarea lui nu mai avea nici un rost de odată ce planul general nu se putea aplica și fusese nimic prin atitudinea rușilor. Cînd colo, Averescu a continuat să înainteze sub cuvînt că nu a înțeles ordinea Marelei Cartier sau că trebuie să consolideze noile poziții pe care le-a cucerit. De fapt Averescu era preocupat exclusiv de gloriola lui personală. Această lipsă de susținere, această lipsă de solidaritate cu interese generale ale întregului front au indignat profund și pe generalul Prezan și pe generalul Berthelot.

Simțămîntele intime ale generalului Prezan în această privință le aveam nu numai prin Brătianu care împărțase în totul indignarea Marelei Cartier, dar mai ales prin doamna Petrescu, sora doamnei Prezan. Budurescu contractase tifosul exantematic și era îngrijit în spitalul instalat la Școala normală de la Copou și de care se ocupa doamna Petrescu. Fiind deja convalescent, mă duceam în fiecare zi să-l văd și la căpătîiul lui găseam regulat pe d-na Petrescu care îmi transmitea cu o feminină indiscreție tot gîndul cumnatului său cu care de altfel locuia la o vie vecinătate.

Cît despre generalul Berthelot cu recitilitatea care în asemenea materii caracterizează pe francezi, el nu s-a mulțumit să exprime indignarea sa cu vorbe vehemente, el a cerut pur și simplu regelui să ia comanda lui Averescu. Regele, după indemnul lui Brătianu, a refuzat să recurgă la o măsură atât de extremă. Averescu, precum se știe, era pe drept sau pe nedrept foarte popular în oștire, era considerat ca eroul militar al războiului, îndepărtarea lui ar fi fost privită ca o nedreptate cu atât mai mare cu cît deja se spunea că Brătianu îl persecuta. Așa fiind, ea ar fi putut influența în rău asupra moralului trupelor care primise o lovitură puternică și prin oprirea marii ofensive. În sfîrșit, Averescu avînd legături intime cu unii din

colegii noștri conservatori, sacrificarea lui ar fi putut slui drept pretext unor noi dificultăți ministeriale. Ori, în acele momente, mai mult decît oricînd, eram datori să evităm orice fel de criză de guvern și să menținem strînsă unitatea ministerului de concentrare. Pentru toate aceste motive sfatul lui Berthelot n-a fost urmat și Averescu a continuat să comande Armata a II-a și încununat de laurii de la Mărăști să ia din ce în ce mai mult la Bacău aiere de sfidătoare independență. Nu e mai puțin adevărat că de pe urma acestor evenimente a rezultat o înăsprire regretabilă a raporturilor între Berthelot și Averescu.

La București, Mackensen vîzînd că ofensiva noastră a fost oprită în loc și știînd desigur în ce stare de spirit sînt trupele rusești de pe frontul nostru — a socotit că momentul este prielnic, intervertind rolurile, ca să ne atace și să ne izgonească astfel cu totul din Moldova. Se afirmă că el avea convingerea că nu îi vor trebui mai mult de două săptămîni ca să intre triumfător la Iași cum intrase cu citeva luni înainte triumfător la București. Germanofili din teritoriul ocupat se și bucurau, în aberația lor, de acest rezultat în care vedeau după vocabularul lor eliberarea țării de pericolul rusesc.

Într-adevăr, la scurtă vreme după oprirea ofensivei de la Nămolosa, ne-am pomenit pe tot frontul cu un formidabil atac al armatelor germane. Sarcina noastră a fost cu atât mai grea cu cît trupele rusești în mare parte au părăsit pozițiile și a trebuit tot noi să umplem și golurile lor. Armata noastră s-a arătat însă la înălțimea așteptărilor de la primele ciocniri. Soldații au pus în apărarea pămîntului strămoșesc ce rămăsese liber o îndrjăre și o vitejie demne de cea mai glorioasă tradiție ale trecutului nostru istoric.

Luptele au țînut vreo două săptămîni și au culminat în eroica rezistență de la Mărășești — unde trupele noastre s-au întrecut, unde au sfidat mitralierele și baionetele, unde lăpădîndu-și tunicele au luptat corp la corp cu inamicul și unde după o bătălie disperată de mai multe zile au înfrînt pe Mackensen și l-au silit să renunțe la visurile lui de cucerire a Moldovei. Ostirea română înscrisă în cartea neamului o nouă pagină de glorie nepieritoare.

Două episoade mai deosebite au caracterizat aceste lupte și trebuiesc menționate pentru a se reda fizionomia generală a acelor zile. În primul rînd, luarea comăndeii generalului Cristescu și în al doilea rînd atacul austro-german de la Tg. Ocna, care era cît pe aci să ne spargă frontul și să ne azuleze rezultatele izbînzilor minunate de la Mărășești.

Cînd s-a hotărît ofensiva de la Nămolosa, Marele Cartier a dat comanda armatei ce trebuia s-o execute generalului Cristescu. Generalul Cristescu trecea drept un foarte distins și cult ofițer de stat major. Ca ajutor al generalului Prezan, el prezidase în Moldova la opera de refacere a armatei noastre, el lucrase cu rușii la stabilirea planului de ofensivă pentru eliberarea teritoriului ocupat, era deci indicat din toate punctele de vedere ca să conducă armata chemată să îndeplinească aceste operațiuni.

De îndată ce ofensiva lui Mackensen a început, am aflat că generalul Prezan luase comanda generalului Cristescu și că numise în locul său pe generalul Eremia Grigorescu. De ce? Ce se întîmplase? Se spunea că el avusese un conflict cu generalul rus Rogoza și că acesta ceruse Marelei nostru Cartier îndepărtarea lui. În jurul lui Prezan se spunea că rușii n-au avut nici un amestec în această chestiune, că a trebuit să se recurgă la această măsură dureroasă fiindcă Cristescu își pierduse capul. Ca mulți ofițeri de brou, ca mulți savanți în arta militară, nu avea nervii destul de tari ca să reziste emoțiilor frontului.

Un rezultat totuși bun, un meci, să recunoaștem, slab:

România — Norvegia: 1-0

De mult n-am văzut jucând așa neinspirat echipa noastră națională, căreia credeam până azi că tehnicienii i-au croit drumul și că va merge lejer spre meciurile grele, cu adevărat grele, ale calificării. Dar iată, era să ne împiedicăm ieri, pe stadionul „23 August”, de o buturugă mică, una dintre cele mai mici buturugi din Europa fotbalului, echipa Norvegiei. În principal echipei noastre i-a lipsit o idee tactică sau chiar dacă a avut o idee tactică, ea nu și-a găsit purtătorul. Coordonatorul de joc, care bănuim că în concepția antrenorilor noștri trebuia să fie Beldeanu, a jucat mediocru, amînd practic toate șansele de construcție rapidă ale echipei noastre. O excepție, faza care a dus la gol. Regretăm că Ștefan Covaci, Valentin Stănescu și Victor Stănculescu nu s-au străduit să aducă în locul lui Iordă-

țină nici cu adversarii (cum a ținut arbitrul cu ungurii în meciul nostru de la Budapesta), nici cu noi (cum a ținut arbitrul în meciul nostru de ieri cu Norvegia). Cea mai mare parte dintre loviturile libere dictate de arbitru împotriva norvegienilor aflați în atac au fost, de fapt, faulturi ale fundașilor noștri. În schimb, același arbitru, slujit prost și de tușieri, a oprit echipa noastră din câteva acțiuni în care nu era ofsaid.

Să pregătim calm și serios meciurile care urmează. Numai cu mari eforturi, dar realmente numai cu mari eforturi, am putea rata calificarea. Numai dacă punem mina de la mină, umăr lângă umăr, lipsă de inspirație lingă lipsă de inspirație, am putea să nu mergem la mondialele din Spania. Dacă s-ar aduna pe cerul fotbalului nostru toate ghinioanele, dacă s-ar ridica la pătrat toate încapătăinările stupide, dacă ar fi puse în stare de funcțiune toate idiosincraziile, dacă am juca în șapte jucători, dintre care trei în cite un picior, iar ceilalți patru cu ochelari negri la ochi, am putea realiza performanța uriașă de a rata calificarea. Dacă însă dorim să ne calificăm totuși, trebuie să acceptăm că degeaba ai în teren un obuz (Cămătaru spre exemplu), dacă îți lipsește tunul cu care să-l lansezi. A căra tunul în spate în ideea că astfel vei distruge rețeta inamicului e o idee de la începutul tranșelor antitanc. Bietul Cămătaru, care a jucat excepțional la Londra și la Budapesta, a căzut aici, la mai puțini kilometri de orașul său natal, Strehaia, pe stadionul „23 August” din București, victima dorinței antrenorilor noștri de a face o măsină fără motor. Cacialmauă a prins. Într-adevăr, am reușit să învingem cu 1-0 fără să avem în teren un motor. Dar de cite ori merge ulciorul la apă se știe încă de multă vreme. Serios și temeinic înseamnă, după opinia noastră, convocarea la lotul național nu numai a lui Dobrin, ci și a lui Giuchici și a unei alte linii de fundași. Pentru că reproșurile noastre nu se îndreaptă atât de vehement către Cămătaru, fluierat în mod nedrept de spectatori, cit către felul în care a fost jucat Cămătaru. Să recapitulăm: Mingile au trecut ca pe la o vamă obligatorie pe la Beldeanu, care a pasat telefonat în stînga lui Balaci, acesta a angajat uneori inspirat pe Răducanu, mai ales în repriza întâi, acela a driblat senzațional de citeva ori, a tras la poartă sau a pasat înapoi, nimeni n-a venit la minge. Acțiunea noastră de aici a reînceput pe dreapta. Beldeanu a primit mingea, a dat-o lui Crișan, Crișan a driblat scurt, a pasat lui Negrilă, care dintr-o bucată a sălțat mingea în careul advers. După cum imi spunea un coleg aflat la masa presei, alaltăieri, pe stadionul Steaua, norvegienii nu au repetat pe tot parcursul antrenamentului decît fazele pe care noi aveam să le tragem cu șablonul în cursul meciului. De pe stînga veneau centrări jos, de pe dreapta veneau centrări sus.

Un moment penibil a fost acela în care antrenorii naționalei noastre au cerut schimbare, indicînd ieșirea din teren a numărului 11, Marcel Răducanu, și înlocuirea sa cu numărul 16, Tălнар. N-am văzut niciodată un vulcan, dar imaginea stadionului „23 August” în acea clipă ține loc în memoria mea de vulcan activ. Fluierături și huiduiele cum n-am auzit de multă vreme l-au culcat pur și simplu pe banca antrenorilor pe secundul Victor Stănculescu și conducerea tehnică a echipei s-a văzut silită să renunțe la această gafă dar să facă alta. În loc să-l scoată din teren pe Răducanu, ceea ce era greșit, antrenorii noștri l-au scos din teren pe Balaci, ceea ce e la fel de greșit.

Încît a mai trecut ce-a mai trecut timp și am avut șansa să-l reintîlnim și pe Mircea Sandu, care a jucat literalmente fără greșală, întrucît în minutul cit a stat în teren, nici n-a atins mingea. Din acest punct de vedere, Mircea Sandu și-a asigurat un loc printre ingeri cînd va fi nevoie. Să nu greșești chiar nimic, acesta e un privilegiu rar.

Cu adevărat bine din echipa noastră au jucat Țicleanu (cel mai bun de pe teren), Balaci (cu o clasă tehnică peste toți ceilalți, dar cu o întîrziere în pasarea mingii care îl face antipatic de la un moment dat încolo publicului), Munteanu, Crișan și, cu excepția unei faze în care a rămas pironit pe linia porții cînd trebuia să iasă agresiv din poartă, portarul Cristian.

Așadar propunem pentru meciurile următoare radicalizarea concepției despre echipa națională a antrenorilor noștri. Am impresia că funcționează, mai ales în cazul jucătorilor de la Universitatea Craiova, de departe cea mai bună echipă a noastră în clipa de față, o plictiseală și o oboseală care se explică prin numărul mare de solicitări din acest sezon. Nu credem că simplul fapt că joacă la Craiova îi îndreptățește pe antrenori să-l cheme pe portarul Lung printre eventualele rezerve. N-am vrea ca apartenența de la Universitatea Craiova să devină o judecată valorică. Spre exemplu, prezența lui Tilihoi printre rezerve nu ne dă nici o speranță. Nicolae de la F.C. Olt nu trebuie aruncat în afara interesului antrenorilor, precum credem că Naghi de la F.C.M. Brașov, Iorgulescu de la Sportul și fundașul dreapta Cojocaru de la Petrolul Ploiești pot fi soluții surpriză în meciurile următoare. Pe linia pe care se merge acum, prin convocarea a tot felul de nume craiovene, ni se pare că se exagerază și n-ar folosi la nimic așezarea în echipa națională pe postul de mijlocăș eventual și a bisericii Madona Dydu. Tinerii hunedoreni Gabor și Klein, senzaționalul virf de atac Cimpeanu II de la Universitatea Cluj-Napoca, fundașul stînga Ion Gheorghede de la Steaua, bîimăreanul Terbeș, precum și amintitii Dobrin și Giuchici trebuie încercați sora a se evita înlocuirea vechii dogme bucureștenizante cu o altă dogmă — Universitatea Craiova. Nu de alta, dar se compromite și se aduce la o stare de oboseală păgubitoare o formație de care fotbalul va avea în continuare nevoie.

ȚICLEANU — autorul singurului gol al meciului

În concluzie, un rezultat bun, „suficient de bun, spre a nu fi cuprinși de disperare, dar nu suficient de bun pentru a nu visa și altceva decît felul de joc la care am asistat miercuri, 3 iunie 1981, pe stadionul „23 August”. Felicitări pentru toți cei care au contribuit la ajungerea echipei României pe locul întâi în grupa preliminară, din care face parte grupă grea și încurcată, dar felicitări însoțite de tovărășească și prietenească urare de lăudatitate, curaj și inspirație în grelele partide care urmează. Sigur că da, la Budapesta am jucat bine și am pierdut, la București am jucat prost și am cîștigat. O compensație în conformitate cu natura umană. Dar noi am vrea din toate părțile ca în meciurile următoare, cu Ungaria și cu Elveția de la București și cu Elveția la elvețieni acasă, să jucăm bine și să cîștigăm. Cerem prea mult? Unui fotbal atît de înzestrat ca fotbalul nostru numai asta trebuie să-i cerem. Altfel i-am jigni pe toți făcătorii lui.

ADRIAN PAUNESCU

3 iunie 1981, orele 18

NOTELE TRICOLORILOR

CRISTIAN : n-a avut ce apăra ; fără notă ;

NEGRILĂ : atent, muncitor, dar nu mai mult ; a exagerat pasînd, stereotip, spre Crișan și Cămătaru ; a „urcat” în citeva rînduri în atac, dar fără eficiență ; 6 ;

ȘTEFĂNESCU : mai precaut ca în alte dăți, dar fără sclipire ; nota 6 ;

SAMES : a pierdut majoritatea duelurilor aeriene cu Dokken, jucător fără cotă ; lent, lipsit de inspirație ; 5 ;

MUNTEANU : peste nota obișnuită ; harnic, ambițios, a suțat în citeva rînduri periculos la poarta lui Amundsen ; 7 ;

ȚICLEANU : început ezitant, final excelent ; 60 de minute, cel mai bun jucător din teren, laborios, percutant, neobosit ; are meritul de a fi înscris unicul gol, judecînd cu luciditate și rapid situația ; 9 ;

BELDEANU : dezordonat, ca un motor de mare putere adesea stîns ; a protestat fără rost ; a „vămuit” multe baloane, dar a exagerat pasînd lateral, ca la handbal, la semicerc ; 5 ;

BALACI : a început în forță, creînd o serie de situații periculoase la poarta oaspetilor ; după 20 de minute, a dispărut din joc, confundîndu-se în mediocritate ; schimbat după pauză cu Tălнар ; 7 ;

CRISAN : s-a „ascuns” după adversar, așteptînd parcă o minge ideală ; n-a jucat rău, dar a fost mai puțin activ și periculos ca altădată ; după pauză cel mai periculos atacant, cursă impetuoașă în faza care a premers golul ; 7 ;

CĂMĂTARU : a ieșit la combinații, încercînd să facă tocmai ceea ce nu știe prea bine ; a pierdut majoritatea duelurilor aeriene cu Aas ; ar fi trebuit înlocuit mai devreme ; 6 ;

RĂDUCANU : inegal prima repriză ; izolat, lipsit de inițiativă și de curaj ; după pauză, din linia de mijloc, ceva mai inspirat, n-a avut însă aolombul obișnuit ; cu puțină sansă ar fi putut marca în minutul 88 ; nota 7 ;

ȚĂLNAR : a vrut, dar n-a putut ; n-a jucat decît 28 de minute, dar nu i-a ieșit nimic ; 5 ;

MIRCEA SANDU : introdus în minutul 89, nici n-a atins mingea ?! Vorba cîntecului, de ce-a venit, de ce-a plecat ?!

★

Aflăm în ultimul moment, cu satisfacție, că s-a hotărît preluarea în direct a meciului dintre echipele Ungariei și Angliei, programat sîmbătă seara la Budapesta. După cum se știe, partida suscită un interes deosebit, ea putînd limpezi lupta pentru calificarea la turneul final al C.M.

Transmitem pe această cale factorilor de decizie grațitudinea iubitorilor fotbalului.

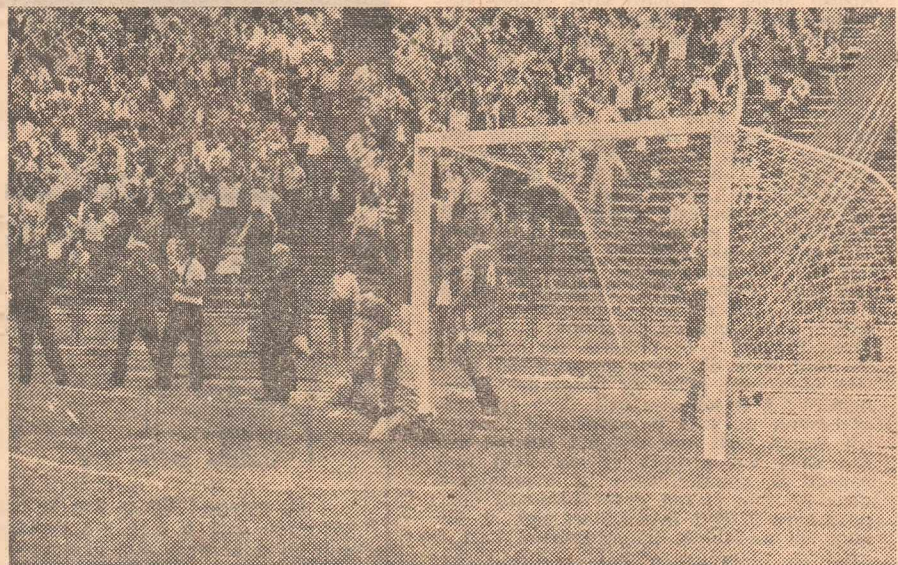
OVIDIU IOANIȚOIA

După partida de azi, echipa noastră a trecut în fruntea clasamentului grupei :				
1. ROMÂNIA	5	2	2	1 4-3 6
2. ANGLIA	5	2	1 2 8-5 5	
3. UNGARIA	3	2	1 0 5-3 5	
4. ELVEȚIA	4	1	1 2 6-7 3	
5. NORVEGIA	5	1	1 3 4-9 3	

Au mai rămas de disputat următoarele meciuri : Ungaria — Anglia (6.VI.) ; Norvegia — Elveția (17.VI.) ; Norvegia — Anglia (9.IX.) ; România — Ungaria (23.IX.) ; România — Elveția (10.X.) ; Ungaria — Elveția (14.X.) ; Ungaria — Norvegia (31.X.) ; Elveția — România (11.XI.) ; Anglia — Ungaria (18.XI.)

nescu, accidentat, un coordonator, pe care nu trebuiau să-l importe, nu trebuiau să-l inventeze, trebuiau doar să-l cheme de la o distanță de nici o sută de kilometri de București. El se numea și se numește Dobrin și, așa cum am scris în numărul trecut al revistei noastre, stă la dispoziția fotbalului românesc cel puțin cu atîta capacitate și vîrstă ca și Dinu, ba chiar cu o formă sportivă care depășește pe a mulțora dintre talentații săi colegi de 20 de ani. Refuzul de a folosi un jucător excepțional dintre cei pe care-i avem la îndemînă este cea mai tristă dintre încapătăinările selecționeerilor noștri. Din această nenorocită obstinație au decurs și starea de nervi a jucătorilor noștri de atac, neputincioși în teren, și starea de nervi a publicului, care s-a trezit în situația de a-și fluiera echipa reprezentativă. Minutetele treceau și se juca fără orizont, incilcit, static, perpendicular pe tribune, nu perpendicular pe peluze. Se juca într-o stare de confuzie aproape generală, se mergea spre cel mai trist meci din preliminarii al echipei noastre. Pentru că, repetăm, la Budapesta am pierdut, dar am jucat mai bine decît adversarii. La Londra n-am jucat rău, dar am obținut un rezultat formidabil. În schimb, la București, cu Norvegia, numai inspirația acestui jucător prea puțin considerat de antrenorii săi, decizia acestui mare fotbalist care este Țicleanu, au transformat un meci nul într-o victorie totuși extrem de prețioasă.

În fine, sigur că totul e bine cînd se termină cu bine. Dar dacă sintem lucizi — și trebuie să fim lucizi — meciul cu Norvegia nu este decît o repriză din lungul meci pentru calificare. Putem accepta ideea că am jucat o repriză proastă. Nu putem însă accepta ideea că noi ne obligăm pe noi înșine să jucăm în continuare acasă reprize proaste. Să nu uităm : echipa Ungariei nu este echipa Norvegiei. Le deosebeste un amănunt oarecum important : echipa Ungariei știe fotbal, echipa Norvegiei nu prea. Pe de altă parte, s-ar putea ca totuși arbitru turc, care atît de mult s-a dat în spectacol pe teren, să nu mai fie prezent și în acel meci și să ne trezim cu un arbitru serios, care să nu

Țicleanu, venit din urmă, trage din mișcare, ș... 1-0 pentru România

Fotografii de GHEORGHE AMUZA

Mondo umano ?

Femeia, țara și scrisoarea

Zilele trecute, în fluxul știrilor ce se scurg mereu din telexuri, s-a strecurat și cea care vorbea de sinuciderea Laurei Allende, sora fostului președinte chilian Salvador Allende și fostă membră a parlamentului chilian. Se arăta că, la Santiago de Chile, știrea amintită fusese primită cu surprindere și emoție de opinia publică. Totodată, se amintea că Laura fusese arestată în urma loviturii de stat militară și a decesului fratelui ei — 12 septembrie 1973 — acuzată, pe urmă, că se dedă la „activități contrare securității naționale” fiind, în final, constrinsă să se exileze în Mexic, în anul 1975.

E adevărat, în istoria lumii s-au mai văzut loviturile de stat militare — și nu numai pe continentul latino-american —, s-au mai înregistrat arestări abuzive pe motive aberante și chiar s-au mai consemnat exiluri din rațiuni mai mult sau mai puțin definite (pentru că de întemeierea lor nu mai amintim). Dar o asemenea înclinare în a refuza cuiva — îndeosebi unei femei — satisfacerea dorinței — ca să nu zic dreptul — de a reveni o dată, măcar o dată, în patrie și pe meleagurile natale, e greu de crezut că se întâmplă! Și totuși, așa a fost! Dar și mai mult, să se refuze un asemenea lucru cind femeia aceea era atinsă de o boală nemiloasă — iată o altă dimensiune a unei tragedii care — și așa — spune destul!

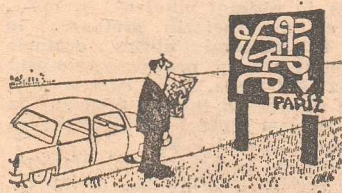
Cu o precizare: ne spune nouă și semenilor ei dar nu și celor care, impenetrabili și inflexibili, au menținut interdicția Laurei de a reveni în țară. Ei, care se simt atât de puternici și de siguri pe ceea ce fac, atât de pătrunși de binecuvântarea misiunii și faptelor lor, s-au temut de simpla prezență a unei femei în țara ei? Pentru că, uneori, jocul se face în mai multe etape: cineva a luat hotărârea interdicției, dar au mai trebuit cițiva care s-o judece și s-o aprobe ca justificată (de cealaltă posibilitate nici nu putea fi vorba). Intocmai s-au petrecut faptele în ce-o privește pe această femeie.

Dar dincolo de caracterul zguditor al celor relatate pînă acum, să citim în liniște și poizi cîteva din rîndurile cuprinse în ultima scrisoare a Laurei Allende: „Singurul lucru pe care mi-l doresc este să se spună cîteodată în patria mea (subl. ns.): Laura Allende e prezentă”. „Imi dau seama — așterne ea cu dificultate pe hirtie din cauza accentuării bolii — cu o durere profundă că nu-mi voi putea vedea pentru ultima oară tovarășii mei cu care am lucrat atîta. Sper că ei vor înțelege că nu mai pot aștepta nimic și că dragostea de țară mă făcea să disper din ce în ce mai mult”.

După care Laura Allende s-a aruncat pe fereastră. În țara pe care atît a iubit-o, scrisoarea a ajuns pe calea unor unde dar în șocul și emoția ce i-au urmat, oamenii simpli și adevărații și-au adus, totuși, aminte că speranța este ultima care moare.

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

(După EUROPEO - Italia)

Itinerar între două oceane

Suspens la Londra

Primul lucru pe care l-am făcut la Londra, imediat după ieșirea din aeroportul „Heathrow”, a fost să ochesc cerul. Eram gata să suport melancolia apăsătoare a smogului. Numai că smogul lipsește. Suspens. Nu e nicăieri. S-a dus. A fost făcut harcea-parcea printr-un efort asiduu și costisitor. Acest monument național al revoluției industriale s-a demontat din cerul londonez și s-a zvirlit spre alte zări cu riscul de a deziluziona plăcut milioane de turiști sosiți la Londra cu inima percutată de o perfidă îngrijorare. Smogul a rămas ținut în proza clasică despre metropola unui fost imperiu.

Al doilea lucru pe care l-am făcut la Londra a fost să mătur, de la fereastră hotelului „Tower”, traseul șerpesc al Tamisei. Tamisa e la locul ei, corect strînută între malurile de piatră, dar, vai, nici ea nu curge cum curge în proza de resort. Suspens. În loc să fie o gîrlă leneșă, cleioasă și neagră, purtîndu-și la vale peștii cu burțile în sus, zdrobită de poluare și încercată de cirpe și ambalaje, Tamisa înaintează victorioasă și calmă, transparentă și surzătoare de parcă dezecilibrul ecologic nu s-ar fi inventat și practicat pe pămînt cu succesul știut.

Al treilea lucru pe care l-am făcut la Londra a fost să ies pe stradă pentru a compătimi vechile edificii cotropite de zgură și mohorite de necruțătoarele straturi de fum. Imi și imaginam triste peripluri printre monumente pe ducă, un fel de itinerar final de-a lungul ultimelor zile ale unui Pompei nordic, intrat în ireversibilă comă pe care timpul o impune la un moment dat oricărei urbe celebre sau anonime. Suspens. Nici vorbă de comă, nici vorbă de cumplita tristețe a fațadelor măcinate de cenușă. Mă rog, nici urmă de o iremediabilă zdrobeală a istoriei.

Clădirile pe care le-am zărit în „poze” apăsate de girbovenă și amărîte de șuierul vremii stăteau tanțose și albe, îngrozitor de curate, mai proaspete ca la naștere, de parcă toți londonezii s-ar fi cățărât pe ele să le frece cu perle și săpun și, apoi, să le vitaminizeze. Adevărul este că londonezii stau cumlinți, jos pe străzi, și o armată de experți și tehnicieni refac Londra, centimetru cu centimetru, avînd la îndemînă tehnica cea mai modernă. Metoda se zărește frecvent și denotă o tenacitate rece și metodică, tipic britanică: fațada aflată în atenție se deparțajează de stradă printr-o cortină de plastic; în spatele ei se ridică schele; pe schele, muncitorii minuind năprasnic tuburi cu aer comprimat, sfarmă mărunț depunerile timpului; apoi jeturi de apă combinate cu chimicale bine gândite readuc la starea de strălucire milioanele de centimetri pătrați.

Eu comunic, tu comunic, el comunică

SĂ-I ÎMBRĂCĂM PE CEI GOI?

Sub un petic de umbră — la răcoarea după care în miez de vară cine nu tinjește? — stau de vorbă. Stau sprînjiiți de copacul rotat, ca și cum le-ar fi teamă să nu se prăvale, punînd în pericol asfaltul autoștrăzilor și integritatea firelor de înaltă tensiune ce dau farmec intersecțiilor Satului Global. Deci, soare, răcoare și sub cerul limpede ca seninul vieții liniștite, o conversație pasnică. Să ne apropiem ca din întimplare și, băieți manierati, să tragem cu urechea la ce se spune la această oră, ce-și zic pentru ei și, cine știe, pentru alții, cei doi.

„Dacă am înțeles bine, glăsuiește vijosul, ce se dorește, ce dorește mulți și dumneata în primul rînd, accentuează el împungînd cu degetul în pieptul ușor transpirat al celui scund, ar fi o altă orînduire a lucrurilor în lumea comunicării, așa-i?” „N-aș zice că ai înțeles rău, dimpotrivă, este exact ce susțin atîția, și cu atît mai abtîr unu ca mine”. „The free and balanced flow of information”. „Exact cum spui: o circulație liberă și balansată, echilibrată a informației. Sub această deviză căutăm să convingem pe unii, și, ca să-ți folosească expresia de adineași, în primul rînd pe dumneata, despre nevoia schimbării situației”. „Hm...”, „Hm...”, ce?” „Hm... și atît”, „Hm...”, deci”. „Pentru asta v-ar trebui sisteme proprii de informare, o infrastructură corespunzătoare, ar însemna transfer de tehnologie de la cei care au, de la mine, să zicem la cei care n-au”. „La mine, să zicem”. „Zic rău?” „Dimpotrivă. Mă faci invidios cit de multe știi și ce corect le spui”. „Dacă sint bine informat, cele patru mari agenții de presă din Vest — A.P., U.P.I., Reuter și France Presse furnizează cam 90 la sută din știrile pompate în sistemul arterial al Satului Global”. „Informația este corectă”. „Debalansarea, zici dumneata, ar fi definită prin faptul că în această lavă informațională, orice cîntar, cit de rudimentar, descoperă cu ușurință realitatea: 30 la sută din informații sint despre viața țărilor în curs de dezvoltare, deși acolo trăiesc 70 la sută din concetățenii Satului”. „Nu faci decît să mă determini să recunosc din nou cit de bine cunoști lucrurile”. „Ai o explicație la situația de care ți-am vorbit?” „Cine n-o are? Expresia, de fapt, ți aparține: cînd un avion aterizează normal în Filipine nu interesează pe nimeni, dar cînd același avion se prăbușește — iată o informa-

Al patrulea lucru pe care l-am făcut la Londra (prima și ultima oară în viață) a fost să-mi iau zilnic sub braț o umbrelă. Știam din cărți că aici plouă mereu, mărunț și rece, că umezeala te pătrunde insidiosă pînă la oase și te crispează într-un spleen continuu. Suspens. Două săptămîni un soare netrebnic, încludat și fierbinte, m-a înghionțit constant, într-o grozavă ranchiună care s-a dovedit fără nici o broșă. Singura satisfacție a rămas aceea că toți bărbații care se respectă (ei reprezintă majoritatea absolută a populației masculine) purtau, ca și mine, constant și perfect inutil umbrele! Cu timpul, probabil că la ecuator pietonii vor purta, la fel, șube în serviete...

După ce mi-am făcut numărul și m-am lămurit că la Londra nu întîlnești ceea ce crezi și găsești ceea ce merită, mi-am mototolit scenariul de investigație, l-am zvirlit într-unul din cosurile înalte și galbene făcute probabil special pentru așa ceva și am decis să uit tot și să redescopăr tot.

Pentru asta m-am dus în Trafalgar Square unde am reușit să nu-mi amintesc că se află statuia lui Nelson înfiptă, sus de tot, în virful unei coloane. Asta m-a ajutat să nu mă uit la ea, ci la porumbelii care ronțăiau pe pavaj semințe, cornuri, alune, un nemaipomenit festin la care sint supuși de dimineața pînă seara de copii, mame, tați, burlaci, celibatari, pensionari, angajați, șomeri, pe scurt de cine trece pe aici și, mai ales, de cei care vin special. Am mai poposit în cîteva piețe europene cu asemenea tradiții păsărești, dar aglomerarea fantastică din Trafalgar Square le depășește, în vecii vecilor, pe toate. Pe mii de metri pătrați, pînă lingă pană, porumbelii muți și hulpavi înghit conținutul citorva brutării și patiseriei, puși pe umflat în masă. Uneori o alarmă insesizabilă sau, pur și simplu, o poartă de roire îl acaparează, festinul rămine pe pavaj și ei, într-o zbatere catastrofală și dezordonată, imbrîncindu-se la sol și în aer, o iau razna în trombe și serpentine spre acoperșurile de departe. Un vuiet de pene și un lures de umbre zgîlțite pliaș, răstoarnă copiii, dau de-a dura pălării și umbrele și, apoi, deodată, se face o liniște colosală, istorică și o singurătate cit o mare spaimă.

Obligat de edili, lui Nelson nu îi rămîne decît să privească de sus în direcția nord-nord-vest în modul său triumfal și imperturbabil așa cum ni-l prezintă documentarele filmate din elicopter. Faptul că se află la altitudinea respectivă îl scutește de zgribuliri și de obrăznicia sîestei porumbelilor care evită să-i mintuie, păsărește, decorațiile și bicornul. Suspens.

RADU BUDEANU

Ochii și urechile lumii

Oligami

Oligami se numește, în Japonia, a face păsări din hirtie. Sadako Sasaki, o fetiță de 12 ani, ajunsese, în ziua aceea de 6 august 1945, la a 643-a pasăre, cînd a murit iradlată de bomba „băiețelului”. Bomba lansată peste Hiroshima a fost numită de americani, la vremea aceea, „Little Boy”, adică, pe românește... Lingă sicriul de marmură — situat chiar pe locul exploziei — care include numele a 97 000 de morți, lingă flacăra care urmează să ardă pînă ce armele nucleare vor fi interzise, lingă scheletul calcinat al unui bloc din beton și oțel construit în 1925 și transformat astfel într-un dom al bombeii atomice, lingă aceste simboluri alese cu acel geniu nipon, pudic și pur, în durere, — japonezii i-au ridicat o statuie de bronz lui Sadako Sasaki, imaginată de sculptor făcînd oligami.

Cu o oarecare imaginație, mă surprind, dimineața de dimineață, în timp ce îmi săvîrșesc rugăciunea realistă, cum denumea Hegel lectura ziarului de dimineață, făcînd, cu foarfeca mea de tăiat știri din hirtie, oligami.

Carnavalul de la Rio, în acest an, și-a numărat 119 morți, unii asasi-nați; în trei zile, de sîmbătă, prinț pînă marți la orele 16,00, 11 148 de oameni au fost îngrijiiți în spitale, victime ale unor agresiuni, ale unor accidente sau pur și simplu beți. E primul meu oligami, pe ziua de azi.

Pe urmă, în Italia, nebunia pariurilor, pe orice — la fotbal se face rămășag dacă goul cutare în meciul cutare va fi marcat cu capul, cu piciorul, cu piciorul drept, cu piciorul stîng... — a ajuns ca, la vremea cutremurelor din noiembrie, să se parieze combinat, atît pe fotbal cit și pe viitoarele scuturături. Victoria Italiei în meciul cu Grecia, simultan cu o scuturătură: 7 contra 1. Victoria Italiei, fără seism: 5/2.

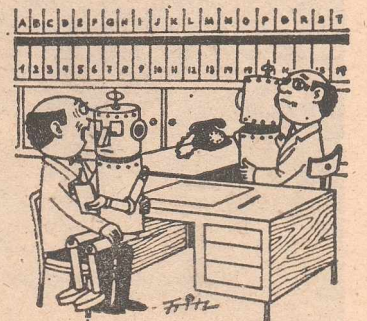
O clipă mai tirziu, înfig foarfeca în „Zilele medicale” de la Marsilia, unde se discută pe larg problema paranoiei și un profesor, Cain, emite ideea că „expertul este uneori mai paranoic decît bolnavul său, într-atît e incredințat că el, doctorul, are dreptate”. După care vine un altul și susține — argumentat — că paranoia poate fi nu o dată „o fortificație de apărare împotriva schizofreniei”.

Nu trec nici trei sorbituri de cafea și-mi apare știrea cu submarinul acela american, „George Washington”, care în timpul manevrelor din Marea Japoniei, „jucînd rolul inamicului”, repetat și urmărit de alte vase ale flotei a 7-a, „jucîndu-se” așa, în cadrul exersîțiului, a nimerit într-un cargou, ponez și l-a scufundat.

„George Washington” ca submarin inamic — ar fi al patrulea oligami pe ziua de azi. Iau știrile decupate, le plez (am și unele mai vesele pe care nu le dau, cum ar fi acest refren al unui cîntec parizian: „Liberté, Egalité, Vérité” / Într-o zi vei trebui să alegi!), le fac avioane — ca un „little boy” ce sint — și le las să zboare prin camera, pînă ce mi se așază pe hirtia asta. Pînă la 1 000 de oligami, nu mai mult. După ce ai făcut 1 000 de păsărele din hirtie, ai dreptul — zice legenda niponă — să-ți exprimi o dorință.

RADU COSAȘU

Lumea se amuză

— Ei, colega! Cit a stat la tine, secretara asta a mea s-a dezobișnuit cu totul de-a mai munci! (După BUNTE ILLUSTRATE - R.F.G.)

NEAGU UDROIU

„ARMURARIU“ — un nou ceai hepatoprotector

Dintr-o convorbire avută cu tovarășul Anastasi Naum, director adjunct al Trustului „Plafar“, aflăm că în luna iunie va apărea pe piață un nou ceai hepatoprotector — „Armurariu“. Noul produs se folosește ca adjuvant atât în prevenirea cit și în tratamentul postcurativ al bolilor hepatice, având calitatea de a scade timolul și colesterolul. Rezultatele experimentărilor de până acum au fost deosebit de bune. Ceaiul va putea fi cumpărat în magazinele de specialitate și în farmacii.

Armurariu, *Silbum marianum* în limbaj științific, este o plantă mediteraneană din familia ciulinilor, adaptată la condițiile țării noastre. Cercetările privind agrotehnica acestei plante au fost făcute la Stațiunea de cercetări pentru plante medicinale Fundulea.

Planta este mult solicitată la export. Anual Trustul „Plafar“ a exportat în R.F.G. 500 tone semințe de armurariu, folosite la fabricarea „Legalon“-ului. Fiind o plantă mult solicitată, atât pe piața internă cit și pe cea externă, Trustul „Plafar“ a asigurat condiții remunerabile bune pentru unitățile producătoare. De pe un hectar se obțin 700—800 kilograme de semințe, achiziționate de „Plafar“ cu 12 lei kilogramul. Cultura nu este pretențioasă și nu necesită lucrări deosebite de întreținere.

Ceaiul de armurariu a obținut avizul Comisiei pentru controlul medicamentului și se așteaptă ca în câteva zile să capete avizul Direcției de prețuri. Probabil, o pungă va costa 4,45 lei.

În vederea folosirii armurariului în producția de medicamente de sinteză, Centrula de medicamente și-a propus, pentru perioada 1981—1983, prelucrarea a 40 tone pe an.

La cererea doritorilor, în emisiunea radio „Răspundem ascultătorilor“, biologul Mircea Alexan din cadrul Trustului „Plafar“ va da informații suplimentare despre valențele curative ale noului produs.

OPREA GEORGESCU ■

La sala Dalles din Capitală, o expoziție se închide, altă expoziție se deschide

Doctorul Mihai Leontopol va beneficia de o nouă clădire pentru cercetări clinice și fundamentale

Sintem înștiințați în ultimul moment că, pe baza unui acord intervenit între Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Învățământului, s-a dispus acordarea doctorului Mihai Leontopol și viitorului său colectiv a unei clădiri destinate spre a deveni ambulatoriu, centru de cercetări clinice și fundamentale, fișier și stație-pilot. Acest nou așezământ medical de profil va funcționa în incinta și în cadrul Centrului medical O.R.L.—Panduri.

Evenimentul survine la puțin timp după dobândirea, pe bază de examen, de către medicul Mihai Leontopol a titlului de cercetător științific principal și, evident, după numeroasele și prestigioasele succese dobândite de-a lungul anilor în vindecarea și ameliorarea afecțiunilor neoplazice.

Salutăm cu bucurie și îndreptățită speranță această tîrzie dar binevenită decizie și ne exprimăm convingerea că, în conformitate cu indicațiile exprese ale conducerii superioare de partid, forurile în drept vor proceda în continuare la sprijinirea morală și materială a celor nevoiți să mai înfrunte stările inerției în demersul lor benefic pentru promovarea noului în medicină, că vor fi luate toate măsurile pentru valorificarea invențiilor și ideilor generoase, spre folosul miilor de suferinzi, pentru afirmarea în lume a științei românești.

Și orășenii, din aceeași chemare a pămîntului, au campanie agricolă. Primăvara, ei ară pămîntul, seamănă și cosesc iarba dintre blocuri, adunînd-o în stoguri sau căpițe. Ce se întîmplă cu ea? Căii putere se îmbată cu parfumul finului cosit și discută cu greierii, în timp ce țărănul trece grăbit vinzînd pămînt de flori. (Strada Paharnicului)

Fotografii de A. MIHAILOPOL ■

Dreptatea muncii

Dorind să facem portretul unui dascăl care și-a dedicat o viață de muncă educării mai multor generații de copii, am telefonat profesoarei Alexandra Verdeș care a funcționat la Liceul Zola Kosmodemianskaia din București. Am explicat, în cuvinte cit mai calde și mai simple, despre intenția noastră. Dar portretul de dascăl adevărat, portretul celui profesor-diriginte apropiat de copii, iubindu-și meseria, portretul profesorului de limbă și literatură care deschide

în sufletele și în mintea elevilor largi ferestre către frumos, așa cum am simțit că este, de fapt, înțelesul nostru, s-a putut scrie. Dintr-o nobilă modestie profesoara a amînat întîlnirea noastră, sfătîndu-ne, cu același glas molcom, care obligă să fie ascultat cu luare aminte, să luăm legătura cu o altă profesoară care i-a urmat la catedră după pensionare, dînsa neavînd nici un merit deosebit. Dedit acela, a adăugat cu un zîmbet bănuț deschis pe buze, de

a fi iubit copiii, de a-și fi iubit meseria de-a practicat-o ani de-a rîndul. În rest... fiind pensionară încă din anii șizeci... nu mai are nici o legătură cu școala. Acum lucrurile s-au schimbat, acum copiii s-au schimbat... Și totuși, insistăm noi, pentru a o convinge: ați dat țării generații de oameni. În adevăr, vine răspunsul, dar nu e meritul meu. Meritul e doar al acelor copii minunați... Care mă bucură că uneori își mai aduc aminte de mine și pe care imi face plăcere să-i urmăresc la locurile unde au ajuns.

I. IACOB ■

Intr-un cinematograful din Viena

(Urmare din pagina 24)

Beatles perpendicular pe rană. Paul McCartney întreabă cu chitara lui și se aude un răspuns infundat din inchorisile lumii.

Jocul de-a libertatea. Dar succesul cel mare a Beatles-ilor e America. Ajunși în Statele Unite, Beatles-ii sint urmăriți de aparatul de filmat pas cu pas și avem plăcerea să-i cercetăm în timp ce fug de la hotel la sala de concert, cu mii de oameni după ei și nimeni nu mai știe ce vrea. Și ei se ascund, își pun mustați, se machiază. Și-o mașină îi ia din fugă ca să-i salveze. America se face postamentul imediat al gloriei Beatles. Atît de generoasă America și atît de cinica Americă. Adică America niciodată în stare să dea un ban de milă dar totdeauna în stare să-și plătească în aur admirația. Beatles-ii sint în culmea succesului. Și Nord-America le dă tot ce le trebuie.

La Washington nebunia cu care sint primiți e și mai mare decît în țara lor, Anglia. Parcă are loc o nouă eliberare a Americii. Băieții vin la fel de liniștiți la instrumente. Paul McCartney și John Lennon au ei la un moment dat figura lor pe care o fac de cînd erau mici. În timp ce cîntă se apropie de microfon și, ca niște copii zănațeci, încep să cînte tremurîndu-și capetele. Și sala aplaudă.

Dar nu mai spun ce aplauze sint pe fiecare prezențare. Nimic nu scapă atenției publicului. Totul e revelație. Place și faptul că Harrison își schimbă vocea. Place și mura lui Ringo. Place tot ce ține de Beatles. Cuvinte fără sare primesc toată sarea de care au nevoie din partea unei săli care arde. Atmosfera e dulce, e intimă. Pare a se fi creat un singur organism care se bucură de succesul chitarelor sale.

O, Beatles, ce puternică și slabă e arta! Ce iluzie și deziluzie! Cîți dintre cei care au jurat pe sunetul curat al acelei muzici n-au inclinat capul și nu și-au frînt șira spinării imediat după aceea sau mai tîrziu în căutarea unei slujbe sau la îndeplinirea unui ordin militar.

În viață nu e ca în muzică. Viața, spre deosebire de muzică, are o epică bogată și are o gamă nesfîrșită de compromisuri obligatorii. Dar ce înălțătoare e totuși arta! Numai trăind-o poți avea sentimentul adînc al decepției cu privire la viața pe care ești obligat s-o trăiești.

Muzică și viață! La acest film Beatles jur că dintre voi două, cit ești tu de pură și de înălțătoare, muzică, și cit ești tu de mizerabilă și de distrugătoare, viață,

eu tot pe tine, viață, te-aș alege. Ca-n minunata poezie a lui Baudelaire în care parfumurile stau pe etajeri și-n care numai aerul cel impur și păcătos se arată bun de respirat.

Apoi vedeam Yellow submarine, un cîntec însoțit de desene animate, plin de har și de subtilitate.

E însă de precizat ceva. De fapt e vorba în cadrul filmului Beatles de două tipuri de spectatori: spectatori direcți, cei incluși în film, și spectatori indirecti, cei care asistă la film. E o diferență nu doar de tonalitate între ei, e o diferență de esență. Spectatorii formației Beatles o iubesc fără nuanțe. Spectatorii filmului Beatles, la fel de tineri azi ca spectatorii formației ieri, sint mult mai zgîrciți, mai măsurați, mai puțin entuziaști. Și nu neapărat dintr-un punct de vedere superior. Pentru că Beatles-ii rîmin incomparabili. Ceea ce a dispărut e chiar viața. Adică tocmai partea aceea mizerabilă în care n-ai vrea să te afli, dar fără de care toate se usucă. Dacă Beatles-ii ar cînta azi pe vin, poate că delirul ar fi și mai mare. Adăugîndu-se artei lor puțină artă cinematografică, s-a obținut singura posibilitate de a-i avea în minte azi, dar s-a și pierdut fiorul sălbatic al adevărului. Ei par niște unchi de la țară care vin cu nucii și cu celelalte la oraș, la nepoți, ei par bătrîni și inaccesibili pentru că au căzut robi uneltelor altei arte.

La un moment dat Andrei imi strigă, fără să-și dea seama unde se află: Tati, Paul McCartney seamănă cu Dan Andrei Aldea.

Și-ntr-adevăr, ceva asemănări există. Numai că McCartney și Gallagher și-atîția norocoși au plecat de la țară încolo în vreme ce Dan Aldea și atîția alți nenorocoși au plecat de la umilință încolo.

Sala murmură, sala huițuie, sala fluieră, cînd realizatorul filmului, parcă intenționat, ca să afle gustul sălii, introduce, pe o durată nu mai mare de șase minute, vreo cinci vedete ale vremii (ale vremii aceleia, nu ale vremii acesteia) în filmul Beatles. Este un gest de curtoazie față de acele vedete și o imprudență în același timp. Căci sala nu-i suportă azi cum îi aplaudau altădată cel ce-l aplaudau și pe Beatles-ii. Aici lucrurile încep să se complice. Deși Beatles-ii erau atunci mai iubiți decît acum, sau mai precis zis mai cald iubiți decît acum, și iubiți erau și contemporanii lor glorioși, italieni, americani, care țineau scenele în aceea vreme, o sală tînră de la Viena se dă pe față, fluierînd și huițuind prezența oricui altuia într-un film Beatles.

Un moment sinistru trăim cînd apare Elvis Presley. Încă nu s-au terminat lacrimile morții lui, încă nu s-a

Primăvara băileșteană

Timp de trei zile — între 29 și 31 mai — la Băilești s-a desfășurat cea de-a VIII-a ediție a Festivalului de muzică ușoară și populară „Primăvara băileșteană“, manifestare organizată sub emblema Festivalului național „Cîntarea României“.

„Orașul florilor, al cîmpiei mănoase și al tinerei industrie — a spus în deschiderea concursului directorul Casei de cultură Băilești, — are oaspeți din toate județele țării. Sint reprezentanți ai caselor de cultură, păstrători ai cîntecului popular precum și soliști de muzică ușoară“.

În ceea ce privește muzica ușoară nu putem spune că s-a trecut peste limitele acceptabilului, cîteodată ajungîndu-se însă cu mult mai jos. Dintre cei 15 concurenți prezenți în spectacole nici unul nu s-a ridicat la înălțimea cîștigării premiului întii, astfel încît juriul a hotărît ca el să nu fie acordat.

Sigur, la muzică populară situația a fost cu totul alta. Aici au fost concurenți cu reale calități vocale, cu stil propriu de interpretare, cu autenticitatea folclorului pe care-l reprezentau, ridicînd astfel calitatea concursului. Bineînțeles că proaspeții laureați urmează să muncească foarte mult și să descopere filonul adînc al folclorului nostru, renunțînd la texte de genul „Apoi zău să nu se mire / Dacă-l mușc de nas / Și mai am și tensiune / Șaptespe cu opt / asta doctorul imi spune / of (sau ah !, după cum îi cade interpretului) minca-l-aș copt“, care sint penibile și de prost-gust, neaducîndu-le nici o cinste chiar dacă sint cîntate și de interpreți foarte cunoscuți.

Despre invitații de onoare putem spune că au fost așteptați să evolueze Maria Ciobanu, Benone Sinulescu, care au subestimat într-un fel gustul publicului, prezentînd cîntece cu texte ușoare și chiar urite, iar alții, cum ar fi Gheorghe Turda și Ștefania Rares, nu s-au mai prezentat. În schimb, tînăra și talentata solistă din Bihor, Florica Ungur, parcurgînd un drum lung și de loc ușor, cu nopți nedormite, a făcut o adevărată demonstrație de profesionalism, susținînd două recitaluri valoroase, fără a cînta cîntece de succes imediat, știînd, de fapt, că educația publicului se face nu prin aplauzele primite într-o seară ci prin răbdare și dragoste pentru frumos. Printre invitați s-au mai numărat și actorul Dumitru Furdul și cîntărețul de muzică folk Adrian Antonescu, iar din Craiova, grupul comic „Pro-Parodia“.

terminat succesul de casă al discurilor Presley și iată-l pe acesta într-un film Beatles. E tînr și tuns scurt și-n loc să asistăm în continuarea unei stări de simpatie pentru orice mort, cu atît mai mult pentru un mort ca Presley, hohote de ris îi urmează vocea cînd ea devine dulce și curată. Ce să se fi întîmplat? Starea de rumoare, starea de intoleranță disprețuitoare, niște fete giglie, niște huligani țîție din buze.

— Ce se întîmplă, tati?, mă întrebă Andrei.

— Nimic. Au ei un mod de a fi.

— Dar de cîne rid?

— Rid de recrutul ăla care cîntă.

— Dar cine-l ăla?

— Unul al cărui nume s-a pierdut, îl mint pentru prima oară pe Andrei de cînd sintem în Austria, bazuîndu-mă și pe faptul că Presley cel din film nu mai seamănă cu ultimele sale imagini.

Filmul ne duce apoi într-un studio în care Beatles-ii înregistrează.

Doamne, tristetea rutinei! Probabil că ea a fost una din sursele nemulțumirii lor față de ei înșiși. Poate că vîzîndu-se și ei cu vreun prilej într-un studio în care era posibilă orice performanță mecanic-muzicală, dar nici o performanță umană, s-au scirbit de ceea ce fac. Și-apoi o revoluție durpază cit durează.

Băieții se știu filmați și fac tot ce trebuie în asemenea ocazii. Au surisuri convenționale, vioiși fără sens, sint ghiduiși, penibili în toată puterea cuvîntului. Își pun căștile, mai adaugă sunete pe banda sonoră care acceptă tot, vor pur și simplu să epateze. Au devenit niște profesioniști ireductibili. Candorea cu care apăreau în marile săli se mai simte undeva, în ochii lor de copii care au fragmentat veacul, ce revoluție într-un pahar cu apă! Ce manevre militare de la harta din biroul telegrafistului, Dispăreți mai repede, Beatles-ii! Ați îmbătrînit, vi s-a stins revolta, nu mai cîntați la microfoane puține, acum aveți de toate.

Doar viața vă mai lipsește...

Plecăm trîști, comentînd fără chef un film care nu putea să nu ne placă, dar care, în același timp, a avut rostul să pună, cui a fost atent la ele, întrebări grave de existență și demnitate.

La Elias, întins în pat, cu minile sub cap, răspund întrebărilor lui Andrei.

— De ce s-au despărțit, tati?

— Nu știu, Andrei. Dar e mai bine că ți-e dor de ei decît dacă te-ai plictisi de ei.

Și de cite ori nu e valabilă această tristă superioritate a durerii despărțirii față de plictiseala rămîinerii?

Cu ochii întredeschiși înaintea somnului din noaptea de miercuri 17 ianuarie spre joi 18 ianuarie salut încă o dată pe domnul Rimbaud care a știut să se retragă cu mult înainte de vreme, pe Nicolae Labis, care a întregit cu singe ceea ce n-a putut scrie cu cerneală, și pe acești Beatles-ii care au lăsat în noi toți neconsolarea că nu mai sint trupa care au fost.

Noapte bună, amintire Beatles.

Intr-un cinematograful din Viena

Fugim spre Viena și eu sint pur și simplu obsedat de gândul că vom intirzia și nu vom ajunge la timp la un cinematograful, despre care nici unul dintre cei din mașină nu știe nimic, unde se joacă filmul „Beatlemania”. Imi vine s-o iau pe cimp, să nu pierd acest film, al cărui ultim sediu încă nu l-am identificat pentru seara aceasta. De miine nu va mai fi acest film la Viena.

De tensiune și dorință adorm, și-mi simt capul invirtindu-se pe arcurile gitului, mai deschid ochii, s-a întunecat și-n casele austriece, atât de bine izolate de lume, cred că e îngrozitor să fi burlac. Să stea lucrurile în jurul tău reci și distanțe, și să n-ai nici o mișcare și să vorbești într-o cameră mare și goală și să-ți auzi cuvintele despicându-se în aer cu un sîsiit ca de șarpe. Și iar adorm. Tremuratură pneurilor pe gheața mărunță a șoselei mă leagă. Cînd oprim lângă Elias descărcăm micile noastre bagaje. Nu știu ce să spun mai repede, lui Andrei să-și ia fularul, lui V. Dinică să telefoneze să afle unde e cinematograful, mă incurc în vorbe, n-aș vrea cu nici un chip să pierdem filmul și nici nu-l pierdem.

Pe drum, spre casa de cultură, căci cam asta era unde rulează filmul, le zic lui Buhoară și lui Dinică:

— Numai să găsim bilete.
— Maistre, imi zice V. Dinică, maistre, s-o luăm mărunt. Nu-ți face, maistre, probleme, cred că noi patru vom fi în sală.

— Nu știi ce a reprezentat formația Beatles!
— Habar n-are, intervine Andrei. Nea Dinică ne ia cu bancuri smecherești, zice Andrei. Ne ia cu „schemă”, „masiv și mărunț”. Tată, eu vreau să-l văd pe Ringo. Vreau să-ți spun ceva, tati. Dintre toate instrumentele, știi la ce mi-ar plăcea mie să cînt?

— La chitară.
— Nu, tati, la baterie. Pe cuvîntul meu... Cînd eram mai mic imi plăcea foarte mult de bateristul de la „Cristal”. Ziceam că dacă mă fac mare mă mărit cu el. Ia uite ce prost eram! Tati, să nu uităm să-l luăm Ioanei rochita tiroleză.

— Imi pare rău, zice Buhoară, dar cred că Dinică are dreptate. Nu știi gustul vienezului. El nu merge în număr mare la film.

— Știu, teoretic totul e posibil, dar veți vedea că la Beatles are cine veni.

Și-ntr-adevăr, deși nu mare, sala în care intrăm îi impresionează pe cei doi. Adrian Nicolae nu ne-a mai însoțit la film.

Sînt oameni, pur și simplu sint oameni la acest spectacol.

Fac aici o paranteză. La Viena sint foarte mulți doctori. Majoritatea oamenilor sint doctori. Ba chiar că în totalitatea lor oamenii sint doctori. Doctori în teologie, doctori în esperanto, doctori în drept, doctori în medicină, doctori în legumicultură, doctori în statistică, doctori în pedagogie, doctori în revoluție, doctori în filmologie, doctori în reparatură acoperișurilor, doctori în inginerie, doctori în... doctori în... Abia acum se confirmă cu adevărat ce-mi îngăduiam să observ în „Pămîntul deocamdată”: lumea-i plină de răni și de doctori docteni. Doctori, foarte mulți doctori, abia mai încap bieții pacienți.

— Doctore Dinică, zice Buhoară, de fapt doctorul Buhoară, ca să fiu corect, maistrul a avut dreptate. Numai eu nu sint doctor, rămîn un biet mastru european.

— Cum dracu s-a strîns atîta lume?! Așa ceva e rar la Viena, zice doctorul Dinică și se uită la tinerii pacienți veniți la Beatlemania. E noua generație care nu-i iubește pe Beatles-i dar îi respectă și oricum e curioasă a cunoaște ce a fost înainte de ABBA, pentru că a fost ceva, și mi-aș permite să spun ceva mai interesant chiar decît ABBA.

A fost revoluția Beatles.
A fost trezirea saloanelor adormite, ale unei lumi satisfăcută de sine.

A fost jocul genial de instrumente și de-a soarta.
A fost mișcarea de mase care a răsturnat prejudecăți din creierul copiilor și pină-n Camera Lorzilor.

Glorie revoluției Beatles a artei contemporane!

Și Beatlemania începe. Începe cu scuzele producătorilor filmului că nu va fi un film perfect, că nu va fi un film lesne de urmărit, că va fi o seară incomodă pentru cei prezenți.

Cine a venit la Beatles ca să doarmă a nimerit greșit. Aici se trăiește. Regret încă o dată, că iubitor al muzicii adevărate, dispariția acestei formații și-mi dau seama că harul Beatles-ilor a constat și-n felul cum au știut să dispară. Au dispărut exact atunci cînd lumii îi era mai dor de ei. Din comerț ei au trecut în legendă. Mitologia veacului va trebui, în mod fatal, să rețină pe McCartney, Harrison, Lennon și Ringo ca pe o expresie brutală și muzicală a nesupunerii noulor generații la spiritul conservator, la spiritul războiului rece, la spiritul antiumanismului și instrăinării.

Pentru că formația Beatles n-a fost doar o victorie a muzicii tinere. A fost și o victorie implicită a spiritului tînar, a libertății care a devastat lăcașurile burgheze și capetele dogmatice.

Pină la Beatles lumea arăta într-un fel, după Beatles lumea arăta altfel. O furtună a plecat din chitarele și din suflutele celor trei superbi Beatles și din bateria lui Ringo și a măturat multe din semnele de interdicții convenționale și multe din depunerile de praf ale rutinei burghezo-dogmatice.

Lumea a dat să-și iasă din fițini dar n-a putut să-și lasă, pentru că muzica nu era decît muzică și pentru că singura ei idee coerentă era lupta împotriva oricărei ideologii incremenite.

Beatles a fost un termen al dialecticii, a fost o furtună și a fost jetul de sare care a lovit rînilor ascunse ale contemporanilor. Și un urlet s-a auzit și mulți am crezut că e vorba de un urlet de satisfacție, dar el era și de durere, nu numai de mulțumire.

Beatlemania începe liniștit, color. Ne aflăm, probabil, undeva în Scoția, într-o Scoție de stampă, marea bate blind în țărăm și Paul McCartney cîntă pe un fundal verde, rezemat de un gard ca de obor de animale, cîntă dulce și antibeatles. Un cîntec pentru Linda. Adică pentru unul din motivele despărțirii lor. O topeală de ev clasic ne-ar pătrunde dacă n-am ști că florile de pe acea paște s-au arătat nu la lumina soarelui, ci de căldura unui vulcan care mocnește dedesubt.

Și firește, apare, chemată de alte sunete, decît auzite vreodată, armata scoțiană. Spre amuzamentul copios al sălii, vin oștenii scoțieni, îmbrăcați cum i-a îmbrăcat tradiția, în fuste și căciuli specifice, într-o seriozitate care numai lui Paul McCartney nu-i răspunde. Pas nemilităresc, dar grav și deodată cu el, din cealaltă parte a ecranului, chemată de aceleași sunete, vine Linda și operatorul ia citeva imagini de contrast. Militărie și grație, fanatism bine colorat și un abur sexy. Deodată apar și civilii bătrîni, femei, viitori re-cruți, foști muzicieni încep beatlemania, una din marile veacului, cea mai puțin gravă dintre ele. Una dintre cele mai nobile manii ale veacului, mi-aș permite să spun.

Căci soldații își pun puștile deoparte, ofițerii încețază a mai da ordine și o planetă în fine civilă pare dispusă, pare hotărîtă să treacă la muzică.

Și pentru că jurnalul meu s-a încălecat între timp cu amintirea mea, și multe dintre cele pe care le scriu aici nu mai sint simple note momentane, era să uit unul dintre cele mai frumoase momente de artă pe care le-am trăit la Viena: desenul animat dinaintea filmului Beatles. Vi-l voi povesti pe scurt, nu numai ca să fac pe pedagogul de politică și de înțelepciune cu dumneavoastră, ci pentru a exprima și pe această cale propriile mele persoane incredințarea că arta adevărului, indiferent dacă e poezie, dacă e film sau dacă e muzică, dacă e trompetă, dacă e geamăt, dacă e desen animat sau dacă e monument, arta adevărului e singura cale.

Unui pitic bine desenat îi e foame.
Piticul bine desenat caută de mîncare.
Piticul bine desenat nu găsește de mîncare.
Piticul desenat continuă să caute mîncare.
În foamea lui nebulă el nimereste într-o cămară în

Fragment din volumul „JURNAL DE CALĂTORIE ÎN AUSTRIA”, predat la Editura „Sport-Turism”

care găsește pus, probabil ca o capcană specifică, un aliment care-l va umfla. Pedepsă și semne de recunoaștere pentru toată lumea că el, piticul bine desenat, s-a înfruptat din acea mîncare.

Piticul desenat și bine colorat, așa prăpădit cum e, soarbe, hăpăie fără milă din borcanul pedepsitor. Și-ncepe să se umfle. Aici intervine geniul producătorului, al regizorului, al desenatorului.

Piticul bine desenat și bine colorat nu mai e doar un pitic pedepsit să se umfle.

El devine un pitic umflat cu seriozitate. Mai degrabă el este un umflat care a fost pitic. Unul mare care a fost mic.

El ia cu sine și folosește îndată ceea ce era pus să-l compromită și să fie împotriva sa.

Și primul pe care-l caută este paznicul cămării.

Acela fusese mai mare decît piticul flămînd. Fusese. Acum piticul nu mai e pitic. Degeaba îl arată lumea cu degetul că a mîncat, că a folosit ceva interzis, că a furat, pentru că el nu mai are rușine. El deja a înglobat ceea ce era destinat să-l pedepsească și să-l arate lumii cît de hoț e.

Încă o dată omagiu ție, libertate!

Filmul seamănă cu toate zările noastre, ale pămîntenilor, pline de abuzuri, ale celor puternici împotriva celor mai puțin puternici.

Cu borcanul interdicției în mină, hăhăind într-o sîiestă a revanșei, fostul pitic, actualmente mare, vrea să-l pedepsească pe paznicul care nu-i dădea să mînce. Și fuge după paznic care acum e mai mic decît fostul pitic.

Sătulul, ca să-și ajungă scopul, ca să-l poată prinde pe paznic, oricum mai abil decît el, momentan mai slab, pune deoparte paharul, borcanul care umflă. Dau ei ocol pămîntului ce dau și paznicul se lovește de borcan. Îi sar cițiva stropi în gură și paznicul începe să se umfle.

Devenit mai mare și mai puternic decît fostul lui următor, paznicul se ciocnește piept în piept cu acela.

Începe fuga fostului pitic urmărit de fostul paznic.

După colț, la o clădire mare, însă, fostul pitic ajuns din nou mai mic decît paznicul, are inspirația să mai bea niște lichid interzis. Suficient pentru ca fostul paznic să găsească în fața ochilor lui umiți un burtos mult mai mare decît putuse deveni el.

Iarăși goană inversă.

Sala hohotește. Știe ea, tînăra Viena, de ce ride. Din neutralitatea ei, pe care n-o rivnesc, Austria aplaudă exercițiul de-a puterea supremă pe care-l fac unii contemporani pe planeta Pămînt.

Și iar urmărire, și iar înarmare, unul devine mai puternic decît celălalt, celălalt apucă o gură de răutate și devine el mai puternic, și cursa aceasta demență continuă, fiecare e împotriva celuilalt la modul activ cînd el e mai mare și la modul pasiv cînd e mai mic și ei cresc mult mai mari decît planeta însăși.

Finalmente, planeta le atrîne de picioare ca o mărgică și cei doi uriași se bat piept în piept și burtă-n

burtă pină-i soarbe un vîrtej cosmic și scapă lumea de ei.

Nicăieri în film nu i se bagă degetele în ochi spectatorului pentru a i se comunica direct și jignitor, la urma urmei, că înarmarea nu-i bună. Că acumulările de forță distructivă de o parte sau de alta a tristei noastre scinduri de balans nu sint nici necesare, nici obligatorii, nici utile pămîntului.

Nicăieri în film nu e vorba decît despre doi pigmei care se umflă consumînd conținutul unui borcan cu interdicții. Unui borcan cu otravă. Dar arta e atât de copilășoară, cînd e artă, încît în acest mic film de animație poate fi regăsită situația a doi vecini care se ceartă în legătură cu un gard, dar poate fi găsită și situația a două țări care se ceartă la o graniță. Precum poate fi găsită și situația celor ce se înarmează unul împotriva celuilalt înarmîndu-se de fapt împreună împotriva Pămîntului și a oamenilor.

Un film bun e un film de care nu ți-e scribă. Nu știu în ce partid e inseris directorul sălii în care am văzut acest film, dar știu că el, într-o lume atît de dominată de sexualism și brutalitate, într-o lume care dă impresia că nu mai simte decît dacă i se adresează urlete și îi sint aplicate corecții corporale violente, într-o lume în care e atîta nevoie de înțelepciune, el a programat înaintea filmului Beatlemania această animație de o profundă înțelepciune, de un farmec inedit.

Odată cu acest film, mai simt o dată eu însuși că ideile mari sint simple. Și că drumul între două puncte e cu atît mai scurt, cu cît linia care le leagă e din ce în ce mai dreaptă. Singurul aspect, ca să zic așa, monden de care a ținut seama producătorul filmului a fost acela că lumea se plictisește repede. Și în consecință filmul a fost scurt, lăsînd loc cu modestie marelui spectacol al Beatles-ilor.

Eram lângă gard deci, lângă acel gard simplu și vechi unde cînta Paul McCartney. Se adunaseră în jurul lui, pentru a se elibera de prejudecăți, sute și sute de oameni. Pajiștea verde și marea în fundal și Linda vîndînd și chitara rîsucindu-se dulce nu erau decît — aveam să-mi dau seama imediat — forspanul delirului care urma.

Căci Beatles înseamnă delirul purității, visul programat al unei generații care la ora de inimă cînta muzica Beatles, iar mai tirziu, la ora de politică, avea să forțeze statornicirea, măcar pentru o perioadă, a unei liniști relative pe planeta Pămînt. Multe arme nu s-au mai auzit cînd s-a auzit sunetul Beatles. Sigur că Beatles nu puteau singuri să facă armele să tacă. Ei au apărut dintr-o necesitate adîncă, ei au fost dictați de istorie și nu numai muzici. Un om mai liber, un om mai milos, și-n același timp un om mai stăpîn pe personalitatea sa se năște în săliile în care cîntau Beatles-ii. Imi amintesc în ce eroare a fost silit să trăiască generația contemporană cu Beatles-ii a estului Europei. Parcă nimeni nu vroia să înțeleagă identitatea de țel dintre revoluționarii sociali de pretutindeni și revoluționarii artei. Beatles-ii erau considerați tipici pentru decadența occidentalului. Ei, care, văzuți cu ochiul liber și ascultați cu sufletul liber, reprezintă tocmai renașterea unei lumi, spălarea ei de crima dezumanizării, ei care intruchipează democratizarea culturii, ei care nu s-au temut să se adincească în nebulina unui sunet pur, tocmai ei ajunseseră să pară unor ideologi crispați și găunoși, decadența.

Și imi mai amintesc ceva, ceva foarte important din domeniul psihologic, în legătură cu felul cum obișnuim noi, prin aceste părți de lume, să vorbim despre dispariția lumii capitaliste. Luîndu-ne cu vorba noi uitam să distingem între forma de existență capitalistă și oamenii care trăiau în acea lume. Doream noi oare să dispară lumea cu totul, sau numai relațiile nedrepte din cadrul ei?

De fapt filmul Beatlemania cuprinde secvențe definitive care ilustrează și vor continua să ilustreze încă multă vreme ideea de popularitate a artei.

Ne aflăm la Londra. Cîntă Beatles-ii. Sala e în delir. Beatles-ii sint tunși scurt, sint niște băieți care au prins mișcarea unei civilizații incremenite și-i cer socoteală.

McCartney, Harrison, Lennon și Ringo își ocupă locurile pe scenă, în vacarmul unei Londre care nu mai seamănă cu ea însăși.

Ca Venus din Milo e păzită formația Beatles de politie. Să n-o fure cineva. Să nu dispară în fierbințeala unei adorații excesive. Să nu se stingă acest mit și-n același timp să nu se stingă această sursă de diversivni care e Beatles. Pentru că — trebuie s-o spunem — în afara rolului ei purificator și nobil, formația Beatles a avut, probabil fără să vrea, și rolul unui diversivni. Multe din necazurile orașelor prin care mergeau Beatles-ii se estompară scufundate în marea strigăt de bucurie că Beatles-ii există. Prin forța artei lor au invins Beatles-ii, prin nevoia unei generații umane de a se spăla de eroarea societății în care trăia, dar Beatles-ii au mai invins și prin marea ajutor pe care l-au dat societății de consum, de a descoperi în ei noi surse de venituri, de a lansa la umbra lor tot felul de subproduse acceptate lesne de public în „nebulina Beatles” și prin acoperirea de către sunetul magnific al acestei trupe a strigătelor de durere și de protest ale lumii lor.

La Birmingham filmul îi urmărește pe Beatles-i cum își asază instrumentele, cum le probează și păm a fi oaspeții unui concert pe viu al formației Beatles. Același delir cînd încep ei să cînte. Fete congestionate și fețe liniștite, sala ciocotind și ei, tinerii Beatles-i, cîntînd curat, fără teatru mult, fără play-back, fără mofturi.

(Continuare în pagina 23)

ADRIAN PAUNESCU

Flacăra. Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția Viața politică (Mihai Pelin, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) - 26 00, 25 66; Secția Economie, Știință, Sport (Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Ovidiu Ioanțoaja) - 14 57, 25 59; Secția Cultură-Învățămînt (George Arion) - 25 60; Secția Scrieri, Probleme social cetățenești (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) - 21 30, 25 58; Administrație - 21 24; Fotoreportaj - 25 42; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) - 21 23, 25 69, 20 72; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIE - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02, 20 10; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă. P.O. BOX 136-137, telex: 11126, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU